ט"ו חשון תשל"ט, 15.11.78 שנה 43 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2150

העולם הזה

כדי להימנע מתופעות הלוואי של טיפול רפואי

גולדה מסכנת את חייה

דף תשקיף

קרוב הפילוג בחטיבת לעם

למרות הניסיונות לאחות את הקרעים בתוך חטיבת לע"ם שבליכוד, נראה כי הפילוג בחטיבה הוא בלתי־נמנע. הדוחפים לפילוג עתה הם דווקא שר־הבריאות אליעזר שוסטק וח"כ אהוד אולמרט, המבקשים לשוב לחיק תנועת־האם שלהם — חרות.

בימים האחרונים ניהל אולמרט מגעים עם ראשי חרות כדבר התנאים לשיבה למיפלגה. אולמרט תבע כי יינתנו לו ולשוסטק אותם התנאים שניתנו לאריק שרון, בעת שפירק את תנועת שלומציון שלו, והצטרף לחרות: ייצוג של 10% במוסדות המיפלגה.

לטענת אולמרט מגיע לו שיעור זה, כיוון שגם שרון קיבל אותו תמורת שני ח"כים. תחילה טענו אנשי חרות כי יסכימו לשיעור ייצוג זה עד לוועידת־המיפלגה, כאשר יוכרע שיעור הייצוג בדרך של בחירות. אולם אולמרט תבע לשריין עבור סיעתו את הייצוג המוגדל מבלי שייאלצו להתמודד בבחירות לוועידה.

נראה כי ראשי חרות יסכימו לתנאי זה מתוך הנחה שבתוך המיפלגה „יעשה אולמרט פחות צרות לבגין."

בינתיים חושדים חבריו של אולמרט בלעם שהוא תיכנן מראש את המשבר בחטיבה בעת ההצבעה על הסכמי קמפ־דייוויד, מתוך כוונה לאלץ את יגאל הורביץ להתפטר מהממשלה ולדחוף לפילוג, כדי שיוכל להפיק מכך רווחים פוליטיים.

גונן לא יועמד לדין

בצמרת המישטרה והפרקליטות הצבאית מתגבשת ההחלטה שלא להעמיד את אלוף (מיל.) שמואל („גורודיש") גונן לדין על אחזקת כלי־נשק ללא רישיון ועל אחזקת מיסמכים צבאיים סודיים.

גורמים פוליטיים בתנועת־החרות, שאליה הצטרף האלוף גונן לפני חודשים אחדים, סייעו אף הם לקבלת החלטה זו.

נראה כי גונן יתבקש להגיש בקשות לרישיונות לכלי־הנשק שנמצאו ברשותו, ושעבורם לא היו בידיו רישיונות בני־תוקף. אחרי הוצאת הרישיונות יוחזרו לו כלי־הנשק. המיסמכים הצבאיים המסווגים, שנמצאו אצלו, לא יוחזרו לו, אולם הם יימסרו למישמרת — כנראה לארכיון צה"ל — ולגורודיש תינתן גישה חופשית בילעדית אליהם, כדי שיוכל להסתמך עליהם אם ייגש לכתיבת ספרו.

בנו של ברק הושעה מלימודיו

אבנר ברק, בנו בן ה־15 של השופט העליון, הפרופסור אהרון ברק, הושעה למשך שבוע מלימודיו בבית־הספר התיכון שליד האוניברסיטה העיברית בירושלים. ההחלטה להשעותו מלימודים התקבלה בעיקבות התערבות מסוכנת, שערך עם חברו בעת טיול כיתתי, ואחרי שנמצא מעשן סיגריה. אבנר הוחזר לכיתתו מבלי שאביו, השוהה עם מישלחת ישראל לשיחות השלום בוושינגטון, התערב בפרשה.

פועלים למניעת כינוס מרכז חרות

למרות ההחלטה שקיבל בית־הדין הגבוה של תנועת־החרות, המחייבת את כינוס מרכז־התנועה ביום הראשון בשבוע הבא, קיימים סיכויים סבירים שמרכז התנועה לא יכונס ולא ידון בנושאים מדיניים.

עם שובו של ראש־הממשלה מנחם בגין לארץ ייעשו כל המאמצים לביטול כינוס מרכז־התנועה, כדי שלא להעמיד את בגין כאש צולבת של מבקריו בתוך תנועתו, שהתרבו בשבועות האחרונים.

בגין ימשיך לטייל

מנחם בגין ייעדר שוב מהארץ במשך כמה ימים, בעוד כשבועיים. עוד לפני יציאתו המתוכננת בתחילת החודש הבא לאוסלו, לטכס הענקת פרס־נובל לשלום, עומד ראש־הממשלה לצאת לביקור פרטי נוסף בארצות־הברית. הפעם מתכנן בגין להשתתף במסיבה שתיערך בניו־יורק לכבוד הנדבן היהודי המולטי־מיליונר המתגורר בשווייץ, ניסים גאון.

למרות שיועציו של ראש־הממשלה מנסים להניאו מנסיעה זו, בטענה כי ביקוריו התכופים בארצות־הברית והיעדרויותיו מהארץ כבר מעוררים גיחוך, חש ראש־הממשלה מחוייבות אישית להשתתף במסיבה לכבוד גאון.

צפוי משבר בעיריית תל־אביב

המשבר בין ראש עיריית תל־אביב, שלמה („צ'יצ'") להט, לבין סגנו, יגאל גריפל, שנמנע ערב הבחירות לרשויות המקומיות, עלול לפרוץ בימים הקרובים.

גריפל יזכה אומנם בתואר סגן ראש־העיר, אולם נראה שמנוי וגמור עם צ'יצ' שלא להעניק לו עוד את תפקיד יו"ר ועדת בניין הערים. גריפל תובע תפקיד זה לעצמו, ועל רקע זה עלול לפרוץ משבר בתוך סיעת הליכוד בעירייה.

תחנות אוטובוסים כתעמולת בחירות

תושבי הרצליה הופתעו, כאשר יומיים לפני הבחירות לרשויות המקומיות הוצבו בעירם תחנות לקו אוטובוס חדש, שיקשר בין הרצליה לשוק הכרמל בתל־אביב ויחצה את צפון תל־אביב. תושבי הרצליה תבעו במשך שנים להקים את הקו, אך יומיים אחרי הבחירות נעקרו התחנות ממקומן.

מסתבר כי הקמת הקו הבינעירוני (מס' 48) אושרה לחברת דן עוד בידי מאיר עמית, שכיהן כשר־התחבורה.

הקו עמד להחנך באחד בנובמבר, אולם בהתערבות מזכירו של ראש־הממשלה, יחיאל קדישאי, נדחתה פתיחת הקו. היו אלה אנשי הליכוד בהרצליה שביקשו לדחות את חנוכת הקו, בטענה שהוא יסייע לתעמולת־הבחירות של מועמד המערך, יוסף נבו.

דן הזדרז להציב את התחנות לקראת פתיחת הקו. אולם הן נעקרו ממקומן בידי אנשי אגד, הטוענים שהקו מגיע להם.

ניסיון דומה של אנשי הליכוד בהרצליה להשפיע על שר־הבינוי גידעון פת להפסיק את עבודות הסלילה של כביש חדש, שיחבר את הרצליה עם כביש החוף, כדי שלא לסייע לתעמולת המערך, נדחו בידי השר, ועבודות סלילת הכביש נמשכו.

השלום — כסידרת־מתח

הסכמי־השלום בין ישראל ומצריים ימצאו את ביטויים גם בסידרת־מתח טלוויזיונית חדשה, שתצולם בעת ובעונה אחת בקאהיר ובירושלים, ושתנסה להתחרות בסידרות־הטלוויזיה האמריקאיות הפופולאריות. הסידרה, שתיקרא בשם עבדול הקר ולוט החם, נמצאת עתה בשלבי פיתוח וכתיבת התסריטים, כשמפיקה יהיה מפיק סרטי בוננזה האמריקאי, דויד דורטרוס, שחתם על הסכם קופרודוקציה עם חברת ישראפילם.

גיבורי הסידרה יהיו שני סוכני האף־בי־איי, אחד ממוצא יהודי (לוט) ואחד ממוצא ערבי (עבדול), שניהם אזרחים אמריקאיים, שתפקידם לטפל בהברחות סמים, זיוף שטרות כסף אמריקאים, חטיפות וריגול בשטח שיפוטם, המשתרע בין הקונסוליות של ארצות־הברית בירושלים המזרחית וקאהיר.

תוצאות הבחירות בגן־החיות

ההשפעה הראשונה של תוצאות הבחירות לעיריית תל־אביב תורגש דווקא בגן־החיות התל־אביבי. בינלל תלותו בקואליציה עם אנשי המפד"ל, שהתנגדו לגביית כסף בשבת, נאלץ עד כה ראש עיריית תל־אביב לאפשר כניסה חופשית בשבתות לגן־החיות העירוני. כתוצאה מכך סיבסדו למעשה תושבי העיר את תושבי השטחים המוחזקים, שנהרו לגן־החיות בשבתות, כדי להיכנס אליו ללא תשלום. עתה, גם אם יהיו הדתיים בקואליציה העירונית, שוב לא יהיה ראש־העיר תלוי בהם. השינוי יתבטא בכך שבעתיד הקרוב שוב יימכרו בשבתות כרטיסים לגן־החיות, שיכניסו לקופת העירייה כמה מיליוני ל"י מדי שנה.

מיזרחי יסריט בישראל

במאי־הקולנוע הישראלי משה מיזרחי, שזכה בשנה האחרונה בפרס אוסקאר לסרט הזר הטוב ביותר, עבור סירטו מאדאם רוזה (כל החיים לפניו), עומד להתחיל בקרוב בצילום סרט חדש בישראל, שיהיה קופרודוקציה צרפתית־ישראלית.

בסרט, שיצולם בירושלים, יופיעו, ככל הנראה, אסי דיין ומיכל בת־אדם. סיפור הסרט: רומן־אהבה משולש, בין שתי נשים וגבר.

תמיר מגלה: הדלפות בגלל סחיטה

בחוגי העיתונאים פשטו גלי־זעם בעיקבות דברים שאמר שמואל תמיר בערב־ראיונות בבית ציוני אמריקה. למקום באו רק כחמישים איש, ועל כן היה נדמה לתמיר שהדברים לא ידלפו.

תמיר סיפר שבהיותו חבר חדש בוועדת־החוץ־והביטחון איים עליו כתב, שאם לא ידליף לעיתונאים מדיוני הוועדה, לא יקבל שום פירסום בעיתון. תמיר לא אמר אם נכנע לסחיטה או לא.

ניתן היה להבין מדברי השר, שזוהי השיטה המקובלת אצל הכתבים הפרלמנטריים.

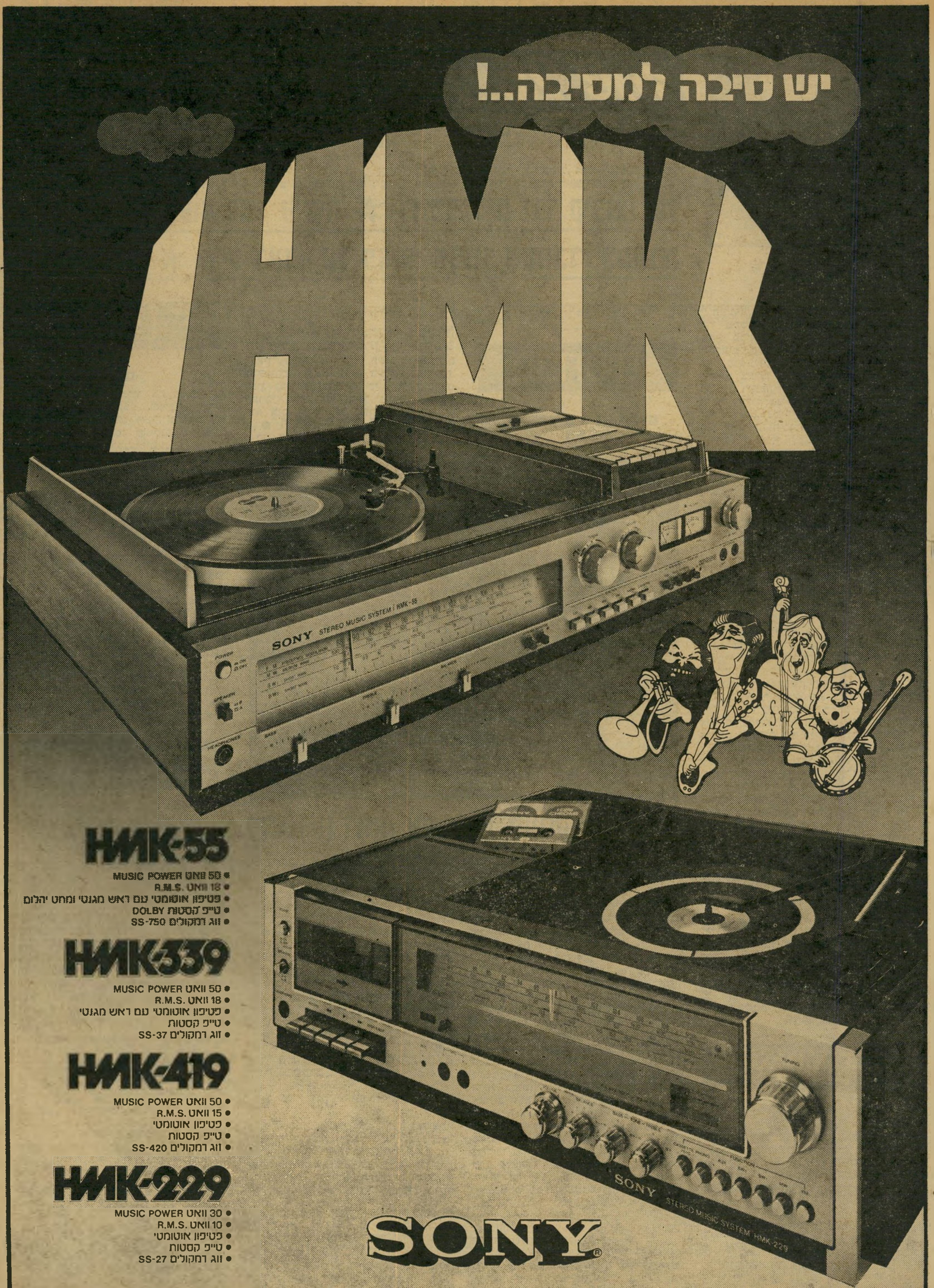

פרסום מתניק/רפאל טיראן

זה היה העולם הזה שהיה

„העולם הזה" 838
תאריך: 12.11.53

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק הקדיש כתבת־הווי, תחת הכותרת „שדה בוקר: אין אנו קאובויס", לתיאור המקום שבחר לעצמו ראש־הממשלה המתפטר, דויד בן־גוריון. הכתבה תיארה את ריקעם והווי חייהם של מייסדי שדה־בוקר, ואת הסיבות שהביאו אותם לייסד יישוב זה מחוץ למיסגרות היישוביות המקובלות. דו"ח מהקצה השני של הים־התיכון, בצירוף תמונות רבות, הביאו הרפתקני הסירה „ישראלה", שיצאו להקיף שיבעת ימים בחסות „העולם הזה".

המדור „קלסתר", השבוע לפני 25 שנה, הוקדש לפרופסור בנימין זאב מזר (מייזלר), גיסו של נשיא המדינה דאז, יצחק בן־צבי, שנבחר כרקטור השלישי של האוניברסיטה העברית בירושלים.

בשער הגיליון: שר־האוצר לוי אשכול, אחד המועמדים לרשת את מקומו של דויד בן־גוריון במישרת ראש־הממשלה.

ר' בנימין על פשע כפר קיביה ★ דן מרגלית נגד קיבוצו של יעקב אגמון ★ ח"כ באדר על פרופ' מפוזר ואוניבר' מפוזרת

העם

גוליבר והגמדים

כל ילד בישראל מכיר את הסיפור על למואל גוליבר שנקלע לארץ הגמדים, הקטנים פי 12 מאדם רגיל. השבוע חזו אזרחי ישראל בגירסה מתוקנת של אותה עלילה, במהדורה למבוגרים *.

על המצע הממשלתי השתרעה דמותו של דויד בן־גוריון, כשעליה מטפסים עסקני מיפלגה זעירים, מתרוצצים מנהיגי גמדים, ומתחלקים עיתונאים קטנים.

להמולת־ננסים זו גרמה הודעתו של גוליבר בן־גוריון שעל אף ההפצרות, עומד הוא לקום על רגליו, לנדוד לשדה־בוקר. אפשר היה לחשוב שמאז גומדו הגמדים לא קרה להם אסון שכזה.

במקום שמעשהו הגדול של ראש־הממשלה יהפוך תרועת־חצוצרה, שתהדהד על־פני המישור האנושי של המדינה ותקרא את הנוער לחיקוי ולהתעוררות, עשו הגמדים הכל כדי להטביע את הקול בצווחות־אימה. הם השתדלו בכל כוחם ליטול כל תוכן מן המעשה, להעמידו לעיני העם כפעולת ייאוש של אדם שבור ורצוץ שירד מן הפסים.

אם היתה דרושה הוכחה לעומק ההתנוונות שבן־גוריון ביקש להימלט ממנה, סופקה זו השבוע על־ידי מעריציו־עוצריו.

* למרות שנכתב במקורו כסאטירה פוליטית, אך הפך במרוצת השנים ספר־ילדים.

ראיון מיוחד

„אפשר להשיג שלום!"

ד"ר נחום גולדמן, יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, אדריכל השילומים מגרמניה לישראל, העניק השבוע לפני 25 שנה ראיון למערכת העולם הזה, שנושאו, האפשרות להשגת שלום עם מדינות־ערב:

● **ד"ר גולדמן, נפוצו שמועות שהיית מוכן לקבל על עצמך יוזמה במאמץ להשיג שלום עם הערבים. מה יחסך לבעייה זו?**

ישראל לעולם לא תוכל להתקיים כמבצר מזויין בים הערבי. עליה לבוא לידי הסכם עם העולם הערבי. דרוש הסכם כלכלי, צבאי ופוליטי.

● **היית אומר שזו הבעייה העיקרית של המדינה?**

כן. כל הצרות של ישראל בעולם ובאמריקה נובעות מזה. זוהי בעייה קשה מאד, אך אין בעייה פוליטית שאי־אפשר לפתור אותה. לדעתי צריך לפותרה במהירות, כי המצב נעשה קשה יותר ויותר.

● **אתה מותח ביקורת על הממשלה?**

יש לי הרושם שדעת־הקהל בישראל אינה מייחסת לעניין את הערך האמיתי שלו. כאן חיים באי, אין רואים את הבעיות. הממשלה הטובה ביותר אינה יכולה לעשות יותר מכפי שדעת־הקהל נותנת לה לעשות. צריך לחנך את דעת־הקהל.

● **מה יש להסביר?**

אנחנו חלק אורגני של המיזרח־התיכון. מישקלו של האיזור בזירה הבינלאומית גדל והולך. מצבו הגיאופוליטי חשוב מאד, יש לו אוצרות חיוניים של נפט. מדינה החיה בחלק זה של העולם, לקשור את גורלנו בגורל האיזור.

● **מהו הצעד הראשון?**

דרושה הכנה פוליטית של דעת־הקהל. למדיניות הפנימית הישראלית יש השפעה רבה. למשל, חשוב יחסנו למיעוט הערבי. יש לעניין גם את מעצמות המערב, לגייס בכל העולם את אלה מידידינו שיש להם קשרים בעולם הערבי. זה יהיה מאמץ פוליטי רחב.

● **ד"ר גולדמן, נניח שממשלת ישראל היתה מציעה לך לקבל עליך את כל העניין בקבלנות. האם היית מסכים?**

(ד"ר גולדמן מחייך, נמנע מתשובה.)

● **כמה זמן יהיה דרוש למאמץ כזה?**

דרוש זמן. אפילו אם תהיה מדיניות דינאמית, תהיינה דרושות לפחות שנתיים־שלוש. לקחתי על עצמי להשיג את הסכם השילומים עם גרמניה תוך שישה חודשים, וקיימתי את הבטחתי. הסכם עם הערבים יהיה קשה יותר, בייחוד אחרי מעשה קיביה.

● **ד"ר גולדמן, מאחר שאלה דיעותיך, ואין הן מקובלות בחוגי הממשלה הנוכחית, מה אתה מתכוון לעשות כדי להחדירן?**

לא־כלום. אני יושב־ראש הסוכנות. המדינה היא ריבונית, והסוכנות אינה מתערבת בענייניה. אילו רציתי להשפיע, היה עלי לבוא קודם־כל לכאן ולהתיישב בארץ. עד שאעשה זאת, עלי להיות זהיר.

אחר מדינה מקבלות עצמאות. לא נוכל להתעלם מזה.

● **כמה אתה רואה את הבעייה העיקרית במשא־ומתן על שלום?**

אין בעיה עיקרית. חשובים היחסים בכללותם, ולאו־דווקא בעייה ספציפית, כגון גבולות ופליטים. כל זמן שהעולם הערבי רואה בנו אוייב וגורם זר, אין הוא מוכן לדבר על שלום.

● **היחס ההדדי הוא החשוב?**

כן. צריך לשכנע אותם שאנחנו אומה אני יכול להגיד לממשלה מה דעתי. אך זה הכל.

בן־גוריון דוחה את לחץ העסקנים

ראש־הממשלה המתפטר, דויד בן־גוריון, עוזב יחד עם שלישו הצבאי, סגן־אלוף נחמיה ארגוב (שהתאבד שנים מאוחר יותר) את ישיבת מרכז מפ"אי, שבמהלכה עמד מול לחצם של עסקני המיפלגה לחזור בו ולא לפרוש מתפקידו כראש־ממשלה ולהיענות ל„צו התנועה".

מכתבים

„בעיית הפליטים הערביים"

את מאמרך (העולם הזה 835) הקדשת למעשה קיביה. תנני נא לנתח את מאמרך לאור האמת וההיגיון, ונראה אם הוא אמיתי לחלוטין או רק למחצה. ראשית כל אשרטט את קוויו הכלליים.

אתה אומר: הרצח ביהוד היה מעשה שפל ונאלח, הרעיד את פולנו, דרש תגמול. זה בא בו־בלילה בקיביה. הרגש הראשון היה של סיפוק. גמלנו להם כגמולם. הראינו להם. אך מייד בא ההיגיון הצלול, תוך אבחנה מוסרית.

מעשי הרצח והחבלה אינם מבוצעים בידי סתם פלאחים, אלא מתוכננים מאת הממשלה מעבר לגבול. אם כך, קודם כל נקבע: מי האוייב? האוייב אינו הילד הישן במיטתו, אינו האשה חסרת־הישע. האוייב הוא הצבא הירדני, האוייב הוא הממשלה הירדנית. לפיכך, פעולת־תגמול יש לכוון נגד מטרות צבאיות, נגד מחנה מבוצר של הליגיון, עמוק בעורף הירדני.

בדברים אלה יש אמת גדולה אחת: לא סתם פלאחים ביצעו את הרצח ביהוד, לא ילד ואשה. יוצא שהמעשה בקיביה שפגע בהם, היה „מעשה שפל ונאלח". פוגרום בסטיאלי ללא מצפון אנושי.*

השערתך כי המעשים הם מתוכננים על־ידי ממשלת עבר־הירדן היא רק סברה, אחת מבין כמה השערות, שהן כהררים התלויים בשערה ובהערה. מחוסר־מקום אני נמנע מלשרטט השערות אחרות, שאינן נופלות בערכן מהשערתך שלך. ועל סמך השערה רעועה ופורחת באוויר כזאת אתה אומר לשלוח בני אדם „נגד מחנה מבוצר של הליגיון, עמוק בעורף הירדני"? היכן כאן ההיגיון, והיכן הצדק?

ואם כן, אולי תשאלני, אם לא לרצוח ילד ואשה באישון לילה ואפלה, בעזרת תותחים ומרגמות, ואף לא להילחם במחנה מבוצר של הליגיון, שזה בעיניך כביכול „הגישה המשלבת את דרישת המוסר האנושי עם דרישת ההיגיון הפוליטי" — אם זה לא וגם זה לא, מה אפשר לעשות כדי למנוע להבא רצח אשה על ילדיה, ביהוד או במקום אחר?

שאלה גדולה שאלת, ידידי. ואני איני לא דיפלומט ולא אסטרטג. אני אדם פשוט. כמוך כמוני ואני אח לך. אח לאשה ביהוד, ואח לילד ואשה בקיביה. דם יהודי ודם ערבי אחד הוא בעיני — ולכן גישתי היא גישה אחת, גישה אנושית.

גישתי היא לעקור את הגורם הרע הראשון, שהוא שורש פארה ראש ולענה. גישתי היא זו שאמרתיה לך לפני יהוד וקיביה.

הגורם הרע הראשון הוא בעיית הפליטים הערבים. יותר מ־800.000 מנושלים ושדודים על לא עוול בכפם. רק שקרנים מיקצועיים יכחישו דבר זה. רק שקרנים מיקצועיים יעזו להגדיר כי אילו נמצאו מעבר לגבול 800.000 פליטים יהודים, היו מתנהגים בסבלנות כזו כמו הפליטים הערבים. ואני לא מדבר פה אל השקרנים, כי אם אליך, אל אורי אבנרי.

איך לפתור את הבעייה הזאת בכבוד ובאופן המניח את הדעת? זאת הראה מר דאלס האמריקאי: להחזיר לפחות חלק בולט ומסויים (מהפליטים) לאדמת ישראל, היינו להחזיר לפחות חלק מן הגזילה. את הפתרון הזה הצעתי, אחרי בדיקת הנתונים, עוד לפני שלוש שנים.

יהושע התלמי (ר' בנימין),
ירושלים

* עם מפקדי פעולת קיביה נימנה, בין השאר, שלמה באום, מאנשי יחידת 101, שפוטר כתוצאה מכך מצה"ל. צחוק ההיסטוריה הוא שבאחרונה הקים שלמה באום, יחד עם אליעזר שילוני נציב מס־ההכנסה בעבר, אירגון המשלם פרסים כספיים לאז־רחים המגלים מיטעני־נפץ, שנועדו לפגוע בישראלים.

קומבינציות

כל הכבוד לחלוציות הבלתי־מעורערת של קיבוץ הראל (העולם הזה 834). אך החגיגה מחייבת כי מול התמונה שבה מתוארת סיסמת הקיבוץ נגד דאלס וכו', תפרסמו גם תמונה של הקומביינים וכו' ששלח הדוד דאלס.

דן מרגלית *, תל־אביב

אנשים

● סיכום תמציתי יותר למשבר־הממשלתי נתן ח"כ חרות הממושקף והמפולפל, **יוחנן באדר**: „המצב נואש, אך לא רציני." כשהתלוננו סטודנטים לפני באדר על הפיזור הרב של בנייני האוניברסיטה בירושלים **, תמה הלה: „שמעתי כבר על פרופסור מפוזר, אך לא על אוניברסיטה מפוזרת."

* דן מרגלית לא ידע, [illegible] 25 שנה ינחה, בשותפות עם [illegible] מאנשי קיבוץ הראל באותם ימים, יעקב אגמון, את תוכנית־הטלוויזיה „עלי כותרת".

** עד להקמת קמפוס האוניברסיטה העברית על גבעת רם בירושלים, היו מפוזרים מיבני האוניברסיטה שפונתה ערב מילחמת־השחרור, ברחבי העיר כולה.

„אגוזי של עלית-
אַגָּדָה"

"...אוכלת אגוזי ומוותרת על
אווז טבול בצחצחי-שומן, על טורט בקצפת,
על משקה רווי סוכר, ונראית - אגדה!"

טוב לי עם אגוזי של עלית

פרסום ד"ר יעקבסון

הגידי את האמת,
ידעת שיש למצקין כאלה רעיונות צעירים?!

אלה רק שני דגמים מתוך המבחר העצום שיש במצקין כדי לגלות את הצד היפה שלך. בואי למדוד.

Rosanna

היא צעירה ויש לה סטייל. עד שבחרה בצרוף המעניין הזה מדדה 17(!) זוגות מכנסיים, 6 חולצות ושלושה וסטים. אבל במצקין, לא נבהלו. היה להם עוד הרבה להציע לה.

Piccadilly

הצוארון והכיסים מרופדים קטיפה. זה נעים ואופנתי. ה"פפיון" מוסיף לה חן (אבל אינו חובה), וכל הצרוף הזה מגלה את הגיזרה שלה — את הצד היפה שלה.
זאת המומחיות של מצקין.

מצקין — בתי אופנה
רח' דיזנגוף 101, תל־אביב
רח' אלנבי 74 תל־אביב
רח' נחלת בנימין 44, תל־אביב
רח' הרצל 37 חיפה
י. לוי, רח' יפו
בניין העמודים, ירושלים.

MATZKIN

מצקין מגלה את הצד היפה שלך.

עיצוב: פיין־קווה Target Adv.

בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע"מ • העורך הראשי אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר·

משה שרת שנא את העולם הזה. הוא חשב עליו, כנראה, בלי הרף. נראה כי מדי פעם, בשבתו לכתוב את יומנו, פשוט לא יכול להתאפק מלעסוק בו.

כך, למשל, ברישום של יום ד', ה־17 בנובמבר 1954, לפני 24 שנים בדיוק, מופיע סעיף המורכב כולו משתי מילים בילבד: „העולם הזה". אין סימן פיסוק. אין המשך. אין הסבר. אין הקשר. כאילו השבועון הטריד אותו עד כדי כך, שמוכרח היה להעלות את השם על גבי הנייר, בזעקה אילמת. נראה כי לשרת, שהיה אז ראש־הממשלה ושר־החוץ, לא היו דאגות חמורות יותר.

(בדקתי מה היה כתוב בגיליון העולם הזה 892, שהופיע באותו יום. השבועון גילה שדויד בן־גוריון הגה תוכנית סודית לקראת שיבתו לשילטון מגלותו בשדה־בוקר. בין השאר: הקמת קאבינט מצומצם, שבו ישלוט בן־גוריון, סילוק שרת מכהונת שר־החוץ ועוד. התוכנית לא מומשה, אך בן־גוריון אכן סילק את שרת בהזדמנות הראשונה, כעבור שנה וחצי.)

כעבור שמונה חודשים רשם שרת ביומנו: „ארוחת־ערב עם חיים: מאמר קובי (שרת) על (אורי) אבנרי (שלח מחו"ל)." נראה שזה היה הנושא העיקרי לשיחה בארוחת־הערב של ראש־הממשלה.

„סקירה מאלפת ומדכאת"

בשבוע שעבר סיפרתי לך על הרישומים ביומנו של שרת (שפורסם עתה), המתייחסים למאבקו בהעולם הזה, בתקופת היותו ראש־הממשלה ושר־החוץ.

בתקופה זו אירעו מעשי־הטרור החמורים

שרת בימי מחלתו האחרונה
1956: עיתון הרפש

נגד העולם הזה — ההתנקשות בחייו של אורי אבנרי בדצמבר 1953 (לא ברור מה היתה מטרת התוקפים. כיוון שהם לא הצליחו להתגבר על התנגדותו של אבנרי, והופרעו בזממם על־ידי קבוצה של צנחנים. תוך התגוננותו, נשברו שתי ידיו של אבנרי במהלומות של טוריה); הפצצה שהונחתה ליד דלת המערכת, והפצצה שהתפוצצה בבית־הדפוס שבו נדפס העיתון. שרת סיפר על התייעצויותיו התכופות עם איסר („איסר הקטן") הראל, אז הממונה על שירותי־הביטחון וראש־המוסד.

רישומיו של שרת מעידים עליו בבירור שלא הצטער על התנקשויות אלה. בצינעת חדרו, כשהתבודד עם יומנו, לא מצא שרת אף מילה אחת של גינוי לגילויים אלה של טרוריזם נפשע נגד חופש־העיתונות. הוא גם לא התעניין במיוחד בזהות המתנקשים, ולא הטיל על איסר הקטן להפעיל את השירותים כדי לגלותם. הוא דאג רק להשפעתם של המעשים על תדמיתה וסיכוייה של מפא"י בבחירות.

מילחמתו של שרת בשבועון המסויים לא נפסקה כאשר הצליח בן־גוריון, ביוני 1956, לסלק את שרת מן הממשלה — לתדהמתו הגמורה של שרת עצמו.

שרת עבר אז לעיסוק בענייני ההסברה של המיפלגה. פחות מחודשיים בלבד אחרי המהפכה בחייו, אנו מוצאים אותו במישרדי המיפלגה, כשהוא עוסק שוב בהעולם הזה:

יום שישי, 3 באוגוסט 1956.
כל הבוקר במישרדי המיפלגה. תחילה ישיבה קצרה על מימון „מולד". אחריה ישיבה על אופן הצגת עניין בית־ברל בוועידה. לבסוף, ישיבת ועדת־העיתונות. בישיבה זו מסר לוי יצחק (הירושלמי) סקירה מעניינת, מאלפת ומדכאה על מעמד המיפלגה בעולם העיתונות.

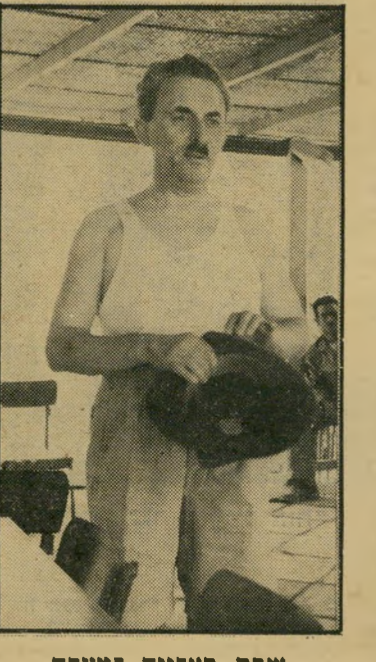

שרת בעלייה למצדה
1955: פצצה בדפוס

תפוצת „דבר" 38,000, „הארץ" יותר מ־40,000, „מעריב" 74,000 (בימות חול!), „ידיעות אחרונות" 37,000, „לעצטע נייעס" 25,000 בעוד שתפוצת „דבר" ברובה על־ידי מנויים, נשענים שאר העיתונים בעיקר על מכירה חופשית. „העולם הזה" ב־12—19 אלף, ומיספר קוראיו פי־עשרה.

מיספרים אלה נכונים בעיקרם. הדגש היה, כמובן, על הפיסקה האחרונה: העובדה המדהימה (הנכונה כיום, כמו אז) שגיליון אחד של העולם הזה נקרא לפחות על־ידי עשרה אנשים, דבר המעניק לשבועון זה כוח־מחץ מדיני ופירסומי העולה בהרבה על תפוצתו הפורמאלית, והמעניק לו מעמד כאחד מארבעת העיתונים המשפיעים במדינה.

משה שרת וחבריו, בהנהגת המיפלגה ושירותי־הביטחון, החליטו שמוכרחים לגייס את כל האמצעים כדי להרוס את העולם הזה. אחרי שפעולות־הטרור לא הצליחו להכניע מערכת זו, שהמשיכה לפעול תחת האיום המתמיד ברצח וחבלה כאילו לא קרה דבר, הוחלט לעבור לשיטות מתוחכמות יותר.

מלא שקרים כ„רימון"

באוגוסט 1956 החל מופיע בארץ שבועון מהודר, מודפס על נייר משובח במיוחד, שהתיימר להיות שבועון־חדשות בלתי־מיפלגתי.

לעומת העולם הזה העני, שסבל מן החרם המיסחרי הטוטאלי שהוטל עליו, בפקודת הממשלה, על־ידי כל המשק הממלכתי, ההסתדרותי והסוכנותי, היה השבועון החדש, רימון, משופע במשאבים שניראו כאינסופיים. העיתון הוצא לאור בלי תחשיב ובלי בסיס כלכלי כלשהו, כשעלות כל גיליון עולה בהרבה על מחירו בקיוסק.

כאשר מישהו מוכן לזרוק ביד נדיבה כסף כדי לייצר עיתון או כתב־עת המוכרח להפסיד כסף כבד, מעורר הדבר חשד אוטומטי. במערכת העולם הזה לא היו חשדות — היה מידע סודי מוצק.

מידע זה אמר דבר, שקשה להאמין בו: שהשבועון החדש מוצא מטעם שירותי־הביטחון־הכללי של מדינת־ישראל, וממומן

שרת כראש־הממשלה (ואשתו)
1955: פצצה במערכת

כולו על־ידי תקציבים סודיים של הממשלה, המייועדים לפעולות חשאיות לשם הגנה על ביטחון־המדינה.

על תקציבים אלה לא היתה, כמובן, כל ביקורת מטעם הכנסת או מבקר־המדינה.

כשנתגלתה לנו האמת, היינו במבוכה. לא ידענו כיצד לנהוג בה. אם נפרסם אותה — מי יאמין לנו? הרי יגידו שאנחנו מטורפים, פאראנואידים הסובלים מתסביך־רדיפה, או אנשים הממציאים בציניות עלילות דמיוניות שפלות כדי להזיק למתחרה מיסחרי.

העיתון עצמו היה מוסווה כראוי. עורכו היה משורר צעיר וידוע, שלמה טנאי. עבדו בעיתון חזי לופבן, בנו של עסקן ידוע של מפא"י, והמשורר דויד אבידן. ראש־המינהלה היה יעקוב („יענקלה") אגמון (שהסתלק ברגע שנודע לו מה מתחבא מאחרי העסק.) כמו"ל הופיע מהנדס, אחיו של טנאי. שום עקבות לא הובילו אל המארגנים האמיתיים.

גם העולם הזה, שידע את האמת, לא הצליח למצוא הוכחה כלשהי, שבעזרתה ניתן היה לשכנע את הציבור באמיתות החשד שלנו, שניראה דימיוני לגמרי.

יש לזכור כי באותם הימים כלל לא הודתה ממשלת־ישראל בעצם קיומם של שירותיה החשאיים. את שמות המוסד ו/או השב"ב אסור היה אף להזכיר, וגם העולם מעולם לא שמע שמות אלה. העולם הזה הצליח לעקוף איסור זה, באופן חלקי, על־ידי המצאת מטבע־הלשון „מנגנון החושך" — אך רוב הציבור בישראל היה בטוח כי זוהי המצאה זדונית של השבועון המסויים, המסית והמדית.

מי היה מוכן להאמין כי אותו „מנגנון חושך" דימיוני מוציא שבועון, שמטרתו האחת והיחידה היא להרוס את העולם הזה?

אנחנו ידענו מי מוציא את השבועון. אך גם בדימיוננו לא העלינו שבפרשה זו מעורב משה שרת.

שבועיים אחרי הדחת שרת מן הממשלה, ב־28 ביוני 1956, הופיע גיליון של העולם הזה (1976), היכול גם הוא להיחשב כ„היסטורי" בתולדות העיתונות הישראלית. על שערו התנוססה תמונתו של דויד בן־גוריון, ליד הכותרת: „דיקטטורה בדרך?" במדור „הנדון" של אורי אבנרי, תחת הכותרת „שילטון בצללים", הופיע גילוי שנראה אז דימיוני לגמרי: שמאחרי „הזקן" האגדתי נוצרת מזימה של צעירים שאפתניים, המבקשים להשתלט במדינה באמצעים בלתי־דמוקרטיים, בחסותו של בן־גוריון. בין השאר זוהו אהוד אבריאל, שימעון פרס, טדי קולק, יוסף אלמוגי ויגאל ידין. ביגלל הצנזורה שהיתה אז מכשיר בידי משה דיין, אי־אפשר היה לזהות את הרמטכ"ל, דיין, ואת ראשי שירותי־הביטחון.

ידענו שזוהי הכרזת־מילחמה, וגם הצד השני ידע זאת. בראש דבריו כתב אבנרי, בין השאר: „מאמר זה נכתב במורא. לא

שרת כשר־החוץ
1953: התנקשות באבנרי

פעם דרכנו על היבלות של שליטים רבי־כוח, רודנים קטנים וגדולים, שפעלו במחשך. אולם כל אלה היו כאין וכאפס, בהשוואה לאנשים שעל יבלותיהם אנו עומדים לדרוך בשורות הבאות... כי זוהי קבוצה שאין לה שם ואין לה כתובת, המחזיקה בידיה את מיטב כוח המחץ והלחץ של המדינה — מבלי להיות קיימת ביכלל... זוהי הכיתה האלמונית, שרבים חוששים מפניה אך איש אינו מעז לדבר עליה, שגם חברי הממשלה ומנהיגי המיפלגות משוחחים עליה בקול נמוך, מחוץ לטווח כל מכשירי־ההאזנה האפשריים..."

(עברו שנים — גילוי פרשת־לבון, הקמת רפ"י וכו' — עד שהציבור היה מוכן להודות שאותו גילוי סנסציוני היה אמיתי, אחראי ומדוייק. יומנו של שרת מאשר אותו, בדיעבד, במלואו).

היה ברור לנו כי ההחלטה לפתוח בהתקפת־הנגד המוחצת עלינו, באמצעות השבועון רימון, נתקבלה על־ידי שילטון־הצללים של נערי בן־גוריון. לא עלה בדעתנו כי גם משה שרת מעורב בעניין. הרי אותה קבוצה עצמה הדיחה זה־עתה את שרת מן הממשלה!

עתה בא יומנו של שרת, ומגלה טפח מהתערבותו שלו בפרשה עכורה זו.

ראש השב"כ מוציא עיתון

כחודשיים אחרי סילוקו מן הממשלה, הזכיר שרת ביומנו בפעם הראשונה את פרשת רימון, כלהלן:

יום שישי, 17 באוגוסט 1956.
פגישה עם איסר (הראל), עמוס מנור ולוי יצחק (הירושלמי) בעניין השבועון החדש „רימון", המייעוד להכות את „העולם הזה". לוי יצחק קטיגור ואיסר סניגור. השבועון מהודר מאד בניירו ובדפוסו ומרהיב בתמונותיו, אך חסר כל תוכן של ממש, ואין בו שמץ מלח ופילפל. אף על פי כן אומרים, כי הוא נפוץ

כבר ב־10,000 טפסים — הצלחה לא־תשוער.

השאלה היא אם הוא מתחרה ב„העולם הזה" או ב„דבר השבוע".

כדי להבין קטע זה, יש לזהות את ה־נפשות הפועלות.

נוכחותו של לוי יצחק הירושלמי מובנת. הירושלמי, המכהן כיום כיו"ר האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, איש מעריב, היה אז איש־העיתונות של המיפלגה. מן הקטע על הצלחתו הפנטסטית של השבועון, העומד כביכול להגשים את החלום ולחסל את העולם הזה:

יום שלישי, 4 בספטמבר 1956.

...לפנות ערב ישבתי עם שלמה טנאי, עורך „רימון", שסיפר לי כי תפוצתו של זה כבר הדביקה את תפוצת „העולם הזה", ובערב באו אלי ברקת וכסה ל־התייעצות לקראת ועידת בומביי.

היתה דרושה שנה שלמה כדי להקיץ מן

היהודים תמורת אספקת משאיות („סחורה תמורת דם"), היה העד הראשי במישפט־הדיבה שהגישה המדינה נגד אחד מלכיאל גרינוולד, זקן עובר־בטל שפירסם פרשה זו. השופט המחוזי בנימין הלוי האשים את קסטנר בפסק־דינו במילים חריפות מאין כמותן („מכר את נישמתו לשטן"). אמנם, בעירעור טוהר קסטנר ברוב הנקודות על־ידי בית־המישפט העליון, אך לפני כן נרצח ליד ביתו בתל־אביב. חקירת הרצח העלתה

סירב לתת יד למזימה הזדונית ותבע לראות הוכחות. מול תביעה זו, התקפלו בן־גוריון ואיסר הקטן, והמזימה לא בוצעה. (ראשי חרות דאגו אז להזהיר את אבנרי ולגלות לו את דבר המזימה).

כל זה השתקף ביומנו של שרת רק בעקיפין. במארס 1957, כימעט שנה אחרי הדחתו מן הממשלה, הוא רשם את הדברים הבאים, שמתגלים בהם רגשות מהולים מאד: שינאתו העיוורת להעולם הזה ומת־

סכום השווה ל־20 מיליון ל"י הוצא מקופת השי"ב כדי להילחם ב„העולם הזה" - ללא הועיל

נובע שהוא התנגד להוצאת רימון, ויש לזקוף זאת לזכותו. אישים במפא"י לשעבר, ציינו השבוע באוזני כי שום מוסד של מפא"י לא דן מעולם בנושא רימון ומנהיגי מפא"י ברובם הופתעו מהופעת השבועון והסתייגו ממנו.

איסר הראל היה הממונה על שירותי־הביטחון וראש המוסד, ועצם נוכחותו בהתייעצות זו מהווה, כמובן, ששערורייה מחרידה. איש זה, שהיה ממונה על כל פעולות הביון והריגול, החבלה והחתירה של הממשלה, הופיע בהתייעצות כטוען למען הוצאת רימון.

אך מעניין ביותר דווקא השם השלישי,

החלום המתוק הזה, כפי שמעיד המשך היומן.

ושוב — מעניין השילוב הבלתי־אמצעי בין העיסוק בהעולם הזה ובין פעולות דיפלומטיות חובקות־עולם, כמו הוועידה בהודו.

„מחתרת מזויינת"

פרצופו האמיתי של רימון נתגלה במהרה. במשך כמה חודשים המשיך העיתון לשאת את המסווה של שבועון תמים

נקודות מוזרות, בין השאר נתגלה שהרוצח היה במשך זמן רב מודיע וסוכן של שירות־הביטחון־הכללי. איסר הראל טען כי השב"כ איבד את הקשר עם האיש, אחרי שהצטרף למחתרת לאומנית־קיצונית. העולם הזה לא הירפה מן העניין, וגילוייו על פרשה זו זיעזעו את הציבור וחשפו במידה רבה את שיטות־הפעולה של „מנגנון־החושך".

● **המערכה נגד נערי־החצר של בן־גוריון**, שבה חשף העולם הזה בהדרגה את כל השלוחות והשיטות של שילטונם הנסתר, הוציא אותם מן המחתרת הפוליטית ובכך חיסל בהדרגה את כוחם.

רימון נחלץ להגנה על בעליו, בצורה שלא

חרה בשינאתו לדויד בן־גוריון ולמישפחתו, ובשימחה לאידם.

וכך רשם:

יום חמישי, 28 במארס 1957.

בינתיים תובע נשר* שבת להדרכת מרצים בוויכוח חרות—„העולם הזה"—שורת־המתנדבים.

בארץ גאות של גל עכור, כאשר לא ידענו זה כבר, ומי יודע אם ידענו בכלל.

בגין עובר בארץ כבימי מילחמת־בחירות, מקהיל אספות עצומות ונושא נאומים מפוצצים, אינו מואס גם בישובים קטנים, דלים ונידחים, עובר שם מבית לבית ועושה מאמץ מחושב ולא בלתי־יעיל לכבוש לב אנשים.

„העולם הזה" משתולל בטירוף־רשע הולך וגובר. בגיליון האחרון מאמר ה־מוכיח באותות ובמופתים כי המיפלגה — „המישטר" — רצחו את קסטנר!

שורת המתנדבים ספק מפרפרת ביסורי־גסיסה ספק נאבקת על זכות־קיום, אך מכל מקום אכולה שינאת מפא"י ומפיצה שיטנה ארסית.

ייעשה מאמץ מיוחד לדרוך את המחנה שלנו להשבת מילחמה שערה. אמש הרצה (יונה) כסה בכינוס מרצים על מקורותיו ומהותו של הפשיזם הישראלי, ו־כנראה לא בכל קלע למטרה — עשה מאמץ אינטלקטואלי של ניתוח, אך לא סיפק די תחמושת למערכה.

לשבת, בבית־ברל, גויסו (בנימין) אליאב — הוא עצמו מחניכי הצה"ר, מומחה גדול לבגין, כותב עליו עכשיו חוברת — הרצל ברגר, ועילוי חדש אחד (אהרון בן־עמי), סוציולוג צעיר, היה מלכתחילה חבר מפא"י, בימי המאבק פרש לאצ"ל, עם העצמאות חזר למפא"י.**

...אחרי שנסעו, חלכתי לקיים מיצוות ביקור שהובטח זה עידן לזילברלסטים (הנריק וסוניה). הללו קיבלוני בהתלהבות. שניהם אנשים לא רעים. אני, בריגשותי שאין לה תקנה, לא אוכל לשכוח כי אשה תססנית ובמיקצת־רעשנית זו היא נכדתו של חיאל־מיכל פינס (ידיד יעקוב שרתוק).

הצהירה באוזני כי מזמן שפרשתי פנה זיו המדינה בעיניה — אין זו אותה ארץ־ישראל אשר אהבה, כאילו נתמוטטו יסודות חייה ונפסלו ערכיה העיקריים. בלי משים נשרה מפיה ההגדרה שלי לבן־גוריון — הוא אישיות, אך לא אדם! ניה צ'לוביאק! (ברוסית) — איננו בעל, איננו אב, איננו אח*.**

דיברה בשצף קצף עם עמוס, בשל ה־מישפט שסידר לעצמו והאסון שהמיט על עצמו, על הוריו, על מישטרת־ישראל, על בית־המישפט עצמו. מה חשב — כי יבוא ויספר את סיפורו וייצא נקי וחסל? שכח מיהו (שמואל) תמיר ומהו „העולם הזה" וכיצד עט הציבור שלנו על כל סירכה ועל כל קורטוב רכילות וספק של חשד?

— סיפרה דברים מפי יקירות קרתא בתל־אביב, נהגים ברחוב, כל מיני אנשים מן העם. נהג אחד אמר לה כי היתה לו אמונה אחת תמימה, והוא ביושרו של המישפט הישראלי — עכשיו גם זו נתמוטטה. כך התרשם מאופן ניהול המישפט הזה,

שער „העולם הזה": הדחת שרת
שער „רימון": אחת העלילות נגד „העולם הזה"

עץ הרימון נתן ריחו

הידוע פחות מכל. עמוס מנור היה, באותה תקופה, מפקד שירות־הביטחון־הכללי. לכאורה ממונה גוף זה על המאבק בריגול, בחבלה ובפעולות עויינות אחרות נגד ביטחון המדינה. למעשה שימש, באותה תקופה, כבולשת הפוליטית של המיפלגה, לפי מיטב המסורת הבולשוויקית. נוכחותו של עמוס מנור בהתייעצות מיפלגתית זו, על עניין שלא היה לו שום קשר עם ענייני־ביטחון, מעידה על טיב המישטר בימים ההם יותר מכל דבר אחר.

לנוכחות זו היתה כמובן, סיבה פשוטה: כספי רימון באו מהקופה הסודית של שירות־הביטחון ועמוס מנור היה, למעשה, המו"ל. (אחרי פרישתו מן השב"כ הפך מנור מנהל־העסקים הישראלי של טיבור רוזנבאום, הנוכל שפשט את הרגל בשווייץ ויחד עם ידידו, עמוס בן־גוריון, הוא מנהל כיום את קונצרן אתא.)

שבועיים אחרי הרישום הקודם נגע שרת בפרשה זו שוב. הוא עדיין האמין לסיפורים

למישפחה, אך הוא נאלץ לישמוט מסווה זה.

גרמו לכך שלושה מאבקי־איתנים של העולם הזה, שהחרידו את ראשי־המישטר והוציאו אותם כימעט מדעתם:

● **מישפט עמוס־בן־גוריון**, שנמשך חודשים רבים, ושנסתיים בחיסול כל צמרת המישטרה. מאבק זה החל בגילוי העולם הזה על מי שהיה אז סגן המפכ"ל, בנו של ראש־הממשלה. בן־גוריון הצעיר לא העז לתבוע לדין את השבועון, אך התחכם ותבע לדין קבוצה קטנה של חובבים, שורת המתנדבים, שפירסמה גילויים פחות מרעישים. המערכה של שמואל תמיר בבית־המישפט ושלנו מעל דפי העיתון חשפה תמונה מחרידה של המתרחש בדרגים העליונים של מישטרת־ישראל.

● **רצח קסטנר**, שהשאיר אחריו שובל ארוך של פחדים וחשדות. ישראל קסטנר, ממנהיגי יהודי הונגריה בימי השואה, שנשא־ונתן עם אדולף אייכמן על הצלת

היה לה תקדים בארץ. מדי שבוע יצא בעלילות זדוניות נגד העולם הזה ועורכו, החשיד אותו בחשדות דימיוניים. זה היה עיסוקו העיקרי. בין השאר טען כי יש קשר סמוי בין אורי אבנרי וד"ר ישראל אלדד (שייב), אביה הרוחני של המחתרת הלאומנית־הקיצונית, שהורשעה ברצח קסטנר. „מנגנון־החושך" השתדל לפברק בדרכים נלוזות „הוכחות" כאילו משתתף אורי אבנרי בהקמת מחתרת מזויינת להפלת המישטר, ולבסוף ניסה להביא למעצרו של אבנרי כסוכן סובייטי.

„טירוף רשע הולך וגובר"

לפני שנה אישר מנחם בגין כי דויד בן־גוריון פנה אליו בתקופה ההיא וביקש את הסכמתו האילמת מראש למעצר זה. בגין, אשר ידע כי אבנרי היה בעבר חבר אצ"ל ושהוא רחוק בדיעותיו מן הקומוניזם,

* אריה נשר, שעליו כותב שרת ביומנו: „המנצח על ההסברה במיפלגה — בחור מוכשר ונעים, אך טרם עמדתי סופית על טיבו המוסרי."

** ומאז מילחמת ששת־הימים מראשי התנועה למען ארץ־ישראל השלמה.

*** כאן הוסיף העורך, יעקוב שרת (הנקרא על שם סבו, יעקוב שרתוק), ציטוט מתוך ספרו הביוגרפי של מיכאל בר־זוהר על בן־גוריון: „גם לפולה, גם למישפחתו לא הקדיש שימת־לב רבה. הוא כימעט לא נפגש עם אחיותיו ואחיו."

שיש בו, לדעתו, פנייה לטובת עמוס, משום שהוא בן ראש־הממשלה.

בחצות שילחוני סוף־סוף לחופשי ו־באתי הביתה ורשמתי את יומן היום.

„ועם זה לא הועיל...״

שינאה זו לבן־גוריון ולצעיריו, שהשתלטו על המדינה, לא הפריעה לשרת להמשיך במאבק נגד העולם הזה, ולתת את חסותו לשבועון־הרפש של „מנגנון־החושך״.

רימון המשיך לפרסם מדי שבוע את עלילותיו על העולם הזה. אנחנו לא הגבנו. גזרנו על עצמנו שביתה מוחלטת, ולא הזכרנו אף את השם רימון, אלא אחרי שהשבועון התמוטט והתחסל.

ואכן, לא שפר גורלו של רימון. למרות האמצעים העצומים שהושקעו בו, הוא לא הצליח במשימתו.

להיפך, כשם שהחרם הכלכלי ומעשי־הטרור חישלו את העולם הזה והפכו את קוראיו לאוהדים ולשותפים במאבקו, כן הגבירה גם התקפת רימון את כוחנו.

שרת עצמו מציין זאת:

יום רביעי, 18 בספטמבר 1957.

לוי יצחק הירושלמי בא לשיחה. שפך מרי שיחו על מצב המיפלגה בעיתונות. קיטרג חמורות (השבועון) „רימון״, שהוצאתו עלתה עד כה, לפי אומדנתו, בהפסד של 400,000—3 ל״י, ועם זה לא הועיל לערער את „העולם הזה״ אף כלשהו, ו־הזיק רק ל„דבר השבוע״.

„ידיעות אחרונות״ הולך ורע (במדיניותו לגבי מפא״י), והעובדה כי למעשה המיפלגה שותפת בעיתון זה על־ידי 50% של מניותיו היא שערורייה שאין לשאתה. לעומת זה „מעריב״ נוהג הגינות ואחריות ציבורית, ואפשר להוסיף ולטפח יחס זה מצידו למיפלגה. עיקר כוונתו היה להזהיר שוב מהוצאת עיתון־ערב בדגל ה־מיפלגה, אם כביטאונה הרשמי או כמיפעלם של חברים אחדים באורח פרטי. „מעריב״ יראה בזה הכרזת־מילחמה, ו־יגיב לפי זה.

זאת ועוד, דבר הימצאם של כמה מעובדי מישרד־הביטחון בקרב הקבוצה היוזמת חשוד בעיניו ואומר דרשני. תאוות הפירסום העצמי של שימעון פרס היא מה־מפורסמות. הוא „בונה את עצמו״ בלי־הרף, במתוכנן ובמחושב, ותוך התמדה שאינה נרתעת משום קושי, על־ידי טיפוח קשרים אישיים עם עיתונים ועיתונאים, פירסום מאמרים ומתן ראיונות, ודאגה לפירסום סיפורים וסקירות על עצמו ו־מתנים בסתר של קיצבות מהכספים ה־סמויים שברשותו.

האין דבר התעוררותם החופשית של כמה חברים מסורים, למלא את החסר במאזנה ההסברתי של המיפלגה, על־ידי הוצאת־עיתון ערב כאילו על אחריות עצמם, משמשת מסווה למזימתו של פרס?

אל אלוהים, כמה כיעור!

קטע זה חשוב מכמה בחינות. הוא מגלה כי ברימון הושקע הון־עתק, המקביל לסכום של כ־20 מיליון ל״י בערכים של היום — הכל מתוך הכספים הסודיים שייועדו להגנה על ביטחון־המדינה!

מסתבר כי העולם הזה הגן במאבקו על חופש־העיתונות בכללה. אילו הצליח ה־נסיון של רימון, היו נערי־החצר של בן־גוריון מוציאים עיתון־ערב. מתוך הקטע ברור כי הכוונה היתה לממן נסיון זה בכספי מערכת־הביטחון — כלומר, מאותן קרנות סודיות, שאת מקורן אפשר רק לנחש.

מעניין שדווקא בימים אלה התגלה כי הממשלה הפאשיסטית של דרום־אפריקה עשתה לאחרונה נסיון דומה. מישרד־התעמולה של הממשלה הלבנה ניסה לקנות עיתון בלתי־תלוי, הלוחם בה. משלא הצליחה, השתמשה בקרנות סודיות כדי לממן את הקמתו של עיתון מתחרה. באותה שעה ניסתה גם לקנות עיתון חשוב בבירת ארצות־הברית.

גילויים אלה גרמו בשבועיים האחרונים לזעזוע עמוק והביאו להתפטרותו של שר. מסתבר שאפילו במישטר גזעני פאשיסטי אין מעשים כאלה עוברים בשקט.

שקרן מועד

מילבד הקטעים המתייחסים במישרין להעולם הזה, יש ביומן רישומים רבים אחרים הנוגעים למאבקי שבועון זה בעקיפין. הם מאשרים את הגילויים של העולם הזה, ששרת עצמו הכחיש אותם, בשעתו, בשצף־קצף. למרבה הצער, אין מנוס מן המסקנה כי משה שרת היה שקרן מועד.

למשל: במשך השנים גילה העולם הזה פעמים רבות כי נשיא מצריים, גמאל עבד־אל־נאצר, ביקש בחשאי להיפגש עם ראשי ישראל, כדי לדון עימם על הפסקת המילחמה וכינון השלום. היה לנו על כך מידע מוסמך, ממקור ראשון. בין השאר נודעו הפרטים לאבנרי בשיחות הרבות שניהל בחו״ל עם מנהיגים ערביים ובינ־לאומיים.

כך גילינו כי לפני מיבצע סיני, וגם אחריו, ביקש עבד־אל־נאצר כמה פעמים להיפגש בחשאי עם שליחיו של משה שרת, ואף עם שרת עצמו. שרת הכחיש זאת בתוקף, ופעם אחת אף פירסם הודעה רשמית, שבה תיאר את גילויי העולם הזה כשקרים גסים, והוסיף כי הדבר תואם את השקרנות השיטתית של שבועון זה.

עתה מסתבר כי אחרי שהיה מפרסם ברבים הכחשות־התקפות אלה, היה משה שרת מסתגר בחדרו ורושם ביומנו את האמת — שתאמה לחלוטין לגילויינו!

יש לדבר חשיבות היסטורית, החורגת בהרבה מן היחסים בין פוליטיקאי מסויים ושבועון מסויים. באותן שנים התנהל במדינה מסע שיטתי נגד עבד־אל־נאצר, שנקרא בכל כלי־התיקשורת, על פי פקודתו המפורשת של בן־גוריון, בשם „הרודן המצרי״. בחסות מסע זה הוכן מיבצע־סיני, ונכרתה בין ישראל ומצריים תהום שלתוכה נפלו החללים של שלוש מילחמות — מילחמת ששת־הימים, מילחמת־ההתשה ומילחמת־יום־הכיפורים.

במשך כל השנים ההן טען העולם הזה כי ניתן להשיג שלום עם מצריים, וכי ממשלת־ישראל היא המחבלת בכך. היה בידינו מידע מוסמך, אולם קולנו היה כקול־קורא־במידבר, מפני שרוב הציבור האמין להכחשות ולשקרים, שהופצו על־ידי משה שרת וחבריו. עתה, באיחור של שנים רבות, מוכיח יומנו של שרת כי כל דברינו על נושא זה היו אמת לאמיתה.

מדוע השתתף שרת במסע־שקרים, שנועד להכין ולהצדיק מדיניות שהוא עצמו התנגד לה, בחסותו של מנהיג שהוא שנא אותו וראה בו סכנה למדינה? רק לאלוהים או לפסיכולוגיה פיתרונים.

מן היומנים מסתבר כי על אף השינאה העזה ששררה בין בן־גוריון ושרת, איחדה אותם השינאה המשותפת להעולם הזה. בן־גוריון ידע לנגן על נימה זו. כך, בשיא פרשת־לבון, שבה מילא העולם הזה שוב תפקיד מרכזי (היינו הראשונים שגילו את פרטי העסק־ביש, בסיפור הבדיוני־כביכול פרשת אלכסיס, וחשפנו את רוב הפרטים האחרים של הפרשה העכורה), ביקש בן־גוריון להקים את שרת נגד לבון על־ידי כך שקשר בין לבון והעולם הזה.

ביום ה־21 בינואר 1961 כתב בן־גוריון לשרת מיכתב שנכלל ביומן. בין השאר כתב בן־גוריון:

לבון נשען על חרות, „העולם הזה״, „יעד״, (מאיר) יערי ומבוכת חברינו.

(יעד היה שבועון־נפל, חיקוי להעולם הזה, שניסה שמואל תמיר להוציא לאור באחד הזיג־זאגים של הקאריירה שלו, כשעמד בראש קבוצה שנקראה „המישטר החדש״.)

למען ההגינות כדאי להזכיר כי לקראת סוף חייו, כשהיה מרותק לכסא־גלגלים וכשכבר ידע כי הוא עומד למות מסרטן־הגרון, התעלה שרת מעל לפחדנות שציינה אותו במרבית ימי חייו, והתייצב באומץ־לב ובצורה מרשימה לימינו של לבון. ואולי כדאי להזכיר גם כי בן־גוריון עצמו, בשנים האחרונות של חייו, כשהיה עמיתו של אבנרי כאיש־האופוזיציה בכנסת ה־שביעית, שינה את יחסו אליו והתפייס עימו. וכמובן, מאז ימי איסר הקטן חל שינוי עצום בתפקידיהם ובגישתם של ה־מוסד והשב״כ.

כך או כך, יומנו של שרת הוא מיסמך מרתק. למי שעקב אחרי מאבקי העולם הזה במשך השנים. זהו מיסמך מאלף שיבעתיים.

מכתבים

פרס נובל או לא?

אני מסכים בלב שלם עם חברת־הכנסת גאולה כהן, שמנחם בגין הוא „בלתי מסוגל להגן על האינטרסים הבסיסיים של ישראל.״ אבל גאולה כהן טועה בהעריכה שזה נובע משום שבגין בגד בפטריוטיזם ההיסטרי והפאראנואידי שלה. מנחם בגין עסוק יותר מדי בלבגוד בסאדאת, קארטר והפלסטינים, בעזרת הנוסחות, הסעיפים והמליצות צרות־המוח, העוסקות בהסכם המיסגרת לשלום במזרח־התיכון שהושג בקמפ־דייוויד.

השקפותיו הפוליטיות של מנחם בגין מקוממות את האמריקאים, נדחות על־ידי העולם החופשי, נחשבות כפרובוקציה אנטי־רוסית על־ידי הסובייטים, מוגדרות כגזענות ניאו־קולוניאלית על־ידי העולם השלישי, וכערמומיות יהודית על־ידי ה־ערבים.

ח״כ גאולה כהן צודקת: מנחם בגין אינו מסוגל להגן על האינטרסים הבסיסיים של ישראל. יחד עם זאת הוא מסוגל לבטח לגרור את ישראל לבידוד מזהיר בקרב אומות העולם.

יוסף שריק, תל־אביב

נראה לי כי פרס נובל לשלום, שהוענק לנשיא מצריים, רק יגביר את תיאבונו לקבל פרסים נוספים ממדינת־ישראל ומ־ארצות־הברית, בדמות ויתורים מרחיקי־לכת מצידנו ומטוסי־קרב וכלי־נשק אחרים מארצות־הברית.

ביום בהיר, מעל במה / הכריז נשיא בפני אומה: / „לא עוד תהיה פה מילחמה!״ / אז ליבלבלו השושנים / וצילצלו פעמונים / לקול תרועת ההמונים: / „המלך מת, יחי סאדאת! / יחי, יחי, יחי, הידד!״

מיד צצו הניחושים / שטימטמו את החושים / במרכאות ופירושים... / ויהי ערב, ויהי יום / תם ונגוז כל החלום. / ואותו נשיא זכה / בפרס עידוד והערכה / — טילי תחמושת למערכה.

שמואל אילון, תל־אביב

● ● ●

הצי השישי בחיפה

מאז שפורסמה הידיעה כאילו ראש־הממשלה הציע את חיפה כמקום מושבו של הצי השישי, מיהרו גורמים ציבוריים שונים להגיב על כך באהדה. סוחרי חיפה החלו מדברים על השיגשוג הכלכלי הצפוי לחיפה. גורמי תיירות שינסו מותניהם לקראת עתיד עתיר סיכויים. גורמי הנמל החלו מחשבים התועלת שתצמח מהתבייתות הצי בנמל הצפוני. חיפה, הנאנקת תחת עומס תדמיתה, כעיר מנמנמת, כאילו התעוררה לחיים חדשים. לפני זמן מה ביקרה אומנם אוניית הצי השישי בנמל, והעיר חיפה, צהלה ושמחה.

אנו ניזקקים לתגובה זאת לא רק על מנת להדגים באמצעותה פרק מן ההווי הקרתני שלנו, אלא בהקשר חברתי תרבותי רחב יותר. שכן קרוב לוודאי ששימחה דומה היתה פוקדת את תושבי אשדוד ואילת, לו נתבשרו על הפיכת נמליהם למארחי קבע של הצי השישי. לוד היתה עולזת לו נקבע בסביבתה שדה־תעופה למטרות חיל־האוויר האמריקאי. אמריקאי, צרפתי, ואפילו סובייטי. לו היו נסיבות מדיניות מאפשרות זאת.

החברה הישראלית של שנות השבעים מאופיינת בגישתה החומרנית לכל תופעה פוליטית. „מה טוב ליהודים?״ הפך למה טוב לכיסם של היהודים. הולכים ונעלמים השיקולים הפוליטיים: האם יש היגיון בהפיכת ישראל לבסיס אמריקאי? כיצד תשפיע עובדה זו על מערך הכוחות הסובייטיים באיזור? האם עובדה זו לא תגרום לכך, שחיפה תסומן על מפתה האיסטרטגית של ברית־המועצות וברית־וארשה כמטרה לטילים בליסטיים נושאי ראשי־חץ גרעיניים? חיפה, אילת, אשדוד או לוד, או שמא ישראל כולה?

אין גם מרחיקים חשוב, על התוצאות החברתיות הצפויות לעיר ולאיזור שלם מנוכחותם של אלפים, אם לא עשרות אלפים, של מלחים, אורחים נוטים ללון ולהפיץ תרבות של ברים, בתי־עינוג ובתי־בושת. העיקר ש„הכלכלה״ תפרח.

כותב שורות אלה מוקיר את מרכזיותה של ארצות־הברית בין שיקולי תוחלת הקיום של ישראל. יש ודאי מקום לשקול באיזו מידה ובאיזה היקף, דרושה נוכחות צבאית אמריקאית באיזור. עד כה הצליחה ישראל לשמור על ריבונותה, ללא נוכחות כזאת. יתכן שדווקא אי־הנוכחות היא זו ששמרה על יחסי ידידות בין ישראל לארצות־הברית. יכולתן של מדינות קטנות לעצב לעצמן מדיניות עצמאית, בעידן המעצמות, איננה בהכרח פונקציה של הזמנת אותן המעצמות, לכונן בתוך המדינות הקטנות בסיסי צבא.

מה עגומה תמונת המצב החברתית, כשיש מי שבוחנים סיטואציה זו בפריסמה של „עליית הקיוסקאים״.

שערי נמל חיפה יהיו ודאי פתוחים לביקוריהן של אוניות הצי השישי. ארצות־הברית היא ידידתה של ישראל ומנהיגת העולם המערבי, אך נוכחות קבועה של הצי השישי בחיפה, באופן מוזר, איננה עונה על האינטרסים של ישראל וגם לא על אלה של ארצות־הברית.

פרופסור שבח וייס, חיפה

● ● ●

ההר הוליד עכבר

כדאי היה לערוך את הבחירות המוניציפאליות ולוא רק למטרה אחת בילבד: להוכיח שהבלון הנפוח של שני פלגי ד״ש התרוקן מאוויר ושוב לא נותרו ממנו אלא קרעי גומי בילבד. אומנם שני פלגי ד״ש לא התייצבו לבחירות לרשויות המקומיות, אלא במספר מועט של מקומות יישוב. אולם המידגם שערכה הטלוויזיה הראה, כי אילו היו הבחירות לכנסת נערכות היום היו שני פלגי ד״ש מקבלים יחד ארבעה מנדטים בכנסת, במקום ה־15 בהם זכו בבחירות האחרונות. כלומר, הפלג של שמואל תמיר וייגאל ידין, שכוחו מגיע

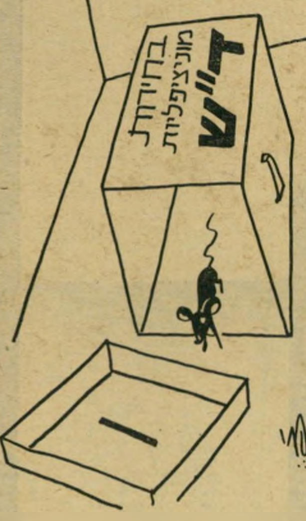

כיום לשני חברי־כנסת בילבד, מיוצג בממשלה על־ידי שלושה שרים.

דומני שמידגם זה צריך להוביל את שני פלגי ד״ש למסקנה אחת ויחידה: להתחסל בעוד מועד ולהיטמע במיפלגות הקיימות. בעוד שנתיים וחצי הם לא יוכלו להשיג אפילו את ארבעת המנדטים שעומדים לרשותם, באופן תיאורטי, עכשיו. ההר של ד״ש הוליד עכבר פוליטי. לחשוב עכשיו שהמהפך הפוליטי במדינה נגרם כולו לא במעט בזכות עכבר זה, שניצל קוניקטורה זמנית, מוביל למסקנות עגומות לגבי הקשר שבין רצון העם ומעשי מנהיגיו.

יעקב שפר, תל־אביב

● ● ●

התפוזים הממונעים

במלאות שבע שנים לסיירת הבטיחות נעלמתם (או הועלמתם) מהנוף התל־אביבי. יותר לא נראה אתכם. לא נציית לכם. לא נהנה משירותכם. לא נחטוף מכם דו״חים. לא נשמע שריקותיכם.

אתם, שבעת גשם החלפתם את הרמזורים המקולקלים; אתם, שעמדתם במרכז שלולית גדולה וכיוונתם את התנועה; אתם, שפיגיתם נפגעי תאונות־דרכים ובגדיכם ספגו מדמם של נהגים והולכי־רגל לא זהירים.

אתם, שבעזרת פנסיכם הזעירים הכוונתם

(המשך בעמוד 13)

כדאי לך לבחור דווקא מֶץ-צֶבַע!

במץ-צבע,ניתן להתקין - BURST REVIVER (״אנטי מחיקון״, לפי אפרים קישון) - אותו חלק אלקטרוני המבטיח לך קליטת תוכניות צבעוניות המשודרות בטלויזיה, גם אם עברו ״סינון״ צבע באולפן - ומשודרות בטלויזיות צבעוניות אחרות בשחור לבן, כגון: ״תשע בריבוע״, ״האחים״, ״עוד להיט״, ״תיאטרון-הכורסא״, כדורגל אנגלי, ועוד ....

מץ-צבע הינה בעלת מכשיר הפעלה מרחוק -REMOTE CONTROL - לנוחיותך.

מץ-צבע קולטת עבורך את השידורים בצבעים הברורים והטבעיים ביותר - ממש כמו בחיים.

ניתן להשיג בגדלים ״26 ״16 ״14.

היחידה עם BURST REVIVER ״אנטי-מחיקון״

אז למה לך להתאמץ?

אמץ את Metz צבע

מֶץ-צֶבַע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית

פרטים אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ - רח׳ מודיעין 19 בני-ברק - רמת-גן.

שלום על פרס השלום

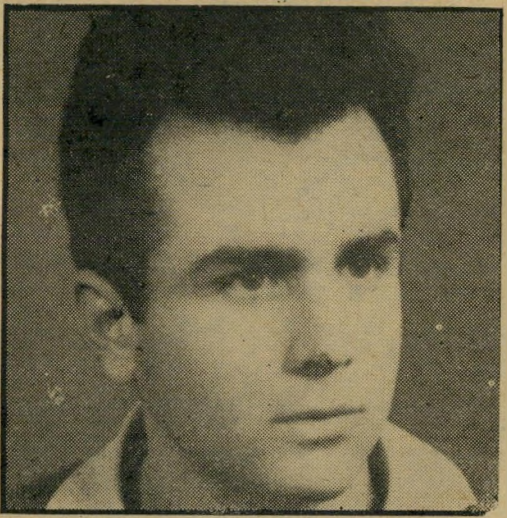

על גיבעת תיז אל-עובי, בין ברושים זקופי-צמרת, בצל האקליפטוס הענק וזנוח הפאורות, בינות שיחי צבר דוקרניים ופורחים, התקיימה הפגישה ההיסטורית.

גמבור, הלביא מטיל האימה, ששלט על מרחבי הטריטוריה שמן שדירת האקציות הזהבות מזרחה, עד לנחל טילדו השוצף דרומה — אל מעבר להרי החושך, ואשר כל חיות הטריטוריה חרדות היו למשמע שאגת-השליט-הבלתי-מעורער שלו. ואלה שלא נחרדו, נטרפו מזמן ושאריותיהם הזינו ויזינו את נשרי הצוקים הגבוהים.

גמבור זהוב התלתלים ליקק שפתיו והתבונן בסקרנות חייתית של זאולוג מלידה ביריבו-אויבו הבלתי-מוכרע משכבר הימים — ליגון. „איך זה ששליט ללא מיצרים כליגון זה, שהצליח להחזיק בטריטוריה כבירה ומשגשגת, החל בשדירת האקציות הזהובות מערבה, אל מעבר לשרשרת הרי פילו ועד הקניון העמוק, אשר לא נחצה מעולם על-ידי שום יצור נושם אוויר ופולט דו-תחמוצת הפחמן ושאר פסולת אוויר.” „איך זה, שרודן זה לא נקרא בשם שידמה לפחות בצילצולו לשמי ?” חשב גמבור — „כמו למשל זמבור...”

„מעולם לא טעמתי טעמו של בשר גורילה,” חשב, „הפרימאטים האלה — בשרם ודאי טעמו פיקנטי ומייוחד.” אך מבטו הצהוב-חום לא הסגיר אף לא מיקצת ממחשבותיו.

■ ■ ■

הפגישה ההיסטורית הזו עם הגורילה האדירה, ששום יצור לא העז לערער על שילטונו חסר המיצרים באיזורו, ואלה שעירערו שלדיהם הלבנים מבהיקים מזמן על פני כרי הדשא הנרחבים. ואלה המערערים עדיין בסתרי לבם, תקועים עד קצה חוטמיהם הכהים במאורותיהם מרבית שעות היממה, ומרשים לעצמם להגיח ולנשום קצת חמצן שנותר לפליטה, כך כאשר נחרותיו הקצובות של ליגון מהלכות היו על פני הביקעה ומעידות באלף נחרות שהגורילה נם את תנומתו הביולוגית היום-יומית הקבועה.

פגישה היסטורית זו התקיימה בחסותו של הייצור, שאין גבולות לשילטונו, זה ההולך על שתיים (רוב הזמן) והגר על ראש ההר בבתים המרובעים הקשים. אותו הייצור, שאיתו יש לחיות תמיד בשלום, ואשר נמאס לו להתעורר כל לילה ובכל אחר-צהריים מתנומתו, למשמע שאגותיהם של שני אלה, בעת שהם מכריזים על טריטוריותיהם זה בפני זה, ללא יכולת להכריע זה את זה.

„כך זה לא יכול להימשך,” חשב בליבו הייצור הזקוף, „צריך למצוא הסדר !” ליגון, יושב היה על הסלע, מגרד בעצבנות ובסקרנות בפדחתו הענקית והולם מדי פעם, מתוך הרגל, על חזהו האדיר הצעיר, שפה ושם כבר ביצבצו בו קבוצות של שיער-שיבה לבן או מאפיר, שבלט על רקע שיערו השחור הסמיך.

ליגון חשף את שיניו הלבנות בחיוך רחב של ביטחון מהול במבוכה. מעולם לא ישב כה קרוב לאריה אכזר זה, מבלי ששערותיו יסמרו, דמו ישצוף בעורקיו וגרונו יפלוט שאגות-זעם מתוך אינסטינקט תורשתי אבולוציוני פרוע. „מעניין איזה צליל היה נישמע מביתוק מלתעותיו של הייצור הזהוב בעל הרעמה הגאוותנית הזו ?” חשב.

■ ■ ■

אך חיוכו המבהיק לא הסגיר אף לא מיזער ממחשבותיו האפלות. בסיומה של הפגישה ההיסטורית הזאת, שאת מישכה הארוך והמייגע אין טעם לתאר כאן, הגיעו שני הענקים האלה להסכם של הכרה הדדית בטריטוריות, תוך מעבר חופשי הדדי בחלקים של הטריטוריות. אחד הסעיפים החשובים בהסכם היה סתימת פיות הדדית, בשעות בהן הייצור הזקוף שעל ראש ההר נם את תנומתו היומית.

העצובים היחידים היו הנשרים מהצוקים הגבוהים, שידעו בוודאות שמעתה יצטרכו להתאמץ יותר בחיפוש הפגרים, ורק הפרטים החרוצים שבהם יוכלו להמשיך ולהתקיים בדורות הבאים, כאשר הברירה הטבעית תדון לכליה את אלה אשר לא יצליחו להיפטר, במהלכה הבלתי פוסק של מילחמת הקיום מהגנים של העצלות שבתאיהם...

למשמע ההסכם אחזה התרגשות רבה בכל שוכני הטריטוריות השכנות, אשר גם נפשם נקעה מהרעש הבלתי פוסק שבקע ירחים רבים משתי הטריטוריות הקיצוניות. הם כה שמחו לשקט הממשמש ובא, עד שמרוב שלא ידעו את נפשם החליטו להעניק פרס לשני המחותנים, לגמבור ולליגון, את הפרס על ההומאניות החייתית. הפרס ניתפר במייוחד על פי מידותיהם הרחבות ובהתאם להבל שפיותיהם רגילים היו לפלוט מאז ומתמיד.

הפרס היפה, שעד עתה היה ניתן לחיות השקטות דוגמת הג׳ירפות, הצבאים, או השימפנזים אוכלי-הבננות, ולשאר צימחונים מלחכי-עשב, על עדינות נפש, שקדנות, שקטנות, ואהבת הזולת החייתית.

אבוי לנו ולאנושות אם התחלנו לחלק פרסי נובל לשליטים ולפוליטיקאים.

נ.ב.

מבקש מראש את סליחת ההיסטוריונים והזאולוגים על אי-הדיוקים המיקצועיים.

גד גזית, תל־אביב

פורום העולם הזה

ברית בין הכדורים

אני אף פ׳ם לא התעניינתי
בכדור-סל או כדור-רגל.
אני בספורט כלל לא הבנתי
וגם לא רצתי אל הדגל.

למישחקים ביד-אליהו
לקפוץ אף פעם לא רציתי,
גם במסך הטלוויזיה —
בהם כמעט שלא צפיתי.

וכשדיין, על הטריבונה,
היה יושב עם כל הנוער —
אני סובבתי ת׳כפתור,
והלכתי לקולנוע...

כזה אני. טיפוס רומנטי.
שירים כותב, מושך בחרט:
עד שהש — — ק של אולסי פרי
הפך לפתע לכותרת...

מאז אני „חדשות הספורט”
קורא כל בוקר עם תפילה:
אם אצל אולסי הגבוה —
מילה אצלו אומנם מילה...

אני, שמעולם בעצם
לא התעניינתי כלל בליגה —
נדהם לראות איך שהספורט
הפך להיות לממליגה.

איזו רישעות אצל „הפועל”
איזו קינאה, צרות-של-עין:
סובל שחקן של ליגה אלף
— בגלל עסקן של ליגה... זין.

איך ש„הפועל תל-אביב”
שולחים מיכתב לרבנים
הממונים על הכשרות
והמילה לשחקנים...

התנהגות ממש ספורטיבית
המובילה ממש למרי,
וכל הארץ מתעסקת —
רק בק-ן של אולסי פרי...

וכל מוהל או רב פאנאתי
אשר הספורט אצלו זה נר,
כבר מתנדב מיד לקבוע
אם אולסי פרי הוא כשר.

וכל עסקן של ליגה זין
במין חיוך כזה צבוע,
נרתם לשמור על טוהר-גזע,
כמו במישטר אחד ידוע...

רק אולסי פרי, אולסי פרי,
לא שם קצוץ, איך שאומרים.
(כי הקצוץ שלו, בעצם,
הפך נושא להמונים...)

במין חיוך כזה, סטואיסטי,
מתראיין בטלוויזיה —
ולא חושב כלל לבצע
בברית שלו איזו... רוויזיה.

ההמונים ביד-אליהו
עוד מריעים לו: אולסי-כיפאק!
וכל כדור אצלו בסל
פוגע בול. ממש בכיפה.

וגם אני, אשר לספורט
אדיש הייתי בתחילה,
לאולסי פרי הגבוה
רוצה לומר איזו מילה:

לי לא איכפת כלל מה אומרים
העסקנים, גם לא הרבי —
אם הוא מוכן את הק-ן
כך לקצץ בשביל „מכבי”...

אבי אורן, פתח־תיקווה

רוזי נוקטת צעד מפתיע.

החורף מצפה לך הפתעה נעימה — מגפי רוזי. אותה איכות, אותה נוחות ואותה עבודה מעולה שכה מאפיינות את נעלי רוזי, צועדות גם במגפי רוזי.

העונה הולכת רוזי לקראתך במגפיים בסגנון בוקרים, עשויים עור "טקסס" טבעי ועור זמש, למראה הנשי. הסוליות רכות — מעור ומפוליאוריטן,

והעקבים בשלוש מידות: נמוך, בינוני וגבוה.

שלושה סוגי מגפי בוקרים, מפתיעים בצעדיהם: מגף קצר, שאינו יורד מרגלן של נשות אירופה, מגף שלושת רבעי ומגף בגובה הברך. כולם כאחד בעיצוב מפתיע ביופיו.

הכנסי לאחת החנויות שמציעות את נעלי רוזי ולא תצאי ברגלים ריקות.

להשיג בחנויות המובחרות.
המפעל: ת"א, בן אביגדור 20.

Rosi

נעלי רוזי — המהלך הטבעי

שם/עיצוב הכט

מכתבים

(המשך מעמוד 9)
תנועה בלילות, כשעלטה נפלה על תל־אביב; שידעתם היכן הנהגים לא מצייתים לתמרורים וחיכיתם להם בפינה; שניהלתם מירדפים אחרי הנוהגים ברכב גנוב; שעזרתם לנהגת להחליף גלגל או לנהג שמכוניתו נתקעה לפנותה מהצומת.

אתם חסרים לנהג. סירבתם להצטרף לשורות המישטרה, ולכן הנוהג בגוש דן סובל מדי בוקר, בצאתו לעבודה, ומדי ערב, בשובו ממנה. אתם לא הבנתם למה יש לצרפכם למישטרה אחרי שבע שנים של עצמאות (גם אני לא). אתם תמצאו בוודאי עבודות מכניסות יותר, אך לנו, הנהגים, האבידה כבדה ביותר.

עוזי מרום, רמת־גן

● ● ●

זכות קדימה לגמלים

את התצלום הזה מצאתי בעיתון גרמני. ייתכן שפירוש השלט הוא „זכות מעבר לגמלים" או „זהירות גמלים חוצים!" עכשיו, לפני החזרת מידבר סיני לידי המצרים, אולי כדאי להציב שלטים מסוג זה גם שם.

חנן גונן, האמבורג, גרמניה

● השלט שמצא הקורא גונן — ראה גלופה.

הצעה לתמרור במידבר סיני
למי המעבר?

● ● ●

החשבונות שולמו

ביחס לכתבה שהופיעה עלי במדורו של יגאל לביב (העולם הזה 2148) אני חייב לציין שיש לי הרגשה קשה מאד. בחזקת „אחותך זונה, ואתה לך ותוכיח שאין לך בכלל אחות."

לגופו של עניין: כל הקבלות המצויות

אבי קורן
מתי שלמו החובות?

בידו של לביב, שכאילו לא שולמו, מצויות בידי לאחר ששולמו. כאשר עזבתי את ארצות־הברית (ולא במפתיע) הודעתי על שינוי כתובתי למישרד־הדואר המקומי. עשיתי זאת כדי שכל החשבונות שלי יגיעו לידי שכנים מסויימים, שבידיהם הפקדתי כספים למטרה זו. השכנים הללו מתגוררים באותו הבניין שבו גרתי אני. באותו בניין התארח גם מר לביב, ואם היה עולה תשע קומות (במעלית) היה מקבל מהם את כל ההסבר לפני שפירסם מה שפירסם.

במחצית חודש אוגוסט שבו השכנים שלי מביקור בישראל ושילמו את כל החשבונות שהגיעו אחרי צאתי את ארצות־הברית. כל בר־דעת יודע שחשבונות רבים מגיעים באיחור של חודש ואפילו חודשיים, ומי שבאמת רוצה יכול להשאיר „פס" מאחוריו ולהתעלם מהם.

כל הצילומים של „פקודות לתשלום" וקבלות על תשלומים מצויים בידי. עד ל־28 באוגוסט, חודש וחצי אחרי שיצאתי את ארצות־הברית, הגיעו כל החשבונות ושולמו כל התשלומים. לדעתי זהו זמן סביר בהחלט, בהתחשב בעובדה שהאנשים שבידיהם הפקדתי את הכספים לתשלום לא שהו בארצות־הברית במשך כשישה שבועות.

אל יתר הסיפורים הכלולים בכתבתו של לביב באמת שאינני מתכוון להתייחס. כל הסיפור על „שתי מישרות" בהן עסקתי הוא שקר וכזב, ו„המהירות" שבה חזרתי לישראל נמצאת בכתובי הקרן־הקיימת־לישראל. שם ימצא מר לביב מיכתבים ששלחתי לירושלים עוד בחודש פברואר, בהם אני מציע להם להכין את מחליפי משום שאני מתכוון לסיים את שליחותי בתחילת יולי. כלומר, הודעתי על סיום שליחותי בארצות־הברית כמחצית השנה לפני כן.

אין זו הפעם הראשונה ש„מחפשים" אותי מעל דפי עיתונכם. לפני שיצאתי לשליחות פורסם בתשקיף שלכם שאני עומד לצאת לשליחות ולשלב אותה עם לימודים. בעת שהותי בארצות־הברית נכתב שאני דואג ל„חאלטורות" לאשתי, שולה חן, במיסגרת נשפי הקרן־הקיימת שאני מארגן. כל הידיעות הללו היו מצוצות מהאצבע ולא היה בהן שמץ של אמת. אינני יודע אצבעו של מי היא, וקצת קשה לי להבין מדוע הוא עושה זאת.

אבי קורן, תל־אביב

● יגאל לביב מעיר: מיכתבו של אבי קורן מאשר את האמור בידיעה, כי קורן עזב את ארצות־הברית בלי ששילם את חובותיו. קורן מסביר זאת באומרו, כי מסר כספים לשכנים כדי שישלמו את חובותיו, אלא ששכנים אלה נסעו לישראל לששה שבועות, ופרעו את החובות רק עם שובם לניו־יורק. ההמחאה שהציג קורן, כהוכחה לתשלום החוב לחלבן, נושאת תאריך של 25 באוגוסט, בעוד הפתק שפורסם בידיעה (**העולם הזה 2148**), ובו תביעה לשלם את החוב, נושא את התאריך של ה־3 ביולי. כך אירע גם לחובות שכר־הדירה, ועוד חובות. קורן פשוט דחה פירעון חובות שוטפים במיספר שבועות.

אין הקורא קורן מגיב על הטענה השניה בידיעה, שלפיה עסק, בניגוד להוראות, בהדרכה במרכז קהילתי, בנוסף על מישרת שליח הקרן־הקיימת־לישראל.

● ● ●

ילדות גזולה

בהאזיני לתוכנית הטלוויזיה עלי כותרת, שבה השתתף הילד־„הפרופסור" רון קרייטלר, שמחתי מאוד שבתי נטלי כבר הלכה לישון. כי בתי קמה כל בוקר בשעה 7, כדי ללכת לבית־הספר, ואילו הלוחם הצעיר למען „זכויות הילדים" הולך בבוקר לים.

יומיים לפני כן קראתי בידיעות אחרונות על האגודה שאותה הקים רון — אליה הצטרפו כמה ילדים־מבוגרים, חולי שיגעון־גדלות — המגינה על ילדים מפני הוריהם. מעניין לדעת במיסגרת איזו תוכנית בישרו לו על העוול שהורים עושים לילדיהם?

רון קרייטלר הוא כנראה מוצר מייוחד במינו. הוא בן יחיד, שהוריו מנצלים אותו כנראה לצרכי לימודי הפסיכולוגיה ואולי לצרכי פירסומת, מבלי לתת שום דין־וחשבון לילד. הואלא הולך לבית־הספר, כשאר הילדים, ולא משום שברח חס וחלילה, אלא מפני שכלל לא רשמו אותו למוסד שמתאים לו. מדוע אינו מקים אגודה עותומאנית נגד הוריו, המונעים ממנו לגדול ולהתפתח כשאר הילדים, במקום להקים אגודות שהוא עצמו אינו יודע את מובנן? האם לא הקריאו לו אף פעם על „חוק חינוך חובה", על ילדים הלומדים במיסגרת ושיש להם חברים (הוא טוען שלו אין) ועל האושר של ילדים התורמים למישפחה במקום על שודדים ואטום?!

בתוכנית עלי כותרת חזר רון על חמשת הסעיפים שאותם למד יפה בעל־פה. לעומת זאת הודה בפירוש שאינו מבין מה הן „זכויות וחובות".

בעיני רון קרייטלר ילד צריך להיות „פרזיט", כי גם אביו הוא פרזיט וכן סבו, וכך הלאה, דור אחר דור. כשאותו פרזיט שלא רגיל לקבל מרות גדל — למה שיתגייס לצבא? כשיתחתן, מדוע שיעזור לאשתו ולילדיו — אם הוא לא הורגל לכך מילדות?

יש חובות כילד, יש חובות כנער, יש חובות כבעל וכאזרח. אף אחת מחובות אלה אינה מקנה לבעליה את התואר „עבד". מחובתו של כל אחד בחברה לתרום את תרומתו.

מי יחזיר לרון את הילדות שהוריו גזלו ממנו? אולי כשיגדל יצליח להזיז את מחוגי הזמן לאחור. ובינתיים, אנא רון, אל תקלקל את ילדינו! בטל את אגודת „הפרזיטים".

דבורה זכרוני, תל־אביב

● ● ●

מע"מ על קמפ־דייוויד

בעיתונות היומית וגם בעיתון בשפה האנגלית, ג'רוזלם פוסט, מתפרסמת מודעה גדולה מטעם החברה התל־אביבית למדליות ומטבעות, המציעה למכירה את המדליה המתארת את פגישת שלושת המנהיגים בוועידת קמפ־דייוויד. כאשר מודעה כזאת מתפרסמת בעיתון בשפה האנגלית המופץ בחו"ל, נראה שהכוונה היא לעניין את הקוראים לרכוש מדליה זו. אך באיזו רשות מבקשת החברה הנ"ל מחירים הכוללים גם מס־ערך־מוסף? כאשר המוצר נמכר בחו"ל נכנסים דולרים לקופת המדינה. למכירת מדליות בחו"ל אפשר לקרוא „ייצוא מדליות" ועל ייצוא לא חל כל מס־ערך־מוסף. האם אין כאן מעילה באמון הציבור?

שימעון שטאובר, בורגרהוט, בלגיה

המחירים הנקובים במודעות והכוללים מס־ערך־מוסף מיועדים למכירה בארץ. רוכשי המדליון מחו"ל זכאים לפטור ממס־ערך־מוסף בשיעור של 12%.

● ● ●

מה אוכלים האזרחים

במדור המכתבים (העולם הזה 2147) כותב הקורא חנן גולדגרט על מחדל הכומתות: „ואיך החיילים אינם מתביישים לזלזל במנהיגם בפרהסיה?" בתור חייל אני חושב שגישתו של הכותב מצחיקה. זו שטות לטעון שחייל צריך להתבייש להפר חוק, משום שצבא מתוקן צריך לדאוג שלחייל לא יהיה כדאי לבצע עבירה. אותם חיילים שאינם חובשים כומתות (ולדעתי הם מעטים מאוד) עושים זאת מאחת משתי הסיבות הבאות: או שהפקודה אינה היגיונית (לגביהם) והם מעדיפים להסתכן בעונש ובלבד שלא לחבוש כומתה; או שהפקודה היגיונית, אלא שהם אינם מבצעים אותה משום שהם אינם מסתכנים בעונש, מאחר והמישטרה הצבאית אינה ממלאת את תפקידה.

בשני המקרים האשם הוא בצה"ל: הורדת פקודה שאינה ניתנת לביצוע או אי־הקפדה על מילוי פקודה. בהמשך מכתבו כותב הקורא גולדגרט: „האם נשארה במדינתו של העם הנבחר חלקה אחת טובה לרפואה או שהכל רקוב בה עד היסוד?" במילים אלה מבטא הכותב גישה, שרבים בארץ שותפים לה: האשמת הרוב במחדלים של הצמרת. הכותב מאשים את החיילים באי־מילוי פקודה למרות שבצבא נורמלי מילוי פקודה אינו נתון כלל לשיקול דעתו של החייל. התעשיינים מאשימים את הפועל הישראלי במוסר עבודה ירוד, כגורם לתחלואי התעשייה (ועוד הם מעזים לטעון ש„העבודה היא ערך" ולשלם לפועלים שכר רעב). המנהיגות וגם כותב המיכתב מאשימים את העם בנטייה אחרי „סיר הבשר", בעוד שרוב העם מורכב משכירים ופירורי הבשר שהם מקבלים בהחלט מגיעים להם.

אזרחים כמו הקורא גולדגרט ראויים בהחלט לחרא שהם אוכלים.

ש. אזולאי, קריית־גת

● ● ●

מישחקי „אנטיקה"

ברצוני להגיב על השמצת הטלוויזיה הישראלית במדור הטלוויזיה שלכם (העולם הזה 2147). שם נכתב כאילו צריכים עורכי מחלקת הספורט בטלוויזיה הישראלית ללמוד מהירדנים. כאשר מתאר הכותב את המתרחש בירדן, או שאינו צמוד לעובדות או שאינו מבין בכדורגל. בירדן משדרים מזה כמה שבועות מישחק כדורגל אחד בלבד מהליגה האנגלית. אלא שמישחקים אלה הם ממישחקי הליגה בשנה שעברה או משנים קודמות בהרבה. כך שלפני שמשמיצים את הטלוויזיה הישראלית יש לבדוק את העובדות ולברך אותה, על שהיא משדרת מישחקים אנגליים שנערכו רק בשבועות האחרונים, ולא מישחקי „אנטיקה" כמו בירדן.

נחום כהן, קרית מוצקין

● ● ●

טעות לעולם צודקת

מצורף בזה קטע הכותרת של אחד מעמודי מעריב (31 באוקטובר, 1978). עד עכשיו חשבתי כי היום השלישי הוא היום שבו נאמר פעמיים כי טוב. עכשיו מסתבר שזהו יום שלילי.

שאול דישי, תל־אביב

● שלילי — אבל לפחות רק פעם אחת.

עמוד 17
יום שלילי
ל' בתשרי
תשל"ט
31.10.1978
היום
מעריב

היום השלילי בשבוע

מעריב, 31.10.78

19.05 קונצרט ליל שבת. בטהובן: סימפוניה מס' 6 „הנפאסטוראלית"; שוברט: חמישיה לפסנתר ולרביעיית מיתרים — „דג השמך", וובר: קונצ'רטו מס' 1 לקלרנית ולתזמורת.

הסימפוניה הנפאסטורלית

ידיעות אחרונות, 4.11.78

בלוח שידורי הרדיו, שפורסם בידיעות אחרונות (4 בנובמבר 1978) מצאתי סוף־סוף הוכחה לחשד שקונן בליבי מזה זמן רב: שבטהובן היה למעשה חשישניק, וכתב את המוסיקה הטובה ביותר שלו תחת השפעת סמים. תודה לעיתון, שהיה לו אומץ הלב לחשוף את האמת, ששמה האמיתי של הסימפוניה הפאסטוראלית לא היה אלא הסימפוניה הנאפסטוראלית.

בני מיר, תל־אביב

● ומכאן גם הסימון שלה: אופיום 76.

מכתבים

אור לגויים

כ„כהן" (בדימוס, עד לבניין בית־המיקדש מחדש) הרשו לי לתת עצה טובה למר אולסי פרי. הצעתי היא, שהוא יוריד את מכנסיו אחרי כל סל שהוא כובש לזכות קבוצתו במישחק הבא. כך יראו עם ועדה וצופי הטלוויזיה כי הוא אומנם יהודי כשר.

אינג' ה.ר. הדינגר, תל־אביב

● ● ●

קלפים כן, קפה לא

ברצוני להעיר את תשומת־לבכם לטעות בכתבה שפירסמתם אודותי (העולם הזה 2140). ניכתב בה כי אני מאמינה ב־חיזוי על פי הקפה. דבר זה אינו נכון. אני מאמינה כי ה־חיזוי על פי ה־אסטרולוגיה אינו מושלם, ופרט ל־אסטרולוגיה אני מאמינה גם בחיזוי על פי הקלפים ה־אסטרולוגיים, הגר־פולוגיה, ותורת כף־היד.

תמיר

מרים תמיר, אסטרולוגית, תל־אביב

● ● ●

הליפתן הוא העיקר

ייתכן שלאנשי מבט ספורט בטלוויזיה, מישחקי הכדורגל הנערכים באירופה הם ליפתן. אבל לגבי ולגבי כל אוהד כדורגל שאני מכיר, קטעים מאותם משחקים הם העיקר בתוכנית הספורט המוקרנת בטל־וויזיה כל שבת. אז אם מפרסמים, שבתוכ־נית הספורט בטלוויזיה יוצגו קטעים ממשחקי הכדורגל בגביעי אירופה ה־שונים ומהליגה ה־אנגלית ובסוף לא מראים שום דבר, אלא אפס קצהו של מישחק אחד, סימן שהתוכנית פשטה את הרגל.

פרידלר

אני חושב שאני מדבר בשם רבים אם אומר, שאנשי מבט ספורט בטל־וויזיה פשוט חות־כים בבשר החי של אוהדי הכדורגל. את אף אחד מאוהדי הספורט לא מעניין הבולשיט של הכדורעף או השיוט. הפתרון צריך להיות פשוט: במרכז התוכנית להקרין משחקי כדורגל זרים ושהליפתן יהיה התעמלות או כדורעף. למען השם: עד מתי יראו לנו בשידורים בערבית פי עשר כדורגל אירופאי מאשר בתוכנית העברית?

אילן פרידלר, הרצליה

● ● ●

יוזמה של המישטרה

בכתבה על המתרחש בצים כתב העולם הזה (2148) את הדברים הבאים המתייחסים אלי:

„לצוקרמן גם נודע כי מנהל אגף הביטוח של צים, זאב וינברגר, הכפוף ישירות למנכ"ל, נתן ביוזמתו עדות למישטרה, שאישרה את פרטי התלונה של כרמי."

כן נכתב:

„לגופו של עניין הכחיש וינברגר כי הגיש תלונה נגד צוקרמן אך הודה כי מסר עדות במישטרה."

לא ברור לי על סמך מה נכתבו הדברים, המייחסים לי יוזמה בהגשת עדות למיש־טרה, דבר שאינו נכון. הנכון הוא כי בשובי מחופשה קצרה המתין לי ליד מישרדי חוקר־מישטרה, והזמינני לגשת למישטרה למטרת חקירה. אני ניגשתי ל־מישטרה לא מיוזמתי ולא מיוזמת גורם כלשהו בהנהלת צים, אלא לאור זימון שקיבלתי מהחוקר הנ"ל. שם מסרתי הודעה ביחס לשאלות ומיסמכים שהוצגו בפני.

זאב וינברגר, חיפה

אריאלי

ד7

הנדון:

על מנחם בגין להחליף את ממשלתו!

בגין לשלטון!

האם יש לקיים בחירות חדשות לכנסת?

הבחירות העירוניות הוכיחו כי הכנסת התשיעית כבר הפכה קאריקטורה של המציאות הפוליטית.

הסיעה שזכתה במקום השלישי בבחירות האחרונות לכנסת נמחקה מן המפה הפוליטית. אף אחד משני רסיסיה לא היה עובר, כנראה, את אחוז־החסימה אילו נערכו הבחירות היום. בנקודה יחידה זו מסכימים ביניהם בעלי כל המישאלים היריבים, החלוקים על כל שאר הפרטים.

האם ייתכן כי סיעה שאינה קיימת תהיה בעלת עמדת־מפתח בממשלה ותכריע בעניינים הנוגעים לחיינו?

הקבוצה הצעקנית של גאולה כהן ושות׳ פועלת בכנסת מבלי שמישהו יידע את מי היא מייצגת. גם לה עצמה אין כל אפשרות לדעת זאת.

אפשר להמשיך ברשימה זו. רב הפיתוי לאמר: כנסת זו צריכה להתפזר. יותר מדי קרה מאז שנבחרה. יותר מדי מונח עתה על כפות־המאזניים. הבה נבחר בכנסת חדשה, על פי המציאות של היום, וזו תמשיך בדרך.

רב הפיתוי. יש לעמוד בו, כי התענוג יקר מדי.

■ ■ ■

מי שרוצה לחבל במאמצי־השלום בשלב המכריע, מן הראוי שיציע עתה בחירות חדשות. כשגאולה כהן תובעת זאת, היא פועלת בהגיון נדיר אצלה.

כי מערכת־בחירות היא תירוץ אידיאלי לשיתוק המימשל הישראלי. גלגליה של רכבת־השלום ייעצרו בחריקת־בלמים.

גם האמריקאים, שוחרי הדמוקרטיה, יצטרכו להבין כי אין הממשלה יכולה לקבל החלטות בשעה שהיא מתייצבת לבחירות.

כמה זמן תימשך עצירה זו? שלושה חודשים? ארבעה? מה יהיה מצבו של אנוואר אל־סאדאת בעולם הערבי אחרי ארבעה חודשים שכאלה?

בשלב הקריטי הנוכחי, אין דריכה במקום. מי שנדמה לו שהוא דורך במקום, אינו חש שהוא נסוג במהירות. בממלכת השלום, כמו בעולמה של עליסה מארץ־הפלאות, מי שרוצה להישאר במקום צריך לרוץ במלוא המהירות.

השגת השלום היא משימה היסטורית, המגמדת כל התחכמות פוליטית ושיקול מיפלגתי. הפיכתה של התחכמות דמוקרטית לִיתד, כדי לתקעו בגלגלי משימה זו, היא עיוות הדמוקרטיה.

■ ■ ■

יש המתחכמים ואומרים: בסדר, לא לפני חתימת הסכם־השלום עם מצריים. נערוך בחירות למחרת היום.

גם זוהי עצה, שאחיתופל היה מתבייש בה. אם השלב הנוכחי של המשא־והמתן הוא קריטי, הרי השלב שלמחרת־החתימה יהיה קריטי כפל כיפליים.

כיפליים: כי לא רק בסיני יהיה צורך לבצע פעולות חשובות, שיחייבו החלטות מהירות ואמיצות על כל צעד ושעל. עיכוב הביצוע של ההסכם בחצי־האי ימיט אסון על השלום הטרי, בעודו מונח חסר־ישע.

אך חשובות עוד הרבה יותר ההכרעות שיהיה צורך לקבלן, והפעולות שיהיה צורך לבצען, בגדה המערבית וברצועת־עזה. יהיה ניסוח ה„קשר" כאשר יהיה — כל ילד מבין כי יש קשר ישיר ואמיץ בין עתיד יחסינו עם מצריים ובין הקמת המימשל־העצמי הפלסטיני בשטחים הכבושים.

אם תעצר רכבת־השלום לפני שתגיע לתחנה זו, ברגעים המכריעים מבחינה פסיכולוגית ופוליטית, יהיה זה אסון שאין ערוך לו.

התענוג של גירוש רוחות־הרפאים של ד"ש מן הכנסת אינו שווה זאת. וגם לא תוספת מנדאטים לגוש זה או אחר.

(ואם יש פוליטיקאים המתפתים להאמין כי המנדאטים הנוספים כבר מונחים בכיסם, הבה נזכיר להם את גורלו של ראש־ממשלת־בריטניה, לפני שנים לא־רבות, שפיזר את הפרלמנט אחרי שכל המישאלים המדעיים הבטיחו לו רוב מוחץ — ושהובס בבחירות שוק על ירך. הרבה דברים מצחיקים יכולים לקרות בדרך מן המישאל אל הקלפי.)

■ ■ ■

הכנסת הנוכחית, על כל מיגרעותיה הזועקות לשמיים, טובה די צורכה כדי להביא את רכבת־השלום אל התחנה שלאחר־הבאה: הקמת המימשל־העצמי בגדה וברצועה, אחרי חתימת ההסכם עם מצריים.

מנחם בגין בקנדה: הצרות הן בבית

זה יהיה „השלום הקטן". השגת „השלום הגדול" — ההסכם הכולל, שיפתור את כל הבעיות ויכלול שלום ישראלי־פלסטיני — תהיה מוטלת מן הסתם על הכנסת הבאה, העשירית.

יש בכנסת הנוכחית רוב יציב לשלום. שום פשרה או ויתור למען השלום, שיוצע על־ידי הממשלה, לא ייתקל בכנסת זו במיכשול של ממש.

הכנסת תדון ותאשר.

היא תעשה זאת מפני שההרכב שלה מתאים לצורך זה.

זהו הפאראדוכס הקיים ברגע זה:

א י ן אופוזיציה יעילה לשלום ב כ נ ס ת.

י ש אופוזיציה יעילה לשלום ב מ מ ש ל ה.

■ ■ ■

מנחם בגין הגיע, אחרי מאבק פנימי קשה ומר, לעמדה המאפשרת לו להשיג את „השלום הקטן" — השלום עם מצריים, והתחלת ההסדר עם הפלסטינים.

נכון, זה קשה לו. יהיה עוד צורך בלחץ אמריקאי מתמיד ומאסיווי, ובלחץ מקביל של כוחות־השלום בישראל, כדי שיגיע לתחנה זו. אך הדבר אפשרי.

יש לתת לו את ההזדמנות לעשות זאת. מה גם שאין מועמד מתאים אחר בשטח, שיש לו הסיכוי לתפוס את מקומו כעת.

משה דיין, מסיבות השמורות עימו, משרת אותו במשימה זו, ביעילות.

עזר וייצמן ממשיך לשמש כדינאמו של התהליך הזה, וכהונתו במישרד־הביטחון חשובה בשעה זו מאין כמוה.

אך קיימת עתה בממשלה קבוצה גדולה ויעילה, שתפקידה היחידי בחיים הוא להפריע, להכשיל, להטריד, לחבל, להציק, לטרפד.

אין לקבוצה זו מכנה משותף. אין לה אידיאולוגיה או מצע. זוהי תערובת נזילה של פוליטיקאים, אשר לכל אחד חשבונות, אינטרסים ותסביכים משלו.

מה מתרחש בנפתולי נפשו של שמואל תמיר, שר שהסוס שלו התמוטט בין רגליו? ייתכן שזיגמונד פרויד, בהתייעצות עם קארל גוסטאב יונג ואלפרד אדלר, היה מפענח את התעלומה. מסופקני.

מה פשר התעלולים של אריק שרון? בוודאי יש בהם חשבון כלשהו. אך רק אריק שרון שני היה מסוגל להבינם.

מה קורה ליצחק מודעי? רק לפסיכולוג־העליון, השוכן בשמיים, פיתרונים.

מה חושבים השרים האחרים, המציקים לבגין, המתנכלים לעזר וייצמן, התוקעים בכל הזדמנות יתדות בגלגלי־השלום?

ולמה — לכל הרוחות! — זה צריך להיות חשוב לעם ישראל?

■ ■ ■

הבה נאמר זאת בפה מלא: מבחינת הרמה האנושית, האינטלקטואלית והמוסרית, ממשלה זו היא — ברובה הגדול — אוסף של אפסים.

נראה כי כימעט אף אחד מחבריה אינו מצטיין בתפקידו. הבדיחות שהתמקדו, משום־מה, בדויד לוי המיסכן, מתאימות גם לרוב השרים האחרים.

שני שרים, ששלטו על חמישה תחומים חשובים — התעשייה, המיסחר, התיקשורת, התיירות והתחבורה — כבר התפטרו, ואיש אינו מרגיש בחסרונם. אילו התפטרו גם שרי השיכון, הבריאות, המישפטים, הרווחה, החינוך, הדתות, האנרגיה וכל התשתית — מה היה ההבדל? אילו נעלם סגן־ראש־הממשלה בכבודו ובעצמו, יחד עם גדוד שומרי־הראש שלו — למי היה איכפת? את ישיבות־הממשלה יכול היה לנהל, בהעדרו של בגין, גם אריה נאור או יחיאל קדישאי.

אשר לרה המוסרית — נדמה שאין לממשלה זו במה להתפאר. המצב הבלתי־נסבל של שר־החקלאות, המחלק את זמנו בין עיבוי ההתנחלות הלאומית בשטחים הכבושים ובין עיבוי רווחיו הפרטיים בחוותו נמשך. יריביו חוששים לתבוע ממנו את הסקת המסקנות, פן יידחף לזרועותיה של גאולה כהן. (האם זה עונש חמור מדי?)

כל זה ניתן היה, אולי, לסבול, אילו היתה ממשלה זו עוזרת לראשה במלאכת עשיית־השלום.

ממשלת אפסים — ניחא. ממשלה של לא־יוצלחים — ניחא. ממשלה בעלת רמה מוסרית מפוקפקת — ניחא (בקושי).

אבל ממשלה שהיא כל אחד ביחד — וגם מהווה מיכשול בדרך לשלום — זה יותר מדי!

■ ■ ■

איך מחליפים ממשלה בלי בחירות? במישטר האמריקאי, אין בעיות. הנשיא נבחר אישית, והוא מהווה את הרשות המבצעת. השרים אינם אלא עוזריו האישיים. הוא ממנה ומפטר אותם כרצונו.

במישטר הפרלמנטרי הבריטי בוחר הפרלמנט בממשלה כולה. אך בפועל יש לראש־הממשלה הסמכות הבילעדית למנות שרים ולפטרם. ההגיון הבריטי אומר שאין טעם במינוי שרים, שאין ראש־הממשלה מסוגל או חפץ לשתף עימם פעולה. הממשלה צריכה להוות צוות הומוגני והארמוני, ואין לסבול חריגים קיצוניים מדי.

בישראל לא נתקבל עיקרון זה מעולם. לכאורה, גרם לכך המישטר הקואליציוני. אך לכל ראשי־הממשלות היו בעיות חמורות במיפלגתם. לא פחות מאשר ביחסים עם שותפיהם בקואליציה. יצחק רבין סבל משימעון פרס יותר מאשר מזבולון המר, ויריבו העיקרי של דויד בן־גוריון בממשלו היה משה שרת, ולא משה שפירא או פינחס רוזן.

זהו גם גורלו של מנחם בגין. האופוזיציה היעילה היחידה לדרכו הנוכחית היא בליכוד.

השרים המחבלים במדיניותו והמציקים לו אישית, הם, ברובם, שרי הליכוד, ואף שרי מיפלגתו שלו עצמו.

במישטר הישראלי, יש לכך פיתרון פשוט: ראש־הממשלה מתייצב לפני הנשיא ומגיש את התפטרותו. אחרי התייעצויותיו עם הסיעות בכנסת, מטיל הנשיא על אותו ראש־הממשלה להרכיב ממשלה חדשה.

■ ■ ■

נדמה לי שהגיעה השעה לכך.

שום פוליטיקאי אינו אוהב לערער את הסטאטוס־קוו ולגרום למאבקים מיפלגתיים ובין־מיפלגתיים. אך אי־נעימות זו כדאית, אם תצמח מכך ממשלה המאוחדת בגישתה, המסוגלת לבצע בלב שלם את המדיניות שהיא קיבלה על עצמה.

חבל שבכלל יש צורך בכך. שר שאינו מסכים למדיניות הממשלה שהוא חבר בה, חובתו המוסרית והמדינית היא להתפטר.

כך עשה יגאל הורביץ, וטוב שעשה כך. אם אכן הוא פוזל בחזרה אל כסאו האבוד, זה מוזר.

מוזר עוד יותר להיווכח שאף אחד משאר השרים, שהביעו בהצבעותיהם או בדבריהם את התנגדותם להסכמי קמפ־דייוויד, לא נהג כמוהו. יש כאן מידה של שחיתות פוליטית, שאין הדעת סובלתה.

חיים לנדאו, שר־בלי־תיק שלא נבחר לכנסת, הסתייג פומבית מן ההסכמים. מה מעשיו בממשלה זו? יצחק מודעי הוא אוייב ההסכמים. איך הוא מקבל על עצמו לנהל משא־ומתן להגשמתם? מה בדיוק עושה אריק שרון — פועל למען ההסכמים או נגדם, או גם זה וגם זה? וכל האדונים האחרים שזו דעתם — איך הם נשארים בממשלה?

אם אין הם מסתלקים מרצונם, חובה ציבורית היא לסלקם.

אין ברגע זה אלטרנטיבה מעשית לממשלת־בגין. אבל אפשר לדרוש ממשלת־בגין א ח ר ת.

מאת אורי

חיליק החליק במירוץ לעירייה

ושני הח"כים היו צפויים לתלייה פומבית

■ את אחד ממיברקי־ה־ברכה שהגיעו ללישכתו של **שמעון פרס** אחרי הבחירות שלח ראש ממשלת שוודיה לשעבר, **אולף פאלמה**, מי שהפסיד את הבחירות באותה שנה שבה הפסיד המערך את הבחירות בארץ. פאלמה לפרס במיברקו: „יחד נפלנו לאחר ארבעים שנה, יחד התאוששנו תוך פחות משנתיים, ויחד נחזור לשילטון בעתיד הקרוב."

■ מחלוקת בין פרס לבין מזכירה הכללי של מיפלגת־ה־עבודה, רב־אלוף (מיל.) **חיים בר־לב**, פרצה כאשר החל השידור המפורסם בטלוויזיה. פרס הורה להביא מיד את בקבוקי־הוויסקי, ובר־לב, המתון יותר, התעקש שיש להביאם, אם בכלל, רק לאחר תום השידור וגילוי כל התוצאות. הפשרה בין השניים: הבקבוקים יובאו והמשקה יימזג, אך ישתוהו אחרי תום השידור.

■ מי ששמח לדבריו, יותר מכל אדם אחר, על כך שיום הבחירות הגיע סוף־סוף אל סיומו, היה ח"כ הליכוד **אברהם שריר**. הוטל עליו לבקר בקלפיות בתל־אביב, בגיבעתיים וברמת־גן, והוצמדה לו חברת־כנסת נוספת מהליכוד, **שרה דורון**. רק אחרי שהסתיים היום הארוך אמר שריר: „זה היה היום הקשה בחיי."

■ מי שהיה עוזר שר־המישפטים, עורך־הדין **יחיאל** („חיליק") **גוטמן**, היה מועמד ברשימת קולק למועצת עיריית ירושלים, במקום ה־17. רשימת קולק קיבלה רק 16 מקומות. אולם זה לא היה האסון הגדול של חיליק ביום־הבחירות. כאשר מיהר באותו היום לבניין העיריה, הוא התחלק על הכביש הרטוב ושבר את ידו. כשנשאל אחר־כך כיצד שבר את היד, השיב: „במירוץ שלי לעיריה."

■ נראה כי מילחמת־הבחירות השפיעה בצורה חמורה ביותר לפחות על חברי־הכנסת של הליכוד. לראשונה מאז שנבחר כסגן שר־האוצר, ישן בשבת האחרונה **יחזקאל פלומין** עד שעה 12 בצהריים, ולדבריו היה זה ביגלל העייפות המצטברת בתקופת הבחירות. גם ח"כ **מנחם סבידור**, שהוזמן לעשרות חוגי־בית מטעם הליכוד ערב הבחירות, ישן בשבת האחרונה עד צהריי־היום.

■ שני חברי־הכנסת תושבי גיבעתיים, אנשי המערך, **מיכה חריש** ו**עדי אמוראי**, נרתמו בשבועות האחרונים לעבודה למען מועמד המערך לראשות עיריית גיבעתיים, **יצחק ירון**, שזכה בסופו של דבר בכס ראשות־העיר. השניים החליטו לחלק ביניהם את העבודה כך: חריש, מי שהיה בצעירותו שחקן־כדורגל, ילווה את ירון לכל מישחקי הכדורגל, ואילו אמוראי, שהיה בצעירותו חבר במקהלה של החזן **יהודה רביץ**, ילווה את המועמד בסיוריו בבתי־הכנסת.

■ אחרי הניצחון מיהר אמוראי לבית־הכנסת ואמר את בירכת־הגומל. כאשר נשאל מה פיתאום, השיב: „החיים שלי ושל מיכה חריש ניצלו. אילו היה ירון מפסיד בהתמודדות, היו תולים את שנינו בטכס פומבי."

■ לשר־הדתות, **אהרון אבו־חצירא**, כנראה ברור שארצות־הברית נמצאת באמצע הדרך בין ישראל לאוסלו. לאבו־חצירא יש גם הוכחה לכך. „תראו," אמר, „כשבגין יסע לקבל את פרס־נובל באוסלו, הוא יעבור דרך ארצות־הברית." השר רומז לנסיעותיו התכופות של בגין לאמריקה, שהולידו גל של בדיחות גם בארץ וגם בארצות־הברית.

■ כאשר נשאל יושב־ראש מיפלגת־העבודה, ח"כ שמעון פרס, מדוע הוא ממהר לדווח על כל דבר ל**גולדה מאיר**, השוכבת בבית־החולים הדסה בירושלים, הוא השיב: „זה ההבדל בין המיפלגה שלנו לבין הליכוד. אנשי־הליכוד הם יתומי־קש, כל ההורים שלהם נמצאים כל הזמן בחוץ־לארץ. אצלנו יש הארמוניה מישפחתית, וכל דבר אנחנו מדווחים לאמא."

■ הרמטכ"ל, רב־אלוף **רפאל** („רפול") **איתן**, בא השבוע לביקור קצר לתחרות הכושר־הגופני, שנערכה בין יחידות צה"ל השונות בבית־הספר לכושר־גופני של צה"ל. בתום סיורו ניגש אליו עיתונאי־הספורט **שימעון ויידנאי**, שגוייס על־ידי דובר צה"ל כדי לכסות את האירוע עבור העיתונות כולה, וביקש לשמוע מפיו על התרשמותו ממה שראו עיניו. תחת תשובה ביקש הרמטכ"ל לבדוק את הכושר הגופני של העיתו־

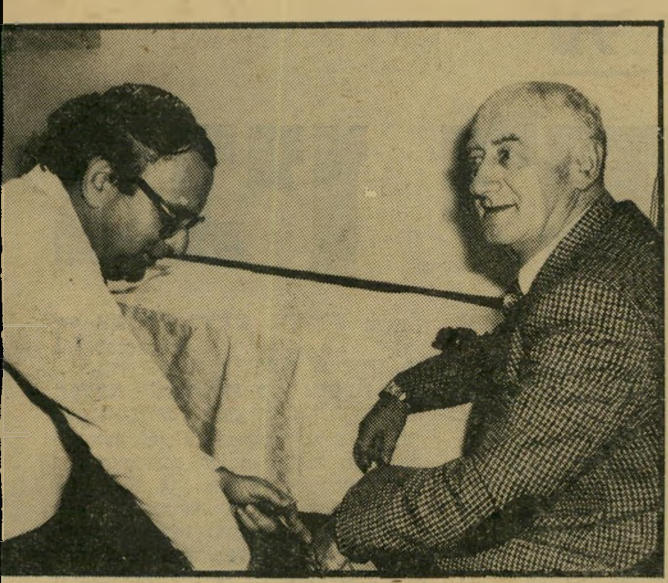

אריה צימוקי הכתב הוותיק של „ידיעות אחרונות", נפגש השבוע עם יצחק אגסי, דוברו של נשיא־המדינה יצחק נבון, ולהפתעת הכל פנה אליו אגסי בתואר: „החותן שלי." כאשר כל מי ששמע זאת הביע תמיהה, מאחר שידוע שאגסי הוא בעל אשה שאינה בתו של צימוקי, הסבירו זאת השניים: כאשר היתה בתו של צימוקי, טובה, כיום כתבת „דבר", ילדה בת 10, הודיע אגסי, שהיה מבני ביתם של הצימוקים, כי כאשר תגדל טובה, הוא ישא אותה לאשה. למרות שבינתיים נשא אשה אחרת, מכנה אגסי את צימוקי בכל מצב בשם המישפחתי.

יהושע מצא מועמד הליכוד המובס בבחירות לעיריית ירושלים, הצליח לרכז סביבו במשך מערכת־הבחירות גדוד של חתיכות, שליוו אותו בעיקר ביום הבחירות. כאשר חזר מצא למטה־הבחירות שלו אחרי השידור בטלוויזיה, הוא לא מצא את החתיכות, שמיהרו להסתלק מהמקום מייד כאשר נודע על התבוסה. היחידה שנשארה במקום והמתינה למצא ולאשתו היתה מזכירת סיעת־הליכוד בכנסת, עליזה מוסרי, וכאות תודה ליטף אותה מצא, ואשתו נישקה אותה.

רותי ברעם אשתו של חבר־הכנסת עוזי ברעם, מי שהיה יד־ימינו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק במשך כל מערכת־הבחירות לעירייה, תרמה אף היא למאמץ של קולק, וביום הבחירות ישבה במשך כל היום ליד הטלפונים במטה. רותי עבדה עם מתנדבת נוספת, עורכת־סרטים בטלוויזיה תמי גור, שהיא בתו של אברהם („אברשה") שכטרמן, יושב־ראש הנהלת הליכוד, המיפלגה היריבה למיפלגתו של קולק. תמי היא אשתו של מי שהיה ראש מטה־הבחירות של קולק, יצחק („איצ'ו") גור, הנראה בתמונה כשהוא מוריד את חולצתו, דווקא ליד רותי ברעם. התירוץ של איצ'ו להסרת החולצה ליד ברעם, שמיהרה להפנות את פניה: „יש כאן יותר מדי חתיכות, אז חם כאן!"

אנשים

נאי. הוא הורה לו על מיכשול של חביות ופקד עליו: „קפוץ!” וילנאי סירב. „נשלחתי לכאן בתור עיתונאי ולא בתור חייל,” הסביר. אבל הרמטכ״ל עמד על שלו: „הגיע הזמן שגם לעיתונאי־הספורט יהיה כושר גופני!” כשעמד וילנאי בסירובו, סירב רפול למסור כל תגובה לעיתונות.

■ ביום שאחרי הבחירות לרשויות המקומיות, ערכו עובדי עיריית תל־אביב מסיבה לכבוד ראש העיר **שלמה** („צ׳יצ׳”) **להט**, שנבחר מחדש. באותה מסיבה אמר יו״ר איגוד עובדי־העיריה **תדי קאופמן**: „אמרנו לפני הבחירות: ׳לא חשוב מי ייבחר צו ידיים בחמימות והתבדחו זה עם זה. אחד מעורכי התוכנית ראה אותם ואמר להם: „אוי ואבוי! אתם ידידים? זה יהיה שיעמום נורא! מה יגידו הצופים עליכם? תעשו לי טובה: תצעקו ותריבו!” השניים קיבלו את ההנחייה ברצינות־יתר, ומול המצלמות התחילו לריב ולצעוק מבלי להניח זה לזה לדבר.

■ שגריר ארצות־הברית בישראל, **סם לואיס**, התקבל כחבר במועדון רוטרי בתל־אביב, אחרי שהגיש בקשה לכך והיא נתקבלה. בטקס חגיגי, נשא נאום נרגש על יחסי ישראל וארצות־הברית. בין היתר סיפר שכאשר פתחו ב

יוחנן באדר

מי שהיה במשך שנים רבות חבר־כנסת מטעם חרות ויד ימינו של ראש־האופוזיציה דאז, מנחם בגין, הופיע בליל־הבחירות ב„בית אגרון” בירושלים וזכה בקבלת־פנים נלהבת מנציגי כל המיפלגות ששהו באולם, ששירת את ועדת־הבחירות הארצית. כאשר בירך נציג המערך בוועדת הבחירות המרכזית, יהודה חשאי, את הפרלמנטר הוותיק, קרא מישהו: „מה אתה מברך אותו, הוא מהמיפלגה היריבה!” השיב לו באדר: „אני לא בטוח במי אני תומך היום. אולי בחשאי יותר מאשר במיפלגה שלי!” כידוע יש קרע בין ראש־הממשלה לבין באדר עוד לפני הבחירות האחרונות, וזה התרחב כאשר באדר התייצב לצד המתנגדים להסכמי קמפ־דייוויד.

דני אנג׳ל

איש־המאפיות הוותיק בירושלים, ידוע כאחד מאוהדיו של ראש־העיר טדי קולק, ואף הקים את האגודה לתמיכה בטדי קולק ערב הבחירות. אנג׳ל הסתובב במשך כל יום־הבחירות, כשהוא לבוש בחולצה שעליה מודפסות סיסמות למען בחירתו של טדי, ומקטורן מהודר מעל לחולצה זו, ובפיו סיגר עבה. גם כאשר נשפך קפה על חולצתו, החליף אותה אנג׳ל בחולצה אחרת, שעליה פרסומת לרשימתו של קולק. אנג׳ל, שהיה מועמד במקום ה־31 ברשימתו של טדי, הנחשב למקום מכובד, מאחר והוא הסוגר את הרשימה, הסכים לוותר על מקום זה לרחל ינאית בן־צבי, רעיית נשיא המדינה המנוח, ולהסתפק במקום ה־30. כאשר התברר גודל הניצחון אמר אנג׳ל: „עוד מעט והייתי נבחר למועצת העירייה, ורחל ינאית בן־צבי היתה נשארת בחוץ.”

ראש־העיר — אנחנו נעמוד לימינו׳.” השיב לו צ׳יצ׳: „תראה כמה חכם היית כשאמרת ׳מימינו׳, ולא ׳משמאלו׳.”

■ ההתנצחות הטלוויזיונית הקולנית, שנערכה בשבוע שעבר בתוכנית עלי כותרת בין יו״ר אגודת הכדורסל של מכבי תל־אביב, עורך־הדין **שימעון מיזרחי** לבין יו״ר אגודת הכדורסל של הפועל תל־אביב, **פינחס** („פינייה”) **להב**, בפרשת גיורו של **אולסי פרי**, כבר זכתה לתגובות רבות. מה שצופי הטלוויזיה לא ידעו הוא שמיזרחי ולהב הם ידידים, והיחסים האישיים ביניהם הם מצויינים. גם עורכי עלי כותרת לא ידעו זאת. הם נוכחו בכך רק דקות אחדות לפני תחילת הראיון, כשהשניים נפגשו במיסדרון, לח

אמריקה את אוניברסיטת ייל, לפני יותר ממאתיים שנה היה ויכוח על השאלה באיזו שפה ילמדו שם, בעברית או באנגלית. ההכרעה היתה לטובת השפה האנגלית.

■ גם במסיבת־הניצחון שערך **טדי קולק** בליל הבחירות, במיסעדת שמש בירושלים, לא יכול היה ראש־העיר בלי העקיצות החביבות עליו ואמר: „קיבלנו 16 מנדאטים. תארו לעצמכם כמה היינו מקבלים, אילו היתה לנו הסברה טובה, ואילו האירגון של המטה שלנו היה טוב.” אחד מחסידיו של קולק קרא מקצה האולם: „ותאר לך כמה היינו מקבלים אילו המועמד שלנו היה טוב.”

■ לפירסום בינלאומי זוכה **יונה קלימוביצקי** מזכירתו של ראש־הממשלה **מנחם בגין**, העושה עתה בטיול פרטי בארצות־הברית. יונה מופיעה שם בעיתונים מקומיים רבים, מוצגת כעוזרת האישית של ראש־ממשלת־ישראל וזוכה באירוח אצל אישי מדינה, חברה ועיתונות. עתה מתברר כי נסיעתה של יונה לא היתה כל־כך פרטית — כדי לממן נסיעה זו היא מרצה בקהילות שונות ביבשת הגדולה, בשם מישרד־החוץ.

■ חבר־הכנסת **אבא אבן** לקח את אשתו **סוזי** ונסע לחופשה לארצות־הברית. שימעון פרס חיפש אותו וטילפן לביתו שבהרצליה, שם אמרו לו שאבן בחופש. הגיב **פרס**: „מתי הוא ,לא בחופש?”

■ **בועז אפלבאום** התחתן

אילנה סבאג

היתה בין הדמויות המרכזיות בוועדת־הבחירות הארצית שהתמקמה בליל הבחירות ב„בית אגרון” בירושלים. אילנה היא מזכירת המנהל הכללי של מישרד־הפנים, חיים קוברסקי. היא היתה שליחתו של קוברסקי לוועדה, כאשר קוברסקי לא היה במקום. הדבר לא הפריע לה להעתר להצעתו של צלם ירושלמי, העורך עתה סידרת צילומי־אופנה של משקפיים, לעלות על גג „בית אגרון”, ולערוך סידרה של צילומי־משקפיים עבור עיתונות־חוץ. היתה זו הופעת־הבכורה של אילנה בוועדת הבחירות הארצית והופעת־בכורה שלה כדוגמנית, אולם בעוד הבחירות נערכות אחת לארבע שנים, הבטיח הצלם הירושלמי לאילנה סבאג צילומי־דוגמנות רבים.

קנא בבוס שלו, שימעון פרס, החוטא לעיתים בכתיבת שירים. הוא עצמו התחיל לכתוב שירים ועומד להגיש אחד מהם לפסטיבל שירי־הילדים, שיתקיים בקרוב.

■ הטלפון של עורך־הדין **משה רום** אינו פוסק מלצלצל, וכולם מברכים אותו על כישלון מיפלגתו (ליכוד) בבחירות לראשות עיריית חולון. רום התמודד עם **יחזקאל אדירם** על מועמדות הליכוד בבחירות. אדירם זכה בבחירה, אך נכשל בבחירות. הפעם מקווים ידידיו של רום שבבחירות הבאות יהיה הוא הנציג של הליכוד.

■ עיריית גיבעתיים זכתה בראש־עיר חדש ובלתי־מוכר, המורה יצחק ירון, שתפס את מקומו של **קובה קרייזמן** הוותיק. על אחד הפתקים שנמצאו בקלפי, עם מניין הקולות, היה כתוב: „איציק החמוד מכל, בתיקווה שהינך זוכה.” על החתום: „החיילת”. הגיב על־כך ירון: „הקול נפסל, אבל זה שווה, לא?”

■ כשבוע לפני הבחירות הבטיח ראש עיריית חולון, **פינחס אילון**, לתושבי העיר שאם יבחרו בו, יקים בריכת־שחיה נוספת במרכז העיר. התושבים התרעמו שהבריכה, שהוקמה כבר שם, שייכת לקאנטרי קלאב, ורק חברים רשומים בו יכולים להשתמש בה. עכשיו, משנבחר מחדש לראשות העיר, מצפים תושבי חולון שאילון יקיים את הבטחתו. משנשאל על־ידי מראיין אם הוא עצמו יודע לשחות, ענה: „לא, אבל אני יודע לשחות במים פוליטיים.”

■ מי שהיה גיזבר הסוכנות היהודית באירופה, **יצחק** („איצ׳ה”) **מאיר**, וסיים את תקופת כהונתו שם, התמנה עם שובו לארץ כמזכיר איגוד־הטניס הישראלי. ידידיו של איצ׳ה, שתמהו בפניו כיצד אירע שהוא, הידוע כמקורבו של יו״ר הסוכנות היהודית, **אריה דולצ׳ין**, וכאיש המיפלגה הליברלית, לא קיבל מישרה ממשלתית בכירה, זכו לקבל ממנו את התשובה: „כל השרים רבו עלי. כל אחד מהם רצה שאני אקבל תפקיד בכיר — אצל השני...”

אנשים

צ'ארלי ביטון טוען שניסו לביים נגדו עלילת רצח, ואייבי נתן הפך סבא בשנית

■ חבר־הכנסת **צ'ארלי ביטון**, שחגג לפני כשלושה וחצי חודשים את הולדת ה־תאומים שלו, בת ובן, הסתו־בב לפני שבועיים מדוכא מאד ולא־מגולח. בתו התינוקת, **ליזי**, נפטרה. ביום הראשון לפני שבועיים, אחרי שאשתו **לבנה** האכילה את התאומים והשכיבה אותם לישון, התעו־רר הבן בבכי. צ'ארלי ניגש למיטת התינוק הבוכה, והבחין כי במיטה השנייה שוכבת בתו כשפניה על הסדין. הוא הפך אותה על גבה וגילה שהיא כחולה. מייד הזעיק אמבולנס, והקטנה הובהלה לבית־החו־לים, שם נקבע מותה. למקום נקראה גם המישטרה. כאשר התברר לשוטרים כי מדובר בבתו של חבר־כנסת, הובא למקום סגן־ניצב ממחלקת־החו־קירות. הוצע לצ'ארלי שייערך ניתוח לאחר־המוות, בפעוטה והוא נתן את הסכמתו לכך. השוטר ניסה לומר לו שהוא יכול לסרב לניתוח כזה, אך צ'ארלי היה מעוניין לדעת ממה נפטרה בתו. בבדיקה נת־גלה שהתינוקת מתה מדלקת־ריאות. אך מה שקומם את צ'ארלי הוא שהמישטרה, ללא ידיעתו, פנתה לבית־המישפט כדי שיתן צו לעשות ניתוח כזה מחשש לרצח. כאן נכנס לתמונה עורך־הדין של צ'אר־לי, שמחה על הצעד של המש־טרה, בטענה שנעשה במטרה להכפיש את שמו של ביטון. מות התינוקת גרם לחבר־ה־כנסת דיכאון עמוק, ובמשך שבוע הוא הסתגר בביתו. עם תום השיבעה, גילח צ'ארלי את זקנו.

■ תערוכת־הציורים של הצייר **משה ינוקא**, שנפתחה בשבוע שעבר בגלריה 13 וחצי ביפו, הפכה חגיגה חברתית שרק ציירים מעטים זוכים ל־שכמותה. מאות האורחים נאל־צו לעמוד בתור כדי להיכנס לחגיגת־הפתיחה, והתחרו זה בזה בחטיפת הציורים, שכימ־עט כולם נמכרו תוך ערב אחד. אולם שימחתו האמיתית של ינוקא באותו ערב לא נב־עה מכך אלא מההתפייסות, שנערכה באותו מעמד בין שניים שניהלו את מישחק־ה־ברוגז הממושך ביותר בעיר: הצייר **משה גת** וספן־השלום **אייבי נתן**, שביגלל ריב של מה־בכך לא דיברו זה עם זה במשך כחמש שנים. ינוקא היה כה נרגש מהעובדה שהשניים השלימו בפתיחת תערוכתו, עד שהחליט בו־במקום לערוך מסיבה לכבוד ההתפייסות. ב־מסיבה, שנמשכה עד לשעות הקטנות של הלילה באחד מ־מועדוני־הלילה בעיר, הזמין ינוקא את אורחיו לחגוג על בקבוקי־שמפניה. „מזל שמכר־תי תמונות," אמר ינוקא, „וא־ני יכול לממן את השלום בינ־כם."

■ אייבי הפך השבוע סב בפעם השנייה. בתו **שרונה** ילדה בת, אחות לבנה הבכור.

■ כמה סיכסוכים מישפחתיים ממושכים הגיעו הש־בוע, בשעה טובה, לסיומם. הם אומנם לא הסתיימו בהתפיי־סות, אבל גם להגיע להסכם־גירושין בדרכי־שלום אין זה דבר של מה־בכך. הסכמים כ־אלה הושגו השבוע, סוף־סוף בין המשורר **חיים חפר** ו־אשתו, סוחרת־האמנות **רות חפר**; בין מפיק הסרטים **אוריאל גבריאלי** ואשתו השחקנית, **מרים גבריאלי**, ובין צמד ספרי־הצמרת **דויד וליזה בביוף**.

■ בטור הקבוע שלו כתב חיים חפר מקאמה, כביכול ב־שם בתו **מימי**, שהסבירה מדוע לא כדאי לה ללכת לכנס הפלמ"ח, אלא לפגישה של ה־צופים. קוראים רבים חשבו, ב־טעות, שמימי כתבה זאת ב־

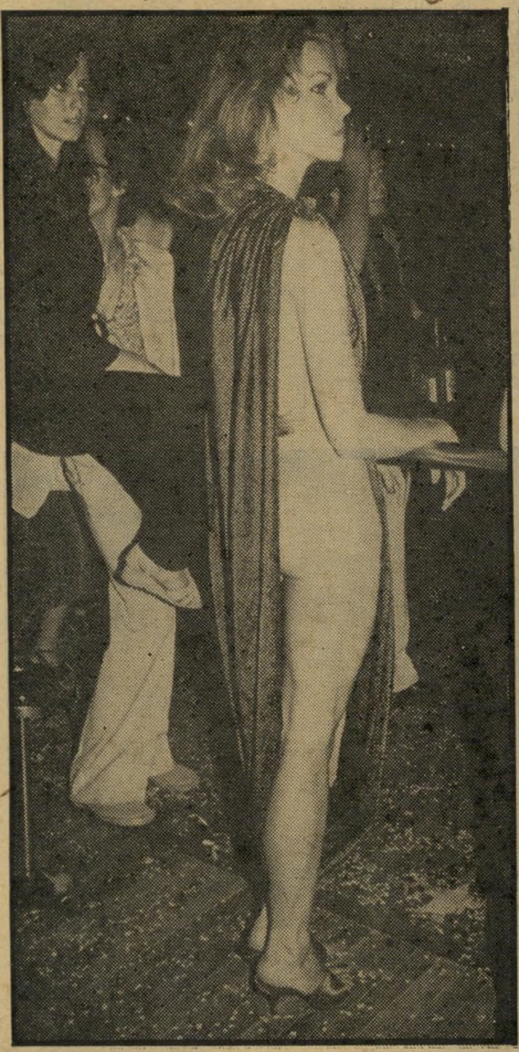

סמי זלצר ישראלי המתגורר בלוס־אנג'לס, ורונית רינת, מלכת־היופי של ישראל לשעבר, החליטו לחל־ביש את היפים והיפות של לוס־אנג'לס, ופתחו בית־אופנה חדש, המוכר את מוצרי „פירוצ'י" האיטלקי בעיר האמריקאית. המקום משך אליו רבים, כי מלבד האופנה המוצעת בו, ניתן לרקוד בו, לשתות ולמצוא אנשים יפים, לבושים במיטב אופנת־הפאנק. כמה שחקנים הוליבודיים כבר הראו את עצמם במקום, ביניהם השחקן שגילם את דמותו של קונטה קינטה והמלאכית של צ'רלי, פארה פוסט־ מייג'ר. בתמונה מימין: זלצר (באמצע) ורונית (משמאל), ליד זוג הלבוש באופנת־הפאנק. בתמונה משמאל: ריטה קולין, דוגמנית צמרת.

סילביה מרקוביצ'י הכנרת הסולנית של התיז־מורת הפילהרמונית הישראלית, זכתה בהכתרה מייוחדת במינה מידי חבריה לתיזמורת. בסיורה האחרון של התיזמורת ביבשת אמריקה, ניצלו הנגנים שהייה בנמל־התעופה של בואנוס־איירס כדי להביע לה את הערכתם. הם חבשו לראשה כתר עשוי משקית־נייר, העמידו אותה על עגלת־סבלים וערכו לה „מסע הכתרה" באולמות הטרמינל, לקול תשואות הנוכחים. בתמונה נראה נגן החצוצרת של התזמורת, גלן בורשטיין, מוביל את העגלה אשר עליה ניצבת סילביה מרקוביצ'י, כשביניהם ניצב נגן הוויולה אברהם בורנשטיין.

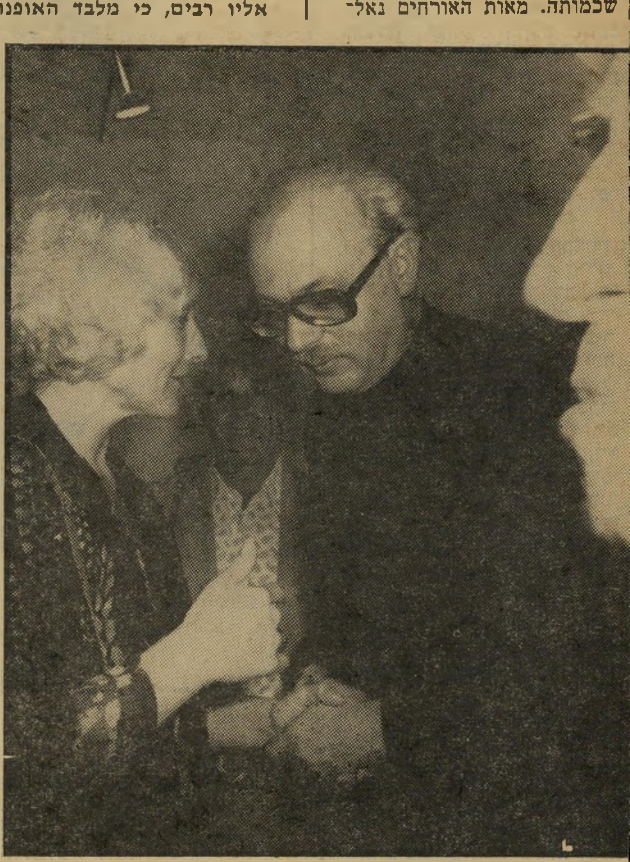

סורל אתרוג הפסל הישראלי שזכה בתהילה עו־למית, נכח השבוע בפתיחת תערוכת פסליו, שנערכה בגלריה „מבט" המשופצת בתל־אביב. אתרוג, שלא הציג בארץ מזה עשרים שנה, מתגורר בטורונטו ובפאריס.

עתליה ברנע

אשתו של הפירסומאי יורם ברנע, שמישרדו עסק במערכת־הפירסום של המערך בבחירות המוניציפליות, הופתעה על־ידי שי מקורי ליום־הולדתה, שחל ביום־הבחירות: 100 קופסות־גפרורים, הנושאות את דיוקנה, וסיסמה „עתליה לראשות המישפחה.”

עצמה, פנו אל אביה וסיפרו לו שסיגנונה דומה מאד לסיגנון שלו. היא קיבלה גם תגובות של קוראים בדואר, ובאחת מהן כתב לה קורא אלמוני מקאמה משלו, שהסבירה לה מדוע בכל־זאת כדאי לה ללכת לכנס הפלמ״ח במקום לפגישה בצופים.

■ למי שתהה לאן נעלם **מייק נבון**, מנהל מלון גני שולמית בעבר הרחוק ומנהל כפר המכביה בעבר הלא־כל־כך רחוק, נכונה ידיעה מרעישה זו. מייק עדיין מנהל, אך הפעם הוא נמצא עם אשתו (השניה) רותי בברלין, שם הוא מנהל בפעם השניה את מועדון־הלילה של הצעיר הנצחי, **שימעון עדן**. הוא ניהל אותו גם לפני כ־15 שנה.

■ לעולם לא מאוחר מדי

מכדי ללמוד, מוכיח הבמאי הוותיק של תיאטרוני הילדים **א.א. אנסקי**. (אליעזר אשר) בגיל 70 הוא עומד לצאת לספרד, כדי ללמוד את אמנות האיקונין (ציורי קדושים נוצריים). הסטודנט מתכונן להתגורר בכנסיה, שבה ילמד את המלאכה. אנסקי סיים זה־עתה בימוי הצגת ילדים חדשה, אל קורטיז׳ו (החצר), בתיאטרון הספרדים בירושלים. מי שמצטער לראותו נוסע הוא בנו־יחידו, שדרן גלי צה״ל **אלכס אנסקי**.

■ המשוררת התל־אביבית **לאה הרפז**, גילתה שבכתיבת שירים אין פרנסה רבה. כיוון שעליה לפרנס שלוש בנות, החליטה להתמסר לסריגה ובימים אלה פתחה מיפעל משלה, שבו היא מוכרת מוצרים מעשה־ידיה. גם הזמרת **מיכל טל** גילתה עניין באופנת־הסריגה, וייתכן שמיכל ולאה תעצבנה יחד כמה פריטי־אופנה.

■ גבר הלבוש תמיד בהידור רב הוא **בנימין ג׳יבלי**, מנכ״ל שמן בחיפה. אין זה פלא שהוא ניראה בתצוגת־אופנה לחליפות גברים. כאשר התעניין ג׳יבלי במחירי החליפות הזרוקות, נענה שהם נעים בסביבות מאה דולר החליפה. הגיב ג׳יבלי: „החליפה שאני לובש יפה, נכון? היא עלתה לי רק 35 דולר בבנקוק. למה לי להוציא כל־כך הרבה כסף על חליפה שהיא גם יקרה וגם לא מתאימה לגילי?”

אורנה גלזן

הדוגמנית יכולה להפריך את הדיעה שחיי דוגמניות זוהרים וקלים. אורנה עובדת במשך היום כדיילת ב„ארקיע”, ואחר־כך היא מתחילה להתרוצץ מתצוגת אופנה אחת לשנייה. השבוע, עם תום עבודתה בחברת־התעופה, חיכו לה שלוש תצוגות בערב אחד: ב־9.30 בערב הציגה בגדי ספורט, ב־10.30 מיהרה למקום אחר להציג שמלות זרוקות, וב־11.30 בלילה הגיעה למועדון חדש כדי להציג בגדי־לילה (בתמונה). כשנותר לה זמן, מבלה אותו עם העו״ד החביב עליה, צבי לידסקי.

■ הספר הכבש השישה־עשר של **יהונתן גפן**, הפך רב־מכר. רבים תהו על פשר שמה של הוצאת־הספרים שהוציאה את הספר, נושי. נושי הוא שם־החיבה שבו מכנה יהונתן את אשתו, **נורית**. יהונתן עסוק עתה בדבר שלא עשה מעולם: הוא עובד על תוכנית חדשה, שבה ישיר ויפרוט על גיטארה.

„אבי עופרים מריח קוקאין!”

טוענת הזמרת מארגוט ורנר

במישפט שהוא הגיש נגדה

פעם זה היה זוג אידיאלי. כימעט כמו **אבי ואסתר עופרים**.

אומנס, אין דימיון רב בין אסתר עופרים לבין **מארגוט ורנר**. מארגוט היא בלונדית וטבטונית באותה המידה שאסתר היא שחרחורת ומיזרחית. אבל שתיהן יודעות לשיר, ואת שתיהן אהב אבי עופרים.

אבי עופרים הופיע עם מארגוט, הפיק וביים אותה. עד לסתו 1977, לפני שנה, כאשר מארגוט ביטלה לפתע את התקשרותה עם אבי, בלי הודעה מוקדמת. „אני לא יכולה עוד לעבוד עם אבי,” הכריזה, „הוא לא מדייק, ואי־אפשר לסמוך עליו!” בפיה של גרמניה, זוהי האשמה גרועה מרצח ואונס.

אבי הגיש מישפט נגד הזמרת בבית־המישפט המחוזי במינכן, ובשבוע שעבר התקיימה הישיבה הראשונה. שני הצדדים לא הופיעו, אבל זה לא הפריע לדיון.

„ראיתי את אבי עופרים לפחות עשר פעמים כשהוא מריח קוקאין,” העיד ראלף טורזל, מלחין שהיה בעבר יד־ימינו של אבי. „הוא הציע קוקאין גם לי!” עכשיו משמש טורזל בעצמו אמרגנה של ורנר.

הוא לא הסתפק בזה. „אבי ירד פלאים מבחינה מוסיקאלית. בהופעות עם מארגוט הוא נתן קצב לא־נכון. הוא היה מסוגל בקושי להחזיק בגיטרה.”

מארגוט, שהיתה בעבר רקדנית־באלט באופרה של מינכן, טענה בעת הגשת התביעה כי אבי עופרים גרם את כל הצרות בגלל התמכרותו לסמים.

אם יפסיד אבי במישפט האזרחי, הוא עלול להיתבע לדין על השימוש בסמים — הפעם בדין פלילי.

"שמפו רויאל" עושה לי כמה דברים נפלאים...
ROYAL
Lustre
בשעות הפנאי
והמנוחה
בנסיעות בטיולים
ובפגישות...
בכל מקום ובכל שעה,
לשיער בריא, רענן
ובעל ברק טבעי
ולהרגשה טובה באמת,
שמפו רויאל —
השמפו שלי.
עץ הזית
שמפו רויאל בארבעה סוגים שונים:
צהוב — עם תוספת לימון.
כחול — לשיער שמנוני ורגיל.
אדום — נגד קשקשים.
ירוק — לשיער יבש.

אנשים בעולם

הנסיך היכה את הצלם

בנשף של „הצלב האדום", שבו השתתפו כל המי־ומי של עולם הנוצצים באירופה, חטף צלם־העיתונות הצרפתי פאב־ריס פיקו מכות נאמנות מ־נסיך מונאקו, רנייה. היה זה כאשר שרוולה של הנסיכה גרייס ממונקו נתפס ברצועת־המצלמה של פיקו, וגרייס פרצה בצעקות. רנייה מיהר למקום והיכה את הצלם, אשר מאוחר יותר הגיש נג־דו תביעת־נזיקין גדולה. פיקו טוען כי רנייה ניצל את ההז־דמנות כדי לחסל עימו חש־בון ישן משום שבעבר הוא צילם את בתו של רנייה, קרו־ליין, כשהיא משתזפת בשמש בחזה חשוף. מימין: הצלם פיקו ובתמונה השמאלית רנייה עם בעלה החדש של בתו קרוליין, פיליפ.

הבן של אנה מניאני מתגרש מכפילת אמו

איטליה כולה נסערת מבק־שתה של ג'ילִיולה מניאני בת ה־40, להתגרש מבעלה לוקה מניאני בן ה־36, בנה של השחקנית המנוחה אנה מנ־יאני. ג'יליולה טוענת, בבק־שת־הגירושין שלה, כי נמאס לה לחיות במוזיאון אנה מנ־יאני. לדיברי האשה המבקשת להתגרש, והדומה דימיון מפ־תיע לאמו של בעלה מתנהג לוקה, שהוא משותק מילדות, כאילו אמו עודנה בחיים, אינו מזיז דבר מחפצי אמו בבית וגם המשרתים מתנהגים, על־פי הוראותיו, כאילו אנה מנ־יאני עומדת לחזור הביתה בכל רגע.

קאסיוס קליי אלוף קולנוע

בימים אלה מצלמים בארצות־הברית סרט חדש של הבמאי יאן קאדר, שבו מככב אלוף העולם באיגרוף מוחמד עלי, הוא קאסיוס קליי. בראיונות לעיתונאים מתרברב קליי השחקן כמו קליי המתאגרף, יתברר לעולם כולו כי הוא וטוען כי עם הקרנת הסרט הגדול מכולם גם בתחום ה־מישחק.

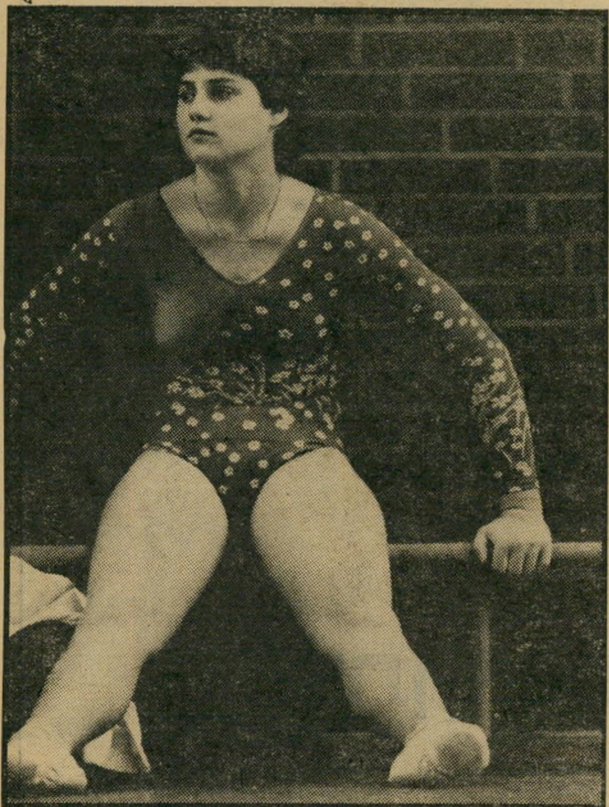

מדוע נכשלה נאדיה קומאנצ'י?

באליפות העולם האחרונה בהתעמלות על מכשירים, זכתה אלו־פת האולימפיאדה שעברה, הרומניה נאדיה קומאנצ'י, רק במקום הרביעי, ורק במדליית־זהב אחת בהתעמלות על מקבילים מדו־רגים. מאז זכתה באליפות העולם ב־1976, הוסיפה נדיה 13 קילוג־רמים ל־36 הק"ג ששקלה אז. מאמצי הרופאים לעכב את התפת־פותה הנשית בזריקות הורמונים לא הועילו, והפכה אשה לכל דבר.

יותר רווחים. פחות כאב ראש.

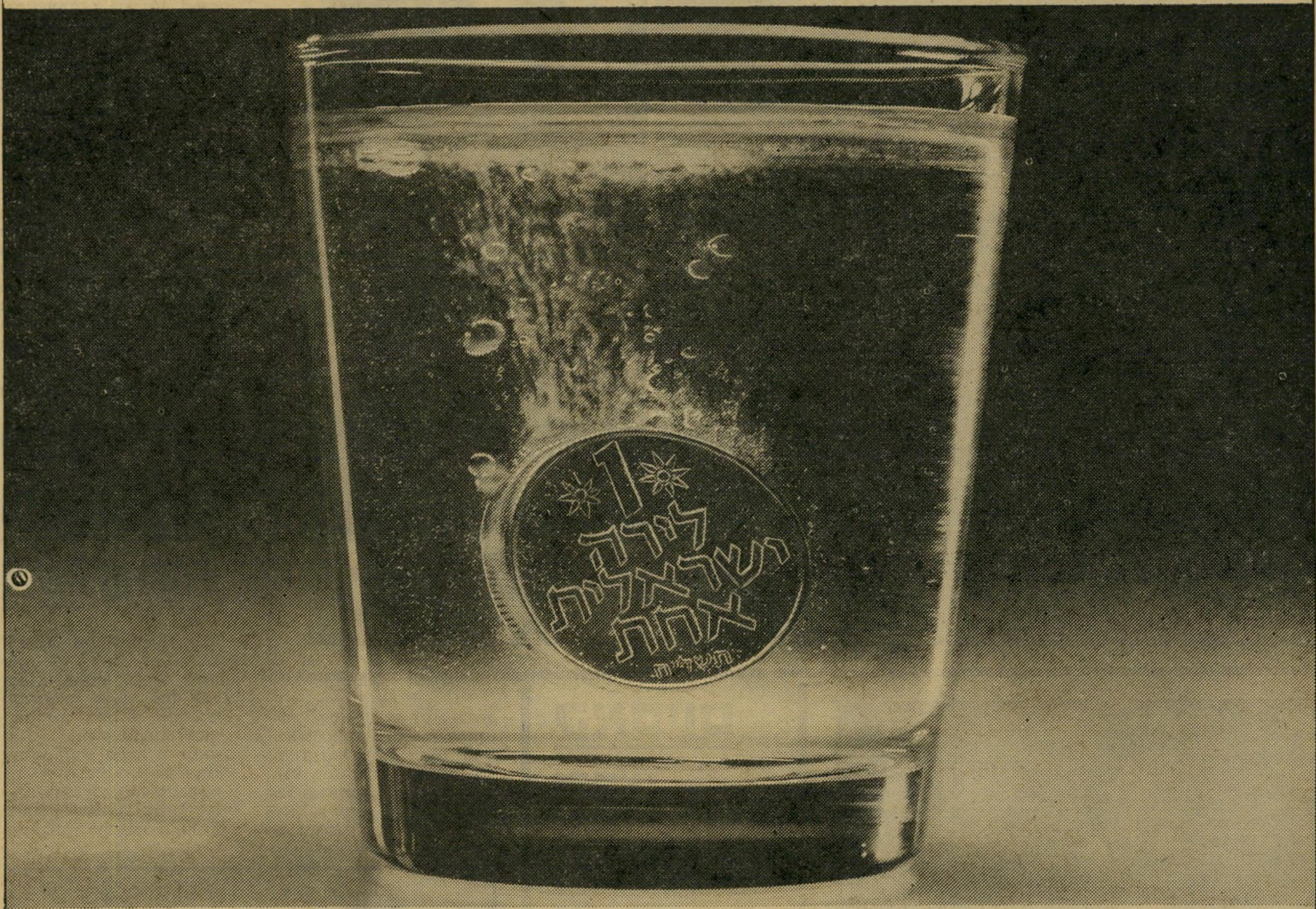

עם קרנות הנאמנות של בנק הפועלים.

במסגרת מבצע מיוחד **לתקופה מוגבלת** תוכל להשקיע
בקרנות הנאמנות הרווחיות של בנק הפועלים **בלי לשלם כל עמולה על השקעתך.**
ההשקעה בקרנות הנאמנות של בנק הפועלים נותנת לך יתרונות רבים:
ניהול מקצועי • רווחים גבוהים פטורים ממס • פזור ההשקעה
חסכון בטרחה ובזמן • נזילות גבוהה.
כדאי לך להצטרף לקרנות הנאמנות של בנק הפועלים.
לקבלת פרטים נוספים ותשקיפים על הקרנות להשקעות משותפות בנאמנות-
פנה ליועץ לניירות ערך באחד מסניפי קבוצת בנק הפועלים.

איתן • אלמוג • ארז • עדיף • צבר • רשף

אריאלי

לנו אכפת.

בנק הפועלים

מודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות בתשקיפים הנ"ל, ההצעה כלולה בתשקיפים המתאימים של הקרנות ויש לעיין בהם בטרם רכישת היחידות.

מאת יגאל לביב

תשלומים שחורים במזומן במלטשות היהלומים

עובדות מאלפות על המתרחש בתעשיית היהלומים עולות מתביעה כספית, שהוגשה בבית־מישפט השלום בתל־אביב (תיק 19491/78), על־ידי יורשי המנוח **עזר בלפור** נגד היהלומנים **צבי סנדיק ואליהו ששון בורוכוב**. התביעה היא על סך 150 אלף לירות.

המנוח עזר בלפור ואליהו בורוכוב עבד: כמנהלי־עבודה במלטשת יהלומים של צבי סנדיק, שנוהלה על־ידו. באוגוסט 1976 החליטו בלפור ובורוכוב להקים שותפות בלתי־רשומה בחלקים שווים, שבמיסגרתה ניהלו את עסקי ליטוש היהלומים. סנדיק סיפק לשותפות חומר־גלם לליטוש, והשותפים דאגו לעיבוד החומר במלטשה, לתשלום שכר־הפועלים ולניהול המלטשה.

על פי המקובל בעסקי־היהלומים, משלם ספק החומר המעובד למנהלי המלטשה תשלום השווה לשכר עבודת־הפועלים, בתוספת 120%. התביעה טוענת כי כך היה גם ההסדר הכספי במיקרה הזה. כן נטען כי המנוח בלפור ובורוכוב היו אמורים להתחלק שווה בשווה בריווחי השותפות.

השכר לפועלי־המלטשה שולם בתשלומים. בסוף כל חודש שולמה לכל פועל מקדמה בסכום קבוע, המבוסס על משכורתו המשוערת. לאחר מכן נערך חישוב מדוייק של משכורתו, המבוססת על כמות האבנים שליטש. ממשכורתו הסופית מופחתת המקדמה שקיבל, והיתרה משולמת לו ב־15 בחודש שלאחריו, בשני תשלומים שווים. מחצית מועברת לחשבון הבנק שלו, ומחצית משולמת לו במזומן.

לטענות התובעים שולמו לפועלי המלטשה בחמישה חודשי קיום השותפות יתרות־שכר במזומן של 250 אלף לירות. על סכום זה היה חייב סנדיק לשלם תוספת של 120%, היינו 300 אלף לירות, ומחצית מסכום זה הגיעה לתובעים כמחצית ריווחי השותפות. התובעים קיבלו רק חלק מסכום זה, כאשר הנתבעים לא כללו בחישוב הכנסות השותפים את התשלומים ששילמו במזומן, וכן חישבו את התוספת לשכר לפי 80%, ולא לפי 120%.

בכתבי־ההגנה מכחישים הנתבעים כי הם חייבים לתובעים דבר, ומכחישים כאילו יש תשלומים במזומן מחוץ למיסגרת הרגילה.

אם האמור בתביעה זו נכון, הרי שקרוב ל־40% מהמחזור הכספי של מלטשות היהלומים נעשה במזומן, ולא משלמים עליו מסים כלשהם.

טוס ללונדון עם כרטיס לניו־יורק

המחירים החדשים של טיסות מישראל יצרו מצבים מגוחכים. כרטיס הלוך־ושוב ללונדון במחיר קבוצתי, עולה 7,301 לירות. מי שקונה בלונדון כרטיס הלוך־ושוב לישראל, רגיל וללא הגבלת תאריך, ישלם רק 4,480 לירות.

למה ? ככה. כרטיס רגיל מתל־אביב ללונדון בכיוון אחד עולה 415 דולר. כרטיס רגיל לניו־יורק בכיוון אחד עולה 365 דולר. נראה ש„אל־על" אינה יודעת שלונדון קרובה לתל־אביב יותר מאשר ניו־יורק.

מה יעשה ישראלי נבון, הטס ללונדון לעיתים קרובות ? יקנה כרטיס רגיל בכיוון אחד לניו־יורק, ויטוס בטיסה 015, העוצרת בלונדון. שם יקנה כרטיס רגיל לונדון־תל־אביב־לונדון, שמחירו 225 דולר, וכך יקבל במחיר של 590 דולר כרטיס מתל־אביב ללונדון וחזרה, ועוד כרטיס נוסף מתל־אביב ללונדון. (הוא יפסיד את הטיסה מלונדון לניו־יורק, ברדתו בלונדון. את המיזוודה שלך עליך לקחת, כמובן, ביד, כי אין אפשרות להורידה בלונדון.) אגב, אם יעדיף לחזור ארצה מלונדון בשבת, יוכל לקנות בחברת „בי־אי" הבריטית כרטיס הלוך ושוב, מלונדון לתל־אביב וחזרה, במחיר של 150 דולר, או פחות מ־3000 לירות, בתנאי שיטוס בשבת.

המחירים הגבוהים של „אל־על" ללונדון בולטים בייחוד בהשוואה למחירים הזולים, שניתן לטוס בהם למקומות אחרים באירופה. ניתן לטוס בטיסות קבוצתיות לשווייץ במחיר של 5257 לירות, לליסבון במחיר של 4973 לירות, לפאריס 6005 לירות. הטיסה לפאריס עולה היום (לירות לקילומטר) בשליש יותר מאשר הטיסות לניו־יורק. טיסה זולה לניו־יורק עולה כיום (הלוך ושוב) 499 דולר, או כ־10 אלפים לירות. השוט שהכריח את החברות להוזיל את הטיסות מעל האוקיינוס האטלנטי הוא החברה של לייקר, ונראה כי יש לצפות שהיא תתחיל לטוס מעל לים התיכון כדי שחברות־התעופה יוזילו גם את המחירים ללונדון ולפאריס.

כמה מרוויח מורה בתיכון?

מחנך בתיכון שלח אלי את תלוש משכורתו. הוא עובד במישרה מלאה, סיים אוניברסיטה ונושא תואר בי־איי. כן השלים עוד שתי שנות לימודים גבוהים לקבלת תעודת־הוראה. היינו, יש מאחוריו שש שנות לימודים אקדמאיים. הוא נשוי ואב לשלושה ילדים (על כך הוא מקבל תוספת של 10 לירות לחודש !)

משכורתו עבור מישרה מלאה היא 4,557.30 לירות ברוטו. מנכים משכר זה מס־הכנסה (351 לירות), ביטוח לאומי וקופת־גמל, ובסך־הכל מסתכמים הניכויים ב־877 לירות. המורה מקבל נטו עבור חודש של עבודה מלאה 3,679.79 לירות.

שאלתו : כיצד היה שר־האוצר חי ממשכורת כזו ?

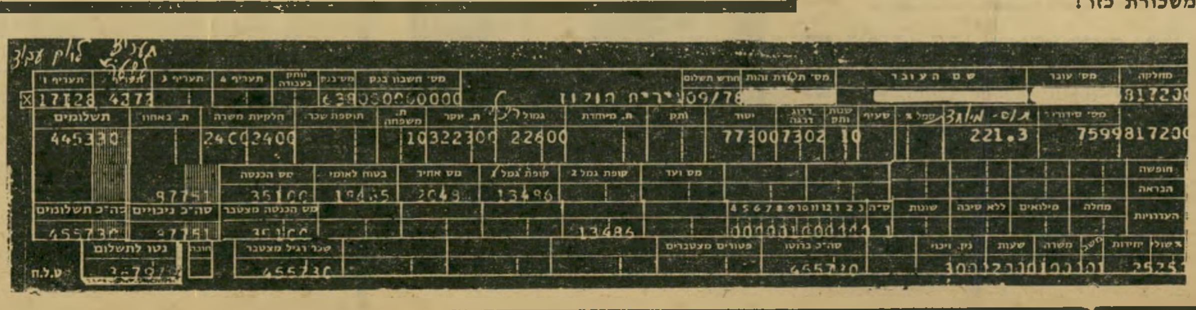

אושר מיגדל־דירות ב„דיזנגוף סנטר"

הוועדה המחוזית לבניין ערים אישרה הקמת מיגדל־דירות ב„דיזנגוף סנטר". אושרו לבנייה למגורים 16 אלף מטר, שהם 140 עד 160 דירות. הקמת מיגדל־הדירות כבר החלה.

מיהו אבי אלון?

הישראלי **אבי אלון** הוא דמות ידועה בתל־אביב. כבעליו־לשעבר של מועדון־הלילה „אל־מאצ'ו", וכאיש־עסקים השולח ידו בכל, הוא גם אחת הדמויות המופיעות לעיתים קרובות בטורי הרכילות, כאיש־חברה מצליח. מי הוא אותו אבי אלון ?

כתבו לעניינים פליליים של „מעריב", **אבי רז**, פירסם ביוני השנה סידרה בת שלושה מאמרים על הכנופיות, המוציאות כספים במירמה באמצעות המחאות מזוייפות. כנופיות אלה פעלו בעיקר בלונדון („החוג ההונגרי"), ובישראל. רז סיפר כי בינואר 1975 הגיע ארצה אדם בשם **צ'ארלי**, שיצר קשר עם ישראלי בשם **אברהם ציטרינבוים**, לשעבר תלמיד־ישיבה מבני־ברק, שעשה שמונה שנים בניו־יורק.

צ'ארלי ביקש מציטרינבוים שיסייע לו למכור המחאות־בדולרים, ותוך כמה ימים נמכרו במאות אלפי דולרים המחאות, שהתגלו אחרי כמה ימים כמזוייפות. הנפגעים בבני־ברק, כולם חרדים, הקימו ועד־פעולה שנציגו טס עם ציטרינבוים לניו־יורק לאתר את צ'ארלי.

נוצר קשר, ובפגישה טען צ'ארלי כי לא ידע שההמחאות מזוייפות, והבטיח להחזיר את הכסף מייד. הוא יצא עימם לבנק, ונעלם בדלת אחורית, והפעם לא התגלה עוד.

ציטרינבוים נעצר במאי 1975, ועימו קרוב־מישפחה, **רפאל בטלר**, תלמיד־ישיבה. הם סירבו להוביל את השוטרים רוכשי ההמחאות. המישטרה גילתה כי מקור ההמחאות בזיוף של „החוג ההונגרי" בלונדון, שראשיו, **הנרי אוברלנדר** ו**ליונרד גילרט**, הורשעו ונדונו לשנות־מאסר רבות על הפצת המחאות בנקאיות מזוייפות במיליוני דולרים.

אגב, בנובמבר 1967 נעצרה אשה בשם **גבי רוזן** בנמל־התעופה לוד, ועימה המחאות מזוייפות מאותו זיוף של „החוג ההונגרי", שנועדו לדרום־אפריקה, כחלק מההונאה הגדולה של חבורת־הכרם, **צבי פאר ושטיינקה**, שהוציאו שם חמישה מיליון דולר במירמה. גבי רוזן אמרה כי קיבלה את ההמחאות מידידה **בוריס לווין**, ונגד שניהם הוגשו בארץ כתבי־אישום.

ולמי שלא ניחש — ציטרינבוים הוא אבי אלון. מתלמיד־ישיבה הפך מפעיל מועדוני־לילה.

אמנון אבני, מי שהיה שותפו של אלון בהפעלת מועדון „אל־מאצ'ו", טוען כי אלון חייב לו עד היום 50 אלף לירות כנגד המחאות שלא נפרעו. לאלון עוד שיטה לנצל ידידות. כאשר יצא עם הדיילת **ספירית** („ספי") **דבני**, נהג לנהל שיחות טלפוניות בינלאומיות מדירתה. כאשר הגיעו חשבונות הטלפון בסך 35 אלף לירות, סירב לשלמן, והוגשה נגדו תביעה מישפטית ואף צו עיכוב־יציאה מן הארץ. בהליך המישפטי טענה ספירית שהחוב הוא שלו. הצו מנע ממנה לעבוד כדיילת, ו„אל־על" עמדה לפטרה בשל כך. רק אחרי תחנונים רבים הסכים אלון להחזיר חלק מן הכספים, וספירית ניצלה.

אלון עצמו אישר כי שמו האמיתי הוא ציטרינבוים, אך הכחיש כי הוא חייב כספים כלשהם.

אושרה הקמת מרכז התיקשורת בירושלים

מרכז ההשקעות אישר את הקמת מרכז־התיקשורת בירושלים, בהשקעה כוללת של 9 מיליון לירות. המרכז יציע לחברות הטלוויזיה- מערכת ציוד אלקטרוני, עם חיבור ללוויין באמצעות עמק האלה.

מנהל המרכז, **מיכה שגריר**, מחברת „סרטי קסטל", מסר כי הזמין מצלמות־כתף אלקטרוניות של „אר־סי־איי", ש־

יזם שגריר
ציוד חדיש

מחירן 45 אלף דולר לכל אחת, לעומת המצלמות הישנות, שמחירן 300 אלף דולר האחת. המרכז כבר התחיל להכשיר מיבנים, ב„בית מוצרי נייר" ירושלים. המשקיעים במרכז הם הקבלנים הירושלמים האחים **כדורי** (20%), „סרטי קסטל" (37%), המשקיע הקנדי **מוריי גולדמן** (20%) ועל היתר יש משא־ומתן עם קונצרן „כלל" ואחרים. ההשקעה מהון עצמי היא 4.6 מיליון לירות.

תרגיל חוקי על חשבון האוצר

האוצר התקין תקנות, המאפשרות לחברות העוסקות בשכר־מכר או בשכירות רגילה של מכוניות שלא לשלם 25% ממס הקניה על המכונית החדשה, בתנאי שהיא תושכר לפחות במשך שנה וחצי. ההנחה הזו באה למעשה במקום הפחת על מכונית, הנותן ניכוי של 25% אחרי שנה וחצי, לחברה המוכרת אוטו חדש כעבור זמן מה. כדי שחברה, העוסקת בהשכרת־רכב, תקבל הנחה זו במס־הקניה, עליה להשכיר את המכונית שהיא קונה לפחות לשנה וחצי, ועל כך מבוססות כל החברות להשכרת־רכב, החל מ„הרץ" ו„אביס" וכלה בחברות שכר־מכר כמו „כללית" או „תיפארת המכונית" או „רץ".

לאחרונה החלה לפעול בירושלים חברה בשם „ק.פ.ר.", העושה תרגיל מחוכם ביותר. היא מציעה לאנשים מכוניות חדשות במחיר הנמוך בעשרות אלפי לירות מן המחיר הרגיל, אם יקנו את המכונית בצורת שכירות.

מכונית אמריקאית עולה בערך חצי מיליון לירות. ההנחה של מס־קניה נותנת לחברה, המצהירה כי היא קונה את המכונית לצורכי השכרה, 75 אלף לירות. היא מציעה לקונה את המכונית ב־450 אלף לירות, מזה 425 אלף לירות מייד והיתר ב־18 תשלומים של אלף לירות לחודש, עם ריבית נמוכה. כך ניתנת המכונית לכאורה בהשכרה, החברה מקבלת את כל כספה מייד, מרוויחה כ־25 אלף לירות על כל מכונית מחלקה בהנחה של מס־הקניה. הסיכון של הקונה: המכונית נשארת על שם החברה המשכירה־כביכול למשך שנה וחצי, ובכל מיקרה של תקלה כספית יעקלו את המכונית והוא יפסיד את כספו.

העם

פצצה ביום סתיו

כאשר הציבור מסיט לרגע קט את מבטו ממעשי הממשלה — עלול לקרות אסון

גשמים קלים ירדו ברחבי הארץ. הנערות פתחו את הארונות ושלפו בשימחה את מלתחת־החורף. בבתי־הקפה ישבו הבריות, לגמו קפה והסתכלו בנשים נעולות־המגפיים. בשבת יצאו רבים לשפת־הים, התפשטו בשמש, רחצו בגלים הקרירים.

האינטרמצו של הבחירות המקומיות, והוויכוחים על מישאלי דעת־הקהל, הוסיפו תבלין פוליטי לבידור. הדבר הרציני היחידי, שעמד על הפרק, היה קצף האינפלציה, וגל־השביתות שבא בעיקבותיו.

בסך־הכל היתה אווירת הסתיו, כמו בכל שנה, מרנינה. הטבע התעורר מן המוות הקייצי, החיים נעשו טעימים יותר.

פסיקים ונקודות. בתוך אידיליה עונתית זו התפוצצה הפצצה של משבר השיחות בוושינגטון.

בעיני האזרח נראה עניין השלום כגמור. היה נדמה לו שהשיחות בוושינגטון לא באו אלא להוסיף פסיקים ונקודות להסכם שכבר הושג. הידיעות על חילוקי־הדיעות שהופיעו בכותרות העיתונים, נראו כטכסיסים של הרגע האחרון, שבהם נוקטים הצדדים כדי להשיג הישגים אחרונים.

לפתע נסתבר שאין זה כך, בשעה שהאזרחים הסירו את עיניהם מן הנעשה, הצליחה ממשלת ישראל לגרום למשבר ממדרגה ראשונה (ראה להלן).

המסקנה: במדינה דמוקרטית, כאשר מונחים על כפות המאזניים עניינים של חיים ומוות, אסור לאזרח להסיט את המבט ממעשי ממשלתו אף לרגע אחד — גם כשזורחת שמש סתווית.

מדיניות

מרד האפסים

קלות־הדעת השתוללה בירושלים כאשר בגין אסף כיבודים ופרסים ברחבי העולם

כל צד האשים את יריבו בכך שהוא „חזר בו", שהוא העלה דרישות חדשות, שהוא מפוצץ את אשר כבר הושג.

לא היתה כל חשיבות לשאלה מי משניהם צדק באופן טכני. האמת היסודית היא, שמעולם לא הושג הסכם אמיתי בין קאהיר וירושלים על הנקודה העיקרית.

במשך חודש המשא־והמתן בוושינגטון נעשו נסיונות רבים להסוות עובדה זו, תחת לשנותה. שתי המישלחות רצו בהסכם הרבה יותר ממשלותיהן. עזר וייצמן ובוטרוס בוטרוס־ראלי הם שוחרי־שלום מובהקים, וגם למשה דיין ולחסן עלי יש עניין אישי בסיכום מוצלח.

אך הנסיון להשאיר את הבעייה העיקרית בלתי־פתורה, כשהיא מוסווית על־ידי מסך של מלים, לא הצליח מפני שממשלת־ישראל קרעה את המסך.

הגל הגואה. הנקודה המרכזית היא מהותו של השלום — שלום מצרי נפרד וסופי או התחלה של שלום כולל.

בשביל מצריים זהו עניין גורלי. כאשר יצא אנוור אל־סאדאת לדרכו, לפני שנה, לא העלה על דעתו שהוא עלול להסתכן בבידוד מוחלט בעולם הערבי. הוא ידע כי הוא מרגיז את סוריה ואש"ף, נוסף על עיראק ולוב, והתייחס אליהם בזילזול מופגן. אך הוא היה בטוח כי המדינות הערביות „המתונות", הפרו־מערביות, יתייצבו מאחוריו אחרי שיחלימו מן ההלם הראשון.

תיקווה זו לא התגשמה. הגל הנגדי בעולם הערבי גאה, והיה חזק הרבה יותר מכפי ששיער נשיא מצריים. גם הכוחות המתונים, ובראשם שליטי סעודיה וירדן, נשטפו בגל הזה. הם השתדלו להאט אותו, אך לא יכלו לעצרו.

היתה רק דרך אחת לאל־סאדאת להקהות את העוקץ, המופנה אליו: להוכיח כי הוא נאמן להבטחתו, וכי הוא פועל במלוא הנקיפות למען העלאת העם הפלסטיני על דרך המלך להשגת עצמאותו.

כך התעוררה הבעייה שנכנסה לסלאנג הדיפלומטי במילה האנגלית המשובשת LINKAGE, שפירושו „חיבור".

לוח זמנים — בתנאי. בקמפ־דייוויד הושגו שני הסכמים. האחד מיסגרת ברורה לשלום ישראלי־מצרי, והשני — מיסגרת מעורפלת לפיתרון הבעייה הפלסטינית.

עצם העובדה שהושגו שני הסכמים בעת ובעונה אחת, ושנחתמו ביחד, היא תוצאה של חיבור אוטומטי. נשיא מצריים לא רצה, וגם לא היה יכול לחתום על הראשון בלי השני. אילו עשה כן, היה מציג עצמו כבוגד בעניין הפלסטיני וכמפר את הבטחאל־סאדאת, לא היה יכול להרשות זאת.

מנחם בגין קיבל את החיבור בקמפ־דייוויד מאונס, אך ביקש לנתק אותו למחרת היום, בבוא הצדדים לנסח את ההסכם הישאלי־מצרי. טענתו: אין קשר בין שני נושאים, הכרוכים בבעיות כה שונות.

כאשר גברה ההתנגדות הפלסטינית להסכמי קמפ־דייוויד, וכשכל מנהיגי האוכלוסיה בגדה המערבית וברצועת־עזה הצטרפו אליה, ניתן כביכול חיזוק לטענה זו. איך אפשר להתחייב על לוח־זמנים להקמת המימשל־העצמי בשטחים הכבושים, כאשר אין אף גורם ירדני או פלסטיני אחד המוכן לתת יד לכך? אם „יחובר" ההסכם הישראלי־מצרי להקמת המימשל־העצמי, עלולה אי־הקמתו, ביגלל התנגדות הפלסטינים, לתת בידי המצרים אמתלה להתחמקות מן ההתחייבויות שלהם, אחרי שצה"ל כבר נסוג ממחצית סיני.

על כך ניתן היה להתגבר בקלות, אילו היתה לממשלת־בגין כוונה כנה. ניתן היה לכלול בהסכם לוח־זמנים למעשים אשר ישראל התחייבה להם — בתנאי שהצד השני (ירדן, הפלסטינים, המצרים) יאפשרו אותם. אין ספק שזה היה מספק את מצריים.

ג'ימי רגז. אולם ממשלת־ישראל לא רצתה לקבל על עצמה שום התחייבות מפורשת להגשמת הסכם־המיסגרת לגבי הגדה והרצועה. עדיין קיימת בה קבוצה חזקה של נצים, המתנגדים ביכלל להסכם זה (ראה הנדון). קבוצה זו הסכימה בקושי למילות ההסכם, מתוך תיקווה שלא יהיה צורך להגשימן. עתה, כשנדרשה התחייבות להגשמה, באמצעות ה„לינקאג'", סירבה.

עצם ההתנגדות חשפה את המגמה. אילו התכוונה ממשלת־ישראל בכנות לעמוד בהתחייבות להעניק מימשל־עצמי לגדה ולרצועה, לא היה לה עניין להתנגד ללינקאג'. דווקא התנגדותה בשבועיים האחרונים מראה בעליל, לממשלות וושינגטון וקאהיר, שבעצם אין לה כוונה כזאת.

ג'ימי קארטר התרגז, הסתיר את זעמו רק בקושי. אל־סאדאת לא התאמץ להסתיר את רוגזו שלו. הוא הגיב כפי שהגיב בחודש ינואר, כשנתקל בהתנגדות ישראלית דומה, בעת דיוני „הוועדה המדינית".

בעיני אל־סאדאת, הגישה ממשלת־ישראל את הסיאה. אחרי שכל העולם הערבי פנה נגדו, מפני שהשיג כה מעט למען הפלסטינים, ביקשה ממשלת־ישראל לרוקן בגלוי גם את המעט הזה מתוכנו.

דניאל בגוב האריות. אך לא היה לעניין רק היבט חיצוני חמור. היתה לו גם השלכה פנימית חמורה.

הדבר נעשה בשעה שמנחם בגין טייל בעולם, בצורה הגובלת בקלות־דעת, כשהוא נראה כמעוניין בכיבודים, בפרסים ובחיוכים יותר מאשר בהשגת השלום, שעליו כבר קיבל תשלום בצורת פרס־נובל.

לשיא קלות־הדעת הגיעו הדברים כאשר שלח בגין את עזר וייצמן ארצה, כדי להשיג את הסכמת הממשלה לניסוח שהושג בעמל רב בוושינגטון. מאז שהושלך דניאל לגוב האריות, לא היה מעשה כזה.

הניצים בממשלה, שביקשו לנעוץ סכין בגבו של בגין, אך לא העזו לעשות זאת בגלוי, עשו זאת על־ידי תקיעת הסכין בגבו של וייצמן. וייצמן לבדו, בהעדרם של בגין ודיין, לא יכול היה לעמוד בתנאים הנתונים מול מרד האפסים בממשלה. הממשלה קיבלה החלטה פרובוקטיבית, ואריה נאור נשלח לקנדה לספר עליה לבגין.

יתכן שבגין עשה זאת בכוונה, כדי להוכיח שאין הדברים מסתדרים בילעדיו, או כדי להוריד את הראש לוויצמן, או כדי לדחות את מועד חתימת ההסכם עד אחרי יום־השנה של ביקור אל־סאדאת בירושלים. אם כן, זהו מישחק חסר־אחריות.

כאשר חזר השבוע ארצה, היה עליו להטיל את מרותו על ממשלתו בתנאים הרבה יותר קשים מכפי שהיו קודם לכן, ואחרי שכבר נגרם ליחסי ישראל־מצריים נזק שאינו ניתן לתיקון במהרה.

„זה פוגע במישאלים שלהם ובפרנסה שלהם!" טוען חנוך סמית נגד תוקפיו - ומסביר מדוע בכל־זאת המידגם שלו משקף את המציאות הפוליטית של היום

סקר

השאלה אם המידגם — או מישאל־דעת־הקהל שערך חנוך סמית בעזרת הטלוויזיה — הוא אמיתי או שיקרי, זוהי כיום שאלת־המפתח בקרב כל אחת מהמפלגות בארץ. חנוך סמית עצמו מתייחס למישאל דעת־הקהל שלו בזהירות רבה. הוא אומנם טוען כי אילו נערכו הבחירות כיום, היו תוצאותיהן פחות או יותר אותן התוצאות אשר התבטאו במישאל שלו. אולם סמית מסתייג מייד: „אפשר ללמוד באמצעות נתונים סטאטיסטיים על מצבים, כמו יחס בין ייבוא לייצוא, אך לא על בני־אדם. אינני גורס הפיכת אנשים לכמויות. היצור האנושי מורכב ומסובך, הרבה יותר מהנתונים הסטאטיסטיים שלו."

הסערה הגדולה בעיקבות המישאל של סמית מקורה בעיקר בעלייתו העצומה של המערך בו, מ־33 המנדטים שיש לו בכנסת הנוכחית ל־48 מנדטים על־פי המישאל.

על הנייר, גם הליכוד לא הפסיד, אלא אף הגביר את כוחו במנדט אחד, מ־45 ל־46. אולם המערך הדביק את הליכוד וחלף על פניו, והפך המיפלגה הראשונה בבחירות על־פי המישאל של סמית.

המפד"ל הפסידה ארבעה מנדטים אולם ראשיה טענו, ולכך מסכים במידה מסויימת גם הסטטיסטיקאי, כי בדרך־כלל אין הדתיים נוטים להשתתף במישאלים ומשום כך התוצאות שלהם נמוכות יותר. אולם סמית אינו מוכן לקבל שכל ארבעת המנדטים שהפסידה המפד"ל, אבדו בגלל התנהגות דתית. בדרך־כלל, המסרבים להשתתף במישאלים הם הדתיים הקיצוניים יותר, אנשי אגודת ישראל, ומיפלגה זו שמרה על ארבעת המנדטים שיש לה בכנסת, ואף פא"י שמרה על המנדט שלה, גם לפי המשאל של סמית.

ריקוד על ריצפה עקומה

ר"צ, מהגתה של שולמית אלוני, איבדה את המנדט היחיד שיש לה והל"ע הכפילה את קולה ממנדט אחד לשניים. יש הטוענים כי הנדט הנוסף של ל"ע הוא זה של ר"צ. פלאטו־שרון איבד את המנדט שהיה לו (ולשרון זו מכה גדולה, כיוון שלאמיתו של דבר השיג בבחירות האחרונות די קולות לשני מנדטים אך קיבל רק מנדט אחד, מאחר שהיה מועמד בודד). ד"ש, שזכתה בניצחון אדיר בבחירות וקיבלה 15 מנדטים, מצאה עצמה במישאל של סמית כשהיא מרוסקת לחלוטין. הפלג של ידין, הדמוקרטים, קיבל שני מנדטים וגם זה של מאיר עמית ואמנון רובינשטיין, ש"י, שני מנדטים. אסף יגורי, המרכיב השלישי כיום בד"ש עליה השלום, לא קיבל אף קול אחד, למרות שפתק־הבחירה שלו היה מצוי בקלפיות. רק"ח איבדה את המנדט החמישי, שבו זכתה רק בכנסת האחרונה, כפי הנראה לטובת מיפלגת העבודה ואילו המיעוטים, הרשימה הערבית הקשורה במיפלגת העבודה, שמרו על כוחם: מנדט אחד. של"י שמר על שניים.

כשם שהסקר עורר במערך התלהבות שכמותה לא ידעה מיפלגה זו מאז הבחירות האחרונות, הוא עורר בתחילה דאגה רבה בליכוד, ואחר־כך רוגז גדול. אנשי הליכוד הנדהמים מצאו מייד תירוצים למפלתם. נוסח תירוציו של הרקדן הגרוע הטוען שהריצפה עקומה.

עיקר טענות הליכוד הן נגד אחוז המשתתפים הנמוך בבחירות לרשויות המקומיות, ובמילא גם אחוז המשתתפים הנמוך במידגם הטלוויזיה של סמית, ששאל: „אילו נערכו היום בחירות לכנסת, לאיזה מיפלגה היית מצביע?"

מסיבת העיתונאים הוחרמה

הליכוד כה בעזרה ממקור שלו לא ציפה. עורכי מישאל דעת־הקהל, כמו ראש המכון למחקר חברתי־שימוש, הפרופסור לואיס גוטמן; עורכת המישאלים של חברת מודיעין אזרחי הד"ר מינה צמח ועורך המישאלים גד יציב, התנפלו בשצף־קצף על סמית ועל המידגם שלו, ועשו מהם עפר ואפר.

מיתקפת הבכורה היתה זו של מינה צמח, בעיתון מבט, ומיתקפה זו צוטטה בעיתונים היומיים. כעבור יומיים הופיע

מישאלנית צמח
„היא אסטרולוגית!"

סמית בתוכנית עלי כותרת בטלוויזיה, כש־מולו מתייצב גוטמן. היה זה ביוזמתו של סמית, המותקף. הוא היה אמור להופיע בעלי כותרת מול מינה צמח ביום החמישי, יומיים אחרי הבחירות אולם מנהל הטל־וויזיה, ארנון צוקרמן, אסר על קיום העי־מות, מאחר שלא רצה שאמינותו של מידגם הטלוויזיה תיפגע.

כשגברו ההתקפות ביקש סמית את עזרתו של צוקרמן ומנהל הטלוויזיה, יחד עם מנהל מחלקת החדשות חיים יבין, החל־יטו ביום הראשון האחרון לכנס מסיבת עיתונאים שבה ישתתף גם סמית, אשר יס־ביר לעיתונאים את המידגם שלו וידחה את ההתקפות עליו. העיתונאים הוזמנו ל־בניין הטלוויזיה, אולם כחצי־שעה לפני שהחלה מסיבת־העיתונאים הודיעו ליבין כי מאחר שהמסיבה לא כונסה בבית אגרון, הוא בית העיתונאים בירושלים, הם מחרי־מים אותה.

כל פלגי ד"ש נעלמים

ב מקום החליט צוקרמן לאפשר ל־סמית להופיע בעימות עם אחד ממת־נגדיו. מינה צמח מתגוררת בתל־אביב, ו־היה מאוחר מכדי להזמינה. משום כך הוזמן גוטמן. אולם ההופעה בטלוויזיה היתה לסמית לרועץ. גוטמן התגלה כמרואיין תוקפני שאינו מניח ליריבו להתבטא, ובמ־הרה דחק את סמית לעמדות־התגוננות — מבלי שאיפשר לו להשיב על ההאשמות

הכנסת העשירית לפי סמית

אגו"י 4
פא"י 1
מפד"ל 8
מערך 48
ליכוד 46
מיעוטים 1
דמוקרטים 2
שלי 2
ש"י 2
ל"ע 2
רק"ח 4

או שקר?

הכנסת העשירית לפי צמח

אגו"י 5
מפד"ל 11
מערך 32
ליכוד 54
שלי 2
רק"ח 5
לא ידוע: 11

ולהסביר את עצמו ואת המידגם שלו. כל ניסיונותיו של המנחה, דן מרגלית, לחלץ את סמית ממטח מיתקפתו של גוטמן, עלו בתוהו.

עיקר טענותיו של גוטמן כלפי סמית נסב, כמובן, על אחוז ההצבעה הנמוך בבחירות לרשויות המקומיות, שעל מצבי־עיהן הסתמך המידגם של סמית. גוטמן טען כי סמית הוא איש טכני, המסוגל לחשב תוצאות של בחירות כאשר יש לו מידגם של המצביעים באותו יום, אולם אינו יודע לערוך מישאלי דעת־קהל לבחירות [illegible] במועד אחר.

[illegible] גוטמן על מישאל [illegible] סמוך לבחי־ [illegible] צם כתב [illegible] המחקר שלו, ואת חלוקת המנדטים לכנסת על־פי המידגם שלו. לפי גוטמן היו שלושת המיפ־לגות הגדולות מקבלות אותו מיספר ה־מנדטים שיש להן בכנסת הנוכחית: הלי־כוד 45 מנדטים, המערך 33 והמפד"ל 12. הבשורה הגדולה בסקר המכון שבראשו עומד גוטמן נוגעת לד"ש. אף לא אחד מפלגיה של מיפלגה זו, שקיבלה בבחי־רות לכנסת האחרונה 15 מנדטים, לא עבר את אחוז החסימה. כמה מפלגות קטנות אחרות שומרות בו על כוחן. שלי (2 מנדטים), אגודת ישראל (4 מנדטים), פא"י (מנדט אחד) ורק"ח (5 מנדטים). ר"צ זוכה במנדט נוסף, אצל גוטמן יש לה 2 מנדטים, הל"ע אינה עוברת את אחוז החסימה, וכמוה גם מיפלגתו של פלאטו־שרון.

אולם בידי גוטמן נותרו מנדטים רבים ריקים, שלגביהם יש בפיו הסבר: „לגבי 35 אחוזים מכלל הבוחרים קיימת אצלנו אי־ודאות, ואנחנו עדיין עובדים עליהם."

„זורה חול בעיני הציבור"

ה ד"ר מינה צמח תקפה אף היא את סמית בחריפות רבה, מכל וכל ואת תוצאות המידגם שלו:

„חנוך סמית," היא אומרת, „יודע לעשות תחזית כשיש לו מידגם מייצג של קהל המצביעים בפועל, וכשיש סימולציה של ההצבעה — כלומר, כשהוא לוקח מידגם של אנשים שגמרו את ההצבעה לכנסת בפועל. אבל הוא תמיד נכשל כשניסה לעשות תחזית על־פי מידגם של כלל בעלי זכות הבחירה. ההבדל — ברור. כאשר סמית עורך תחזית בין המצביעים בפועל החוזרים בקלפיות המידגמיות שלו על דפוסי ההצבעה האמיתית שלהם, אין מצב שבו אנשים לא החליטו עדיין בעד מי הם יצביעו.

„אבל כשסמית עשה תחזיות לפני ה־בחירות על מידגם מייצג של כלל בעלי זכות הבחירה, כשבערך 30% מבעלי זכות ה־בחירה עדיין לא החליטו בעד מי להצביע, הוא תמיד נכשל בתחזיותיו. זה קרה גם לפני הבחירות לכנסת האחרונה. כל התח־זיות שלו נכשלו.

„מה שתמוה ומוזר במישאל שערך סמית הפעם, הוא שכל אלה שהצביעו בקלפיות המידגם של הטלוויזיה, ידעו בדיוק בעד מי יצביעו גם אילו היו נערכות באותה שעה בחירות לכנסת. זה סותר את המציאות הקבועה, שבה בדרך־כלל כ־30% אינם יודעים בעד מי יצביעו עד ליום ההצבעה.

„ההטעייה השנייה של סמית היא בכך שהוא מחלק את אלה שלא השתתפו ב־בחירות באופן פרופורציונאלי בין המיפ־לגות, כאילו אלה שלא השתתפו במישאל היו מצביעים לפי אותה ההתפלגות כמו אלה שהשתתפו בו. זה דבר שאסור לעשות מבחינה מדעית. כתוצאה מכך, המידגם של סמית אינו מייצג. זהו מידגם סלקטיווי. סמית פשוט זורה חול בעיני הציבור."

התאמה מוחלטת לתוצאה הכללית

ב ניגוד לטענותיהם של צמח וגוט־מן, מסביר סמית כי הוא לא לקח את 19,500 פיתקי־ההצבעה שהיו במידגם של הטלוויזיה וחילק אותם לפי מנדטים, אלא הכניס לתוך המחשב נתונים רבים נו־ספים של „אילו". עוד קודם־לכן, כדי שהמישאל או המידגם יצליח, הוא פיזר קלפיות באיזורי מצוקה ובשכונות, על־פי היחס של מצביעי אותם המקומות בבחי־רות האחרונות. בתל־אביב, שבה היו 9 קלפיות־מידגם, היו קלפיות בשכונת־התיקווה וביד־אליהו. בירושלים, שגם בה היו 9 קלפיות־מידגם, היו קלפיות גם ב־

(המשך בעמוד 28)

הפסיקי לרכל. מישהו זומם להזיק לך, לאחר שהרסת בפיטפוטייך משהו חשוב לו. אל תהססי לדרוש משותפך את אשר חפצת. ההיסוסים רק מחזקים אותו בדעתו לא להיענות לדרישותיך, הצודקות כשלעצמן. שיחה טלפונית בראשית השבוע תגרום לך נחת רוח לזמן קצר אך תזיק לך לטווח ארוך. בת מזל טלה, נסי להיזכר בדבר אותו היית צריכה לבצע ושכחת. הרבה דברים קשורים בדבר זה.

* * *

ידידיך כועס — אבל לא נורא — זה יעבור לו. בשבוע זה מראים הכוכבים שינוי דראסטי. מה שחשבת שלא יהיה בסדר — יסתדר בסופו של דבר. בכל השטחים. זהו כנראה השבוע שלכם, שוורים. בלו היטב, טיילו הרבה, בעיקר בחיק הטבע ונצלו את החיים. אל תשימו לב למה שהשכנה אומרת. מה היא כבר מבינה? חוץ מזה, הקינאה מעבירה אותה על דעתה.

* * *

יום א׳ פותח פרק חדש במאבקך המיקצועי או האישי. אם תדע להסתכל מסביב לפני שתקפוץ, לשקול את כל האפשרויות ולא להיכנס להתנגשויות עקרות — יש לך סיכוי להרחיק לכת. פגישה עם נערה בהירת שיער תוביל אותך לבחירה מביכה. תצטרך להחליט — ומהר, אחרת תפסיד הזדמנות רומאנטית. היזהר מלהסתכן השבוע יתר על המידה.

* * *

המתח עולה — ועוד עתיד לעלות, בטרם תראה נחת מפעילותך הנוכחית. העיקר הוא לא להסתכסך, השבוע, עם אנשים נוספים. לקחת את הכל בשקט, ולעשות טובות, כשאתה נדרש לכך. גם אם האנשים שמבקשים זאת ממך, הם, בעצם, בלתי־נסבלים. בכלל, קצת טאקט לא יזיק. מצבך משתנה — לשבט או לחסד — עם הירח החדש, ביום חמישי הבא. בן סרטן — עקוב אחרי הירח בזהירות רבה ותצליח.

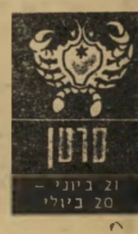

* * *

אינך טורח לחשוב מספיק על עתידך, ואינך מנתח באופן נכון את האינפורמציה שהגיעה לידך. אל תהסס מלהתייעץ עם בן־זוגך בענייני עבודה. שמור על ההישגים הגדולים אליהם הגעת לאחרונה, ואל תפטפט. לביאה — זכרי שאי־אפשר לרמות את כולם כל הזמן. הזהרי בדברייך, ושקלי היטב את מעשייך. כדאי שתתחילי לחשוב ברצונות על עתידך.

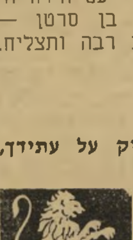

* * *

שבוע טוב לעשיית עסקים. כל עסק שתיגע בו בשבוע זה — יהפוך מיכרה זהב. אדם קרוב אליך עזב אותך זמנית. לא נורא, הוא יחזור ותמשיכו לנהל יחדיו חיים משותפים מאושרים. אבל בינתיים אתה יכול לנצל את המצב להרפתקאות. לך בתולה מצפה השבוע הפתעה לא נורמלית, חטפי אותה. רק דחילק, אל תהססי, ההססנות תהיה בעוכריך. עוד לא פורים ואת כבר מתלבשת כמו בפורים, איפה הטעם שלך?

אם ניחנת בסבלנות, חוש הומור ועצבים חזקים, תהיה זקוק להם מאוד בימים הקרובים. מישהו המקנא בך מסיבות הידועות רק לשניכם, יעשה כמיטב יכולתו וגם יצליח במידת מה להפיץ עליך שמועות ולהביש את ריחך במקומות חשובים. סיכויים טובים במישור הרומנטי נכונו לך. בת מאזניים — לבשי לבן.

* * *

אם תוכניותיך כוללות נסיעה למרחקים, עכשיו הזמן לממשן. רומן שאתה חושב שהוא מסתמן באופק, מפיח בך רוח חדשה. אל תתלה תקוות, הזמן יעשה את שלו. ידידות שנרקמה זה מכבר בינך לבין בת שור עוזרת לך רבות בימים אלה, הינך ניזון ממנה, אל תזלזל בה. הרבה בעתיד לעסוק בכתיבה.

* * *

אל תתן להישג האחרון שלך לעלות לך לראש: זכור שיש הרבה מאוד אנשים המוכנים לדכא אותך, אם תרים יותר מדי ראש. בת קשת: פגישה ליד המים תביא למריבה עם חברה, לריקמת יחסים מופלאה ובלתי־מובנת עם גבר, אותו חשבת לבלתי־מושג לחלוטין. היכוני למסע ארוך מאד לשינוי ניכר במעמדך.

אלה ימי־שיא אם ברצונך להגשים תוכניותיך בשבוע הבא, עלול להיות מאוחר מדי. בת־גדי, קשר עם אדם בעל קומה גבוהה הופך בהדרגה לחיוני עבורך. הזהרי לא להיתפס במקום בלתי־מתאים. אם יש לך התחייבויות כספיות שמור שלא יעברו את המותר, וסלק את החובות שיש לך עד סוף השבוע הזה.

* * *

כן, כולנו יודעים שאתה איש נימרץ ותקיף. אבל למה לך להפגין את זה כשהיא בלאו־הכי מסכימה? השבוע תהיה הניצוד ולא הצייד, אם אתה לא רוצה בכך — מוטב שתתנזר מאהבה. פגיעה בכבודך מזעימה אותך. נסה להבליג. כוונת היריב אינה כה חמורה כנדמה לך. בת דלי — הכיני עצמך לסוף שבוע מהנה.

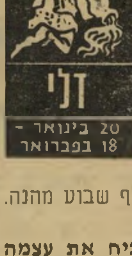

* * *

גישה רצינית לעבודתך תוכיח את עצמה ככדאית מאוד, מכל הבחינות. הדרך סלולה בפניך לרומנים, פעילות חברתית והתחייבויות רגשיות. דאג לנצל היטב הזדמנות זו ולבנות לך בסיס, אותו תפתח בשבועות הבאים. אל תחשוש להיות נועד — בכל השטחים. הקפד לשמור על בריאותך, ואל תתייחס ברצינות לדברי הביקורת שיושמעו כלפיך מצד אדם קשיש. השבוע יאיר מזלך לאן שתפנה.

במדינה

משפט

לא להשאיר אבן על אבן

השופט העליון חיים כהן ממשיך במאבקו של היועץ המישפטי חיים כהן

הנואם לא הסתיר את חיוכו. גם הקהל חייך. בן־רגע נוצר קשר־של־שתיקה בין האיש על הדוכן ובין היושבים באולם העגול היפה של מוסד ואן־ליר בירושלים. הכל הבינו במה המדובר.

הנואם היה שופט בית־המישפט העליון חיים כהן. האירוע נועד להעלות את זיכרו של העיתונאי משה קרן, כותב המאמרים הראשיים של הארץ, לרגל הופעת קובץ־מאמריו.

אך תחת להעלות את זיכרו של המנוח, מי שהיה קצין בצבא הבריטי, דיפלומט בשרות־החוץ ובעיקר עיתונאי בעל־מצפון, העלה כהן את זיכרה של פרשה, שהסעירה בשעתו את הארץ.

נשמה לשטן. הנושא שבחר לעצמו חיים כהן לנאומו המבריק, שעמד במרכז האירוע, היה זכות־הביקורת של העיתונות על פסקי־דין של בתי־המישפט. נקודת־המוצא: שורת־מאמרים שכתב משה קרן ב־1955, למחרת מתן פסק־דינו של השופט המחוזי בפרשת קסטנר.

בפסק־דינו במישפט הדיבה, שהגישה המדינה נגד אחד מלכיאל גרינוולד, בעל בית־מלון ירושלמי קטן, קבע הלוי כי „קסטנר מכר את נישמתו לשטן,” כאשר שיתף פעולה עם מנכ״ל־השואה אדולף אייכמן. קרן תקף את פסק־הדין, וכדברי חיים כהן „לא השאיר אבן על אבן — לא בפסק־הדין ולא בשופט.” חיים כהן לא הזכיר מי היה השופט: בנימין הלוי, שעלה לאחר מכן לבית־המישפט העליון, התפטר, נבחר לכנסת השישית בסיעת גח״ל (חרות), פרש מהליכוד, הקים סיעת־יחיד, הצטרף לד״ש ונמצא עתה בתנועה הדמוקרטית של ייגאל ידין ושמואל תמיר.

כהן לא הזכיר גם מי היה הפרקליט, שניצח בפסק־הדין אשר קרן לא השאיר ממנו „אבן על אבן” — שר־המישפטים הנוכחי, שמואל תמיר.

אך בעיקר לא הזכיר כהן מי שהיה התובע באותו מישפט: היועץ־המישפטי לממשלה דאז, חיים כהן, שהופיע במישפט בכבודו ובעצמו.

בהצדיקו את מאמריו החריפים של קרן, המשיך השופט חיים כהן במאמציו של התובע חיים כהן, שעירער בשעתו על פסק־הדין שבו הצדיק הלוי את תמיר. אותו פסק־דין נפסל לאחר־מכן על־ידי בית־המישפט העליון, שטיהר את קסטנר מכל הטענות שהטיחו בפניו השופט הלוי והפרקליט תמיר, מילבד אחת: העדות שמסר קסטנר אחרי המילחמה לטובת קורט בכר, קצין בכיר במנגנון הכלכלי של הס״ס. קסטנר טען שבכר עזר ליהודים, אך בית־המישפט העליון מצא שלא היתה לו הזכות להעיד לטובת קצין הס״ס.

„בכנות ובאדיבות”. בהרצאתו קבע כהן כמה הלכות, שיש להן חשיבות רבה לגבי המאבק הסמוי הנטוש עתה בין בית־המישפט והעיתונות.

העיקרית: שופט מיקצועי אינו יכול להיות מושפע ממה שכתוב בעיתונים („גם כשהוא קורא אותם”), כי הוא חונך לשפוט על־פי הראיות הקבילות שהובאו לפניו. לכן, במדינת ישראל, שיש בה שופטים מיקצועיים בילבד, ואין בה חבר־מושבעים, אין העיתונות יכולה להשפיע על בית־המישפט. משום כך אין להאשים עיתונאים על־פי הסעיף האוסר פירסום חומר העלול להשפיע על מהלך מישפט תלוי ועומד*.

קביעה זו, המאמצת לעצמה את ההלכה האמריקאית, בניגוד למלכה האירופית, איננה חדשה אצל כהן. עוד בהיותו היועץ המישפטי לממשלה הנחה את פרקליטות־המדינה שלא להגיש מישפטים נגד עיתונאים בעוון זה.

על אחת כמה וכמה מותר לעיתונאי, לפי כהן, למתוח ביקורת על פסק־דין, מבלי „להשאיר אבן על אבן”, כל עוד נעשה הדבר „בכנות ובאדיבות”, בלא התקפה אישית על השופט והחשדת מניעיו.

* ביום שבו השמיע חיים כהן את הרצאתו, נדון עורך העולם הזה, אורי אבנרי, על־ידי שופט־שלום תל־אביבי לקנס על־פי אותו סעיף עצמו.

תוצאות הבחירות העירוניות עוררו ויכוחים נוקבים — גלויים וסמויים. הושמעו דיעות תקיפות בעד ונגד הקדמת הבחירות לכנסת העשירית (ראה הנדון). נערכו חשבונות־נפש בכמה מיפלגות. אך השאלה העיקרית לא הועלתה בפומבי:

איזו השפעה יש — או צריכה להיות — לתוצאות אלה על מיבנה ההנהגה של המיפלגות?

הבחירות היו אישיות. הן התמקדו במישרין (ולא רק בעקיפין, כמו עד כה) סביב אישיותו של המועמד לראשות־העירייה. הדבר מעניק תוקף מדיני רב לאותם מועמדים שנחלו ניצחונות אישיים מהדהדים.

בין אלה בולטים בעיקר שני המנצחים בשתי הערים הגדולות: טדי קולק בירושלים, ושלמה להט בתל־אביב.

■ ■ ■

בארץ אין זה מקובל שמנהיג מקומי הופך מנהיג לאומי. רובצת כאילו תהום בין הרמה העירונית והרמה הממלכתית.

אף לא אחד מראשי־הממשלה בישראל היה אי־פעם ראש־עירייה. הם היו מנהיגים ציוניים ובעלי כהונות רמות בסוכנות היהודית (דויד בן־גוריון, משה שרת, גולדה מאיר, לוי אשכול), ו/או מזכ״לים של ההסתדרות הכללית (בן־גוריון, גולדה מאיר).

פוליטיקאי מקומי חשוב אחד עלה מדרגת ראש־עירייה לדרגת שר (ישראל רוקח, ראש עיריית תל־אביב, שהיה שר־הפנים בראשית שנות ה־50׳). פוליטיקאי מקומי אחר, אבא חושי החיפאי, שלח את מבטו אל ההנהגה הממלכתית, אך סיכוייו

מאת

אורי אבנרי

הוחנקו באיבם כאשר גילה העולם הזה את שיטות הטרור והשחיתות שהנהיג בחיפה.

גיתוק זה מוזר, לכאורה. תפקידיהם של ראש־הממשלה ושר הם ביצועיים, וכזהו גם תפקידו של ראש־העירייה. סביר להניח שאדם שהצליח בתפקיד ראש־העירייה, כשהוא מנהל מנגנון של אלפי עובדים ואחראי למערכת פוליטית ומינהלית, יהיה מוכשר יותר לנהל מישרד ממשלתי מאשר פוליטיקאי שבילה שנים ארוכות בכנסת, באווירה העקרה של ויכוחים וישיבות.

בארצות־הברית, למשל, המצב שונה. סיכויין של מושל־מדינה לזכות בכס־הנשיאות, גדולים בהרבה מאלה של סנאטור או חבר בית־הנבחרים. האמריקאים מבינים כי מושל, שהוכיח את עצמו בתפקיד הביצועי של ראש מינהל איזורי, מתאים לתפקיד הביצועי העליון יותר מאשר מתווכח מיקצועי, הטוחן מים בפרלמנט.

מתוך חמישה הנשיאים האחרונים של ארצות־הברית, שהגיעו לכס־הנשיאות לראשונה בדרך של בחירות, שניים היו קודם־לכן מושלי־מחוזות (פראנקלין דלאנו רוזוולט וג׳ימי קארטר), אחד מצביא (דווייט אייזנהואר), אחד סגן־נשיא (ריצ׳ארד ניכסון), ורק אחד בא במישרין מן הסנאט (ג׳ון קנדי). ואילו דווקא שלושה סגני־הנשיאים שהפכו נשיאים לראשונה בלי בחירות, עם פטירתו או הדחתו של קודמם, באו מן הסנאט ובית־הנבחרים (הארי טרומן לינדון ג׳ונסון, ג׳רי פורד).

ייתכן שהגיע הזמן לשנות את הגישה הישראלית בכיוון דומה. כיוון ששני המנצחים הגדולים של השבוע שעבר שייכים למיפלגות שיש בהן בעיות חמורות של מנהיגות.

■ ■ ■

כמנהל מישרד ראש־הממשלה בתקופות בן־גוריון ושרת, ישב טדי קולק בצומת ההתרחשויות וההחלטות הממלכתיות. עלייתו לירושלים וירידתו לתפקיד עירוני היו פרי החלטתו. כמנכ״ל, היה איש־ביצוע. החיים המיפלגתיים לא משכו אותו. תפקיד ראש־העירייה קסם לו יותר.

אולם, גם כראש־העירייה של העיר המורכבת והמסובכת ביותר במדינה, מילא קולק תפקיד בעל היבטים [illegible]

וכלל־לאומיים רבים. [illegible]

ואולי רובם המ[illegible]

שעבר את [illegible]

קום יחסי[illegible]

ראלי[illegible]

רגישים ועדינים ביותר. (מאותה הסיבה קרא גם העולם הזה להצביע בעדו.)

במיפלגת־העבודה קיים עתה משבר של מנהיגות. המיכשול

כחי של ההתפתחות המדינית במדינה, אין בזה די.

אולם ראש עיריית ירושלים היה צריך להיות מועמד טיבעי לרא־

טדי לראשות העבודה

העיקרי העומד לפני התאוששות המיפלגה הוא הקיפאון המוחלט שהשתרר בדרגיה העליונים.

למרות התבוסה המוחצת של מאי 1977, דבר לא התרחש שם. המנהיגים הישנים, שהובילו את המיפלגה אל המפלה, נש־ארו במקומם. המאבקים הגלויים והסמויים בין מנהיגים אלה (ובראשם המאבק פרס—רבין) נמשך, כאילו דבר לא קרה.

לא זו בילבד שבמשך השנה וחצי האלה לא קם במיפלגה סגל חדש של מנהיגות, אלא שאין בה אף גרעין כלשהו שיבטיח חידוש וריענון בעתיד. במצב כזה יכולה המיפלגה לזכות, בשעה של קוניונקטורה מתאימה, בקולות של מחאה נגד מדיניות הליכוד, אך אין היא יכולה לקוות ברצי־נות לזכייה באמונו של הבוחר.

תופעה נלווית היא הקיפאון ה־מחשבתי והרעיוני. המיפלגה כאי־לו קפאה מבחינה רעיונית ב־17 במאי 1977, כמו היפהפיה הנר־דמת באגדה, והכל נשאר תקוע במקומו.

פרס וחבריו עדיין מדברים על פתרונות שאבד עליהם הכלח, ושהפכו מאז קמפ־שות המיפלגה, וגם מועמדה לתפ־קיד הבכיר במדינה.

קולק הוכיח שיש לו תכונות רבות הדרושות למילוי תפקיד זה. בין השאר, מן הקל אל הכבד:

● **הוא זכה בפופולאריות רבה ובהצלחה אלקטוראלית גדולה בי־רושלים. לפי כל הסימנים, הוא נהנה מפופולאריות דומה גם ב־רחבי הארץ. הכאריזמה המיוחדת שלו אינה מוגבלת לעיר אחת.**

● הוא אמן של יחסי־ציבור, לא בצו־רה השיטחית של פירסומאים שכירים, אלא בצורה הטיבעית של פוליטיקאי מצ־ליח. הוא הוכיח שיש לו כישרון מיוחד־במינו לרכוש את ליבותיהם של מדינאים זרים, ביניהם כאלה שהיו עויינים לממ־שלת־ישראל.

● אף שכנראה אינו איש־מינהל מוש־לם, הוא איש־ביצוע מעולה, המצטיין בעי־קר במקום שבו מצטלבים השיקולים המדי־ניים והמינהליים, הציבוריים והמעשיים.

● **למרות שלא ראה עד כה צורך בהצגת מצע רעיוני כולל, החלטותיו והצעותיו עד כה בי־**

דייוויד אנאכרוניזם משווע: „פשרה טרי־טוריאלית", סיפוח ביקעת־הירדן ורמת־הגולן, וכו'. השבוע קיבל הקיבוץ המאוחד שוב החלטות מדיניות שחזרו על מליצות אלה, אשר התרוקנו מכל תוכן.

נדמה כי תוצאות הבחירות בירושלים מספקות פתרון לבעייה [illegible]

■ ■

עניני ירושלים מוכיחות שיש לו הבנה פרגמאטית, המוביליה בכיוון הנכון.

הוא מבין שקיים בארץ עם שני, וכי הבעייה המרכזית היא למצוא פיתרון ש־העם השני יוכל וירצה להשלים עימו. הבנה כזו אין לשימעון פרס, ליצחק רבין או למנחם בגין.

המסקנה המתבקשת היא, שטדי קולק הוא האיש שהיה צריך לע־מוד עתה בראש מיפלגת־העבודה.

ולחילופין, כהצעה טובה פחות: שהוא יתפוס את מקומו בצמרת המיפלגה, כאחד משלושה־ארבעה מנהיגיה הבכירים.

הצעה כזו לא תוכל להתממש בקלות [...]אשית, טדי קולק היה איש רפ"י, ובארץ [...]חסים ערך כמעט מיסטי לתוויות דהו־[...]ך גם שימעון פרס היה איש רפ"י, הדבר לא מנע את עלייתו לתפקיד היו"ר אין הוא צריך להפריע לטדי, שהתפתח עד מאד מאז התפרקה האגודה של בן־גוריון.

מיכשול נוסף טמון ברצונו של קולק עצמו. איש אינו יכול לדעת אם יש לו שאיפות ממלכתיות או אין, אך עד כה נראה שאין לו. הוא התרכז כל־כולו בעיר שבחרה בו, ולא חרג מגבולותיה בשום נושא או אופן. השאלה היא אם אחרי הני־צחון המוחץ האחרון, הוא ישאף להרים את עיניו ולהרחיב את תחום פעולתו.

ייתכן שטדי קולק אינו זקוק לכך, אך מיפלגת־העבודה זקוקה מאד־מאד.

■ ■ ■

צ'יץ' לצמרת הליברלים

שונה לחלוטין בעייתו של שלמה להט, איש המיפלגה הליברלית.

בניגוד למיפלגת־העבודה, שיש בה צמרת קפואה אך חזקה, המצב במיפלגה הליברלית חסר־צורה ונזיל. מזה זמן רב, זוהי מיפלגה בלא מנהיגים ובלא אישים.

כיום שולט בה שימחה ארליך, אך קיים ספק לגבי יכולתו להמשיך בכך לאורך ימים, לאור כישלונותיו כאיש־ביצוע במיש־רד־האוצר, ואי־יכולתו להעניק למיפלגה הליברלית את המעמד והכוח המגיעים לה במיסגרת הליכוד.

אנשים רבים פועלים כעת במיפלגה ה־ליברלית בחשאי, וחלקם גם בגלוי, נגד מנהיגותו של ארליך. הצרה היא שאיש מהם לא הוכיח יכולת כלשהי, בשטח כל־שהו. אנשים כמו יצחק מודעי, גידעון פת ודומיהם היו חברי־כנסת אפורים מאד, לפני שהפכו שרים אפורים מאד.

איש מהם אינו מנהיג, גם לא איש־בי־צוע. איש מהם מעולם לא נבחר על־ידי הציבור לכהונה כלשהי.

(המשך בעמוד 28)

סקר או שקר?

(המשך מעמוד 25)

קטמונים ובחיפה, שם היו 12 קלפיות, היו קלפיות גם בנווה־דויד וברחוב החשמל.

נוסף לאלה חולקו קלפיות בנצרת (7), בפתח־תיקווה (6), בבאר־שבע (7), בנתניה (7), ברחובות (7), בחולון (6), באשקלון (7) ובבית־שאן (4) — סך הכל 81 קלפיות ב־11 נקודות יישוב, שבהן הצביעו 19,500 בוחרים בקלפיות הטלוויזיה. עורכי המידגם מספרים כי יותר מ־98 אחוזים של מצביעי המידגם הטלוויזיוני לבחירות לרשויות המקומיות, הסכימו אחר־כך להיכנס גם לקלפי ניסיונית נוספת ולהצביע „כאילו" לכנסת.

סמית הביא בחשבון את אחוזי ההצבעה בקלפיות השונות, לפי אחוזי ההצבעה שלהם בבחירות שנערכו לפני שנה וחצי. אם בשכונת התיקווה היה האחוז נמוך מהרגיל, נתן סמית להצבעה בשכונת־התיקווה מישקל גדול יותר, כאשר הכניס למחשב את נתוני ההצבעה בשכונת־התיקווה. הוא הביא בחשבון גם את המצביעים הדתיים, ומשום כך הצליח להגיע במישאל שלו, לגבי אגודת ישראל, לאותה התוצאה של הבחירות שהיו לכנסת. והתוצאה של 8 מנדטים למפד"ל היא, לדעתו, ריאלית פחות או יותר, כיוון שהכניס לתוך המחשב את הנתון שהדתיים משתתפים פחות ב־מישאלים. לגבי שתי המיפלגות האלה תיכנת סמית את המחשב שלו תוך התחשבות בעובדה שבאחד מריכוזי ההצבעה הדתית, העיר בני־ברק, לא היתה לו קלפי ניסיונית.

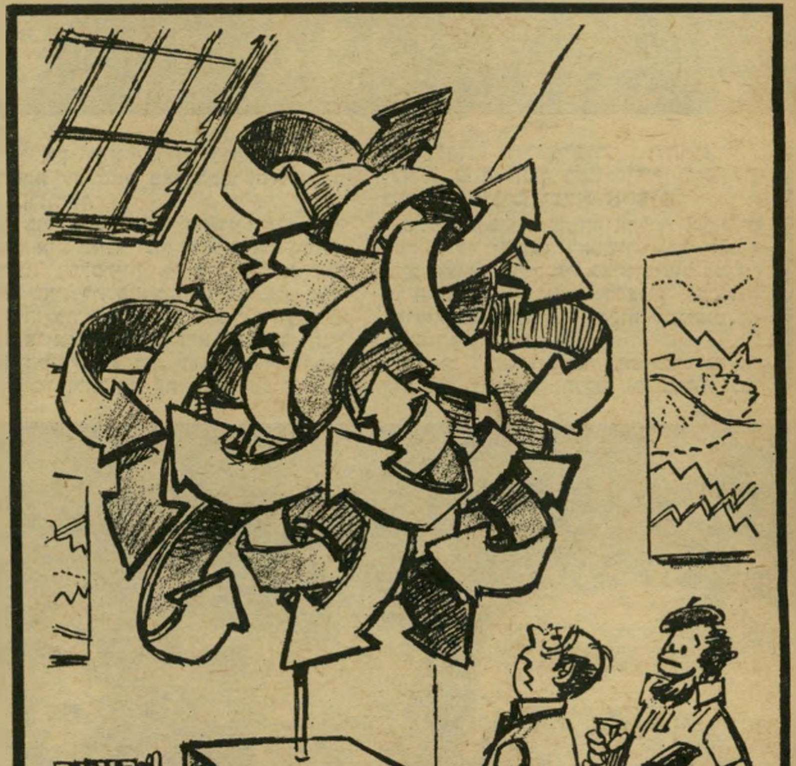

„נו, איך זה נראה לך?!" *

המערך עלה גם במיספרים

בשיחה עם כתב העולם הזה הסביר סמית כמה שיקלולים נוספים במידגם שלו. לגבי הקיבוצים, שם לא היו לו קל־פיות, ובעיקבות מפולת ד"ש, הניח סמית כי הקולות שנתנו בני הקיבוצים לד"ש בבחירות לכנסת, חזרו אל המערך. לסמית יש הוכחה מכרעת לגבי הדיוק שבמגמת תוצאות המידגם שלו. לפחות בארבע מקל־פיות המידגם הצביע אותו אחוז הבוחרים שהצביע באותן הקלפיות לכנסת, בבחירות של מאי '77. תוצאות המידגם בקל־פיות אלה תאמו באופן מוחלט את התוצאה הכללית שהסיק מן המצביעים ושיקלולים בקלפיות האחרות.

ראייה נוספת של סמית נוגעת לעליית המערך במיספרים מוחלטים. 75% מהבו־חרים (כ־80 אחוז מבעלי זכות הבחירה), השתתפו בבחירות למועצות המקומיות ו־במידגם של סמית. מתוך 1,100,000 המצ־ביעים לרשויות המקומיות, כ־40 אחוזים הצביעו עבור המערך במידגם של סמית ואלה הם, בתירגום למיספרים מוחלטים, בין 420 ל־430 אלף מצביעים.

גם אילו הצביעו 25 האחוזים הנותרים כולם כאחד עבור הליכוד, דבר שכלל אינו עולה על הדעת. גם אז מיספר זה של מצ־ביעים גבוה יותר ממיספר הקולות — 370 אלף — שקיבל המערך בבחירות לכנסת האחרונה, ומכאן שעליית המערך היתה ב־4 מנדטים לפחות.

סמית דוחה גם את הטענה שתושבי אי־זורי המצוקה, שהם בדרך־כלל מתומכי הליכוד, נמנעו הפעם מלהצביע, וכי משום כך נגרע חלקו של הליכוד במידגם שלו.

בבדיקה נוספת שערך, הוא חילק את הקל־פיות של המידגם לפי איזורי בחירה של עשירים, עניים ובעלי הכנסה בינונית. אחוז ההצבעה של בני השכבות היה שווה לאחוז בצפון תל־אביב, ובעיר התחתית בחיפה הצ־ביע אותו האחוז שהצביע בכרמל העשיר.

„לא היה לי די כסף"

גם גוטמן וגם צמח אינם שוכחים ל־סמית את כישלונו בסקר דעת־הקהל שעשה, ושפורסם ארבעה ימים לפני ה־בחירות לכנסת התשיעית. לפי הסקר ה־הוא של סמית, היה המערך זוכה בניצחון והמהפך לא היה מתרחש כלל. סמית אינו מכחיש את הכישלון של אז. הוא מסביר אותו בכך שהסקר נערך כשלושה שבועות לפני הבחירות, אם־כי פורסם רק ארבעה ימים לפניהן.

הוא טוען כי גם באותו סקר ניכרה כבר המגמה של עליית הליכוד. „כמה ימים לפני הבחירות ערכתי סקר נוסף," הוא אומר. „לא היה לי כסף, אז המישאל נערך על־פי מידגם מצומצם ביותר. התוצאות ש־קיבלתי תאמו כמעט בדיוק את תוצאות הבחירות, אבל החלטתי לגנוז את הסקר. חששתי שמא הוא לא נכון, כיוון שנעשה על־פי מידגם קטן. אני לא מספר עכשיו על הסקר הזה, כיוון שלא פירסמתי איתו אז."

צמח, שערכה ערב הבחירות האחרונות את מישאל דעת־הקהל היחידי שקלע ל־תוצאות הבחירות, מודה כי גם לה היו בעבר כישלונות. אחרי הצלחתה הגדולה ערב הבחירות לכנסת, היא הוזמנה לחזות את תוצאות הבחירות להסתדרות ונכשלה כישלון חרוץ — כאשר ניבאה למערך פחות מ־50 אחוז. אולם צמח בטוחה כי הסקר שערכה עתה הוא האמיתי, בעוד הסקר של סמית הוא „רמאות."

על פי הסקר של צמח, הדומה בנטייתו הכללית לזה של גוטמן, זוכה הליכוד ב־ניצחון גדול הרבה יותר מניצחונו בבחי־רות המהפך, ומגיע ל־54 מנדטים (במקום 45 בבהירות), המערך יורד במנדט אחד, ומקבל רק 32 מנדטים; המפד"ל אף היא יורדת במנדט אחר ועומדת על 11 מנדטים, ולעומתה מגדילה אגודת ישראל את כוחה במנדט אהד ומקבלת 5 מנדטים. רק"ח ושלי מקבלות אותו מיספר המנדטים שהיה להן בבחירות האחרונות — רק"ח 5 ושלי 2. פלאטו־שרון, ר"צ, המיעוטים של המערך ופא"י, אינם עוברים את אחוז החסימה. כך גם שני פלגי ד"ש.

„זה פוגע בפרנסה שלהם"

גם אצל צמח, כמו אצל גוטמן, חסרים מנדטים רבים. היא אינה יודעת אל מי הלכו 11 המנדטים החסרים לה. „ביטאתי את תוצאות הסקר שלי באחוזים, ולא ב־חברי־כנסת," טענה הסטטיסטיקאית. „את התרגום לח"כים עשה העיתונאי של מבט. הוא מבין בפוליטיקה יותר טוב ממני."

חנוך סמית, לעומתה, מסביר מדוע אצלו אין חסרים מנדטים או אחוזים שעה שב־סקרים של המתנגדים לו קיים חיסרון גדול זה. „כאשר עורכים מישאל דעת־קהל," הוא אומר, „יש אנשים שעיניים שאינם יוד־עים למי יצביעו. אלה הם הבלתי־מזוהים. כשאותם אנשים מגיעים לקלפי, הם בכל־זאת מצביעים. במישאל של הטלוויזיה היה המצב אחר. אחרי שהבוחר התבקש להצביע למידגם של הרשויות המקומיות, הוא התבקש להצביע גם למידגם של הכ־נסת. הוא עמד בפני רגע של אמת. כמו שקירה לו כשהוא הולך לקלפי אמיתית ו־מצביע כפי שהוא חש באותו הרגע."

בפיו של סמית הסברים נוספים למית־קפה הגדולה עליו. לדעתו עומדים גורמים פוליטיים מאחרי הניסיון לקעקע את ה־מידגם שלו, והוא אינו מקבל את טענתה של צמח שהיא מקורבת מבחינת ההשקפות הפוליטיות האישיות שלה למערך יותר מאשר לליכוד. לדבריו קיים הבדל מהותי בין מישאלי דעת־קהל לבין מידגמים מהסוג שערך בטלוויזיה, בעיקר בגלל האחוז ה־גביה של הבלתי־מזיהים.

„גם כשאני עושה מחקר מהסוג של האשה הזאת (הכוונה לצמח) או של לואיס (גוטמן)," הוא אומר, „אצלי ישנם הבלתי־מזוהים, מה שאין כן במידגם שעשיתי בטלוויזיה. לאשה הזאת יש איזה פטנט שהיא אפילו לא מוכנה לגלות אם הוא מדעי או אסטרולוגי, כיצד לחלק את ה־קולות הבלתי־ידועים. לי אין פטנטים כאלה, ותודה לאל שאין לי פטנטים כאלה."

את חריפות ההתקפה עליו מסביר סמית בדרך מקורית משלו: „לא רציתי להגיד את זה. יכולתי לעשות לגוטמן ולאשה הזאת מה שהם עשו לי, אבל רציתי להיות יותר תר־בותי. ברור שכאשר המידגם שלי, שהוא כל־כך מדוייק, אינו תואם את הסקרים הפרטיים שהם עושים, זה פוגע בהם, כיוון שזה פוגע בפרנסה שלהם."

* קאריקטורה של הרבלוק על תוצאות הבחירות בארצות־הברית, שנערכו באותו יום, ושהסתיימו אף הן בתמונה מטושטשת.

טדי - צ'יץ'

(המשך מעמוד 27)

בחבורה זו יכול צ'יץ' להופיע עתה במלוא התוקף. הוא זכה ב־בחירות בכוחות עצמו, ונחל ני־צחון מרשים מאד.

כשנבחר צ'יץ' בפעם הראשונה, אפשר היה לראות בכך קוריוז, הצלחה של תרגיל ביחסי־ציבור נוסח אמריקה, ניצחון מול פוליטיקאי נעדר־כאריזמה שהציבור הת־קומם נגדו (אולי שלא בצדק). לא כן ניצ־חונו השני ברציפות: הפעם התמודד עם מועמד חדש, טרי ובעל־שם, ואילו הוא עצמו נמדד על־פי ההצלחות והכישלו־נות שלו.

בכל פורום מיפלגתי, יכול שלמה להט להתייצב כעת כמי שהוכיח את יכולתו העצמית לגרוף קולות, לנהל מנגנון גדול ולקבל החלטות מדיניות־מינהליות הנוגעות ל־מאות־אלפי אזרחים.

לדבר היבטים פוליטיים ראשונים־במע־לה. צ'יץ' הבליט את דיעותיו היוניות לא פעם, באומץ־לב ציבורי שאינו נופל מזה של טדי קולק. לפני ארבע שנים חתם — יחד עם עמיתו הרמת־גני יש־ראל פלד, עם לובה אליאב ואחרים — על גילוי־דעת, שנחשב אז מרחיק־לכת בגיי־שתו היונית.

ביגלל היעדר־מנהיגות, התמסמס ייחו־דה של המיפלגה הליברלית בליכוד. באופן מסורתי היו הליברלים (והציונים הכלליים לפניהם) מיפלגה ימנית־יונית, שהצטיינה במידה אופיינית של שכל ישר בעל־ביתי, ומתינות אזרחית. מידה זו בלטה באישים כמו פרץ ברנשטיין, ישראל רוקח, יוסף ספיר — אנשים שתמכו תמיד בקו יוני בממשלה, ושהתנגדו לקנאות הלאומנית של חרות.

עם הקמת גח"ל, והליכוד לאחריה, נע־לם בהדרגה ייחוד זה של הליברלים, והם נכנעו יותר ויותר לאידיאולוגיה ולטמ־פרמנט של חרות.

כיום נוצר מצב מגוחך: בעוד בגין עצמו נטש את הלאומנות הקיצונית, והגיע למעשה לעמדה „יונית" בכמה נושאים (אם־כי לא בכולם), מהווים כמה מראשי הלי־ברלים „אופוזיציה לאומנית" לבגין.

ברור שלמיפלגה הליברלית דרושים כיוון חדש, ומנהיגות שיש לה היכולת

צ'יץ'
תשובה לניצים

והרצון להבליט ייחוד זה בצמרת המדי־נה. מנהיגות זו יכולה לבוא מתוך קבוצת ראשי־הערים המצליחים — צ'יץ', פלד ואחרים.

צ'יץ' הוא [illegible]
קבוצה ז[illegible]

סקופ

גולדה מתנגדת לריפוי

הדו"ח המלא הראשון על מצב־בריאותה האמיתי של גולדה מאיר: סרטן־דם כרוני וסיבוכים מסוכנים

ביום השישי האחרון נראה היה בית־החולים הדסה בירושלים, כמו הרחבה שמול מישרד ראש־הממשלה בעת שמסתיימת ישיבת ממשלה, וייגאל ידין או אריה נאור משמיעים הצהרות באוזני עשרות עיתונאים, שדרים וצלמים.

השמועה שפשטה ברחבי הארץ היתה, שחלה הרעה ניכרת במצבה של גולדה מאיר. לקראת שעות הערב אמרה השמועה המרושעת כי גולדה נפטרה, וכי הרופאים עדיין שומרים זאת בסוד. ציוותי טלוויזיה מכל רחבי־תבל הגיעו לבית־החולים. אולפני־ההסרטה בהרצליה שלחו אולפן־נייד לשער בית־החולים.

אולם עובדי „הדסה" יכלו להרגיע את הכל: „גולדה חיה, אינה גוססת ומצבה משתפר."

„בריאות פסיכוסומאטית"

מצב בריאותה של גולדה מאיר כובש את כותרות העיתונים כבר שנים רבות. ערב מינוייה כראש הממשלה, במארס 1969, היה מצבה הבריאותי של גולדה יותר ממדאיג. היא ביקרה בבית־החולים בילינסון, כימעט באותה תדירות שבה ביקרה, מאוחר יותר, כאשר כבר מונתה כראש־ממשלה, במישכן הכנסת. גולדה לקתה בסידרה של מחלות־ריאה קשות, שהן מסוכנות ביותר לאשה בגילה. אז היתה גולדה בת 72.

אחת לכמה שבועות היתה מגיעה גולדה מאיר אל בית־החולים במצב של כימעט־חנק, כאשר בריאתה הצטברות של נוזלים. העובדה שגולדה עישנה אז יותר משלוש חפיסות סיגריות ליום, מהסוג החריף, (סיגריות צ'סטרפילד), ונהגה ללגום ביום עשרות כוסות קפה שחור, לא עזרו לה להתגבר על מחלתה. כאשר היתה מגיעה לבית־החולים ניתן לה טיפול קשה, והרופאים השתדלו למלא את מיצוותה: „תגמרו מהר, אין לי זמן."

כשמונתה גולדה כראש־ממשלה, נעלמו כבדרך־פלא כל מחלותיה. ימים ספורים לפני שהושבעה כראש־הממשלה היא יצאה מבית־החולים בילינסון אחרי שאושפזה בו בעיקבות התקף־חנק ביגלל מחלת־הריאה שלה. ההודעה הרישמית אמרה אז: „גולדה אושפזה לבדיקות מאחר שחשה ברע, עכשיו היא מרגישה מצויין." אל מכתירה של גולדה מאיר, פינחס ספיר ז"ל, באו אז בטענות כבדות: „התפקיד יהרוג אותה!"

ספיר, שנבהל פן תוטל עליו האחריות למותה של גולדה, מיהר להסביר: „המינוי הוא רק לתקופת־ביניים, לכמה חודשים."

אולם גולדה מאיר היתה ראש־ממשלה במשך חמש שנים — חמש השנים הקשות ביותר של מדינת־ישראל. במהלך חמש שנים אלה היתה מילחמת יום־הכיפורים. לעברה של גולדה מאיר הוטחו אז האשמות כבדות בצד דיברי־נאצה. אולם בכל אותה תקופה היתה גולדה בריאה כאשה צעירה, לא נזקקה לטיפולים רפואיים כימעט בכלל. העולם הזה טבע אז את מטבע־הלשון „בריאות פסיכוסומאטית" *, שנפוצה בעולם.

גם במדע ידועה התופעה שמחלות נעלמות או נדחקות, ביגלל כוח־הרצון העז הקשור בתפקיד רם, וללא קשר לעצם המחלה.

אולם גם רופאים מומחים מודים, כי „בריאותה הפסיכוסומאטית" של גולדה מאיר כתקופה שהיתה ראש־ממשלה אין לה אח ורע בתולדות הרפואה המוכרת להם.

* פסיכי = נפשי, סומאטי = גופני. הפסיכוסומאטיקה מתייחסת להשפעת הגומלין בין מחלות גופניות ומצבים נפשיים.

סרטן־דם כרוני

כיום ממש מתגוררת גולדה מאיר בבית־החולים הדסה בירושלים, כאשר החופשות שלה הן מבית־החולים, ולא להיפך.

אחרי שכבר פורסם בהרחבה כי גולדה מאיר סובלת ממחלת־עיניים, שביגללה עברה כבר סידרה של ניתוחים, וממחלת סרטן־העור הבלתי־מסוכנת, שביגללה היתה בטיפולו של הפרופסור אברהם הוכמן המפורסם, נתגלגלה הידיעה על מחלת סרטן־הדם של גולדה (תשקיף, העולם הזה, 2149) כרעם ביום בהיר בקרב מכריה.

גולדה סובלת מסרטן־דם כרוני כבר כמה שנים.

מזה שנים היא נמצאת בטיפול במחלקתו של הפרופסור גבריאל איזק, במרכז לריפוי־דם, במכון שרת בבית־החולים הדסה בירושלים.

כדי להבין בדיוק ממה סובלת גולדה מאיר, ועד כמה מסוכנת מחלתה, כדאי להכיר את המחלה, סרטן הדם הכרוני (או הלוקמיה הכרונית).

הלוקמיה היא ריבוי שאינו תקין של כדוריות־הדם הלבנות. גוף האדם מגן על עצמו בפני כניסת חיידקים שונים בעזרת כדוריות־הדם האלה (לויקוציטים). יש בדם כמה קבוצות של כדוריות־דם לבנות, המחולקות לתפקידים או לגילאים. מיספרם הכולל, במצב־בריאות תקין, הוא בין 6000 ל־8000 כדוריות דם לבנות למישטח־דם. כאשר לוקה הגוף בדלקת קשה, והוא מנסה למנוע כניסת חיידקים ולהילחם בהם, מגיע מיספר כדוריות־הדם הלבנות עד ל־20 או 30 אלף.

בסרטן־הדם, מגיע סוג מסויים של כדוריות לבנות ל־100 אלף. אותן כדוריות־דם לבנות אינן ממלאות את תפקידן היסודי, אלא הולכות ומתרבות ופוגעות בתאים ה...

...סרטן־דם. סרטן־הדם הכרוני וסרטן־...דם האקוטי פוגע בדרך כלל ב־

עד לעשור האחרון ניתן היה להחזיק בחיים את מי שלקו בסרטן־הדם האקוטי לכל היותר במשך חודש אחד. כיום קיימת סידרה של טיפולים, המצליחה לעיתים להחזיק את החולה בסרטן־דם אקוטי במשך חודשים אחדים, ולעיתים אף במשך כמה שנים.

בין הטיפולים: הזרקה של רעלים קשים אל תוך הדם. רעלים אלה תוקפים את התאים הממאירים ומחסלים אותם. אולם טיפול זה טומן בחובו כמה סיכונים, ביניהם פגיעה ברקמות הבריאות שהגוף נזקק להן.

מובן שבמצב של ייאוש, כאשר האדם חולה בסרטן־דם אקוטי, הוא מוכן ליטול עליו כל סיכון.

טיפול אחר: הזרקת כדוריות־דם בריאות בריכוז גבוה אל תוך הגוף. באחרונה פורסם מחקר מדעי, שבישר כי בקרוב אפשר יהיה להשתיל לחולי סרטן־הדם מח־עצמות, היוצר את כדוריות־הדם הלבנות.

● **בעוד בסרטן־הדם האקוטי לוקים בעיקר צעירים, סרטן־הדם הכרוני הוא מחלתם של קשישים יותר. קיים הבדל מהותי בין שני סוגי סרטן־הדם. האקוטי פירושו מוות כמעט מיידי ואילו עם סרטן־הדם הכרוני אפשר להמשיך לחיות שנים רבות, כשהסכנה העיקרית היא שהוא יהפוך מכרוני לאקוטי.**

בסכנה זו נלחמים הרופאים בכל פעם כשהם מגלים סרטן־דם כרוני. דרך הטיפול היא כימותראפיה, החדרה או הזרקה של חומרים רעילים לגוף. כאשר מקבל חולה סרטן־הדם הכרוני את הטיפולים הכימותראפיים, יש לו סיכוי להמשיך לחיות עם סרטן־הדם תקופה ארוכה.

אולם לטיפול הכימותראפי יש תופעות־לוואי לא־נעימות. אחת מהן, הנראית לעין, היא התקרחות מוחלטת של מקבל הטיפול. בעיקבות הטיפול הופך האדם קרח לגמרי ורק אחרי תום הטיפול, הנמשך שנים אחדות, יתחיל שערו לצמוח מחדש.

גולדה מאיר אינה מוכנה לקבל את הטיפול הזה, והיא נלחמת ברופאיה בכל כוחה. „אני רוצה למות עם השערות שלי על הראש," הסבירה לפרופסור איזק, ולא הסכימה אפילו לשמוע את הנימוקים שבהם ניסה לשכנע אותה.

מאחרי דלת נעולה

ראה כי גם איזק עצמו מבין לליבה של גולדה. קשה לאשה, שכל חייה עמדה במרכז הזרקורים, להופיע פיתאום קרחת. לגולדה יש חולשה לשערות שלה. אחותה שיינדל, היושבת כבר חודשיים בארץ, ליד מיטתה של גולדה, סיפרה פעם בראיון לעיתון אמריקאי, כי גולדה היתה תמיד מאוהבת בשערה הארוך, והיתה מטפלת בו ומסרקת אותו באופן כימעט כפייתי. כל זאת מבין איזק, אחד המומחים הגדולים בארץ למחלות־דם, גבר נאה, בעל שיער אפור, הנחשב מזה שנים רבות כאחד „הרופאים החתיכים" של ירושלים.

בינתיים נעולה דלת חדרה של גולדה מאיר. טלפון מייוחד הוצב ליד מיטתה, ואת המיספר הסודי שלו יודעים רק בני מישפחתה, שימעון פרס וישראל גלילי.

מדי פעם, כאשר חלה רגיעה במצב בריאותה של גולדה, נכנסת לחדר גם מזכירתה. גולדה אוסרת על כניסת מבקרים לחדרה, וגם צוות בית־החולים יודע כי אסור לו להיכנס. רק הפרופסור איזק רשאי להיכנס לחדר בכל עת. לאחיות ולרופאים אחרים אסור להיכנס. את המזון ואת התרופות מוסרות האחיות לבן־מישפחתה של גולדה הנמצא באותה עת בחדר, או לנהגה הוותיק, שהוא בין הבודדים שמותרת להם הכניסה, והוא אכן מבלה במקום ימים תמימים.

נוסף על חששם של הרופאים פן תהפוך — אם שכבר הפכה — מחלת סרטן־הדם הכרוני של גולדה סרטן־דם אקוטי, חזרו אליה כל מחלותיה הישנות:

● **קשה לה ללכת.** סרטן־הדם פגע בעצמות, ואלה שוב אינן חזקות ויציבות כבעבר. בצילומי־הרנטגן שלה אפשר לראות ממש „חורים" בעצמות. במינוח הרפואי נקראת תופעה זו אוסטאופורוזיס. חומר הבניין של העצמות, המכונה סידן בפי הדיוטות נחלש וחד...

● **מחלת־העיניים** שלה ...
גורה קטנה מכאיב לע...
...מדי פעם בפעם,
דלקת־ריאות קשה.
הריאות מסוכנת ...

● **האפשר...**
חששם של הרופאים...
בהתקף־לב קל. תח...
האישפוז לקתה ...
פחתה כי המדוב...
הגדול היה כי ...

אולם ע...
שסרטנ...
היא ...
ע...

סיסמת המראה ה
החורף היא: זוה

תשואות לדורין מביאה הדוגמנית חלי גולדנ־ברג, המעריצה את האופנאית הצעירה. מאחורי־הקלעים של התצוגה, הסבירה חלי לדורין עד כמה היא נהנית להציג את דגמיה. דורין הגיבה בשימחה, אף שלא חזתה בתצוגה. היא שמעה תגובות נלהבות מהקהל על ביגדי־החורף החדשים שלה. את התצוגה ציינו קלילות ומקום רב לתנועה.

דורין עשתה

המנחה והדוגמנית חניתה צ...
התצוגה.
שימלת־חורף פירחונית, ואילו נחום בחליפה בת שלו...

לאת ש

עֲ**ד המסלול** צעדו חמש דוגמניות ב־בגדים קלילים, רפויים, מתנפנפים ו־מרהיבים. לכולם היתה אחראית מעצבת־האופנה בת ה־27, דורין פרנקפורט.

דרכה של דורין אל ההצלחה בעולם ה־אופנה היתה מהירה, יחסית. מתיכנון של אביזרי־קישוט, מטפחות־ראש וכובעים עב־רה, במשך חמש שנים בלבד, לתיכנון מקורי ויוצא־דופן של מלתחה שלמה.

מן התנות הראשונה, שנקראה מיצומצום, כשם־החיבה שהעניקו לה הוריה בילדותה, הגיעה כיום למיפעל עצמאי משלה, ה־מעסיק כחמישים עובדים. היא קנתה לה שם של מתכננת מקורית, שכמעט כל בגד שלה הופך להיט.

דורין, ילידת הארץ, זכתה לטייל ביל־דותה במיזרח־הרחוק, בארצות אמריקה ה־דרומית, באיי האנטילים ובאיי יוון. כבר בילדותה גילתה עניין בפולקלור, במיס־תורין ובציבעוניות שפגשה בדרכה. אביה, מנהל סניף של חברת־התעופה האמריקאית טי־וו־איי, נהג לקחת אותה, ואת שתי אח־יותיה ואחיה, למסעות אלה ברחבי העו־לם. כך נדלק בה הניצוץ הראשון, שאותו הביעה אז בציור.

עם תום שירותה הצבאי, נסעה ללונדון ללמוד גראפיקה ועיצוב־אופנה. שם גילתה גם את אמנות ... הפוסטרים. „אני התח־חלפת ... לי להדפיס את ה... דמה לי שעשי־... הראשונים ... פוסטרי השלום שלה נמכרו במיספר גדול.

אחרי תקופת־מה באנגליה, עברה לפאריס ללמו... שם עיצוב־אופנה. בעיר־האורות בילתה את שתי ה... שנים היפות של חייה, לדבריה. מפאריס נסעה ל... באלי, שם רכשה בדים יוצאי־דופן. כך התחיל הרו... שלה עם העיצוב.

אחרי מילחמת יום־הכיפורים חזרה דורין ארצה ופתחה את מיצומצום. את הדוגמנית קיטי ממון גיל... תה אז היא, כאשר קיטי עבדה אצלה כזבנית. א... עדיין מלווה אותה, הפעם כדוגמנית המדגימה א... בגדיה של דורין בכל תצוגה שלה.

אחרי עיצוב האביזרים, עברה דורין ל...נאי... ללא־כתפיות, שהפכו להיט עד מהרה. ...תפקה אני הראשונה בעולם שחידשה אופנה זו," ...מדי־דורין. מאז, הרקיעה הצלחתה שחקים. החנות ...כעס. היתה הצעד הראשון בדרך למיפעל גדול. ...מיש־התגייסה אמה, נאווה, העובדת איתה במיפע... מנות לתצוגות־אופנה הגיעו בקצב של ... בחודש.

...תוך הסל שבידה, כדי שתוכל לחלקם ...ות בתצוגה. קיטי ממון היא התגלית ...כל תצוגות האופנה, פרי עיצובה.

חלי גולדנברג מציגה שניים מדגמיה של דורין, למעלה ולמטה. האחד לשעות הבוקר, והשני לשעות הערב.

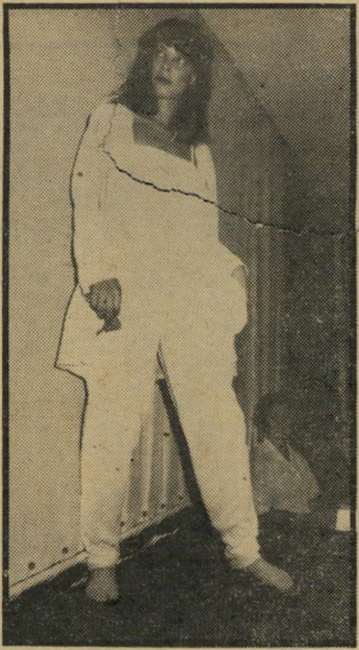

...טנר הדוגמנית ונחום שליט השחקן, מנחה ...וצאים בריקוד על המסלול. חניתה לבושה ...ה חלקים וכותונת בעיצובה של דורין פרנקפורט.

...שוב

„אצלי הבגדים זה לא כמו בקירקס או בתיאטרון," אומרות דורין. „אצלי הכל לביש. כל אשה יכולה להשתמש בשמלות שלי." היא עובדת בקצב מטורף, ובין ה־שאר מתכננת בגדים לאמנים עבור מופעים שלהם. היא זו שתיכננה את תילבושתו של יזהר כהן לקראת הופעתו באירוויזיון, ואת תילבושתו של נחום שליט להצגת־היחיד שלו.

את התצוגה שלה לקראת החורף האחרון תיכננה דורין במשך חודש ימים. והתלונה ...יחידה שבפיה היא שמעולם לא זכתה ...זות בתצוגה משלה. כי תמיד עליה ...זור לדוגמניות להתלבש, ולדאוג לליטוש ...ופי של הבגד וההופעה.

...„אני עובדת עשרים־וארבע שעות ב־...מה." אומרת דורין, „ואוהבת כל רגע. ...י חושבת שהצלחתי להפיח חיים באופנה ...השיגרתית והמשעממת."

קארין הפירחונית

לבושה בדגם פירחוני שעליו הדפס של פרחים בוורוד־כהה על רקע ורוד־בהיר. היא השליכה פר־חים מהבמה לצופים. לראשה סרט פירחוני, אביזר שאותו אוהבת דורין לצרף לבגדיה.

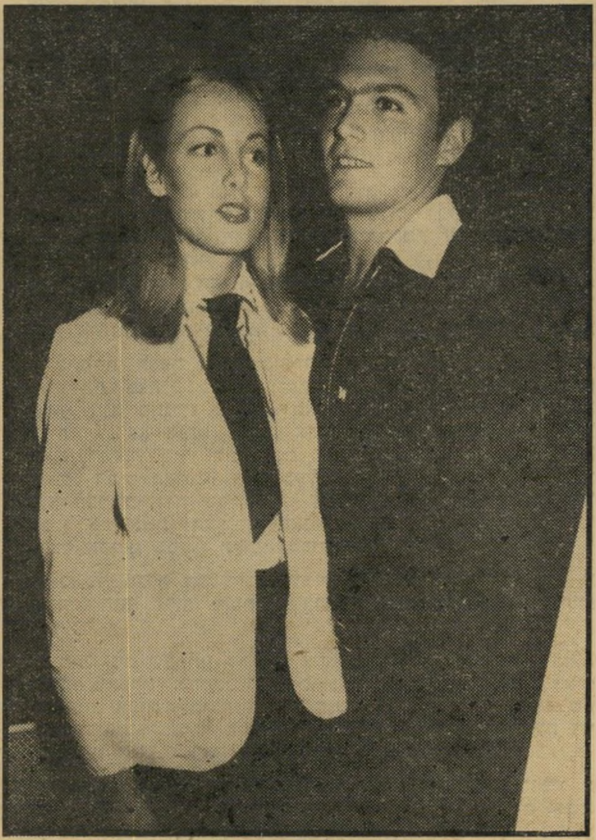

מלכת היופי לשנה זו, דורית ילינק הגיעה, גבוהה משיכמה ומעלה, כדי לחזות בתצוגת־האופנה. דורית ילינק היפה באה **בלוויית** ידיד.

פורטונה השחקנית־לשעבר, שהשתתפה בסרט אחד ויחיד בשם זה, נראתה בתוך הקהל הנוצץ שהגיע לחזות בתצוגה. היא בלטה במעיל־הגשם הזהוב שלה ובכיפתה.

משורר זקס וידידה
„השיר נאמן לכותרת!"

אר̣יה זקס

אשה משוחררת

יֵשׁ לָהּ כַּרְטִיס וְעָלָיו מֻדְפָּס „עו"ד",
צִיּוּר שֶׁמֶן עַל הַקִּיר מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ,
כּוֹתֶבֶת לָעִתּוֹן עַל גִּדּוּל יְלָדִים
וְחוֹלֶמֶת אַלּוּפִים וְאַלּוּף נְעוּרֶיהָ.
הַבֵּן כְּבָר יָצָא וְנִכְנַס לַצָּבָא,
מְמֻקָּם הֵיטֵב בְּמִשְׂרַד הַמּוֹנֵעַ
שֵׁרוּת מְיֻזָּע (כָּאן כָּאן בִּסְבִיבָה),
אַךְ כְּשֶׁבֶּגֶד קַל מוּסָר מֵעָלֶיהָ
וְעֶרֶב מִזְרָח תִּכּוֹנִי וּכְחַלְחַל
בְּפִנּוֹת חַדְרָהּ מַכְחִיל וְשׁוֹקֵעַ
גֶּבֶר מִקְרִי שֶׁקָּם מִסְתַּכֵּל
אוֹמֵר „הָיָה טוֹב" וְנִמְנֶה עַל שׂוֹנְאֶיהָ,
עִם קְמָטִים כְּנַ"ל בְּצַוַּאר הַגִּ'ירָאף
וּצְלָלִים שֶׁל בִּלּוּז סָבִיב הַפֶּה וְהָאַף.

השיר
„קולאז' של פרטים..."

רק לעיתים רחוקות מצליח שיר לעורר סערה בחוגי הבוהמה הישראלית. השבוע התחוללה סערה מעין זו. היה זה אחרי שבמוסף הסיפרותי של היומון הארץ, התפרסם שירו של המשורר והפרופסור לסיפרות אנגלית אריה זקס, שנשא את השם אשה משוחררת.

לכאורה היה זה שיר תמים, שבאמצעותו ניסה המשורר לצייר דיוקן אירוני של אשה ישראלית משוחררת. אולם חובבי השירה שעיינו ביצירתו של זקס, פקחו את עיניהם בתדהמה למיקרא תיאורה של האשה בשירו. בניגוד למינהגם של משוררים, הפעם לא הותיר המשורר מקום רב לדימיון באשר לזהותה של גיבורת שירו. הוא תיאר אותה כעורכת־דין, כציירת, כמי שכותבת בעיתון על גידול ילדים, וחולמת על אלופים כשבנה מתגייס לצבא.

... האש...
...את לאור בימים
...עשה.

כל ...ים הלמו אותה להפליא: היא עורכת־דין; חובבת ציור שהציגה כבר תערוכה פרי־מיכחולה, ופירסמה לא מכבר בידיעות אחרונות כמה כתבות על גידול ילדים. יש לה בן המשרת ...צה"ל. ובעיקר: היא זכתה בפירסומה הפומבי הראשון בזכות ...מן שהיה לה עם קצין בכיר בצה"ל, לא אלוף אלא רב־אלוף.

סופרת מור
„אני לא מאושרת מהפירסום..."

לפני 15 שנים חוללה הדסה מור סערה בצמרת המדינה, כאשר פירסמה את רומן־הבתולים שלה, דרכים לוהטות. על עטיפת הספר נכתב אז: „עלילתו מתרקמת על רקע מציאותה הממשית של ישראל בשנים האחרונות." ואומנם, למרות שגיבורי הרומן של הדסה מור כונו בשמות פיקטיוויים, זיהתה אותם מייד המדינה כולה. שכן, הרומן שכתבה הדסה מור לא היה אלא שיחזור אוטוביוגראפי של עלילת־אהבים שאירעה לה עצמה.

גיבורת הספר היתה בחורה, הגר מירוז, בת עיר־הכינרת המשרתת בצה"ל כמורה, ומתאהבת על סף שיחרורה בסגן־אלוף. הוא מתגרש ביגללה מאשתו, עוזב את ביתו ואת שתי בנותיו ונושא אותה לאשה. אחרי נישואיה הולכת הגר ללמוד באוניברסיטה בירושלים, שם היא פוגשת במתי יניב, מנהל מיפעל המים הארצי, שהוא בעל עבר קרבי מפואר בצה"ל. מתי הוא חברו־מילדות של בעלה, עובדה שאינה מפריעה לו לגזול ממנו את אשתו הצעירה, לאנוס אותה — ולאחר־מכן לתנות עימה אהבים במשך תקופה מסויימת.

כאשר מגלה הבעל מה שעולל לו חברו ואת בגידתה של אשתו, הוא שולח מיכתבים לחבר שבגד בו, לאשה ולראשי המדינה.

מתי יניב שברומן לא היה אלא משה דיין, שהשתחרר באותה תקופה מתפקידו כרמטכ"ל צה"ל וניסה את כוחו בלימודים באוניברסיטה. הפרשה כולה אירעה במציאות בחייה של הדסה מור, שבעלה הנבגד שיגר מיכתבי זעם וכאב אל ראש־הממשלה דויד בן־גוריון, שאותו ראה כפטרונו של מאהבה של אשתו.

הפרשה במלואה זכתה בפירסום פומבי רק עם גירושיו של משה דיין מאשתו הראשונה, בעת שפורסמו המיכתבים ששיגר בשעתו בעלה של הדסה מור אל דויד בן־גוריון. אז גם הסתבר, שכתוצאה מאותה פרשה התגלע קרע עמוק בחיי המישפחה של משה דיין, והוא שהיה אחד הגורמים שהביאו בסופו של דבר לגירושיו כעבור עשר שנים לערך.

(המשך בעמוד 36)

לד...
חשיש...
לה, וכן לוח־שיש ה...
את סוחרי־הסמים בבדיקת החומר. כמו־כן נמצא בארנקה סך של 11 אלף לירות.

המעגל הושלם. חביב אבוזמיל (32), גבר בריא־גוף בעל מועדון ברחוב הירקון בתל־אביב ואשתו הנאה, חטובת־הגיזרה, נהגו באלימות כלפי השוטרים — הם קיללו אותם, וחביב אף בעט באחד מהם.

לבסוף הורגעו השניים. חביב אבוזמיל נעצר עד תום ההליכים המישפטיים, ואילו אשתו שוחררה בערבות.

במשך התקופה שעד מאי 78' עשתה התביעה ימים ולילות באיסוף חומר הראיות, כדי להביא לענישת הנאשמים.

במישפט שנערך, לסירוגין, בפני השופט שמואל קוורט, טען אבוזמיל כי החזיק בחומר ברשותו לשימושו האישי, מאחר שעבר טיפול גמילה מסמים. אשתו טענה כי לא ידוע לה דבר על הסמים.

הקלה לאשה. לטענתו של חביב, קיבל את הסמים מאדם שפגש בבית־קפה ביפו, וזה הציע לעזור לו להיגמל ומכר לו את החומר.

התביעה הצליחה להפריך את טענות הנאשמים, בהוכיחה, כי כמית הסם שנמצאה בדירה היתה מיסחרית, וכי אשתו של חביב ידעה על כל הנעשה.

פרקליטה נקדימון
שנתיים? לא מספיק!

ביום הראשון השבוע נקבע גזר־דינם של הנאשמים. חביב אבוזמיל נאשם באחזקת סמים ללא היתר, ובתקיפת והעלבת שוטר. אשתו רינה הואשמה רק באחזקת סמים ובהעלבת שוטר. הוקל בעונשה, בשל היותה אם לילדה בגיל הגן, והוטל עליה קנס בסך 100 אלף לירות או ארבעה חודשי מאסר ועוד שלושה חודשי מאסר על־ת...

התובעת, זהבה נקדימון, לא הס... בגזר־דין זה. „העונש חורג בקלותו מ... ניות הענישה הנהוגה היום," אמרה ...

נקדימון עומדת עתה לפנות לבית־המ... פט העליון, ולערער על גזר־הדין.

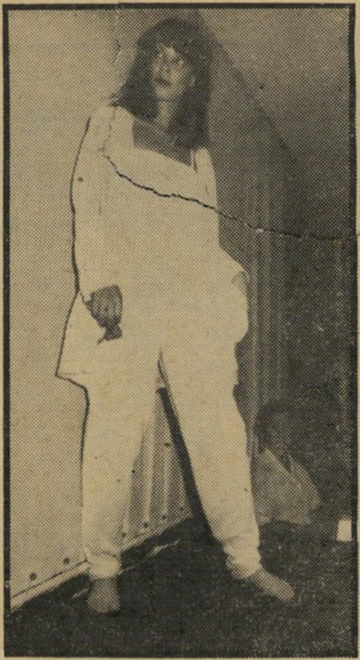

חלי

גולדנברג … של דורין, … האחד לשעות הבוקר, והשני לשעות הערב.

…טנר הדוגמנית ונחום שליט השחקן, מנחה …וצאים בריקוד על המסלול. חניתה לבושה … חלקים וכותונת בעיצובה של דורין פרנקפורט.

קארין הפירחונית

לבושה בדגם פירחוני שעליו הדפס של פרחים בוורוד־כהה על רקע ורוד־בהיר. היא השליכה פר־חים מהבמה לצופים. לראשה סרט פירחוני, אביזר שאותו אוהבת דורין לצרף לבגדיה.

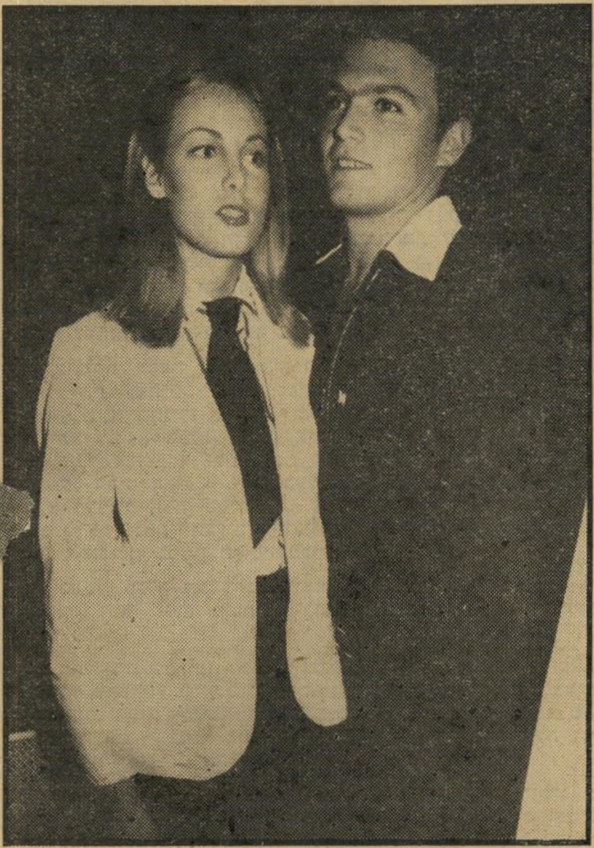

…שוב

„אצלי הבגדים זה לא כמו בקירקס או בתיאטרון," אומרות דורין. „אצלי הכל לביש. כל אשה יכולה להשתמש בשמלות שלי." היא עובדת בקצב מטורף, ובין ה־שאר מתכננת בגדים לאמנים עבור מופעים שלהם. היא זו שתיכננה את תילבושתו של יזהר כהן לקראת הופעתו באירוויזיון, ואת תילבושתו של נחום שליט להצגת־היחיד שלו.

את התצוגה שלה לקראת החורף האחרון תיכננה דורין במשך חודש ימים, והתלונה …יחידה שבפיה היא שמעולם לא זכתה …זות בתצוגה משלה, כי תמיד עליה …זור לדוגמניות להתלבש, ולדאוג לליטוש …סופי של הבגד וההופעה.

…„אני עובדת עשרים־וארבע שעות ב־…מה," אומרת דורין. „ואוהבת כל רגע. …י חושבת שהצלחתי להפיח חיים באופנה …השיגרתית והמשעממת."

מלכת היופי

לשנה זו, דורית ילינק הגיעה, גבוהה משיכמה ומעלה, כדי לחזות בתצוגת־האופנה. דורית ילינק היפה באה **בלוויית** ידיד.

פורטונה

השחקנית־לשעבר, שהשתתפה בסרט **אחד ויחיד** בשם זה, נראתה בתוך הקהל הנוצץ שהגיע לחזות בתצוגה. היא בלטה במעיל־הגשם הזהוב שלה **ובכיפתה.**

משורר זקס וידידה
„השיר נאמן לכותרת!"

אריה זקס

אשה משוחררת

יש לה כרטיס ועליו מדפס „עו"ד",
ציור שמן על הקיר מעשה ידיה,
כותבת לעתון על גדול ילדים
וחולמת אלופים ואלוף נעוריה.
הבן כבר יצא ונכנס לצבא,
ממקם היטב במשרד המונע
שרות מיזע (כאן כאן בסביבה),
אך כשבגד קל מוסר מעליה
וערב מזרח תכוני וכחלחל
בפנות חדרה מכחיל ושוקע
גבר מקרי שקם מתסכל
אומר „היה טוב" ונמנה על שונאיה,
עם קמטים כנ"ל בצואר הג'יראף
וצללים של בלוז סביב הפה והאף.

השיר
„קולאז' של פרטים..."

רק לעיתים רחוקות מצליח שיר לעורר סערה בחוגי הבוהמה הישראלית. השבוע התחוללה סערה מעין זו. היה זה אחרי שבמוסף הסיפרותי של היומון הארץ, התפרסם שירו של המשורר והפרופסור לסיפרות אנגלית אריה זקס, שנשא את השם אשה משוחררת.

לכאורה היה זה שיר תמים, שבאמצעותו ניסה המשורר לצייר דיוקן אירוני של אשה ישראלית משוחררת. אולם חובבי השירה שעיינו ביצירתו של זקס, פקחו את עיניהם בתדהמה למיקרא תיאורה של האשה בשירו. בניגוד למינהגם של משוררים, הפעם לא הותיר המשורר מקום רב לדימיון באשר לזהותה של גיבורת שירו. הוא תיאר אותה כעורכת־דין, כציירת, כמי שכותבת בעיתון על גידול ילדים, וחולמת על אלופים כשבנה מתגייס לצבא.

...לאור בימים

...א עורכת־דין; חובבת ...חולה, ופירסמה לא מכבר ...על גידול ילדים. יש לה בן המשרת ... ובעיקר: היא זכתה בפירסומה הפומבי הראשון בזכות ...מן שהיה לה עם קצין בכיר בצה"ל, לא אלוף אלא רב־אלוף.

סופרת מור
„אני לא מאושרת מהפירסום..."

לפני 15 שנים חוללה הדסה מור סערה בצמרת המדינה, כאשר פירסמה את רומן־הבתולים שלה, דרכים לוהטות. על עטיפת הספר נכתב אז: „עלילתו מתרקמת על רקע מציאותה הממשית של ישראל בשנים האחרונות." ואומנם, למרות שגיבורי הרומן של הדסה מור כונו בשמות פיקטיוויים, זיהתה אותם מייד המדינה כולה. שכן, הרומן שכתבה הדסה מור לא היה אלא שיחזור אוטוביוגראפי של עלילת־אהבים שאירעה לה עצמה.

גיבורת הספר היתה בחורה, הגר מירוז, בת עיר־הכינרת המשרתת בצה"ל כמורה, ומתאהבת על סף שיחרורה בסגן־אלוף. הוא מתגרש ביגללה מאשתו, עוזב את ביתו ואת שתי בנותיו ונושא אותה לאשה. אחרי נישואיה הולכת הגר ללמוד באוניברסיטה בירושלים, שם היא פוגשת במתי יניב, מנהל מיפעל המים הארצי, שהוא בעל עבר קרבי מפואר בצה"ל. מתי הוא חברו־מילדות של בעלה, עובדה שאינה מפריעה לו לגזול ממנו את אשתו הצעירה, לאנוס אותה — ולאחר־מכן לתנות עימה אהבים במשך תקופה מסויימת.

כאשר מגלה הבעל מה שעולל לו חברו ואת בגידתה של אשתו, הוא שולח מיכתבים לחבר שבגד בו, לאשה ולראשי המדינה.

מתי יניב שברומן לא היה אלא משה דיין, שהשתחרר באותה תקופה מתפקידו כרמטכ"ל צה"ל וניסה את כוחו בלימודים באוניברסיטה. הפרשה [illegible] אירעה במציאות בחייה של הדסה מור, שבעלה [illegible] מיכתבי זעם וכאב אל ראש־הממשלה דויד בן־גוריון, [illegible] ראה כפטרונו של מאהבה של אשתו.

הפרשה במלואה זכתה בפירסום פומבי רק עם גירושיו של משה דיין מאשתו הראשונה, בעת שפורסמו המיכתבים ששיגר בשעתו בעלה של הדסה מור אל דויד בן־גוריון. אז גם הסתבר, שכתוצאה מאותה פרשה התגלע קרע עמוק בחיי המישפחה של משה דיין, והוא שהיה אחד הגורמים שהביאו בסופו של דבר לגירושיו כעבור עשר שנים לערך.

(המשך בעמוד 36)

לד...
חשיש...
לה, וכן לוח־שיש ...
את סוחרי־הסמים בבדיקת החומר. כמו־כן נמצא בארנקה סך של 11 אלף לירות.

המעגל הושלם. חביב אבוזמיל (32), גבר בריא־גוף בעל מועדון ברחוב הירקון בתל־אביב ואשתו הנאה, חטובת־הגיזרה, נהגו באלימות כלפי השוטרים — הם קיללו אותם, וחביב אף בעט באחד מהם.

לבסוף הורגעו השניים. חביב אבוזמיל נעצר עד תום ההליכים המישפטיים, ואילו אשתו שוחררה בערבות.

במשך התקופה שעד מאי 78' עשתה התביעה ימים ולילות באיסוף חומר הראיות, כדי להביא לענישת הנאשמים.

במישפט שנערך, לסירוגין, בפני השופט שמואל קוורט, טען אבוזמיל כי החזיק בחומר ברשותו לשימושו האישי, מאחר שעבר טיפול גמילה מסמים. אשתו טענה כי לא ידוע לה דבר על הסמים.

הקלה לאשה. לטענתו של חביב, קיבל את הסמים מאדם שפגש בבית־קפה ביפו, וזה הציע לעזור לו להיגמל ומכר לו את החומר.

התביעה הצליחה להפריך את טענות הנאשמים. בהוכיחה, כי כמות הסם שנמצאה בדירה היתה מיסחרית, וכי אשתו של חביב ידעה על כל הנעשה.

פרקליטה נקדימון
שנתיים? לא מספיק!

ביום הראשון השבוע נקבע גזר־דינם של הנאשמים. חביב אבוזמיל נאשם באחזקת סמים ללא היתר, ובתקיפת והעלבת שוטר. אשתו רינה הואשמה רק באחזקת סמים ובהעלבת שוטר. הוקל בעונשה, בשל היותה אם לילדה בגיל הגן, והוטל עליה קנס בסך 100 אלף לירות או ארבעה חודשי מאסר ועוד שלושה חודשי מאסר על־...

התובעת, זהבה נקדימון, לא הס... בגזר־דין זה. „העונש חורג בקלותו ... ניות הענישה הנהוגה היום," אמרה ...

נקדימון עומדת עתה לפנות לבית־המ... פט העליון, ולערער על גזר־הדין.

האם יש להאמין לעד שמסר את עדותו כשהיה בהיפנוזה?

העד המהופנט

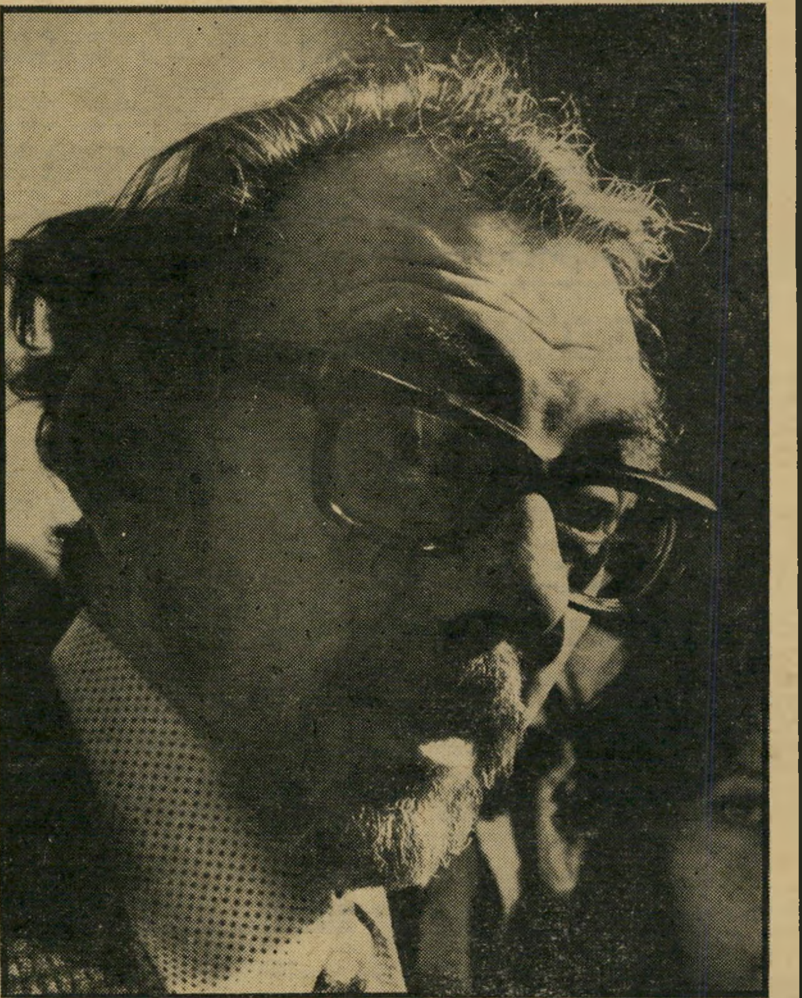

פסיכיאטר קליינהאוז
אם אדם רוצה מאד שמאורע מסויים יקרה —

התובעת הבלונדית שלחה מבטים קודרים בפרופסור הממושקף, שעמד על דוכן־העדים. היה ברור כי שרה סירוטה הנאה, בעלת ההופעה המאופקת, רחוקה מלהיות מרוצה.

הד"ר מוריס קליינהאוז, המומחה המוכר לענייני היפנוזה, שריתק לא פעם את דמיון הציבור במעשיו, נקרא להעיד על־ידי התביעה. אולם דבריו של הפסיכיאטר הנודע היו עלולים למוטט את בניין התביעה במישפט זה, שהוא בעל חשיבות ציבורית ממדרגה ראשונה: המישפט של מדינת־ישראל נגד ח"כ שמואל רכטמן.

לדיון עמדה שאלה מרתקת, שחרגה בהרבה מעבר למישפט זה: האם יש ערך לעדות שניתנה בהשפעת היפנוזה?

הנקודה הקריטית

ההחלטה להשתמש בהיפנוזה בפרשת רכטמן נתקבלה על־ידי המישטרה בשלב מוקדם.

בידיה היה הקבלן הרחובותי אהרון גיבור, והוא היה מוכן להעיד שנתן שוחד לרכטמן, בתנאי שתובטח לו חסינות. המישטרה חששה לפעול נגד רכטמן, מבלי שתהיה בידיה תביעה מוצקה כברזל. אילו הגישה תביעה נגד חבר־כנסת מאנשי השילטון, ותביעה זו היתה מתמוטטת בבית־המישפט, היה הדבר עלול להביא לעריפת ראשים ולסיום הקאריירה של קציני־מישטרה בכירים.

לכן הוחלט לוודא את הדברים עד כמה שניתן. מכאן הרעיון להביא את גיבור למירפאתו של מהפנט, כדי שימסור את דבריו בהשפעת היפנוזה, וייזכר בכל מה שניתן לזכור. עדות שנמסרה בהיפנוזה, כך סברו קציני־המישטרה, מוכרחה להיות אמת, כי אין אדם מסוגל לשקר בתנאים כאלה.

המהפנט שנבחר היה האיש מס' 1 בענף מדעי זה בארץ: מוריס קליינהאוז, שהתפרסם כאשר עורר מתרדמה ממושכת נערה שהופנטה במופע־בידור.

אולם בבית־המישפט קרה דבר בלתי־צפוי: קליינהאוז לא אישר את הנחות־היסוד שעל פיהן פעלו הקצינים. בחקירה הנגדית של אחד מפרקליטיו של רכטמן, דויד קולקר, אישר קליינהאוז ברצון שההיפך הוא נכון: ההיפנוזה אינה מוסיפה בהכרח אמינות לעדות.

בשביל ההגנה של רכטמן, נקודה זו היא מכרעת. אהרון גיבור הוא העד המרכזי בפרשה, ויש מקום לסברה כי התביעה כולה עומדת ונופלת עם עדותו. אם תצליח הסניגוריה למוטט עדות זו, היא תנחל ניצחון מכריע.

על כן יצאו עורך־הדין משה נחשון ועמיתיו להתקפת־מחץ בנקודה זו. הם ביקשו להוכיח כי אדם הנתון בהיפנוזה אינו אחראי לדבריו. החוקר עשוי להכניס לראש הנחקר דברים, וזה יאמין בהם לאחר מכן, כאילו היו אמת צרופה. את התיזה הזאת ביקשו להוכיח באמצעות עדותו ושל עד־התביעה דווקא, המומחה קליינהאוז.

אין זו הפעם הראשונה שהמישטרה מהפנטת חשודים בביצוע עבירות פליליות. אולם זו הפעם הראשונה שהדבר נחשף בבית־המישפט.

"למהפנט יש כוח עצום!"

האם המהופנט דובר אמת ב"תרדמתו"? האם הוא יכול "להינעל" בהיפנוזה על גירסה שבה הוא חפץ להאמין?

תשובתו של עד־התביעה קליינהאוז: כן.

קליינהאוז טען כי השימוש בהיפנוזה אינו אמין, ולא ניתן לקבוע אם המהופנט דובר אמת.

למעשה קבע קליינהאוז, כי כל אדם יכול לשקר תחת היפנוזה, אם הוא רוצה בכך מאד, ואפילו תחת היפנוזה עמוקה.

אחד הגורמים העיקריים המביא את המהופנט לשקר במצב של היפנוזה הוא הרצון העז שלו להאמין בשקר: "אם אדם רוצה מאד להאמין שדבר מסויים אירע, למרות שלא אירע מעולם, לא יקשה עליו לתאר את המאורע הדימיוני, מבלי שניתן יהיה להבחין בין אמת לדימיון."

אחרי חקירה ממושכת אמר קליינהאוז כי גם מבלי שהמהפנט ישלוט או יבחין בכך, יכול המהופנט "לנעול" את עצמו על דברים שאמר במהלך ההיפנוזה. אחרי שיתעורר, יאמין ללא סייג בדברים שאמר, בין אם הם אמת, בין אם הם שקר.

"השימוש בהיפנוזה כשלעצמו, מעניק למשתמש בו כוח עצום לשלוט במהופנט. במצב של היפנוזה נתון המהופנט לשליטתו הבילעדית של המהפנט, היכול לנצל אותו לכל מטרה שהיא," כתב קליינהאוז עצמו בירחון מדעי אנגלי. והדברים צוטטו על־ידי הסניגוריה בבית־המישפט.

באותו מאמר כ־ב קליינהאוז כי "מאז 1973 משתמשת מישטרת־ישראל בהיפנוזה כאמצעי לקידום חקירות. האם נתן מישהו את דעתו על הכוח הרב שהמישטרה נוטלת לידיה מזה כמה שנים? האם מישרד־המישפטים ער לבעיות החוקיות, העלולות לצמוח משליטת־יתר? האם הדבר נעשה בתיאום עם מישרד־הבריאות? ככל הניראה אין קשר בין גורמי המימשל השונים וספק אם מישרד־המישפטים ומישרד־הבריאות מודעים לעובדה."

פרקליט נחשון ותובעת סירוטה
— לא יקשה עליו לתאר את המאורע הדימיוני בהיפנוזה"

חודשים אחדים אחרי כתיבת המאמר הזה נתן מישהו את דעתו לדברים. במישפט שמואל רכטמן העלה הסניגור קולקר את הטענה, כי למעשה עדותו של גיבור כיום איננה קבילה. "אם בית־המישפט יקבל טענתי זו, הרי עליו לזכות את רכטמן!"

(המשך בעמוד 38)

תשבץ העולם הזה 2150

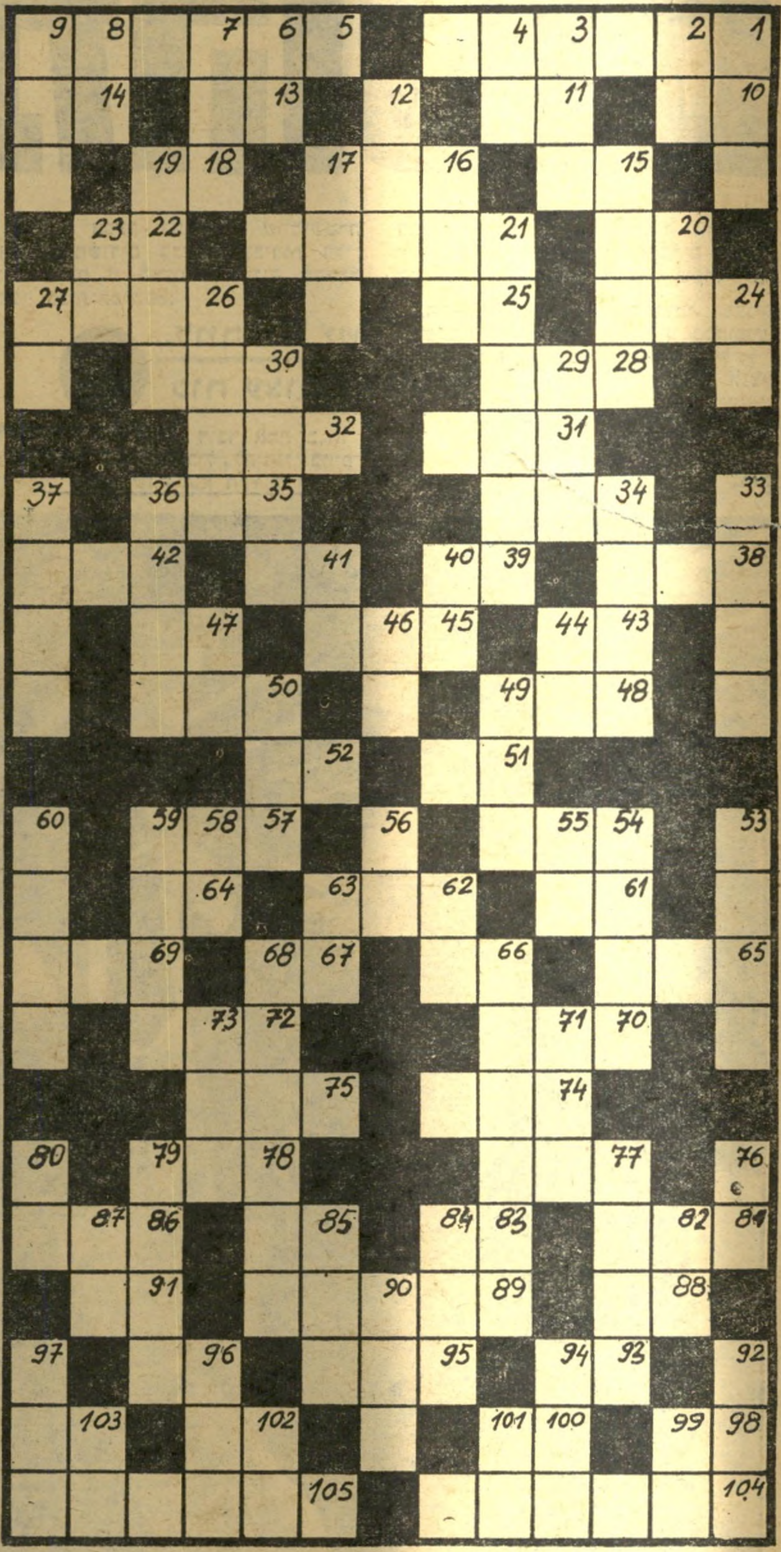

מאוזן:
1) תביעות; 5) ענווה; 10) אביון; 11) מזון אבותינו במידבר; 13) אם־הפנינה; 14) מיקווה־מים ענקי; 15) בוא הלום!; 16) אונקל; 18) מעדנות; 20) חזר; 21) אמת; 22) זמן; 24) החיים שלי; 25) מונח בתורת החשמל; 26) הזדקקות; 28) אחי יעקוב; 30) שם נפוץ לילדה; 31) עט; 32) עברו את הגבול; 34) יוון; 35) יניע; 38) מטה דק; 39) צאן־קודשים; 41) שביב; 42) ערוץ; 43) גוף שני יחידה; 45) צור; 47) חומת־מגן; 48) פילוסוף גרמני; 50) מקל; 51) משאבת הגוף; 52) מתגורר; 54) נהרה; 57) מכונה בטעות ארנבת; 61) מכניס בבריתו של אברהם; 62) עקץ; 64) משקה קל; 65) מגווני האדום; 66) תרופה; 67) לא־עבה; 69) גוש אדמה; 70) גדול בתורה; 72) מתאים; 74) ראש־מטה (ר"ת); 75) מטבע בתקופת המיקרא; 77) עירטל; 78) ראש־עיריית תל־אביב (ש"מ); 81) מגופה; 83) מגש; 85) מטבע צרפתי; 86) מחול אצילי; 88) ארמדה; 89) ציפור לילית; 91) פלא; 93) רשע; 95) דחף; 96) ככה; 98) בהשאלה: מרכז; 100) שר; 102) מחייתו־יער; 103) מסולם הצלילים; 104) בירת הנגב; 105 קיבוץ בעמק.

מאונך:
1) נתיב; 2) עליך לרשת!; 3) חרסה; 4) קידומת הולנדית; 6) חומת־מים; 7) מפחד; 8) קריאת־צער; 9) משקה עשוי מדבש; 12) ערימת גרעינים; 15) משמש לשתיית יין; 16) קפל; 17) ללא כוונה מיוחדת; 19) שגיאה; 20) מתת; 21) ההר הגבוה בעולם; 23) שוטט; 24) נועם; 26) ירק־גינה; 27) כיתה דתית; 29) אריה; 30) בית הצמח; 33) חינני; 34) הרחק מכאן; 37) שלל; 40) רצועה; 41) עליך לגעת!; 44) תרגילי סדר (ר"ת); 46) קוסם; 47) שן הפיל; 49) קריאה טלפונית; 50) שיר־לכת צבאי; 53) מתיר; 54) צייפור־שיר; 55) מנעול פטנטי; 56) ריקבון; 58) פרוסה; 59) אור גדול; 60) ממכות מצרים; 62) נוזל החיים; 63) בוא מלמעלה למטה!; 66) חביב ונחמד; 68) מיפלצת מיתולוגית; 71) סופר עברי (ש"מ); 73) כלי־נשק קר; 76) בור־מים; 77) ...ורעם; 79) מישקל עשרוני; 80) מזיק לבגדים; 82) מכלי השחמת; 84) תיכלה; 87) אדמה המצוייה בנגב; 90) הודעה אלחוטית; 92) חיית־שעשועים; 94) תבע; 96) מייד; 97) כלי־קיבול לנוזלים; 99) הגיע; 101) 52 בגימטריה; 102) מספיק!; 103) קידומת שמשמעה שניים.

במדינה

תנועות

סליחה, תודה, בבקשה

אלה הן מילות־המפתח שיחזירו, לדעת אלחנן פרידמן, את איכות החיים האמיתית לישראל

זהו. הגיע הזמן להפסיק להשמיץ את החברים הכי טובים, להפסיק לקלל את הנהג שלא נתן מעבר בכביש, לדחוף ולצעוק ברחובות, לגלגל בקבוקים בקולנוע ולהיות חברמ'נים כל הזמן. צריך לפתוח דף חדש, להוציא מהארון את המילים הישנות והטובות שבכיתה א' נכתבו בשגיאות, כמו סליחה, תודה, בבקשה. צריך להתחיל להתנהג כמו בני־אדם. נמאס כבר לשמוע בלילות־שבת, בסלונים מרוחים בטפטים, כמה קשה לחיות בארץ הזאת, איזו איכות חיים ירודה יש כאן, ולתכנן נסיעה לחוץ־לארץ בתיקווה שיסתדר להישאר שם. זה הזמן להתחיל לעשות משהו.

אלחנן פרידמן עשוי להישמע נאיווי מאד כשהוא מספר על אמונתו באיש ברחוב. הוא חושב באמת ובתמים, שכל מה שצריך זה להתלכד יחד נגד גסות־

ראש־תנועה פרידמן
הכל יפה

הרוח הטיפוסית של היש"אלים. והוא לא רק מדבר, אלא גם עושה. מזה שנתיים עומד פרידמן בראש תנועה בשם עם יפה בארץ יפה, תנועה בלתי־מפלגתית המתייחסת למשימותיה ברצינות רבה. העם כולו מוזמן להצטרף אליה, אך רק ארבעת אלפים איש חברים בה כיום. הדרישות אינן מעבר ליכולתו של כל אדם ואדם במדינה. צריך רק רצון טוב וקצת מאמץ, לא הרבה.

לעשות משהו. פרידמן טוען שכל התירוצים להתנהגות פרועה אינם תופסים עוד. אמתלה ביטחונית או מצוקה כלכלית אינם מספקים עוד. אפשר לחיות יפה יותר בארץ הזאת, אם כולם יתנהגו כהלכה. מדי יום משמיעים ה„יורדים" את הטענה הנדושה שרק איכות חיים טובה יותר תחזיר אותם ארצה. אז בבקשה, צריך לעשות משהו בנדון.

לא די, הוא טוען, שרמת החיים בארץ השתפרה בשלושים שנות קיומה; הבתים יפים ונוחים יותר, המכשירים לשימוש יום־יומי מתוחכמים יותר. אבל איפה הנימוס, האדיבות, העזרה לזולת?

אלחנן פרידמן, שהוא כיום סב לשלושה נכדים, עדיין זוכר את הארץ כשהיתה בה חדוות־חיים אמיתית. כאשר עלה ארצה מפולין, יחד עם מנחם בגין, בשנת 1944, היה הכל אחרת. פרידמן עצמו נדד מעיסוק לעיסוק. בתחילת דרכו בארץ, הוא היה הראשון שפתח מישרד לכרטיסי תיאטרון וקולנוע. הוא גם תרם את מאה הלירות הראשונות לתיאטרון הקאמרי. היו לו בית־חרושת לסבון, חנות למכשירי חשמל ומכבסות אוטומטיות.

בשנת 1954, עם רקע טכני מסויים, ייסד את חברת קריסטל למכונות־כביסה ומקררים. כיום הוא חולש על חברה גדולה שבה מאה עובדים. השירות אצלו אדיב

(המשך בעמוד 36)

עבריין ישראלי ומנהיג מישפחת המאפיה, ששלטה בסחר הסמים בניו־יורק, נהרגו בתאונה מיסתורית בעיר־גבול מכסיקאית

שאליה הגיע, אחרי מותם, יוסף עמיאל מן הכלא בארגנטינה

מכונית פורד־גלאקסי נסעה במהירות בכביש המוביל מטאפאצ'ולה למאלאקאטאן, בגבול מכסיקו וגואטמלה. יושביה שוחחו בעליצות, כאשר הבחין הנהג באוטובוס הנוסע אחרי המכונית במהירות. נהג הפורד הגביר את מהירותו, אך גם האוטובוס עשה כך. באחד הסיבובים הרגיש נהג הפורד בחבטה גדולה. היה זה הדבר האחרון שבו הרגיש.

הדין־וחשבון המופיע בבית־המישפט במאלאקאטאן בגואטמלה, שנכתב על־ידי

במלאת 11 חודשים
למותו הטראגי
של יקירנו
אבי
(„אב")
אשרוב
ז"ל
שנספה בתאונת דרכים
במקסיקו
נעלה לקברו לטכס
אזכרה
וגילוי מצבה
ביום רביעי כ"ז אב
תשל"ח 30.8.78 בשעה
3 אחר־הצהריים בבית
העלמין בקרית שאול.
נפגשים ליד השער.
ההורים
אחיו ואחותו
ומשפחת אשרוב

מודעה ב„ידיעות אחרונות"
מחבית החומצה לים

מוות בחבית חומצה

המישטרה המקומית לצורכי אישור רשמי של המוות, קבע כי אוטובוס־תיירים ש־זהותו אינה ידועה, נגח בטעות את הפורד־גלאקסי, וכל יושביה נהרגו במקום. הדין־וחשבון של הרופא, שבדק את הגופות, קבע כי כל הגופות שלמים לחלוטין, ללא כל פגיעה, מילבד שבר בגולגולת אצל כל הנפטרים. הרופא לא יכול היה להסביר כיצד מתו כולם מאותה חבטה, אך המיש־טרה טענה בבית־המישפט כי נראה ש־האוטובוס עלה על מכונית הפורד, הנמוכה הידוע היטב בישראל.

לפני כחמש שני סעבר אבי לניו־יורק, שם התגורר ופעל אחיו של טוני הרושקה, והכיר את חבורת ג'ו קולומבו.

קולומבו שלט באיזור ברוקלין, וניהל מילחמות עקובות־מדם עם שאר החבורות המאפיה, ובעיקר עם שלושת האחים גאלו. מילחמות אלו הביאו לחיסול חבורת גאלו, ולהשתלטות קולומבו על מישפחת פרו־פאצ'י.

פעולותיו של קולומבו עוררו עליו את

הרחוב המרכזי בטאפאצ'ולה
להסתלק, ומהר

ג'ו קולומבו (במיגבעת) עם בני מישפחתו
מישפחה שכזאת

ממנו, ותושבת האוטובוס גילחה את החלק העליון של הפורד, וכך רוצצה גולגלות הנוסעים.

ייתכן כי התאונה היתה עוברת ללא תשומת־לב מיוחדת, לולא שמות ההרוגים.

ליד הנהג נהרג מטיאו קולומבו, אחיו של ג'ו קולומבו, מנהיג חבורת הפשע ה־מאורגן מברוקלין, שהתפרסם בשנים ה־אחרונות במילחמותיו נגד כנופיית גאלו בניו־יורק. הנהג, אזרח מכסיקאי, נהרג לידו, ושמו לא זוהה. מאחור ישבה בחורה ושמה כריסטינה, שהיתה ידידתו של היש־ראלי אבי אשרוב, שנהרג עימה. לידם נהרג סטיפן, מעובדיו של מטיאו.

מה עשה הישראלי בחברת מנהיג חבורת פשע מאורגן, ומדוע הם נהרגו?

ידידו של ראש המאפיה

אבי גדל בישראל אצל אביו יהושע אשרוב, שהיה בעל מוסך מורשה לתי־קון מכוניות אוטוקרס. מגיל צעיר הסתבך בעסקי־סמים, ועבר לאמסטרדאם, שהיא מרכז־סמים בינלאומי. הוא גר שלוש שנים בביתו של סוחר סמים ידוע, שאף הורשע באמסטרדאם על עסקי־הרואין. לאחר מכן עבר לפרנקפורט, ונראה הרבה במועדון־הלילה סברה, במוזל־שטראסה. הוא יצא עם כריסטינה פרידמן, אשתו של הישראלי עמי פרידמן.

חיש קל עשה חיל בעסקי סמים ושעשו־עים, והיה שותף בבעלות על שלושה בארים עם טוני בניהו, אחיו של ג'סי הרושקה, סוכני האף־בי־איי, וכדי לסכל את המערכה נגדו הקים קולומבו את הליגה נגד השמצה של איטלקים, וטען כי המערכה נגדו היא מערכה של האמריקאים האנגלו־סאכסים נגד האיטלקים. הוא גייס לעזרתו גם את הרבי מאיר כהנא, שהופיע עם ג'ו קולומבו בעצרת־המונים משותפת, שמחתה — כבי־יכול — נגד רדיפת היהודים והאיטלקים.

מקור־הכנסה עיקרי של מישפחת קולומבו היה מכירת מריחואנה, והמישפחה שלטה באיזורי גידול־הסם בגבול מכסיקו־גואט־מלה. מטיאו קולומבו ניהל את עסקי גידול המריחואנה וזיקוק ההרואין, והברחתם לי־ניו־יורק לרשת המישפחה, שבה שלט האח ג'ו.

אבי אשרוב השתלב מהר בעסקי־המיש־פחה, ונשלח למכסיקו לעזור למטיאו בעס־קי הסמים של המישפחה. אבי היה בעל קשרים הדוקים באירופה, שבה פעל בעבר עם חבורת יוסף עמיאל, וסיפק סמים ממכ־סיקו לגרמניה ולהולנד. הוא הקים לעצמו במכסיקו־סיטי כמה מיפעלים לייצור מיכ־נסי־ג'ינס, בשם מודלוס־רותי, ועסק גם בהברחות מיכנסי־ג'ינס לקליפורניה דרך הגבול המכסיקאי.

לפני שלוש שנים התפוצצה אחת הפרשות של מוסכי אוטוקרס ומישרד הביטחון, ש־במרכזה עמדו עמי אבטיחי, שהתאבד או נרצח, ויהושע אשרוב. עדותו של אשרוב היתה חיונית לחקירה. הוא הסתבך גם ב־ענייני מס־הכנסה, ויום אחד עלה על סירה וברח דרך הים לקפריסין. משם הגיע ל־מכסיקו והצטרף אל עסקי בנו, אבי.

יהושע סיפר לי כי פגש לא פעם את ג'ו קולומבו אצל אחיו, מטיאו, בביתם בעיר טאפאצ'ולה, הגובלת בגואטמלה. מיש־פחת קולומבו שלטה למעשה בעיר, ובמר־בית מיפעלי־התעשייה שבה.

כאשר אירעה תאונת־המכונית, ובנו נה־רג, שהה יהושע במכסיקו־סיטי ומיהר ל־מאלאקאטאן. שם קיבל את גופת בנו ל־קבורה. כל השאלות ששאל את המישטרה על סיבות המוות נענו — לדבריו — בהצעות כי מוטב ושיסתלק מהר.

כאשר התעקש לחקור, נאמר לו כי תוגש נגדו תביעה לכיסוי הנזקים שנגרמו לאוטובוס.

הוא מיהר לטאפאצ'ולה, ושם פגש את אלמנתו של מטיאו קולומבו, שנתנה לו את שעונו של הבן ואת הטבעת שהיתה על ידו. האלמנה יעצה ליהושע להסתלק מהר. היא סיפרה לו, כי זמן קצר קודם לכן מת ג'ו קולומבו, שנורה בידי מת־נקש, בעת אסיפה עם מאיר כהנא, ועתה עסקי־המישפחה מתמוטטים. יהושע לקח את גופת בנו וקברה תחילה במכסיקו־סיטי. אחר־כך העבירה לישראל וקברה ב־קריית־שאול.

אנשי שגרירות ישראל במכסיקו ידעו על המוות, שכן יהושע אשרוב הודיע להם כי דרכונו נעלם במכונית שבה נהרג בנו. הם הוציאו לו דרכון חדש. שאלתי את יהושע אשרוב מדוע נתן את דרכונו לבנו. בנו, אגב, היה אזרח מכסיקאי, ובעל דרכון מכסיקאי נוסף על הישראלי. גם יהושע אשרוב קיבל אזרחות מכסיקאית ודרכון של מדינה זו. ייתכן כי דרכונו סייע למעבר הגבול של החבורה.

אנשי השגרירות יודעים לספר, כי פעי־לותו של אבי אשרוב עם מישפחת קולומבו לא היתה הפעילות הבלתי־חוקית הישראלית היחידה במדינה זו. ב־2 במאי 1977 נעצר בנמל־התעופה של העיר מכסיקו הישראלי אהרון בן־אהרון, המתגורר בלוס־אנג'לס, ובתחתית כפולה במיזוודתו נמצאו שני קילוגרם של קוקאין שמקורו בפרו.

בסוף אפריל באותה שנה נעצרו היש־ראלים דורי שאולי ואברהם זיאת ועליהם מאות דולרים מזוייפים. הם שוחררו ממעצר רק תמורת תשלום נאות.

כאשר שהיתי במכסיקו, לפני שלושה חודשים, הגיע לעיר־הבירה ישראלי, שהציע לכמה יהודים עשירים יהלומים ותכשיטים גנובים מישראל, בחצי המחיר. הוא עצמו הזהיר את הקונים המיועדים כי הסחורה חמה, ולכן מחירה זול.

להכניס אותי לחבית

שגריר ישראל במכסיקו, מפכ"ל ה־מישטרה לשעבר שאול רוזוליו, ער לפעילות גוברת זו של ישראלים במכסי־קו. לדבריו אין בידו הרבה מה לעשות, פרט לדיווחים לישראל. שכן, למרות שהוא נתקל מדי פעם בשמות הידועים לו ממיקצועו הקודם, הרי אם ידווחו למכסיקאים על כך הם עלולים להקשות יותר על מתן האשרות לישראלים בכלל.

גם תת־שר הפנים המכסיקאי, הממונה על מירשם התושבים, חוזה גרסייה, ער לפעילות הפלילית הגוברת של ישראלים בארצו, אולם הוא סבור כי מישרדו יודע כל מה שמתרחש בארצו. עם גרסייה נפ־גשתי פעמיים: פעם ביוזמתי, לצרכי כתבה זו, ופעם שניה ביוזמתו. פגישה זו הוכיחה לי, כי אכן יודע מישרדו מה קורה בארצו.

אחת ממטרות בואי למכסיקו היתה לב־דוק ידיעה ממקור מהימן, כי יוסף עמיאל השתחרר מכלאו בארגנטינה והגיע לטאפ־אצ'ולה. נסעתי לטאפאצ'ולה, הן כדי לברר פרטים נוספים על מותו של אבי אשרוב, והן כדי לברר מה עושה שם עמי־אל. שהיתי במקום יום וחזרתי מבלי לפ־גוש איש.

כשהגעתי שוב למכסיקו־סיטי, התקשרתי עם יעקובלה כהן בלונדון, ושאלתיו אם ידוע לו דבר על עמיאל, שכן בשעתו סייע יעקובלה לעמיאל להיקלט בבראזיל, אחרי שנמלט מגרמניה. יעקובלה השיב לי, כי הסדיר בזמנו לעמיאל דרכון של מדינת פאראגוואי, על שם מרכוס, ונראה כי הוא נושא עתה שם זה. החלטתי לחזור לטאפא־צ'ולה ולחפש את עמיאל מרכוס.

שעתיים לפני הטיסה קראני תת־שר ה־פנים לפגישה לא־רשמית, והציע לי שלא לנסוע לטאפאצ'ולה. הוא אמר כי מקורות המישטרה החשאית המכסיקאית שמעו כי גורמים לא־חוקיים בטאפאצ'ולה ידעו על חקירתי, והחליטו להכניסני לחבית כאשר אבוא לטאפאצ'ולה.

„להכניס לחבית" היא שיטה פופולארית ביותר במכסיקו — מכניסים אדם לחבית חומצה, ואחרי כמה ימים שופכים את ה־חבית לים, כאשר היא מכילה תמיסה.

תת־שר הפנים יעץ לי לעלות על מטוס לארצות־הברית, ומהר, תחת לעלות על מטוס לטאפאצ'ולה. התייעצתי טלפונית עם השגריר רוזוליו, שהצטרף אף הוא בכל כובד־מישקלו לבקשה שאעזוב את מכסיקו.

דברים דומים שמעתי בפגישה שקיימתי לפני נסיעתי למכסיקו עם אנשי מחלקת־הסמים האמריקאית, שעימם התייעצתי. אחד מהם היה פעיל במכסיקו, והוא אמר כי תמיד הקפיד שלא לישון בטאפאצ'ולה, ולעבור בה במהירות האפשרית.

כאשר עליתי על המטוס ללוס־אנג'לס לא היה ברור לי מי היה מעוניין להרחיקני.

בביקורי במקום בדקתי גם מה בדיוק עושים במכסיקו־סיטי, מזה זמן רב, רחמים אהרוני וטוביה אושרי. ששניהם נסעו ללוס־אנג'לס כמה ימים לפני בואי לעיר. חשבתי שאם לא פגשתי את עמיאל, לפחות אוכל לפגוש את שניהם בלוס־אנג'לס, ושם יכולים האמריקאים לסייע יותר.

(המשך יבוא)

יגאל לביב

אשה משוחררת

(המשך מעמוד 32)

אולם, בעת שהדסה מור פירסמה את הרומן האוטוביוגראפי שלה, העסיקו את הציבור לא רק פרשיות־האהבים של דיין, שנחשפו בספר. להט לא פחות הוויכוח סביב זכותה של סופרת לחשוף בפומבי את עלילות־האהבה שלה עם דמויות ציבוריות מוכרות, שאי־אפשר לטעות בזהותן. היו שהגנו על זכותה זו, והיו שביקרו אותה על כך קשות. כך או כך, סיפרה הפך להיט ונחטף כלחמניות חמות, לא במעט בזכות התיאורים החושניים והארוטיים שנכללו בו.

„הגברת שלא נקוב בשמה"

השבוע מצאה את עצמה הדסה מור בדיוק באותו מצב שבו העמידה את דיין לפני 15 שנה. הפעם היתה זו היא שזוהתה כגיבורת שיר שנכתב בהשראת ביקור של המשורר אצלה. ושוב סער הוויכוח בחוגי הבוהמה: איך הוא יכול לעשות לה את זה? האם אין גבול לחרות המשורר?

כשהתבקש אריה זקס להשיב על שאלות

הדסה מור
„...וחולמת אלופים ואלוף נעוריה..."

אלה, אמר: „השיר הוא לא־כל־כך על הגברת שלא נקוב בשמה. השיר נאמן לכותרת שלו, והוא דן בנשים משוחררות באופן כללי. השיר מעניין אותי רק במידה שהוא לא דן בגברת זו או אחרת, ולא בעניין הזה. הפרטים האישיים המופיעים בשיר אינם חשובים. מה שחשוב הוא המידה שבה מצטרפים הפרטים לתמונה כללית.

„השיר הוא חלק מסידרה של סונטות, שיתפרסמו בספר שאני עומד להוציא לאור, ושייקרא עזרת נשים. הרעיון הכללי של הספר היא תערובת של כמה וכמה נשים בשיר אחד. לעיתים קרובות היא מתחילה באשה אחת, ונגמרת באשה אחרת. כך גם השיר הזה.

„התגובה היחידה שקיבלתי בירושלים, אחרי פירסום השיר, באה מפרופסור לפילוסופיה שטילפן אלי, ואמר שקרא את השיר והתפעל ממנו. הוא התפעל מהצורה שבה קלע השיר למעמד שלם של נשים, ולא לאשה מסוימת זו או אחרת. זהו בסך־הכל קולאז' של פרטים שצירפתי יחד."

להדסה מור עצמה כמעט שלא היה ספק שהשיר מתייחס אליה. נראה שהיו לה גם סיבות טובות לחשוב כך. אבל היא לא כעסה על זקס. להיפך. אמרה הדסה: „זכותו של כל אדם לכתוב, אם הוא מרגיש דחף לכתיבה. אם אריה זקס הרגיש שהוא צריך לפרסם את השיר הזה, אז אין לי טענות נגדו, למרות שאני לא מאושרת מהפירסום. אני נגד הגבלת זכויות מכל סוג שהוא — אם זה הגבלת זכויות האזרח, או הגבלת חופש היצירה."

וכך, אחרי שהנציחה את עצמה בסיפורת העיברית הונצחה הסופרת עצמה גם בשירה העיברית.

במדינה

(המשך מעמוד 34)

במיוחד, הלקוח תמיד צודק ומקבל את המכסימום מאנשי השירות במיפעל. הוא נסע לחוץ־לארץ בענייני עסקים ופגש ישראלים בכל מקום בעולם, שמע את תלונותיהם על איכות חיים ירודה בארץ, נפגש עם ידידים ושמע גם מהם רק ביקורת.

למה מילחמה? לבסוף לקח הכל ברצינות, והחליט להקים את התנועה שלו. חבריה מחלקים לאנשים ברחובות פתקים, הקוראים לציבור להשתמש במילים מנומסות, לחייך, לשמור על הניקיון. הוא גם פנה אל חברי־הכנסת בבקשה שיחדלו להעליב איש את רעהו בישיבות שלהם, ושיצטרפו לתנועה. נשיא המדינה הקודם, אפריים קציר, היה אף הוא חבר התנועה. אל הנשיא החדש, יצחק נבון נשלחה עתה פנייה להצטרף. כאשר אדם כלשהו עושה מעשה טוב, הוא מקבל מחברי התנועה תעודת־הוקרה.

מה זה מעשה טוב? לענות בנימוס אל שאלה המופנית אליו, לבקש סליחה אם פגע במישהו, להרים קליפה שנזרקה ברחוב. יש גם כמה מושגים בחברה הישראלית שמקוממים את אלחנן. „המילחמה ב...", למשל. למה להשתמש כל הזמן במונח כזה? למה לומר „מילחמה" בתאונות־דרכים או „מילחמה" בסרטן? הגיע הזמן להפסיק עם המילחמות, להניח מן היד את החרבות הלשוניות והממשיות. „כשמדובר באדיבות, אנחנו כולנו נזקקים, כולנו נמצאים במצוקה", טוען פרידמן. הוא קורא לאופנה חדשה, אופנת דרך־הארץ. האדישות, עבר זמנה.

פרשות

מיכתב־אהבה לאשת החשוד

במכתב פרטי שהגניב לאשתו, טוען נידם כי עמד לגלות את הכל

בחוץ ירד גשם טורדני. רוחות קרות גרמו לתושבי ירושלים למהר ולמצוא מחסה. אלא שמזג־האוויר המועד לא הפריע לרינה נידם, רעייתו היפה של יוסף נידם, החשוד בהברחת חומרי־חבלה לישראל ובשיתוף־פעולה עם הפידאיון, לארגן את מסיבת יום־ההולדת של בתה קארין בת השנתיים

ז'וז'ו ורינה נידם
„סיכנתי את חיי למען המדינה!"

דווקא בפתח של בית־המישפט המחוזי, שבמיגרש הרוסים בירושלים.

רינה, לבושה על פי מיטב האופנה האחרונה, הגיעה למקום עם ידידי בעלה, אמה ואחותה. הן נשאו בידיהן קרטונים עם עוגיות־שוקולד. תוך דקות ספורות סודר שולחן יום־הולדת בכניסה לבית־המישפט.

כשהגיע יוסף נידם, המכונה ז'וז'ו, לבית־המישפט, שם ביקש בא־כוח המישטרה להאריך את מעצרו לצורך חקירה, הרשו לו השוטרים ללגום יין ליד שולחן יום־ההולדת ולשאת בזרועותיו את בתו התינוקת, שפרצה בבכי קורע־לב.

רינה לא הורשתה לשוחח עם בעלה, אך הבעל הצליח להגניב אליה מיכתב שבו תיאר בשפתו כיצד הציל, לדעתו, את ירושלים.

להלן המיכתב, כלשונו:

לאשתי היקרה, לקארין המתוקה, מאד מאד שמחתי והיה לי טוב שראיתי את המתוקה שלי קארין, וכל־כך נורא נקרע לי הלב. חבל שקארין לא רצתה לעזוב אותי אחרי הביקור. אין לך מושג עד כמה שמח אני ורגוע זה שאת באה לבקר אותי.

בחלום הכי גרוע לא האמנתי שבמקום פרס יושיבו אותי בכלא. מי יתן ואזכה שבעזרת השם, איך שאשתחרר, אוכיח לך שזו תהיה הפעם האחרונה שאני במעצר.

אהבת נצח. למרות שלא עשיתי עבירה, רינה, אהבתי אליך היא אהבת־נצח, והיא לא תישכח לעולמים, למרות כל מה שיקרה. אין לך מושג כמה הייתי רוצה להוכיח לכולם את עזרתי למדינה ואת חפותי מכל פשע. כי פשוט אני יום־יום נלחם, ויש שמאמינים ויש שקשה להם להאמין, לכן כל־כך הייתי רוצה שלפחות יפרסמו הש"ב בעצמם את המיבצע המסוכן שעשיתי עבור המדינה.

ברגע שזה נגע בביטחון־המדינה ובחיי ילדים רבים, לא חשבתי פעמיים וסיפרתי את כל הידוע, ואפילו לא לקחתי מהם פתק בכתב, כי הזמן פעל לטובת הערבים ופחדתי שאם אדחה את הפגישה איתם אז הם בעצמם היו רואים שלא באתי לפגישה, ואז תארי לך מה היה קורה בירושלים.

ועוד דבר, תארי לך אם הערבים לא היו מספרים לי, אז באמת היה קורה אסון כבד!

„בעד כל הון..." כל־כך הם סמכו עלי, עד שהיו בטוחים בי שאעשה את כל מה שיגידו לי, אך רינה, מי כמוך מכיר אותי, שבעד כל הון שבעולם לא הייתי פוגע ביהודי. רינה, הייתי חייב לנהוג בלי רשיון, העיקר להגיע לפגישה איתם, וכל התוכנית שלי היתה שלמחרת בבוקר הייתי צריך לבוא לרב־פקד אנקורי, שהוא מכיר אותי די טוב, ולספר לו.

אז התחלתי לחשוב, קודם כל התקשרתי למר אנקורי, ואפילו קצין־תנועה בירושלים אישר לי להתקשר. ענה לי איזה קצין אחר, ואמר לי שמר אנקורי איננו, ולכן התחלתי לחשוב והגעתי למסקנה שאת כל הסיפור אספר בירושלים, כי ממילא אנקורי היה מעביר אותי לירושלים. חוץ מזה הזמן פעל לטובת הערבים, תארי לך שלא הייתי מופיע לפגישה, וזה היה הפחד שלי, שאם לא אבוא לפגישה עם הערבים, אז באמת אני חושב שהיו בעצמם עושים את ההרג.

ביגדי עבודה. האם זה הפרס שמגיע לי? ולא מספיק כל זה, גם בעיתונות, בעזרת האלוהים, הכל עוד יתגלה, ואז באמת אני לא רוצה שום דבר, רק דבר אחד וזה לחזור לזרועותיך ולבתנו המתוקה שלנו, זה כל מה שאני מבקש מאלוהים.

רינה, אני שוב נותן לך את מילת־הכבוד ואוכיח לך את כל שאמרתי לך בביקור.

האמת, נמאסו עלי חיי עולם תחתון. שוב אני אומר לך, אם יהיה צורך, תראי אותי בביגדי עבודה.

„**ה**פצצה התפוצצה לפני הזמן." זו היתה תגובתו של יצחק שנדר, מנהל חברת־הבת של אל־על לטיסות צ'ארטר, אל־על שירותי־שכר.

שנדל הוא אחד מנאמניו של יושב־ראש מועצת־המנהלים של אל־על, מרדכי בן־ארי, ותמורת נאמנותו זו קיבל את תפקיד מנהל חברת־הבת. הפצצה שאליה התכוון היתה הסקופ של העולם הזה מהשבוע שעבר, על שיחה במיסעדה טריאנה, שבה הובאו ציטוטים משיחתו של בן־ארי עם שר־האוצר שימחה ארליך.

התגובות לכתבה היו סוערות במיוחד. בשיחות פרטיות אמר מנכ"ל אל־על, מרדכי („מוטי") הוד, כי הוא מאמין לכל מה שנכתב בכתבה. הוא, כמו כל אחד מעובדי אל־על וארקיע, ידע כי שום עיתונאי או אדם שאינו מצוי כמו בן־ארי וארליך בכל רזי־הרזים של אל־על, לא היה יכול לכתוב כתבה זו.

כאשר, במשך השבוע שאחרי פירסום הכתבה, התבררו אף דברים שאיש מלבד השניים לא היה יכול לנחש, שוכנע מוטי הוד לחלוטין. אחת מדוגמות ה„בישול" שאיש לא היה יכול לדעת עליו מלבד בן־ארי וארליך, היתה הרמז לכוונה למנות את אריאל וינשטיין כמנכ"ל אל־על. השיחה שהתנהלה, ושצוטטה בכתבה, היתה כדלהלן:

ארליך: „מה דעתך על אריאל ויינשטיין?"

בן־ארי: „הוא בחור מצויין."

ארליך: „אני רוצה להכניס אותו לעסק. אולי נמנה אותו לדירקטוריון של תש"ת? יש שם עוד מקום?"

בן־ארי: „כן, זה בסדר."

רק אחרי שהכתבה פורסמה, התברר כי אכן ויינשטיין מונה כחבר מועצת־המנהלים של תש"ת.

התגובה הרישמית הראשונה על הכתבה באה למחרת פירסומה, ביום הראשון האחרון. מוטי הוד ביקש פגישה עם בן־ארי, וזו אכן נערכה במישרדו של בן־ארי בנמל־התעופה בן־גוריון. עובדים רבים טוענים כי שמעו את הצעקות הבוקעות מהחדר — החל מהשעה 9.00, עת החלה הפגישה, ועד לשעה 10.00. איש אינו יודע בבירור מה נאמר באותה פגישה, שהתנהלה

הסקופ שפורסם בגיליון האחרון של „העולם הזה" גרר אחריו התנגשות חזיתית מרובעת: השר, היו"ר, המנכ"ל והעובדים

בארבע עיניים, אולם, מקורביו של הוד סיפרו כי בפגישה היה המנכ"ל החלטי ב־יותר. „יש לברר את הענינים בינינו. אי אפשר להמשיך יותר בצורה זו. היתה תקופת ניסיון של שנה, אני כמנכ"ל ואתה כיושב־ראש מועצת־המנהלים, והניסיון לא עלה יפה."

בן־ארי חזר והכחיש באותה פגישה כל מה שפורסם בהעולם הזה, והוד הודיע לו במפורש כי הוא מאמין למה שנכתב בעיתון, כלומר שאינו מאמין לבן־ארי. הוד זרק את הכפפה לבן־ארי. במילים בוטות פחות או יותר הוא הסביר ליושב־ראש שהם לא יוכלו לנהל את אל־עד יחד.

יש מן הפקידים הבכירים האומרים, כי כוונתו של הוד היתה שעל בן־ארי יהיה להתפטר, אחרת יתפטר הוא. יש המפרשים דברים אלה באופן מתון יותר: בן־ארי יוכל להמשיך לכהן כיושב־ראש מועצת־המנהלים, אך לא באופן פעיל.

„הדברים הוצאו מהקשרם"!

באותו היום היו הוד ובן־ארי צריכים לצאת לכנס השנתי של יאט"א שנערך בז'נווה, ואשר בו עמדו לדון במחירי ה־טיסות באירופה. מוטי הוד הודיע כי אינו נוסע לכנס, מפני שאינו יכול לעזוב את פעולה מלא ביני לבין מנכ"ל אל־על, וביני לבין הדירקטוריון של החברה. המנכ"ל נהנה מאמון הדירקטוריון ומאמוני האישי."

הראשון שצחק למיקרא הודעה זו היה מוטי הוד.

באותו יום גם פורסמה תגובה ראשונה של מישרד־האוצר. דובר המישרד מסר הודעה לעיתונות, מאחר שארליך עצמו נמצא בחוץ־לארץ. בהודעה מסר כי ארליך לא נפגש עם מרדכי בן־ארי לשם דיון על פיטורי הוד או על פיטורי עובדים באל־על. מאוחר יותר נודע כי גיליון העולם הזה הגיע אל ארליך, והוא מיהר לטלפן ביום השישי לביתו של הוד ולהסביר לו כי „חלק מהדברים שפורסמו" לא נאמרו.

„הוא חותר תחת המנכ"ל"

ב„אל־על" היתה חלוקה של פקידים בכירים התומכים בהוד, לעומת פקידים בכירים אחרים התומכים בבן־ארי. כיום נראה כי לבן־ארי נותרו שני תומכים בלבד. האחת: לובה וולק, מזכירת הנהלת החברה, אשר בתקופה שבה היה בן־ארי מנהל החברה נאמר עליה כי היא שולטת לא רק בבן־ארי אלא גם באל־על. וולק שהתה בחוץ־לארץ כאשר התפוצצה הפרשה. בן־ארי סידר שהיא תלווה את ראש־הממשלה נערכה בין סמנכ"ל החברה לענייני כוח־אדם, מנחם ליאור, לבין נציגי חמישה ועדים, לא היתה הכתבה שהופיעה בהעולם הזה הנושא הרישמי, אולם התייחסות אליה היתה כימעט בכל מישפט. לראשונה מאז נכנס מוטי הוד לחברה הודיעו העובדים על תמיכתם המוחלטת במנכ"ל שלהם. ב־התייחסם להצעות־הפיטורין של ארליך ו־בן־ארי, אמר יושב־ראש ועד עובדי התח־זוקה איתן רוזנמן: „אותנו לא יפחידו עם דיבורים על הקפאת פיתוח. אם רוצים שעמית היה נותן לארליך דריסת־רגל כל־שהי בהחלטה זו. עמית נתן גיבוי מלא להוד בעת שהיה שר־תחבורה, גם מול ניס־יונות ההתנכלות של בן־ארי.

אם ייבחר כשר־התחבורה דוד לוי, איש חרות וידידו של וייצמן, נראה שהפור יוטל לטובתו של הוד, ובן־ארי יצטרך ללכת מ־אל־על בצורה עדינה יותר או פחות.

אולם קיימת גם אפשרות שתיק התחבורה יינתן לאיש המיפלגה הליברלית. אם אומנם כך יהיה, יצטרך הוד לעזוב את החברה.

מילחמה עד הסוף

בעוד עובדי אל־על מניחים בינתיים לשני ראשי החברה לנהל את המאבק שלהם, יצאו עובדי ארקיע למילחמה מיי־דית. בשיחה בין ארליך לבן־ארי היתה התייחסות מפורשת לארקיע, ותוכניתם של השניים היתה להמית את ארקיע תוך שנ־

פצצת הזמן שהתפוצצה לפני זמנה

החברה הנמצאת במשבר; ואילו בן־ארי לא ויתר על הנסיעה אך דחה אותה ביום, בגלל הפגישה עם הוד.

סיכום השיחה בין השניים היה כי הם ידונו במעמדו של בן־ארי, מייד עם שובו של זה מחוץ־לארץ. יש הטוענים כי בן־ארי ממתין לשובו של שר־האוצר, השוהה אף הוא בחו"ל, כדי לקבל ממנו גיבוי, ואילו הוד ממתין לשובו של ידידו, שר־הביטחון עזר וייצמן, מחו"ל, כדי לקבל גיבוי נגדי.

התגובה הרישמית הראשונה היתה של מוטי הוד. „אם יושב־ראש מועצת־המנהלים מרדכי בן־ארי ושר־האוצר שימחה ארליך מקיימים שיחה, והיא כולה נוגעת לתיכנון העניינים שעליהם דובר הרי זה דבר חמור. הועלו נושאים מאחרי גבי. אם תוכן ה־שיחה נכון, ויש לי יסוד להניח שהוא נכון, זה חמור מאד."

בעוד מוטי הוד אינו מסתיר את זעמו ומשוחח עם עיתונאים, הסתגר בן־ארי בחדרו וסרב לקבל עיתונאים או שיחות־טלפון מהם. רק מאוחר יותר באותו יום הוציא דובר אל־על, עמי דוראון, הודעה מגומגמת לעיתונות שנוסחה על־ידי בן־ארי עצמו. הודעתו של בן־ארי אמרה: „הדברים שהופיעו בהעולם הזה אינם משק־פים את תוכן השיחה שנערכה ביני לבין שר־האוצר, אינם תואמים את האמת והם תערובת של חצאי־אמת, פרי דימיונו של הכתב והוצאת דברים מהקשרם." בסופה של ההודעה אמר בן־ארי — „קיים שיתוף־מנחם בגין במסעו לארצות־הברית, תפקיד שאותו נטל בן־ארי בדרך־כלל על עצמו. המקורבים לבן־ארי סיפרו כי הוא ערך כמה שיחות־טלפון עם לובה.

התומך השני של בן־ארי הוא מנהל חברת־הבת של אל־על לטיסות שכר, אל־על שירותי־שכר, יצחק שנדר. שנדר הוא איש מובהק של בן־ארי ובן־ארי היה זה שסידר לו, למרות התנגדותם של רבים מבכירי אל־על, את תפקיד מנכ"ל חברת־הבת. ה־איש היחידי שאיתו שוחח בן־ארי, פעמים במשך שעות ארוכות, היה שנדר.

לבן־ארי היו תומכים נוספים בתוך מע־רכת הפקידות הבכירה של אל־על, אולם נראה כי התפוצצות הפרשה נטלה ממנו את תמיכתם. סיפר אחד מהם: „המילחמה של בן־ארי נעשית בצורה לא־הוגנת. הוא דחף אותנו אל מוטי הוד. אי־אפשר לתמוך בבן־ארי כאשר רואים איך הוא חותר תחת המנכ"ל, ומוכן להקריב את החברה כולה למען האמביציות האישיות שלו."

בסוף השבוע שעבר ובתחילת השבוע ה־נוכחי, קשה היה למצוא באל־על אדם עובד. הכל היו עסוקים בפגישות ובשיחות על פרשת טריאנה. ועד הפקידים באל־על, שהוא דווקא אחד הוועדים הממושמעים ומאלה ש„לא עושים צרות," שיכפל על חשבונו את הכתבה של העולם הזה, והפיץ 1000 עותקים בין העובדים.

בתחילת השבוע באה גם ההתייחסות הראשונה של העובדים עצמם. בפגישה ש־לפטר, שיפטרו אנשים מהנהלה שהתנפחה מעל ומעבר לכל פרופורציה."

בשיחות סודיות שקיימו חברי ה־וועדים, הם החליטו להילחם עד חורמה בבן־ארי ולתת גיבוי מלא להוד. הם עומ־דים לפתוח את מילחמתם בפירסום בוטה נגד בן־ארי בעיתון הפנימי של אל־על, שייצא בשבוע הבא. מאוחר יותר דורשים העובדים לקבל הצהרה כי אין מתכוונים לפטר אפילו עובד אחד, או להקפיא את הפיתוח של החברה.

מוטי מחכה לעזר

לעובדים אין ספק שיקבלו הצהרה מהוד, שכבר אמר השבוע: „נתייעל בדרכים שונות אבל אני, אישית, נגד פיטורי עובדים." אולם הם ידרשו מבן־ארי הצהרה מקבילה, או התפטרות. קיימת אפשרות שאם ימשיך בן־ארי לכהן כיושב־ראש פעיל של מועצת־המנהלים של אל־על, ולא יסכים למסור הצהרה נגד פיטורי עובדים והקפאת ההצטיידות, יכריזו העובדים על שביתה — עד לסילוקו.

אולם, יותר מכל ייקבע גורלם של בן־ארי והוד על־פי זהותו של שר־התחבורה הבא. אילו פרצה סערה זו בעת שמאיר עמית היה שר־התחבורה, היה בן־ארי מוצא עצמו מחוץ לאל־על תוך דקות ספורות, מבלי תיים על־ידי מכירת חלקה של הממשלה בה לגורם זר, ודיכוי העובדים.

ביום השני השבוע השביתו עובדי ארקיע את טיסות החברה למשך שעתיים, וכינסו אסיפת עובדים. העובדים דרשו הבטחות מפורשות שהחברה לא תיסגר ולא תימכר לגורם שישתק אותה. כמו־כן דרשו ה־עובדים את התפטרותו של מרדכי בן־ארי מתפקיד יושב־ראש מועצת־המנהלים של ארקיע. לדיבריהם, היה זה בן־ארי שהרס את ארקיע והביאה למשבר שבו היא שרויה, וקיים ניגוד אינטרסים בין שני תפקידיו של בן־ארי באל־על ובארקיע.

מזה שנים אחדות טוענים בארקיע כי קיים ניגוד אינטרסים כזה, אולם לא יכלו להוכיח אותו. השיחה שנערכה בטריאנה משמשת להם הוכחה חותכת לכך, ועורכי־הדין של עובדי ארקיע מתכוונים להשתמש בה בפנייה לבית־המישפט־הגבוה־לצדק ש־הם עומדים להגיש.

אולם עובדי ארקיע החליטו גם על כמה פעולות נוספות. ביום השישי הקרוב יקבלו בהפגנה — הם ומישפחותיהם — את פני שר־האוצר בשובו לארץ. גם אם יצליח ארליך להסתלק במהירות ממפגיני ארקיע, הוא לא ייפטר מהם בקלות. ההפגנה תימשך שבוע שלם, ליד ביתו של ארליך.

ביום הראשון, ה־26 בחודש זה, תושבת חברת ארקיע. עובדי החברה יעלו לירושלים עם מישפחותיהם, יפגינו ליד מישרד ראש־הממשלה בעת שתערך ישיבת הממשלה.

העד המהופנט

(המשך מעמוד 33)

טען קולקר: החקירה בהיפנוזה גורמת לכך שהנחקר יאמין בדברים שאינם בהכרח אמת. „כאשר שאל המהפנט את הקבלן גיבור מתי נתת לרכטמן כסף, הניח המהפנט שגיבור אכן נתן את הכסף, ועל־ידי כך קיבל תשובה מתאימה להנחה שהניח בשאלה.”

מי שלט במהופנט?

גיבור היתה, לדעת הסניגור, מוטיווציה גבוהה לשקר, שכן מעמד עד־המדינה הוענק לו כדי שיעיד נגד רכטמן. אם לא יעשה כן, הוא צפוי להפעלת עונש־מאסר על־תנאי, התלוי ועומד נגדו, והגשת כתב־אישום נוסף בשל עבירות־בנייה וגניבת־מים שביצע.

הוסיף הסניגור: „ייתכן, כפי שהעיד קליינהאוז, שעד־המדינה נעל עצמו על הפרטים שנאמרו בשעת ההיפנוזה. במיקרה כזה הוא מאמין בדבריו, מוכן להישבע כי אכן הוא זוכר את הפרטים, בעוד שלמעשה אלה יכולים להיות שקרים או מישאלות־לב, ולא ניתן לבדוק זאת. לפיכך אין בית־המישפט יכול להחליט אם להאמין לגיבור אם לאו, אפילו אם קולו והתנהגותו נראים כנים.

„טענות אלה עולות לראשונה בבית־מישפט בארץ, ונראה שבית־המישפט העליון והכנסת יצטרכו לתת עליהן את הדעת.

„כפי שעולה מעדותו של הד"ר קליינהאוז, אל נערך כל פרוטוקול של החקירה בהיפנוזה. במהלך החקירה העביר המהפנט את הקבלן גיבור לשליטתו של חוקרי־המישטרה, ששאל אותו כמה שאלות. האם יכולים אזרחי מדינת־חוק להסכים, שהשימוש בהיפנוזה על־ידי המישטרה ייעשה באופן חופשי, מבלי שיחולו עליו כללי רישום אלמנטריים או לפחות הקלטה?”

השופט חיים שטיינברג עדיין לא הספיק להכריע בעניין. הוא סירב להיענות לדרישת הסניגוריה ולפטור אותה כליל מן הצורך להשיב לתביעה, בין השאר, על סמך טענה זו. אך החלטתו העקרונית בסוגיה מרתקת זו תינתן רק בפסק־הדין, כשיצטרך השופט לשקול כיצד להתייחס לעדותו של גיבור.

עד אז יוכל הסניגור להביא עדים להפרכת עדותו של קליינהאוז (או לחיזוקה דווקא) — אם הוא מעוניין בכך.

האם בושל הסליל?

בעיה מישפטית אחרת שהטרידה את הכנסת והציבור כולו, והקשורה במישפטו של רכטמן, היתה קבלת סלילי־ההקלטה, שבו הקליט אהרון גיבור את שיחתו עם שמואל רכטמן, אחרי שהמישטרה הטמינה על גופו מכשיר־האזנה והדריכה אותו אילו שאלות לשאול, כדי להוציא מפי רכטמן הודאה בכך שקיבל ממנו שוחד.

אחרי שדחה את קבלת החלטתו במשך חודש ימים, קבע השופט שטיינברג: „סלילי־ההקלטה בין הנאשם לבין עד־המדינה התקבלו כראייה בבית־המישפט.”

במשך שישה ימים דן בית־המישפט בסוגיה טכנית סבוכה זו, כאשר פרקליטות־המדינה טוענת כי לא נערכו בסלילים זיופים, ואילו הסניגוריה מצידה מנסה בכל כוחה לשכנע את בית־המישפט כי בסלילי ההקלטה נערכו שינויים, ועל כן אין לקבלם כראייה בבית־המישפט.

עורך־הדין עודד גבע, ממישרדו של נחשון, טען בבית־המישפט כי בהתאם להלכות שנפסקו על־ידי בית־המישפט העליון, מוטלת על התביעה החובה להוכיח שישה תנאים מוקדמים, קודם שישתכנע בית־המישפט באמינותה של ההקלטה המוצגת בפניו. לטענת הסניגור, התביעה לא הוכיחה את התנאי הרביעי, מתוך השישה, האומר כי „לא נעשו בסרט־ההקלטה שינויים בצורת השמטות”.

אהרון גיבור נשלח על־ידי המישטרה להיפגש עם הנאשם במישרדו. הנאשם היה אז ראש עיריית רחובות. על גופו של גיבור הוטמן מכשיר־הקלטה זעיר, מסוג נאגרה־אס־אן, ומיקרופון הוצמד לגופייתו. השיחה שניהל גיבור עם רכטמן ארכה כחמישים דקות, אולם בצאתו מהשיחה שכח גיבור להפסיק את פעולת מכשיר־ההקלטה, ולתוך הסליל שורבבו קיטעי־שיחה שניהל עם אנשים ברחוב, בדרכו לביתו, ושיחה שניהל עם אשתו.

כשהחליטה פרקליטות־המדינה להעמיד את רכטמן לדין ולהשתמש בסלילי־ההקלטה כראייה, שלחה הסניגוריה מומחה מטעמה לבדוק את הסליל.

טכנאי־הקול שמואל אבוהב בדק את הסלילים, ובעדותו בבית־המישפט טען: „בסליל־ההקלטה בוצעו לפחות שני שינויים, בצורת השמטת שני קטעים.”

אבוהב אמר כי אי־אפשר לברר מבחינה טכנית את אורכם של הקטעים שהושמטו. על דרך בדיקת הסלילים סיפר: „בתחילה שמעתי את ההקלטות מיספר רב של פעמים. תוך כדי שמיעה הבחנתי בשני מקומות שנשמעו חשודים.

„במקום החשוד הראשון שמעתי כניסה מוזרה של המילה שהיתה אמורה להיות ,אנחנו׳, אולם בהקלטה נשמעה המילה ,נחנו׳.

„בקטע השני הבחנתי בהפסקה של חלקיק־שנייה ברעש מזגן־האוויר שפעל בחדר, ונשמע ברקע השיחה לכל אורכה, מילבד במקום זה.”

לצורך הבדיקה המדוקדקת של הסלילים, שאל אבוהב מכשיר אוסצילוסקופ (משקף תנודות) ממכון וייצמן. הוא העביר את סליל ההקלטה דרך המכשיר, וצילם את המוקרן על מסכו.

60 אלף לטמיון!

העיד אבוהב: „בבדיקת התצלומים גיליתי רעש־רקע שנקטע בצורה חדה, וכניסת רעש הדש בתדירות נמוכה ביותר, תופעה המעידה על התחברות אינפורמציה חדשה כתוצאה מהפעלתו של מכשיר־הקלטה־משמיע בזמן עריכת בישול.

„בהמשך גיליתי, שהתדירות הולכת וגדלה עם התייצבותו של המכשיר במצב של חוסר־תנועה למצב של מהירות נורמלית.”

בבדיקת הקטע החשוד השני גילה אבוהב, לדבריו, תופעה של שקט מוחלט במשך פרק־זמן של חלקיק השניה, „דבר הנובע מהפעלתו של המכשיר בשעת ביצוע הבישול.”

סיכם אבוהב: „אין לי כל ספק שבסלילי־ההקלטה בוצעו בישולים.”

השופט שטיינברג לא קיבל את דעתו של מומחה־הקול.

כשקרא את החלטתו, לקבל את ההקלטות כראייה, החווירו פניו של הנאשם. שמואל רכטמן כבש פניו בקרקע. רק ביציאתו מבית־המישפט סינן בעצב: „60 אלף לירות עלתה העדות היקרה של אבוהב. עכשיו ירד גם זה לטמיון!”

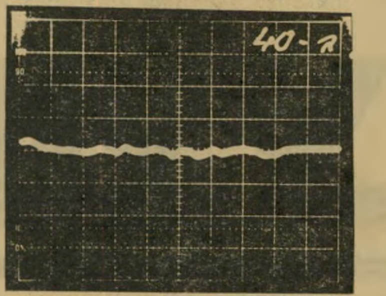

דממת האלחוט נראית בתמונה שצולמה על־ידי המומחה שמואל אבוהב, לטענתו בדבר הפסקת רעש מזגן־האוויר.

רעש המזגן צולם לצורך ההשוואה לדממת־האלחוט. הרעש ליווה את השיחה בין גיבור לרכטמן לכל אורכה, ונעלם לפתע.

אפשר...
...לשחות אתו ... לרקוד אתו... להתעמל אתו ... לרכב אתו
... לשחק אתו ... לרוץ אתו ... לרחוץ אתו ... לטייל אתו
... לבלות אתו ... וגם ...
...לזכות בפרסים!
השתתפי
במבצע הפרסים הגדול של טמפוני או־בה
o.b.

ואת עשויה לזכות באחד מ־ 111 הפרסים יקרי הערך:

פרס ראשון:
חופשת שבוע ברודוס
באביב — כולל טיסה!

10 חולצות אפנתיות — פמוט לבה
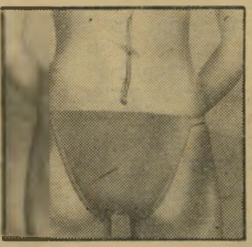
10 בגדי־ים אפנתיים — Diva דיווה

10 זוגות נעליים אפנתיות — נעלי מרנו Merano
10 בקבוקי בושם איב סאן לורין — YVES SAINT LAURENT
10 מערכות למיטה (2 ציפות וסדין גדול) — כוכבי — כלי מיטה ללא גיהוץ

20 אריזות שי Body Lotion + 2 סבונים — fenjal

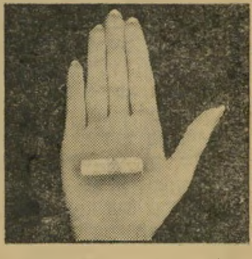
20 אריזות שי (סבון, מי קולון וטאלק) — Maja „מאחא”
20 אריזות שי (בושם מיני ספריי + 2 סבונים) — YARDLEY

כל שעלייך לעשות — גזרי:
4 מכסים של קופסאות 10 טמפוני או־בה או
2 מכסים של קופסאות 40 טמפוני או־בה או
מכסה אחד של קופסאות 80 טמפוני או־בה
ושלחי אל: מבצע או־בה, ת.ד. 2115, חיפה
בציון: שמך, כתובתך וגילך.
המעטפות שתגענה עד ה־25.12.78
תשתתפנה בהגרלה שתערך בפקוח רואה חשבון.
אפשר לשלוח יותר ממעטפה אחת!
עובדי החברה אינם רשאים להשתתף במבצע

o.b.
הטמפון הקטן שכבש את העולם.

ארנון ושות׳ פרסומאים בע״מ

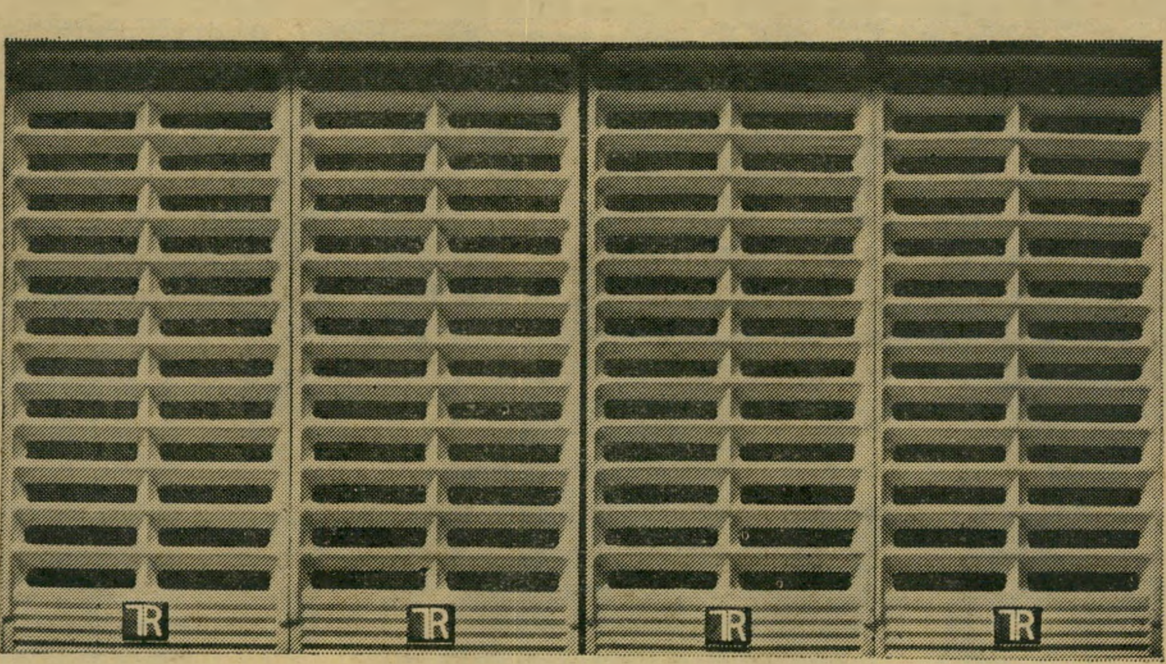

להתחמם לאורה של לְבֵנָה.

לבני השמוט בתנורי חימום דומות לרוב אחת לשניה בצורתן, אך שונות לחלוטין בביצועיהן. כשאתם רוכשים תנור - ולא חשוב היכן - שימו לב ללבני השמוט: שלנו מיוצרות באנגליה לפי דרישות מיוחדות של "רוקח תעשיות", מפיקות חום רב יותר בהקרנה אינפרה־אדומה מרוכזת, המחממת את הלב ומאירה את העין.
האם חשבתם על בטחון הילדים המסתובבים בבית? בידקו אם התנור החדש מצוייד בברז בטחון **טרמו־מגנטי,** הקוטע מידית את זרימת הגז במקרה של הפסקת הבעירה.

עוד נושא שיש לתת עליו את הדעת הוא החסכון בגז. האם הותקן בתנור מבער של "רוקח תעשיות" המנצל כל גרם של גז בצורה מושלמת וללא ריחות לוואי? כך ניתן להפיק יותר חום

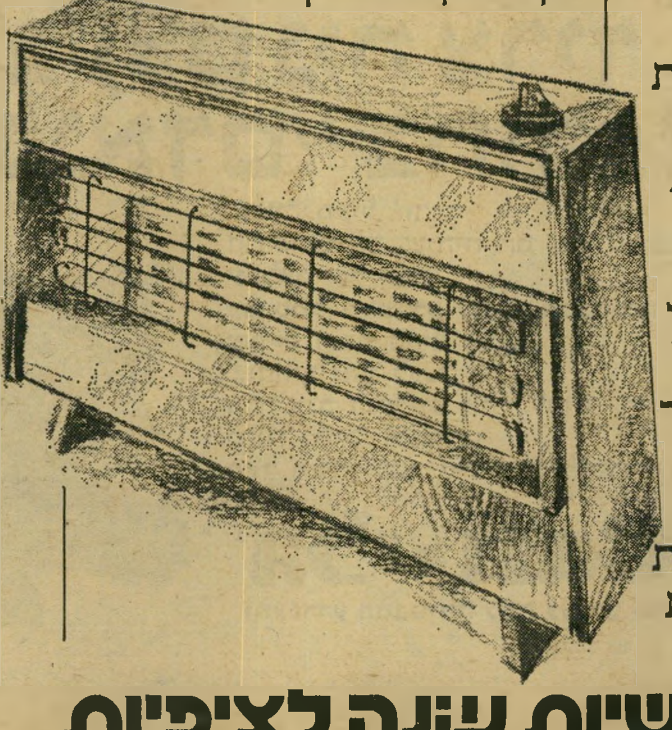

בפחות אנרגיה.
"רוקח תעשיות" מפנה את תשומת לבכם לשכלול נוסף: מתג פיקוד המפעיל את ההצתה האלקטרונית בסיבוב קל ומאפשר בחירת דרגות בעירה שונות לפי מצב החורף...

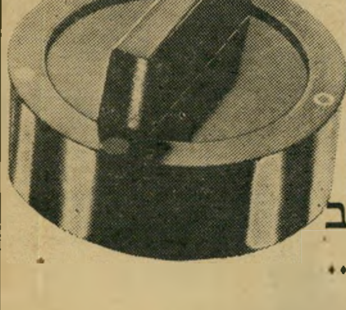

רוקח תעשיות

אגף החימום

רוקח תעשיות עונה לציפיות

ת.ד. 245 הוד השרון

בעצם מה צריך
ה״בנאדס״ בחורף?...
...איזה מעיל ״זרוק״
חתיכה לענק, שיהיה חם גזעי ושובב!
ונעליים של ״גלי״
עם סמל הצפרדע כמובן המבטיחה לכם
צעדים רבים רבים רבים...
...וחורף גזעי לענין.
דרך אגב הנעליים מתלכלכות? רחצו אותן..
כן!!! במים וסבון.
ועוד משהו קטן. שימו לב לכפתור האדום!
Gali-גלי®
והצפרדע המבטיחה לכם צעדים רבים רבים...

שידור

צל"ש

● למפיק **אלכס גילעדי**, על ההפקה המצויינת של מוצאי יום־הבחירות לרשויות המקומיות. למרות ששמו של גילעדי נחבא בין הכותרות, בין **חיים יבין** שהוכתר כמפיק התוכנית, לבין **עמירם ניר**, ש־ערך את הסירטון על אופן ההצבעה וריכז את המצביעים, הרי לעובדי הטלוויזיה ברור כי חלק־הארי של ההצלחה היה בזכות גילעדי.

כיום נחשב גילעדי כאחד המפיקים ה־מעולים בתבל, והוא אף מקבל הצעות־עבודה מתחנות טלוויזיה שונות בעולם, ש־אנשיהן נתקלו בו בעבודתו המיבצעית. אולם גילעדי ממשיך לעבוד בטלוויזיה ה־ישראלית, תמורת משכורת של 7000 לירות לחודש, ומפאר את הטלוויזיה במיבצעים שונים משלו, כמו האולימפיאדות, אליפו־יות־העולם בכדורגל, מיבצע ביקורו של **אנוור אל־סאדאת** בארץ, מיבצע השי־דורים ממצריים (שם כבש לחלוטין את לב המצרים) וכמו עבודתו בשני המיבצעים הקרובים של הטלוויזיה הישראלית: כיסוי

מפיק גילעדי
הטוב בעולם

חתימת הסכם־השלום והארוויזיון.

נראה כי אין כיום מפיק בסדר־הגודל של גילעדי המסוגל להרים הפקות מסובכות, אם כי כדאי היה לקברניטי הטלוויזיה לגדל ממלא־מקום, לאותם מיקרים בהם לא יעמוד לו כוחו של גילעדי לשאת בכל המעמסה.

מאחרי המסך

רוצים לחסל את אחימאיר

המילחמה הגדולה נגד עורך מבט וסגן מנהל מחלקת־החדשות, **יעקוב אחי־מאיר**, החלה. אישי־שילטון וחברי־כנסת מהליכוד התחילו כבר לבחוש בצלחת, ובין התנאים שיוצגו למנהל־הטלוויזיה הבא יהיה הראשון: להעיף את אחימאיר.

אנשי־הליכוד רואים באחימאיר לא רק מתנגד אלא גם בוגד. **מנחם בגין** היה בטוח כי יעקוב, בנו של אבא אחימאיר, מראשוני הרביזיוניסטים ומייסד **ברית־הבריונים** בשנות ה־20, נמצא בכיסו, ונראה כי לא כך. בין המתארגנים הראשיים נגד אחימאיר נמצאים דווקא שניים מראשי הליברלים, ח"כ **יצחק שריר** וח"כ **מנחם סבידור**.

עיקר חמתם של השניים היתה על ה־מידגם שערכה הטלוויזיה לבחירות לכנסת, שהראה מפולת גדולה לליכוד. נודע לראשי הליכוד כי הראיון לערוך את המידגם הזה היה של אחימאיר, והוא גם דאג ל־הפקתו. פגע בהם יותר מכל שאחימאיר דאג לכך שעצם עריכת המידגם תישמר בסוד, כדי שאנשים כמו שריר וסבידור לא יצליחו למנוע את עריכתו ושידורו.

אחימאיר הוא איש־חדשות מהטובים ב־בניין הטלוויזיה, וידוע כמי שאינו נושא פנים לאיש. למרות רטינותיהם של ראשי הליכוד, הזמין אחימאיר דווקא את הפרו־פסור **שבח וייס** להיות פרשן יום־הבחי־רות, למרות שווייס ידוע כחבר המערך וכמועמד רשימת מיפלגה זו לעיריית חיפה. אחימאיר טען להגנתו כי וייס הוא בין הבודדים בארץ המבינים והעוסקים בנושא המוניציפלי, ולכן לא היה צורך להתחשב בדיעותיו.

להתקפות יש לאחימאיר תשובה אחת, שאפילו לאנשי הליכוד קשה לערער עליה: „אני עיתונאי. אין לי יחס למיפלגה זו או אחרת. אני מביא לשידור מה שראוי ל־שידור."

פרס הדליף את התוצאות

מידגם הטלוויזיה על הבחירות לכנסת כימעט ולא שודר. תוצאות המידגם לא הגיעו למערכת המורכבת של שידורי יום־הבחירות עד כמה דקות לפני 12, מועד שבו איימו הטכנאים להפסיק השידורים.

אולם כפי שקרה הרבה פעמים, לא מימשו הטכנאים את האיום שלהם. יש בין הטכ־נאים הטוענים כי הגלישות הכימעט יום־יומיות, מהשעה 12 בלילה, שהטכנאים מאפשרים למערכת החדשות, מביאות לכך כי סמנכ"ל רשות־השידור, **שלמה עבאדי** מצליח במילחמתו נגדם, וכי מאבקם הצודק אינו מגיע לפיתרון.

אחרי שידור התוצאות החלקיות באותה מהדורה, שעובדו באופן ידני ולא על־ידי מחשב, המשיכו במחלקת החדשות, עד לשעה שלוש לפנות בוקר, לעבד את התו־צאות, שבסופו של דבר הביאו עוד מנדא־טים למערך ופחות מנדאטים לליכוד. מגמת עורכי המידגם, ובראשם **יעקוב אחי־מאיר**, היתה שלא לפרסם את התוצאות הסופיות עד למהדורת מבט של היום ה־רביעי בלילה, אולם אחימאיר עשה שגיאה. הוא ביקש מכתביו לבקש תגובות על ה־תוצאות המעודכנות של המידגם מראשי המיפלגות, וביניהם ראש מיפלגת־העבודה, **שמעון פרס**. היה זה פרס שהדליף, כמובן, את התוצאות הסופיות של הסקר,

סמנכ"ל עבאדי
העיתונאים מתארגנים

והוא שודר לראשונה בגלי צה"ל במקום בטלוויזיה הישראלית.

הדובר הדליף

הסקר הטלויזיוני גרם לכמה וכמה חיכוכים בתוך המערכת. מנכ"ל רשות־השידור, **יצחק לבני**, לא ידע על הכוונה לעשות את המידגם לכנסת, אשר כונה ב־מערכת־החדשות בשם־הצופן „מידגם מיס־פר שלוש". אנשי החדשות חששו לספר על־כך ללבני, מאחר והם ידעו על יחסיו הקרובים עם עיתונאים רבים.

אחת שידעה על הסקר, המסעיר כיום את כל הארץ, היתה כתבת דבר **טובה צי־מוקי***. היא העבירה ידיעה על כך לעי־תונה, אולם העיתון לא פירסם זאת בטענה כי „העניין אינו מעניין."

גם פורום־החדשות של רשות־השידור דן

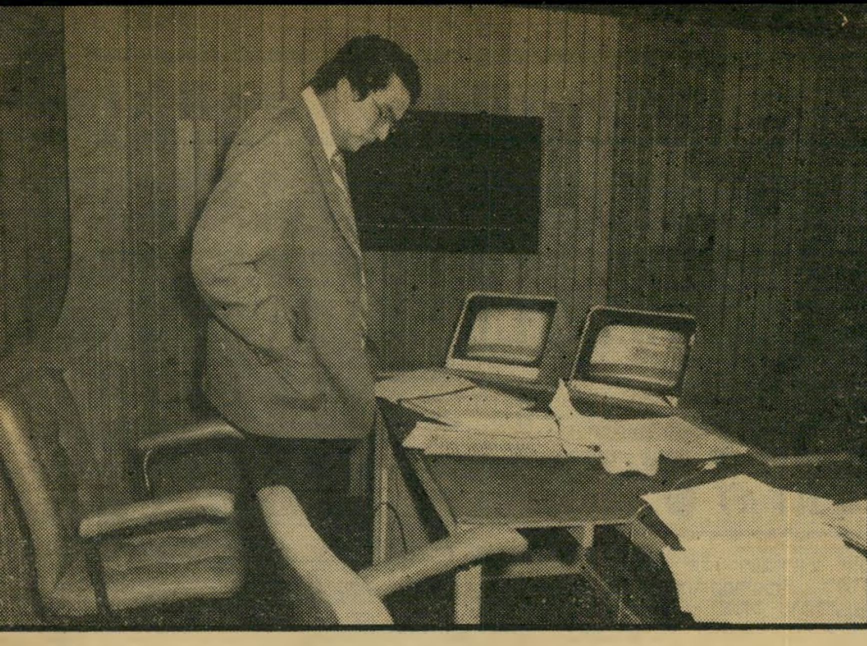

עורך אחימאיר
הליכוד החליט לפטר

למחרת יום הבחירות במידגם המייוחד, וכל הנוכחים, מילבד אחד, גמרו עליו את ההלל. היחידי שטען נגד הסקר היה דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, הידוע כאיש הליכוד.

עמירב אף נתפס על־ידי אנשי מחלקת־החדשות בפשע עיתונאי שלא ייעשה. בשעה 10.30 בערב, כחצי שעה לפני התחלת השידור, כבר היו תוצאות חלקיות בידי הטלוויזיה, ובין שאר האנשים שקיבלו אותם או שמעו עליהם היה משה עמירב. הוא מיהר לטלפון ודיווח על התוצאות. איש אינו יודע למי דיווח עמירב, אם לליכוד או לידידיו, אולם הדבר עורר את חמתם של אנשי מערכת־החדשות, שהודיעו לעמירב כי לא יתירו לו בעתיד, במיבצעים מסוג זה, להיכנס לתוך האולפן.

פשיטת רגל מוחלטת

בשבוע שעבר הוזעק מי שהיה מפיק התוכנית השעה השלישית, **דוד מיכאליס**, ממקום מושבו בוושינגטון, כדי להציל את מחלקת־התוכניות מהבעיות שיש לה ב־חידוש ההפקה של השעה השלישית. מיכ־אליס אמנם בא ויעץ עצות, אולם נראה כי מחלקת־התוכניות לא תוכל להרים בעצמה תוכנית זו, והיא תתן אותה להפקה פרטית, תוך כדי הוצאה כספית גדולה.

נערכו כבר מגעים עם המפיק **דן ארזי**, אחד השותפים של סרטי קסטל, כדי שהוא יפיק את השעה השלישית עבור הטלוויזיה. אם אמנם תפיק חברה פרטית תוכנית זו, הרי זו תהיה עדות נוספת לכישלונה של הטלוויזיה הישראלית בהפקה עצמית.

בשבוע שעבר התקיים דיון ארוך בוועד המנהל סביב השאלה: את מי לבחור כ־יורשו של ד"ר **ירמיהו יובל** בהנחיית התוכנית. רק לאחר שמרבית חברי הוועד המנהל הביעו את דעתם והעלו שמות, התברר להם כי הטלוויזיה כבר בחרה ב־מנחה השעה השלישית. יהיה זה ההיסטוריון **יהודה עילם**, אשר עבר כבר מיבחן־מסך.

הבעיה: סנטה קתרינה

כבר עתה נערכים בטלוויזיה לשידור מייוחד ביום חתימת הסכם־השלום עם

דובר עמירב
חטא עיתונאי

מצריים. המגמה היא לשדר במשך כל היום שידורים בעברית ובערבית, עם או בלי שיתוף פעולה עם הטלוויזיה המצרית. השידור יכלול תוכניות־בידור של שני העמים וראיונות פוליטיים עם אישים ישראליים ומצריים.

אולם הבעיה מתעוררת לגבי שידור ישיר מטקס חתימת ההסכם. אם הטקס ייערך בירושלים או בקאהיר, אין כל בעיה. אולם על פי טענת מהנדס הטל־וויזיה, **אורי לעדן**, אי־אפשר יהיה, מה־בחינה הטכנית, לשדר את הטקס בשידור ישיר אם הוא ייערך בסנטה קטרינה.

מפיק המיבצע, **אלכס גילעדי**, לועג בגלוי לטענותיו של לעדן, וטוען כי ב־מאמץ הנדסי קל, אם יהיה לעדן מוכן לעשותו, אפשר היהה לשדר גם מסנטה.

מי משקר?

אחת מבכירות עיתונאיות־הטלוויזיה ב־עיתונות היומית, כתבת על המשמר **שול־מית טויב**, הגישה ליושב־ראש הוועד המנהל של רשות־השידור, הפרופסור **ראו־**

מפיק פרטי ארזי
השעה השלישית

בן ירון, תלונה נגד סמנכ"ל הרשות **שלמה עבאדי**, וטענה בתלונתה כי עבאדי שקרן.

לפני למעלה משבוע הגיעה לטויב ה־ידיעה בדבר נסיונותיו של עבאדי לפטר עיתונאים העובדים בחלקי־מישרה ברדיו ובטלוויזיה, בעוד הם עובדים במישמרות שלמות בעיתונים יומיים. כפי שעליה לע־שות, כעיתונאית, פנתה טויב אליו וביקשה את תגובתו לידיעה. עבאדי הכחיש אותה מכל וכל, ורק אחר כך התברר לה שה־ידיעה (שהופיעה בשבוע שעבר בהעולם הזה) היתה נכונה, וכי עבאדי שיקר לה במצח נחושה.

נראה כי תלונה זו של העיתונאית תה־וה בסיס לירון לבדוק את כל מערכת הבזיונות של סמנכ"ל רשות־השידור, ואולי יצליח ירון להתגבר על עבאדי ולהיפטר ממנו.

---

* העולם הזה ידע על המידגם שבוע מראש, והדבר השפיע על החלטת המערכת לעכב את הופעת הגליון האחרון ביממה אחת, כדי לאפשר תגובה על מידגם זה.

ירון וליבני ביקרו בחדר־הבקרה ✱ בגין אינו יודע מי עובד בטלוויזיה ✱ מי נלחם בקריינית היפהפיה? ✱ הנזק במכוניתו של סגל

● מילחמת הקריינים

מי שעומדת להיות תגלית השנה בקריינות, קריינית־הספורט המייועדת **חלי חיים**, נתקלה באווירה המורעלת בבניין הטלוויזיה עוד לפני שהופיעה פעם אחת על המסך. לפתע התברר לחלי, כי יש מי שמזין את עיתוני־הטלוויזיה והמדורים בידיעות כאילו היא כישלון, עוד לפני שראו אותה על המסך.

רק אחר־כך התברר לה כי המדליף הוא קריין, החושש לתפקידו אם היא תצליח. הדלפותיו של זה גרמו דאגה רבה אצל הוריה של חלי, תושבי אילת, שביקשו ממנה לחזור הביתה. אולם חלי בטוחה כי כשם שהצליחה להתגבר על קשיים מיקצועיים, תצליח להתגבר גם על קינאתם של עמיתים.

● כיתל: כתב החצר

מי הכתב הפוליטי המבריק ביותר בארץ? ומי כתב־הטלוויזיה המבריק ביותר? ל**מנחם בגין**, ראש־הממשלה, יש תשובה לכך: כתב־הרדיו **שלום כיתל.**

כאשר יצא בגין את הארץ, במסעו האחרון לארצות־הברית ולקנאדה, ניגש אליו בנמל־התעופה לוד כתב גלי צה״ל וביקש לראיינו. כאשר קו השידור פתוח השיב לו בגין: „אני לא מתחיל להתראיין, עד שכיתל יגיע.״ בגין לא ידע באותה עת כי כיתל נמצא כבר בניו־יורק.

כאשר הגיע בגין לניו־יורק ופגש בכיתל בנמל־התעופה, הוא מיהר להציגו בפני שר־החוץ האמריקאי **סיירוס ואנס**, כ„הכתב הפוליטי וכתב־הטלוויזיה המבריק ביותר בישראל.״ זאת, למרות שכיתל כלל אינו עובד בטלוויזיה.

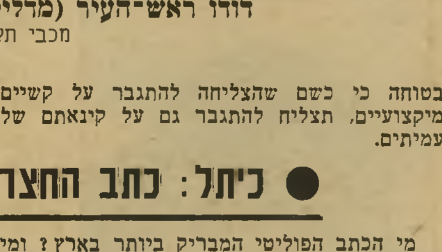

כתב כיתל
ואנס המבריק

● לא רוצים וכן רוצים

הופעתם של יושב־ראש הוועד־המנהל של רשות־השידור, הפרופסור **ראובן ירון**, ושל מנכ״ל הרשות, **יצחק ליבני**, באולפן הטלוויזיה בעת השידור המייוחד של הבחירות, גרמה תרעומת קשה מצד מפיקי המישדר, שטענו כי ירון וליבני הפריעו להם בחדר־הבקרה הקטן.

לעומת זאת, עובדי הגל הפתוח ברשת ב׳ של הרדיו, ששידרו במשך כל היום והלילה דיווחים מיום־הבחירות, טענו במרירות רבה כי שני האישים לא טרחו לבוא לבקרם.

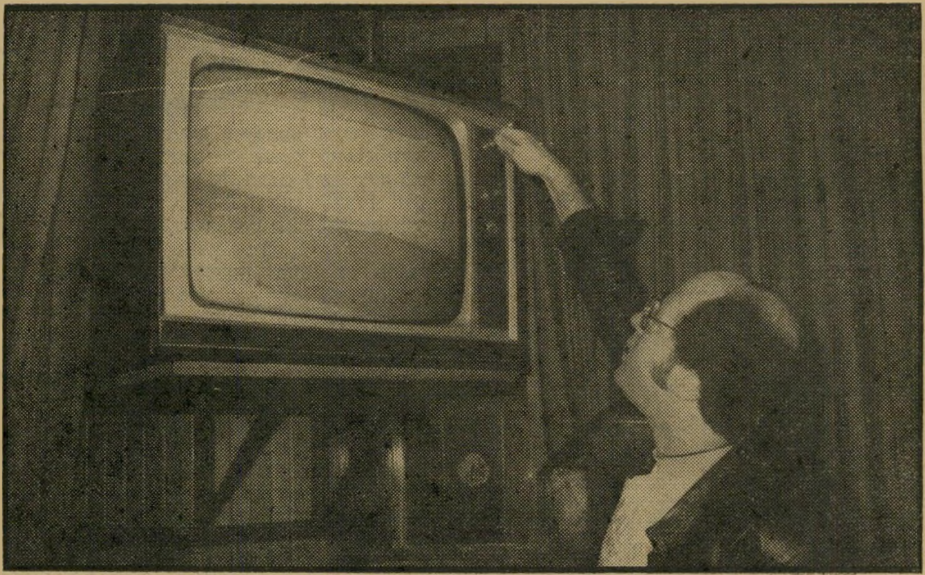

דודו ראש־העיר (מדליק את השידור של קרוייף)
מכבי תל־אביב עזבה

● הטלוויזיה התקלקלה באמצע

הכל באולפן הטלוויזיה היו במתח ביום־הבחירות, ביגלל הבחירות וביגלל המדגמים, מלבד כמה עשרות עובדי־טלוויזיה ואורחים, חברי קבוצת הכדורגל של מכבי תל־אביב, שבאו לחזות בשידור הישיר של מישחקו האחרון של **יוהאן קרוייף**, שקלטה תחנת הלוויינים.

את השחקנים ואוהדי־הספורט, שהתעלמו לחלוטין ממיבצע־הבחירות ושהתעמקו במישחק שהסתיים בתוצאה הגבוהה של 8:0, אירח איש־הטלפרינטרים **דודו („ראש העיר״) קופרמן**. אולם לאכזבתו של דודו והשחקנים האורחים נקטע לפתע השידור. כל ניסיונותיו של דודו לכוון את מקלט־הטלוויזיה עלו בתוהו, ושחקני־הכדורגל עזבו את הבניין באכזבה.

● מכונית הרוסה

לאחד מעורכי מבט, **ישראל סגל**, נגרמה הפתעה לא נעימה כאשר חזר מחוץ־לארץ. מכונית האסקורט של אשתו (לישראל עצמו אין מכונית) נמצאה, לדבריו, הרוסה לגמרי.

ישראל השאיר את המכונית בידי האחראי על הרכב במחלקת־החדשות, **בוננזה**, שהוא דמות ירושלמית מפורסמת. זה נע בה, הירשה גם לכתב **רפיק חלבי** לנסוע בה, וישראל סגל טוען כי השניים הרסו אותה, וכי נגרם לו נזק בסך 6,000 לירות.

עתה דורש סגל מבוננזה לכסות את הנזק, אולם בוננזה טוען: „המכונית היתה גרוטאה עוד לפני שנגעתי בה.״

15. 11

יום רביעי

● **שאלה של זמן (5.30).** חידון שנות השלושים של עוגניה שמחוני מגיע הערב לתל־אביב. התוכנית מתארת את תל־אביב הקטנה מימי התורכים, בעיקבות ספרו של נחום גוטמן שביל קליפות התפוזים. אורחי התוכנית הם שרה צ׳יזיק, שהיתה ממגורשות התורכים והצייר שמואל כץ, מתלמידיו של גוטמן. כן ישודר סירטון על תל־אביב של

שאלה: ארזי
שעה 5.30

היום, כפי שרואה אותה הצייר רפי לביא. התלמידים המשתתפים בחידון הם תלמידי הגימנסיה הרצליה וירדנה ארזי תשיר את גן השיקמים.

● **מאחרי הקלעים (6.32).** ראשי הטלוויזיה הערבית ודוברם, עזרא יחזקאל, מזלזלים בעצמם בתוכנית זו וטוענים שאין לה כל ערך, מה

התוכניות בערבית לא חשובות

שלא מפריע להם להקרין פרקים ממנה מדי שבוע, רק מפני שהם מצויים במלאי. השבוע, סרט על בית־הספר הלאומי לבלט של קנאדה, והסרט מנסה לטעון כי בית־ספר זה שונה מבתי־ספר אחרים לבלט בכל רחבי העולם.

● **האחים (8.00).** מרי ממשיכה לדאוג לבן־הזקונים שלה, דייוויד, המתגורר עתה במלון בגלל קשריו עם ג׳יין. מרי כועסת במיוחד משום שנראה כי לאח הבכור, אדוארד, לא איכפת כלל מהפרשה. לאדוארד יש בעיות משלו עם אשתו, ג׳ניפר, המחמירות כאשר ג׳ניפר מקבלת הזמנה לבית־מישפט בגלל נהיגה מסוכנת. באמצע מסיבה שבה משתתפים כולם, מגיע מרוני ומבשר כי אחד המטוסים שלהם אבד מעל לאוקיינוס האטלנטי.

● **הסנטור לא נזהר (10.20).** סרט שהוסרט זמן רב לפני פרשת ווטרגייט. סנאטור פעיל וצר־מוח, השחקן ויליאם פאואל, מנהל יומן מדוקדק של כל מעשיו, וברור שאם־או כאשר יפול יומן זה לידיים הלא־נכונות, תתמוטט המערכת שבנה הסנאטור. הסרט צולם לפני 29 שנים על־ידי ג׳ורג׳ קאופמן, מי שהיה ידוע עד לסרט זה כהומוריסטן מעולה, מחזאי ותסריטאי, אך לא כבמאי. ואומנם, אחרי שסיים את בימויו של סרט זה, חזר קאופמן למיקצועותיו הקודמים ולא הוסיף עוד לחטוא בבימוי.

16. 11

יום חמישי

● **מה העניינים (6.00).** תוכנית־החדשות השבועית של הילדים, המופקת על־ידי דליה הורביץ, נחשבת מזה זמן רב אחת התוכניות הטובות של הטלוויזיה הישראלית. מנהל ה־

עובדי „מבט" לקורס ילדים

טלוויזיה, ארנון צוקרמן, אמר פעם במיפגש חברי, בבדיחות שהיה בה מן הרצינות, כי היה כדאי לשלוח את אנשי מבט לעבור קורס מוקדם במה העניינים.

● **שורשים (9.30).** הטלוויזיה אינה מתכוונת לשדר את הסידרה שעוררה הד ציבורי כה רב בשידור חוזר, אם כי איש לא היה מתפלא אם הטלוויזיה, המרבה בשידורים חוזרים, היתה מוצאת תירוץ לעשות גם זאת. המדובר הפעם במישדר־תעודה הקרוי שורשים, רוק וראגיי, הסיגנון המוסיקא־

קינג: ווינפילד
שעה: 10.25

לי הכובש עתה את העולם (זה מה שחושבים בארץ. בחוץ־לארץ הוא כבש כבר לפני כמה שנים), ומתברר כי לאמיתו של דבר זהו סיגנון עתיק, כמעט כמו התנ״ך.

● **מרטין לותר קינג (10.25).** לפני מיספר שבועות תיאר מדור שידור את חורבנה של מחלקת דובר הרשות שאינה מסוגלת, בין באשמתה ובין באשמת הממונים עליה, להעביר חומר לכתבי הטלוויזיה הרבים. מייד אחרי הופעת הכתבה כינס דובר הרשות, משה עמירב, את כל עובדיו ונזף בהם, כשהוא מצדיק את כל שנאמר בכתבה. במשך כמה שבועות היתה רווחה לעיתונאים. הדוברים והפקידים שינסו מותניים, והוכיחו כי הם מסוגלים להצדיק את המשכורת שהם מקבלים. השיפור החזיק מעמד בדיוק שבועיים, ואז החלה הירידה התלולה. השבוע הגיע המצב לשפל גדול עוד יותר מזה ששרר לפני הכתבה. הדוגמה הטובה ביותר לכך היא הפרק הרביעי בסידרה מרטין לותר קינג, המשודר הערב. בעוד שלקראת שלושת הפרקים הקודמים קיבלו העיתונאים חומר מלא ומעודכן על הסידרה, לגבי הפרק הרביעי התעייפו כנראה בלישכת הדובר, וכל

שידור יום חמישי 16.11

מה שהיו מוכנים לגלות על פרק זה הוא שקינג זוכה בפרס נובל לשלום ובשובו לארצות־הברית, אחרי קבלת הפרס, הוא יוצא למאבק על זכות־בחירה.

17. 11

יום שישי

● **באה שבת (8.05).** נירה גל אומנם אינה מקבלת מיכתבי מעריצים רבים כאלה שצביקה פיק מספר שהוא מק־בל, אבל יש לה קהל־אוהדים גדול. לקהל זה מוקדשת תוכ־ניתו השבועית של הרב שמואל אבידור הכהן, המארח את נירה גל בשני שירים בפינת השבת שלו.

● **ד׳ישראלי (9.20).** הפרק האחרון של הסידרה על ראש ממשלת אנגליה היהודי

ההומוסכסואל בתפקיד מאהב

המומר שהיא, יותר מכל, סי־פור־אהבה מופלא. אחרי ש־מרי אן הולכת לעולמה מביס ד׳ישראלי את גלאדסטון, ולפני מותו הוא מספיק לכתוב עוד רומן, מה שלדעת רבים „לא יאה״ לראש ממשלה. בשבוע הבא תתחיל סידרה חדשה במ־קום ד׳ישראלי, גלגלים, על־פי סיפרו הנודע של ארתור היילי, מי שכתב את המלון ונמל־תעופה. הסידרה, המוקרנת כבר שבועות אחדים בירדן, שם אפ־שר לראות אותה בצבע, כוללת לאמיתו של דבר חמישה פר־קים. אבל בטלוויזיה הישראלית החליטו לערוך חלוקה שונה שלהם ולהגדיל את מיספרם ל־10. נושא הסידרה הוא רומן סביב תעשיית המכוניות של ארצות־הברית, המאבקים הפ־

גלגלים: בראון
שעה: 9.20

נימיים בין ראשי תעשייה זו, יחסי הנשים והגברים ומזימות אפלות הקשורות במיליונים רבים של דולרים. בסידרה מככבים רוק האדסון, המגלם תפקיד של מנהל בכיר בחברה לייצור מכוניות ולי רמיק, אש־תו של האדסון שהיא גם, כמו־בן, בתו של יושב־ראש חבר־הנאמנים של אותה חברה. בין השאר מנהלת לי רמיק רומן עם נהג־מרוצים ידוע, השחקן ג׳ון בק. היא מספרת לבעלה על הרומן ביניהם, עוזבת אותו ומתלווה אל נהג־המרוצים ב־מסעותיו בעולם. אולם גם רוק האדסון, שבראיון לעיתון אמ־ריקאי הודה לא מזמן כי הוא הומוסכסואל, אינו טומן ידו בצלחת; על־פי התסריט הוא מתאהב באשת־הפירסום של ה־חברה שלו, השחקנית בלייר בראון. הוא מקווה לקבל גט מאשתו, אך זה לא מגיע, כיוון שהמאהב שלה נהרג בתאונה. זו רק דוגמה אחת להסתבכות קטנה במישור הרומנטי. בסדי־רה יש עוד רבות כאלה.

18. 11

שבת

● **חידושים והמצאות (6.30).** פעם היה הפחם מקור האנרגיה העיקרי של העולם, ואת מקומו ירש הנפט. עתה, כשברור שמאגר הנפט העולמי מידלדל והולך, מחפשים מקו־רות אנרגיה אחרים. האטום הוא אחד מהם, אולם יש לו חסרונות רבים המעמידים בצל את האפשרות להפוך אותו מקור־האנרגיה הראשי. כך חוז־רים ישוב אל הפחם הישן וה־טוב. ארצות־הברית היתה, כמו־בן, הראשונה שגילתה את ה־נטייה העתידה לבוא, ושם נע־רכים עתה מחקרים רחבי־היקף לגבי ניצולו של הפחם: כיצד למנוע את זיהום האוויר על־ידי השימוש בו, כיצד להפוך אותו גאז טיבעי או מעין נפט. ללא כל קשר לנושא זה, מס־פרת התוכנית הערב גם על צעצועי־למידה לילדים פגועי־מוחין. מרכז רפואי בפנסיל־בניה חוקר המצאת ציפויי־מגן שיפחיתו את הפגיעה בתינו־קות הסובלים מפגע נורא זה. התוכנית מציגה ילדה קטנה בשם פיה, שרופאים ופסיכולו־גים המציאו עבורה קסדה ה־מכוונת רכב־צעצוע רק כש־הראש שעליו היא מונחת נמצא במצב אנכי. פיה מפעילה כך את הרכבת, ולומדת לייצב את ראשה. היא גם לומדת לכתוב בעט בעל נורה מיוחדת, הנד־לקת בכל פעם שהיא מחזיקה את העט ישר כבה ומקימה קול אזעקה כאשר העט עקום.

● **לא יכלו להציל או־תה (10.00).** השחקנית לי

הבעל נעלם והסחרחורת חוזרת

רמיק, מי שתופיע ביום השישי הקרוב בסידרה גלגלים, היא כוכבת סרט־המתח של הערב. רמיק, מגלמת את דמותה של פרן, יורשת אמריקאית עשירה החיה באושר רב עם בעלה סם או׳ניל, שאותו מגלם השחקן פרנק גריימז. למרות האושר בנישואיה, סובלת פרן מהתק־פי־סחרחורת ונאלצת ליטול כדורים מיוחדים. אחרי חצי־שנה של נישואין מאושרים, מקבל סם מאביו שבאירלנד

מתח: רמיק
שעה: 10.10

מיברק, שבו הוא מתבקש לבוא מהר הביתה כיוון שהאב חולה. פרן מלווה את בעלה לנמל־התעופה, אולם לא מצטרפת אליו לטיסה בגלל פחדה מטי־סות ובגלל הסחרחורות שלה. באותו רגע נעלם סם מחייה כאילו בלעה אותו האדמה, ו־המתח מתחיל.

19. 11

יום ראשון

● **מסע בין כוכבים (5.30).** בפרק של היום יש כמעט הכל. קפטן קירק מחעק במירמה לאחד הכוכבים, כדי לזהות שם את התליין קודום, מי שהוציא להורג מחצית מבני האדם באחד הכוכבים; על־פי הטענה הוא שינה את שמו וחי תחת זהות אחרת בכוכב זה. כמו שהפרק הקודם הזכיר את השואה, כך מזכיר הפרק הזה

קונטרה־בס: בות
שעה: 10.00

את לכידתו של אדולף אייכמן. ואם לא די בכך, הרי אותו תליין מופיע בלהקה שקספירית מקומית. ואם גם בזה לא די,

אדולף אייכמן ומסע הכוכבים

קירק מגלה כי יש לו בת יפה־פיה, הלא היא השחקנית בר־ברה אנדרסון, מי שהופיעה כאיב בסידרה איירונסייד.

● **קונצרט (8.00).** מתברר כי סידרת הקונצרטים של רינה אגוזי אינה מחליפה את ארצ׳י באנקר מדי שבוע, אלא היא תוכנית־קבע שבועית שאיש אינו יודע כמה זמן תי־משך. הערב יופיעו בתוכנית התיזמורת הצעירה של האק־דמיה למוסיקה בניצוחו של שלום רונלי־ריקליס, ותזמורת בני־הקיבוצים בניצוחו של אהרון חרל״פ.

● **מבט שני (9.30).** שני הפרקים הראשונים בסיד־רה על בתי־הסוהר בישראל לא היו מלהיבים במיוחד, בכך מודים גם ראשי מחלקת ה־חדשות. אולם תמי גור, עו־רכת הסרטים על בתי־הסוהר בישראל, והיחידה שעשתה ב־סרטים אלה עבודה מיקצועית ורצינית, מבטיחה כי הסרט של הערב יהיה טוב. נושא הסרט: המערך הטיפולי בבתי־הסוהר.

● **רומן עם קונטרה־בס (10.00).** אנטון צ׳כוב כתב את הסיפור ביל און כתב את התסריט שאותו עיבדו ל־טלוויזיה שני הכוכבים הרא־שיים של הדראמה, ג׳ון קליז וקוני בות. צ׳כוב תאר יום חם ברוסיה של שנות ה־80 של המאה שעברה, בו מגיע נגן קונטרה־בס לביתו של נסיך רוסי, כדי לנגן במסיבת־האי־רוסין של בת הנסיך. הנגן מת־פשט והולך להתרחץ בנהר, ה־נסיכה מתפשטת ועומדת לט־בוע. השניים נפגשים, הנגן מכניס אותה לתיק הקונטרה־בס שלו וכך מוביל אותה ל־ארמון. בדרך מתרחשים מצ־בים מביכים, הגוברים כשהם מגיעים לארמון. משעשע כפי שרק צ׳כוב יודע לשעשע, ו־מומלץ לצפייה.

20. 11

יום שני

● **מסך גדול מסך קטן (8.30).** חגיגה שלמה, שאותה לא יצליח לקלקל אפילו יצחק („איציק״) בן־נר. תוכנית ה־מוקדשת להאמפרי בוגארט. בין השאר יוקרנו סרטים משל בו־גארט כהיער המאובן, הנץ ממאלטה, קזבלאנקה, לאחוז ו־לאבד והתרדמה הגדולה. אולם בכך לא הסתפקו עורכי התוכ־נית, שעשו הפעם עבודה מצו־יינת. הם מביאים גם סרטים מאוחרים יותר, שהיו פארודיות על סירטי בוגארט ועל בוגארט עצמו. בין השאר יוקרנו קט־עים מהסרטים שחק אותה סם, בלש בגרוש בכיכובו של פיטר פאלק מקולומבו, וגירסה חדשה של התרדמה הגדולה.

● **תעלומה (9.30).** הטלוויזיה שומרת בסוד מה תהיה התוכנית שתשודר בשעה זו. נראה כי הכוונה למישחק כדורסל או כדורגל האסורים בפירסום מוקדם על פי ההסכם

21. 11

יום שלישי

● **9 בריבוע (8.00).** בשורה טובה לאוהדי הסידרה. התוכנית לא תרד מהמסך ב־תחילת החודש הבא, אלא באיי־זשהו תאריך באמצע החודש, וקיבלה דחייה נוספת של גזר־דין המוות שלה. בעוד שלושת המשתתפים הראשונים בזה ה־סוד שלי יהיו משה („מושיק״) טימור, בלה אלמוג ומרדכי („מוטלה״) שפיגלר, הרי כעבור כמה תוכניות עם הצוות הזה, יחליפו אותו בפנים חדשות־ישנות מהמהדורה הקודמת של זה הסוד שלי.

● **כל־בו־טק (8.30).** כדאי לערוך פעם מחקר על

כל־בו־טק הביצים והקונדיטוריות

השפעתה הרבה של תוכנית זו. עורך מדור זה, שגילה ליקויים

סיפורה של באשה: אלמגור ומלבישה
יום שני: שעה 10.15

עם ההתאחדויות או הקבוצות, כדי שהקהל לא יימנע מלקנות כרטיסים. הידיעה על מה ש־יבוא הערב בשעה זו תותר ל־

הסוד של שידור הספורט

פירסום רק באותו היום, או יום קודם־לכן.

● **סיפורה של באשה (10.15).** הפעם יש לטלוויזיה לפחות תירוץ כדי להביא משהו בהקרנה חוזרת. התירוץ הוא חתן פרס נובל לסיפרות יצחק באשביס־זינגר. הבמאי דני וול־מן עיבד את הסיפור, המתרחש בעיירה קטנה בפולין למחזה־טלוויזיה, ורחוב בעיר העתיקה והפארק הלאומי ברמת־גן היו אתרי הצילומים שנעשו מחוץ לאולפן. באשה, הפרוצה היפה והפופולארית ביותר בעיירה, הופכת גברת ליום אחד בעיק־בות פגישה עם גביר. הפגישה עם הגביר, המתנות שהוא קונה לה וכל הטוב שהרעיף עליה לא היו תוצאה של טוב־לב או אהבה פיתאומית. זה לא היה מתאים לבאשביס־זינגר. הוא פשוט רצה בעזרתה כדי לעורר את קינאת־אשתו־בנפרד. נש־ארת ברשותה של באשה, ומכ־איב בגלל הזיכרון, סיכת־הזהב. גילה אלמגור היא באשה, אר־נון צפריר הוא הגביר וצדוק צרפתי הסרסור. הסרט הופק על־ידי יוסי משולם ועל־ידי טובי עובדי הטלוויזיה, הצלם שרגא מרחב והתאורן יצחק („איציק״) אלבלק.

בחשבון שנתן לו המוסך שלו, התבקש על־ידי בעלי המוסך: „רק אל תלך לכל־בו־טק.״ ה־תוכנית ששודרה לפני שבו־עיים, על תעשיית העוגות וה־ביצים, גרמה ירידה תלולה ב־יותר במכירת העוגות בקיוס־קים ובקונדיטוריות. לעיתים נדמה כי תוכנית ותיקה זו היא המשפיעה והמאיימת ביותר ב־טלוויזיה הישראלית.

● **צבאו של אבא (ירדן, ערוץ 6, 8.30).** הקומדיה הבריטית הנפלאה צב־או של אבא, הלועגת להג״א הבריטי או למישמר האזרחי הבריטי במילחמת־העולם הש־נייה, כפי שרק הבריטים יוד־עים ללצוג לעצמם.

● **קן אונידין (ירדן, ערוץ 6, 9.10).** הזדמנות יוספת לחזור ולצפות בפיטר גילמור, שהעסיק משך שנה שלמה את הציבור היש־ראלי מדי יום רביעי. מי שיש לו טלוויזיה צבעונית, יוכל לצ־פות באונידין ובים בצבעים טיבעיים.

● **מיצעד כוכבים (9.30).** תוכנית הבידור ה־שבועית גם היא סודית בטל־וויזיה הישראלית. מה שבכל־זאת אפשר היה לדלות שמיצעד הכוכבים יכלול את ג׳יימס לאסט, שינגן עם תיזמורתו יצי־רות משל היידן וברט בכרך. הטלוויזיה הישראלית נזכרה לקנות סידרה זו, שלפני ארבע שנים הוקרנה בירדן וזכתה ב־הצלחה גדולה בקרב ציבור ה־צופים בישראל.

קולנוע

סרטים

קוראסאווה חוזר לחיים

במאי יפאני מביים בברית־המועצות סרט שעלילתו מתרחשת ברוסיה הצארית ו־גיבורה הוא בן שבט מונגולי, הנודד ב־רחבי סיביר. שילוב מוזר, שזכה לפני שלוש שנים בפרס האוסקר, כסרט הזר הטוב ביותר של השנה, וכמובן, גם בפרס פסטיבל הסרטים במוסקווה.

לסרט קוראים במקור דרסו אוזלה, כשם הדמות המרכזית. בעברית יקראו לו שומר היערות, כדי שצברינו החמודים לא יצטרכו לאמץ את מוחם כדי להבין את פירוש השם הלועזי המוזר, ולא יצטרכו להוגיע את לשונם בהיגויו.

חבל שהסרט דובר אנגלית ולא רוסית, כמו במקור, מה גם שהאנגלית בסרט נש־מעת כדיקלום קפדני של תלמידים מצ־טיינים באוניברסיטה של מוסקווה (למרות שההקלטה נעשתה בפאריס). אבל, כך מסתבר, הרוסים לא ששו לספק לישראל את הגירסה המקורית, ואחרי שלוש שנות תימרונים ניתן היה לקנות את הגירסה הקיימת באמצעות מתווכים.

יש לברך על כך, שסרטו האחרון של אקירה קוראסאווה הגיע בכל זאת לישר־ראל. זה האיש שבזכותו זכה הקולנוע ה־יפאני בהכרה באירופה, אחרי שזכה בפרס בוונציה על ראשומון. זה האיש שנחשב לאחד הבמאים הגדולים בעולם. הוא הצ־ליח להפוך את הסמוראי כימעט שווה־ערך קולנועי לאקדוחן במערב. ואמנם, שיבעת הסמוראים שלו הפכו לשיבעת המופלאים, ויוג׳ימבו היה לבעד חופן דולרים, שלא להזכיר את לחיות הנמנה, ברוב הרשימות, על „עשרת הסרטים הטובים שנעשו אי־פעם”.

השיבה לחיים. לגבי קוראסאווה מהווה שומר היערות שיבה לחיים. חמש שנים לפני־כן שבת מעבודה, עבר משברים מיק־צועיים ואישיים שהביאוהו לידי נסיון הת־אבדות שנכשל. הגיל (באותה התקופה מלאו לו 60 שנה), הקשיים להשיג גיבוי כספי לסרטיו, אחרי כמה כישלונות־קופה, ותוכ־ניות לשיתוף־פעולה עם הוליווד שעלו

מקסים מונזוק כדרסו אוזלה
פרס אוסקר לצייד

על שירטון, כל אלה דיכאו את רוחו עד כדי כך שמאס בחיים.

אם בכל־זאת חזר לעבוד וליצור, לא היה זה בזכות התעשיה היפאנית, החייבת לו כה הרבה, לפחות בכל הנוגע לייצוא שלה, אלא דווקא תודות לפגישה מקרית עם נציגי הקולנוע הסובייטי. אלה ביקרו ביפאן לרגל שבוע הסרט הסובייטי, ואחד האורחים, הבמאי סרגיי גראסימוב, הציע לו לבוא לרוסיה לביים שם סרט. שנה לאחר־מכן הוזמן קוראסאווה לפסטיבל מוס־קווה, ושם הועלתה ההצעה מחדש. מבלי שהמציעים יידעו זאת, הצעתם איפשרה לבמאי להגשים תוכנית בת שלושים שנה.

איש המרחבים. „הם הופתעו,” גי־לה, „כשסיפרתי להם כי בכוונתי לעשות סרט לפי ספר מסעותיו של ולאדימיר אר־סנייאב, סרן בצבא הרוסי שחקר בתחילת המאה את מרחבי סיביר כדי להכין מפות של האיזורים, ורשם את חוויותיו ביומן אישי.” בין השאר הירבה ארסנייאב להת־ייחס לצייד בן שבט מונגולי, בשם דרסו אוזלה, שהתלווה אליו במסעותיו. תיאורי הדמות הזו היו כה מרשימים, עד שמקסים גורקי כתב בזמנו מיכתב למחבר, כדי להביע את התפעלותו ממנה.

„בשעתו חשבתי לצלם את הסרט בצפון יפאן, כי סיביר עצמה היתה סגורה בפני,” סיפר קוראסאווה. „אבל עד־מהרה הסתבר לי, שאילו הייתי מעביר את הסיפור למיס־גרת יפאנית, הייתי הורס את הדמות ואת הריקמה שבה מתרחש הסיפור כולו.”

הסיפור עצמו פשוט בתכלית. ארסנייאב וכיתת־חיילים נכנסים אל מעבה הערבות והיערות של סיביר ופוגשים באדם שנולד וחי במקומות אלה כל חייו. זהו דרסו אוזלה, ההופך מדריך־המסע שלהם. כעבור חמש שנים שב ארסנייאב עם כיתת־חיילים אחרת ופוגש שוב בדרסו אוזלה.

כאשר מסתבר שראייתו של הצייד ה־וותיק נחלשת והולכת לוקח אותו ארס־נייאב אל ביתו שבעיר. אולם, למרות ה־נועם והחיבה שמעניקים לו, מתקשה איש המרחבים הפתוחים להסתגל לקירות ה־אטומים ולצפיפות האנושית. הוא חוזר ליער, כדי למצוא את מותו שם.

החשש מן הזיקנה. הפרשנויות ל־סרט הזה, מתבקשות מייד. ראשית, הרמז הברור של החשש מפני הזיקנה, שתקף את קוראסאווה לפני שעשה את הסרט וה־מהווה למעשה את שיאו הדרמאתי, כאשר דרסו אוזלה מגלה כי אינו מסוגל עוד לראות את הטרף שעליו לצוד. שנית, השינוי הקיצוני בקצב, כאשר הסערות שאותן פותח קוראסאווה על המסך בטכ־ניקה משוכללת להפליא, הן של תנועת מצלמה והן של עריכה, מפנות מקומן לשלווה המיסטית ולאווירה האפית של הסיפור. נראה כאילו התרגשותו של ה־איש הצעיר והזועם פינתה מקומה למבט המהורהר שבא עם שער־השיבה. יש אומ־רים כי זהו קוראסאווה חדש, ששינה את עורו לחלוטין. אך אם מתבוננים בסרט היטב, מוצאים בו את ההמשך ההגיוני של כל מה שעשה הבמאי עד היום, ואולי אף מגלים את קווי המחשבה המשותפים

הצלת אנשים ביערות סיביר ב„שומר היערות"*
„זיכרו את הבאים אחריכם"

* שם הסרט במקור: „דרסו אוזלה”.

בעיותיו הנפשיות
של מונטי

עד לפני שנים לא רבות, נהוג היה לחשוב שרק משוגעים קוראים ספרים על קולנוע. השאר הולכים לראות את ה־סרטים. אלא שבעידן שבו התיקשורת עו־בדת על עיקרון של שפע עד־בחילה, ברור היה שבמוקדם או במאוחר יימצא מי ש־יפרוץ גם את המחסום הזה. ואכן, כבר היום קשה לעמוד בפני מבול הספרים ש־בהם מפרטים את קורות חייהם של במאים, מפיקים, שחקנים, וכל מי שקשור בענף.

ככל שמתרבים המוצרים, גוברת הנטייה לפשפש בתחתוני הגיבורים, לאוורר את מגירותיהם הכמוסות ולהוציא לאור את סודותיהם הפרטיים ביותר, מתוך תיקווה שיהיו גם הפיקאנטיים ביותר ויבטיחו מכירה טובה של הספר.

קשה להימנע מהרגשה זו למיקרא ביוג־ראפיה חדשה שהופיעה באחרונה, המשח־זרת את חייו של שחקן־הקולנוע האמרי־קאי המנוח מונטגומרי קליפט. קליפט, מן המרשימים שבכוכבי־הקולנוע של הו־ליווד בתקופה שבין סוף שנות הארבעים לאמצע שנות השישים, היה הראשון ש־הוכיח כיצד אפשר ליישם את תורותיו של איליה קאזאן על ה„שיטה” במישחק לפני מצלמת־הקולנוע (הוא עשה זאת עוד לפני בראנדו). לדעת רבים הוא אחד המעטים שהצליחו למצוא את שביל־הזהב שבין המילמול היומרני המגומגם של אנשי „השיטה השיגרתיים, לבין ההתאבנות של כוכבי־קולנוע אחרים בני־גילו. לפני 12 שנים, מת באורח טראגי, אחרי סרט אומלל בשם המרגל שנעשה כולו בסימן של אסונות. המפיק והבמאי של הסרט, יהודי צרפתי בשם ראול לוי, התאבד זמן קצר אחרי שהסרט נכשל.

הקשר עם הפסיכיאטר

הביוגראפיה החדשה, שנכתבה בידי עיתונאי חרוץ בשם רוברט לה־גארדיה, מעידה שהאיש הכין היטב את שיעורי־הבית שלו ונפגש עם אנשים ש־הכירו את „מונטי” (כפי שחבריו של השחקן כינו אותו) מאז ימי ילדותו ועד ליום מותו. אלא שהדגש, לכל אורך הספר, מושם על בעיותיו הנפשיות של השחקן, ולה־גארדיה מציג אותן בצורה בוטה ב־יותר המעוררת לעיתים את השאלה, כיצד ייתכן שקליפט הצליח בכלל להספיק לע־שות גם סרטים.

מונטגומרי קליפט היה הומוסכסואל, מה שבאותם ימים היה עדיין בחזקת חטא בל־יכופר בעיר־הסרטים (גם היום אין כו־כבים ששים להודות בנטיות כאלה). הוא שתה לשוכרה כדי להתגבר על ההכרח להסתיר את חולשתו, והשתמש בסמים כדי להתגבר על פיתויי המשקה. כל ה־עובדות הללו נכונות, ואושרו כבר מכמה מקורות שונים. אבל בספר הן מקבלות ממד מכריע כאשר הסופר מנסה להסביר כי אמו של מונטי, בת למישפחה קוויי־קרית עתיקת־מסורת, חובבת־תרבות מוש־בעת שדחפה את בנה להופיע על קרשי הבמה, היתה בעצם האשמה בכל העניין.

אצבע מאשימה נוספת מופנית כלפי פסיכיאטר שטיפל בקליפט במשך 13 שנים, וקיבל שכר גם כאשר השחקן נמצא מחוץ לגבולות ארצות־הברית (כדי שיבטיח את מקומו ביומן העמוס של הרופא, לכשיח־זור), והסתבר שלא הועיל לו במאום. לה־גארדיה אף רומז כי היה קשר הומוסכ־סואלי בין השניים, וטוען שהרופא לא ידע כלל על שיכרותו הכרונית של השחקן.

לה־גארדיה, הנהנה לקשט את הפרוזה שלו במישפטים מפוצצים (הוא מתאר את האווירה באולפן של קאזאן, אחרי מיל־חמת־העולם השנייה, כאווירה מיוחמת ש־בה ניחוח הזרע נישא באוויר) הצליח לעורר את רוגזה של עיתונאית בריטית שממנה קיבל חלק מן החומר. היא טו־ענת שהוא לא רק הכניס נימה זולה לחלק מן הפרטים שסופקו על־ידה, אלא גם חדר לצנעת הפרט וגלש להשמצות של ממש במיקרים אחרים, כדי להוסיף פיל־פל לספריו.

כך, למשל, לדבריה, מצץ לה־גארדיה את השמצותיו של קליפט על אליזבט טיילור מן האצבע. השמצות אלה עמדו בניגוד גמור, בספר, מול מעשה אצילי של השחקנית, שנטלה על עצמה את האחריות להופעתו של קליפט בהשתקפות בעין־הזהב (היא דרשה שרק הוא יופיע בתפ־קיד). זאת, למרות, ששום חברת־ביטוח לא הסכימה לבטח אותו, במשך ארבע שנים, בעיקבות סידרה של משברים חמו־רים שתקפו אותו בשעה שהופיע בתפקיד פרויד. (בסופו של דבר נפטר קליפט לפני שהספיק להופיע עם אליזבט טיילור, ו־בראנדו תפס את מקומו.)

האמת היא שעבור חובב־סרטים אמיתי, הזוכר בחיבה סרטים כמו הנהר האדום ואני מתוודה, מקום תחת השמש ולפתע בקיץ האחרון, מעתה ועד עולם והחיפוש, יש בספר משהו המעורר מבוכה. למיקרא דברים כאלה, מתעורר החשק להסתפק שוב רק בתמונות הנעות על המסך, ולהתעניין רק בדמויות שעל הבד.

ליז טיילור ומונטגומרי קליפט ב„מחוז ריינטרי"
עלילה של השמצות

לו ולכמה מאותם יוצרי קולנוע מן המערב, שאותם העריץ תמיד.

אשכבה לפורד. לדוגמה, ג'ון פורד. קוראסאווה אמר לא פעם כי זה האיש שהשפיע עליו ביותר. פורד דיבר כל חייו על אנשים ששורשיהם תקועים עמוק בתוך האדמה שבה הם חיים, אנשים שהאתיקה האישית היא הדבר היחידי שבכוחו להדריכם בציוויליזציה שעדיין לא קיבלה דמות וצורה. וככל שחלף הזמן, הפך גיבורו של פורד מיותר בתוך החברה העירונית המתוכנתת. ואכן, בסרטיו האחרונים הוא ערך אשכבה לדמות זו, ואולי אף לעצמו.

בערוב ימיו, עושה קוראסאווה תפנית דומה. דרסו אוזלה, הצייד המונגולי בסרט זה, חי כל אחד מרחשי היער, מדבר עם הגחלים הלוחשות, מתקפל עם הרוח ו־מזדקף עימה; הוא חלק בלתי־נפרד מן היער, מן הטבע, מן המרחבים הפתוחים הלא מוגבלים.

מאחר שקוראסאווה רצה להדגיש במיוחד את מראה הטבע וקולותיו, הוא צילם את הסרט, במקור, ב־70 מ"מ (גודל סרט המעניק תמונה עשירה הרבה יותר בפרטים ובגוונים), והקליט אותו בשישה ערוצים סטריאופוניים. עדיין לא ברור מה יישאר מכל זה על מסכי הארץ. כמו במערבונים של פורד, האנשים בסרט מהווים חלק בלתי־נפרד מן הרקע שבו הם נעים, הולכים לאיבוד בתוך ים של ירק, או מהווים נקודות לבנות זעירות במרחבי שממה לבנה.

יורי סולומון כקפיטן ארסנייאב
גורקי התפעל

לדבר עם היער. קוראסאווה שואף ליצור ממדים שונים לחלוטין, הן של הטבע והן של הזמן. בעולמו של דרסו אוזלה, יכול סיני להתבודד במשך 40 שנה כדי להרהר באחיו שגזל ממנו את אשתו, והצייד המנוסה אינו חייב להזדרז מפני שאין לוח־זמנים המחייב אותו. הוא אינו רוצה להגיע למקום אחר, הוא נמצא במקום שבו הוא רוצה להיות.

מול הצייד המדבר עם רוח היער, צועק על נמר וחושש מניקמת אלים נסתרים, ועם זאת מתמצא בערבות סיביר היטב יותר מכפי שבן־עיר מסתדר במיטבחו, ניצבים אנשי התרבות המערבית, חיילים המתייחסים בספקנות מהולה בלעג ליצור המשונה, נמוך־הקומה, בעל ההליכה המוזרה, שצץ והצטרף אליהם בעבי היער.

עד כמה גדולה התהום המפרידה ביניהם, אפשר לראות כאשר הצייד מבקש אורז ומלח עבור אלה שיבואו אחריהם (שסהמישנה של הסרט הוא זיכרו את הבאים אחריכם). אפשר לראות זאת כשהוא מטיף נגד הריגת חיות שלא לצורך אכילה, נגד ביזבוז של בקבוק לתרגילי־ירי ולהבדיל, כשהוא מתגעגע לשמש היקרה לו והמוסתרת מעיניו, בסוף הסרט. קוראסאווה מצביע על עולם הבנוי חטיבה אחת, עולם שבו כוח אמונתו המיסטית של הצייד כתכונותיו השונות חזקה, והגיונית מכל הטכנולוגיה והחוכמה של התרבות המתפתחת.

קפדן הולני. תישעה חודשים נמשכו צילומי הסרט — החלו באביב והסתיימו בחורף. מספר קוראסאווה: „הציוד הכבד שסחבנו עימנו, הסערות והגשמים, כל אלה גזלו זמן רב. בעבודה עצמה למדנו שאי־אפשר להילחם באיתני הטבע, צריך ללמוד לחיות עימם." אחת הסצנות הדרמאתיות ביותר בסרט, שבה תועים ארסנייאב ודרסו אוזלה בדרכם במרחבים שטוחים ושוממים של שלג, צולמה במשך עשרה ימים רצופים. שיכבת־הקרח הדקה שמתחת לרגלי הצלמים התבקעה מדי פעם, ורוח עזה עזרה למכונות־האפקטים.

קוראסאווה, הידוע כקפדן הולני בעבודתו, נזקק ל־15 חודשים כדי לעבד את החומר, לערוך אותו, להרכיב את פסי הקול, ולעצב את צורתו הסופית של הסרט. לעתים הוא מזכיר יצירה מוסיקלית, מן השלווה של שיר ליד מדורה ביער, דרך החרדה של קולות מיסתוריים, ועד להתרגשות ולמתח של שני האנשים הבודדים, בערבה קפואה, מול סערה וללא כל סיכוי הצלה. סצנה זו מצולמת וערוכה לפי מיטב המסורת של קוראסאווה מקרבות הסמוראים.

האדם לטבע. כפי שקורה בדרך־כלל בקולנוע, חלק גדול מן המאמצים שהשקיע הבמאי היפאני, לא ייראה על הבד. הגירסה המופצת בעולם קצרה בכרבע־שעה מן המקור (גם כך היא נמשכת 140 דקות, כלומר כמחצית השעה יותר מסרט רגיל). גם הצליל והתמונה המתוחכמים אינם באים לידי ביטוי בבתי־הקולנוע השיגרתיים. עם זאת דרסו אוזלה הוא אחד מאותם סרטים מעטים העוברים את מחסום הסיפורת הרגילה, ומובילים את הצופה למחשבות על מהות החיים, על משמעות הקידמה ועל הצורך בזיקת האדם לטבע, שהוא חלק ממנו ולא יריב שבו יש להילחם.

דרסו אוזלה ובנו של הקפיטן ב„שומר היערות"
העיר חנקה את בן הטבע

גריז

כולוא הפח

גריז (אדיסון, ירושלים, ארצות־הברית) — קשה לעשות פארודיה על פארודיה. סרט זה, שרוצה להציג את אופנת הפופ של שנות ה־50 המאוחרות בראי עקום ובחיוך מעורב בחיבה, מחקה את סרטי התקופה בצורה מושלמת כל־כך, עד שאינו עולה עליהם במאומה.

אלא שהתופעה הפכה כבר למחלת המונים. הסרט, למרות סיפורו האווילי ונסיונותיו הכושלים להציג בסלחנות את אלילי אותה התקופה (פראנקי אוולון, אנט פוניצ'לו, פאביאן, ריקי נלסון ועוד), הצית את דימיונם של צעירים בכל העולם, כולל ישראל, שבה אין להיטיו יורדים מעל הגרמופונים.

מעשה בצמד־חמד שנפגש על שפת־הים, בקיץ, ומתאהב. כשמתחילה שנת הלימודים, עולה האהבה על שרטון המוסכמות של התנהגות־בהמון. תיכוניסט יכול, לכל היותר „להציע מיזמוז", עד שהוא מתבגר, בסוף השנה, ומבין את החיוניות של מילות הנימוס שלפני המעשה עצמו. על כך יש להוסיף את העיסוק המוגזם במיבנה התיסרוקת, במנועי מכוניות וברברבנות ריקה, ואת האדישות המוחלטת כלפי בית־הספר, והרי תמונה שלמה של „גריז" (חומר חיוני ביותר למכוניות ולשיער). וכדי לא לחטוא לאמת רצוי להוסיף סידרה של מחולות שבהם המרץ צריך להוות פיצוי על הסיגנון, וסידרה של פיזמונים שמעוררים התפעלות בדייקנות שבהם נתפרו למיצעדי הפיזמונים.

ג'ון טראוולטה מצטיין כמגלם הריקנות המושלמת, ומי שהתעקש לראות ב„שיגעון המוסיקה" את בבואת שנות השבעים, כנראה שלא התכוון להחמיא לתקופה. אם יש מי שיוטרד מן העובדה, כי רעיונות אחדים נגנבו מ„מרד הנעורים", למשל, אין צורך לדאוג — ג'יימס דין נח על מישכבו בשלום.

טראוולטה וניוטון־ג'ון: מיבנה התסרוקת

מזימות־חצר

מודרנית

איפיגניה (פאריס, תל־אביב, יוון) — הבמאי מיכאל קאקויאניס מתמודד בשלישית עם מחזותיו של אוריפידס, אחרי „אלקטרה" ו„נשות טרויה" (שלא הוצג בישראל). במקום רציפות של זמן, מקום ועלילה, יש הצגת ראווה: סצנות המוניות, נופים רחבי־ידיים, ואפילו קמצוץ של פ לתנות אלימה. סרט שמיועד לסתם חובבי־קולנוע, ולא רק למי שאוריפידס קרוב לליבו.

מצד אחד חסר בסרט הריכוז של טרגדיה יוונית, המתפתחת ברציפות וללא רחם לקראת סוף שאין מנוס ממנו; מצד שני, התחבולות הקולנועיות שקופות, ואין שום סיכוי שההמונים של קאקויאניס יהפכו, ולו לרגע קט, בעלי עוצמה ואישיות כדוגמת התמונים של אייזנשטיין.

הסיפור על איפיגניה מוכר היטב: ספינות החיל היווני תקועות בדרכן לטרויה, ואורקל מנבא למלך אגממנון שהרוח לא תניע אפילו ספינה אחת, עד שיקריב את בתו הבכורה, איפיגניה, לאלים.

קאקויאניס רצה להסיק מסקנות מודרניות מן הגרעין העלילתי. לכן הוא מדגיש את התמכרות האדם לכוח, את מקומה הנחות של האשה בחברה, ואת הסכנה שבהמון המשתולל. הוא מתקן את אוריפידס ומוסיף לו את דמותו של יוליסס (אודיסאוס ביוונית). הוא עושה זאת כתככן שמנצל את בורות העם, המאמין באמונות טפלות, כדי להקיז את דם מישפחת אגממנון. אלא שבכל השיפוצים הללו הוא מגמד את ממד המאבק של האדם עם עצמו (שהוא העיקר במחזה) ומלביש על הסיפור אדרת של מזימת־חצר אפלה והרבה יותר שטוחה. יתכן שזה מתאים יותר לאופנות הפוליטיקה המודרנית, אבל לא לאוריפידס.

אופי הצילום מלודרמאתי ואילו איכותו גבוהה מאד (גיאורגי ארווניטיס הוא מגדולי הצלמים של אירופה). דברים דומים אפשר לומר גם על המישחק.

פאפאס ופאפאמוסקו — הפוליטיקה המודרנית

לפני שנה הזדעזעה הארץ כאשר נודע כי אשה יהודיה הואשמה בניו־יורק בשכירת רוצח לחיסול חתנה הישראלי -

זהו הסיפור המלא של הפרשה והמישפט, כפי שתוארו בעיתון אמריקאי

החותנת הרצחנית

היה זה הבוקר השני בתוך ארבעה ימים שבו גילה הד״ר אבנר רגב כי צמיג מכוניתו, מסוג שבי מאליבו, נוקב בדקר קרח. מישהו החליט לרדת לחייו. חותנתו של הד״ר רגב, הלן ריץ, היתה מנקבת לעיתים צמיגים ושוברת אנטנות של מכוניות שחנו בחזית ביתה, שבג׳ואל אווניו בפורסט־הילס, והוא כבר ראה אותה מבצעת מעשי־תגמול דומים על דיירי תשעה בתי־הדירות השייכים לה, שבמנהאטן. עתה, משהוא ובתה של הגברת ריץ, מארשה, החלו בהליכי גירושין ופתחו במאבק על האחזקה בבתם הקטנה, דפנה, התחילה חותנתו מכנה אותו מנוול, בן־כלבה, פרחח ואפס־מאופס בכל פעם שנפגשו. „שאלתי את הרבי, אבנר,״ אמרה לו באחת מפגישותיהם האחרונות. „והוא אמר לי שאתה תשבור רגל או תחטוף סרטן. לא שאני מאחלת לך את זה.״

הפעם האחרונה שבה ראה ד״ר רגב את הלן ריץ למעשה, היתה במיגרש־החנייה של הגן הבוטאני בקווינס. היא היתה שם עם בלש פרטי בשם פאסקואלה סימון, בלש־בדימוס ממישטרת ניו־יורק שאותו שכרה על־מנת להשגיח על נכדתה, בטענה שהיא חוששת כי דפנה תיחטף ותוברח בחזרה לישראל. הבלש סימון ליווה את דפנה ואת סבתה לגן הבוטאני, לפגישה־של־שבת עם אביה של דפנה. ושם, שעה שדפנה שיחקה בינות לצמחים ולשרכים, ביקש סימון מן הד״ר רגב שייגש איתו אל אוטומט הקוקה־קולה. הטיול הקצר תוכנן בקפידה: הוא גילה את רגב לעיני גבר שלא ראה מימיו. אותו גבר, שהיה חבוש כובע־סקי המכסה את הפנים, והחזיק בידו עטויית־הכפפה אקדח רוסי 38, דרוך וטעון בחמישה כדורי דום־דום, ישב עתה במכונית האלדורדו שלו וצפה בד״ר רגב שהחליף את הצמיג המנוקב במכוניתו.

הלן ריץ, שנולדה בפולין ב־1924, היתה נערה בשנות העשרה לחייה במהלך הכיבוש הנאצי; הוריה ניספו במחנה־השמדה. ב־שנת 1947 היגרה לארצות־הברית עם בעלה, מוריס, שהיה עתה נכה בעקבות שבץ. הם קנו את בית־הדירות הראשון שלהם ב־1953, ובמשך עשרים השנים שלאחר מכן רכשו שמונה בתים נוספים, כולם — להוציא אחד — במערב מנהאטן. ערכם הכולל של נכסיה של משפחת ריץ 2 מיליון דולר, אף שהגברת ריץ מבכרת לתאר עצמה כ־„ענייה״.

הגברת ריץ, אשה שגובהה כ־1.55 מטר, בעלת לחיים גבוהות ומבט חודר, היתה מאז־ומתמיד בעלת־בית נקמנית. היא נהגה להשמיד את דיברי־הדואר של דיירים שלא נשאו חן מלפניה, ופעם ניסתה לאלץ זוג קשישים להסתלק מדירתם המוגנת על־פי חוק השכירות, על־ידי פיזור צואת־כלבים בחדריהם. ראו אותה רודפת אחר דייריה במורד רחובות מנהאטן ומגדפת אותם בקול, במיבטא פולני כבד. דיירים אחרים, הללו ששילמו את שכר־הדירה במזומנים, זכו בהנחות.

הגברת ריץ היתה ידועה כקנאית בכל הנוגע למישפחתה — בעלה החולה, בנה בן ה־18 ובתה בת ה־30, מארשה. אחרי שסיימה את לימודיה במיכללת טאפט ב־1968 ביקרה מארשה בישראל ושם, בקיבוץ, התאהבה בסטודנט להנדסה בשם אבנר רגב. כעבור שלוש שנים של התכתבות וביקורים אחדים בארצות־הברית ובישראל, נישאו אבנר ומארשה בישראל בשנת 1971. הם נסעו לארצות־הברית; אבנר סיים את לימודיו באוניברסיטת קולומביה ב־1973, והתקבל לבית־הספר לרפואה על־שם אל־ברט איינשטיין. באותה עת היתה כבר מארשה בהריון. השניים דנו בהפלה, אך היא עמדה על כך שתלד את התינוק.

בתחילה הם ניראו כזוג מקסים, מארשה ניחנה בגוף זעיר, חטוב להפליא; בזכות תווי־פניה הנאים ועורה הצח היתה כמעט יפהפיה. אבנר יפה־התואר ובעל המיבנה האתלטי, היה סטודנט מבריק. אולם הנישואין לא הגשימו את ציפיותיהם. מארשה התרעמה על השעות הארוכות שהוא מבלה בבית־הספר, ועל המחסור בכסף לצרכיה הרבים. היא ביקשה לצאת מתחת כנפיה הנדיבות של אמה — אך הם לא יכלו להרשות זאת לעצמם. באפריל 1974, אחרי מריבות רבות, נעלה מארשה לפני אפו של אבנר את דלת בית אמה, שם התגורר הזוג במהלך שנת־לימודיו הראשונה בבית־הספר לרפואה. לאחר־מכן עשה כל אחד מהם ניסיונות־פיוס, שאותם דחה האחר.

„אל תצביע עלי כמו גסטאפו - ההורים שלי ניספו בשואה!״

■ ■ ■

לגבי הגברת ריץ, גירושין במישפחה היו בבחינת הכלימה בהתגלמותה. פעם אחת אף הציעה שוחד — לשווא — למישהו בעל קשרים, על־מנת שידאג ש־אבנר יתקבל (בלא ידיעתו) לבית־ספר ל־רפואה. עתה איימה שתוציא את פרוטתה האחרונה, ובלבד שלעולם לא יזכה לראות את ילדתו שוב. היא שלחה את הילדה, דפנה, עם מארשה לישראל באוקטובר 1975, ושם נשארו השתיים עד חודש מאי 1976, כאשר טס אבנר לישראל לחפש אחריה, הן שבו וברחו בחזרה לארצות־הברית ושם, בניגוד לצו מטעם בית־הדין לגירושין, נטלה מארשה את דפנה לקליפורניה ב־נובמבר. צו־הבאה שהוצא נגדה אילץ אותה להביא את הילדה לניו־יורק בפברואר 1977.

אבנר סיפר לידידים כי דפנה עברה שטיפת־מוח נגדו. בני מישפחת ריץ, אמר, אמרו לדפנה שאין לה אב. יום אחד, כאשר הביא אבנר פרחים לאשתו־בנפרד, השליכה אותם זו בבוז לאשפה. בראותה זאת קמה הילדה, והשליכה את הממתקים שהביא לה אביה באותה דרך. אבנר נוכח כי אהבתה של בתו נשללת ממנו, והגיש תביעת אפוט־רופסות. מארשה כתבה לבית־המישפט כי הוא „חיה סאדיסטית״ וכי הוא מתכוון „להחדיר בילדה תעמולה קומוניסטית״ ו־„לאלץ אותה לחיות בקיבוץ־ספר בישראל.״ הוא הכחיש האשמות אלה בתוקף מוחלט. מארשה הגישה בקשה לביטול הנישואין — דבר המביש פחות מגירושין. אולם, לא זו בלבד שבקשתה נדחתה, בית־המישפט תבע זכויות־ביקור עבור האב. וכך הוכנה הבמה המרה לקראת הבאות.

הגברת ריץ, מתוסכלת עד עומק ליבה וזועמת על החלטת בית־המישפט, שכרה את שירותיו של פאסקואלה סימון על־מנת שיגלה דברים מזוהמים ככל האפשר על אודות אבנר, ושישגיח על נכדתה בהימצאה בחברת אביה. אט־אט, בהדרגה, עברה החותנת את הגבול — מגידופים וכינויים גסים הגיעה עד לידי רצח.

כפי שהסתבר, הבלש־בדימוס בן ה־48 לא התקשה כלל לארגן את ה„חוזה״ עבור הגברת ריץ; למרות עברו הנקי מכל דופי, נחשב סימון על־ידי עמיתיו־לשעבר כשוטר קשוח. „סימון היה מיספר חזק,״ אמר עליו אחד מחבריו, „הוא ביצע מעצרים מוצלחים על ימין ועל שמאל.״ למעשה, חשדו בו פעם שרצח את טוני („החתול״) סיצ׳יליאנו, מודיע איש המאפיה שעבד ב„שירותו״.

אולם, סימון לא הסכים לבצע את העבודה עבור הגברת ריץ באופן אישי. תחת זאת פנה אל טוני סודה, עבריין זעיר מרובע קורונה בקווינס, וביקש ממנו ש־יקשר אותו עם „האדם המתאים״ לביצוע מעשה־הרצח עצמו. סודה לא נאלץ לחפש הרבה, הוא התגורר בחדר מעל לרובינסווד אין, מיסעדת־באר סמוך לקצהו של גשר וייטסטון מצד קווינס, שם נהג לשתות דרך־קבע בחברת פושע בשם קני או׳דונל. סודה ידע שאו׳דונל זקוק לכסף באופן נואש, ויהיה מעוניין. סודה הפגיש את שני הגברים, וסימון גולל את ההצעה — התע־ריף הוא 10,000 דולר, אמר — באוזני הרוצח־השכיר המובטל. או׳דונל הסכים. למחרת היום הם יצאו לגן הבוטאני ב־קווינס כדי להראות לרוצח את קורבנו המיועד.

אז החל או׳דונל עוקב אחר הרופא־המת־מחה הצעיר בבית־החולים שבו עבד. הוא חנה בכביש המוביל לכניסה של אנשי הסגל הרפואי, והמתין לד״ר רגב שייצא מן ה־בניין אחרי מישמרת הלילה. בשלוש הזדמנויות שונות בתחילת חודש מאי היה מוכן כבר לירות, אולם הרופאים והאחיות הרבים שיצאו באותה שעה את הבניין אחרי המישמרת הפריעו לו לבצע את זממו.

הגברת ריץ, שרוחה קצרה בשל העיכובים הרבים, הציעה מענק נוסף בסך 2,000 דולר על־מנת להחיש את ביצוע הרצח. היא הוסיפה 2,000 דולרים נוספים, בתנאי שהרצח יתבצע לא יאוחר מיום השישי, ה־20 במאי. סך־כל הסכום עלה ל־14,000 דולר. הכסף היווה פיתוי גדול. הרוצח־השכיר או׳דונל לקח מסימון מיקדמה בסך 1,000 דולר. עם זאת, ככל שהירבה להרהר

הרוצח־השכיר קני או׳דונל
הספקות הכריעו נגד

התובע ברוס גולדסטון
להדק את חבל־התלייה

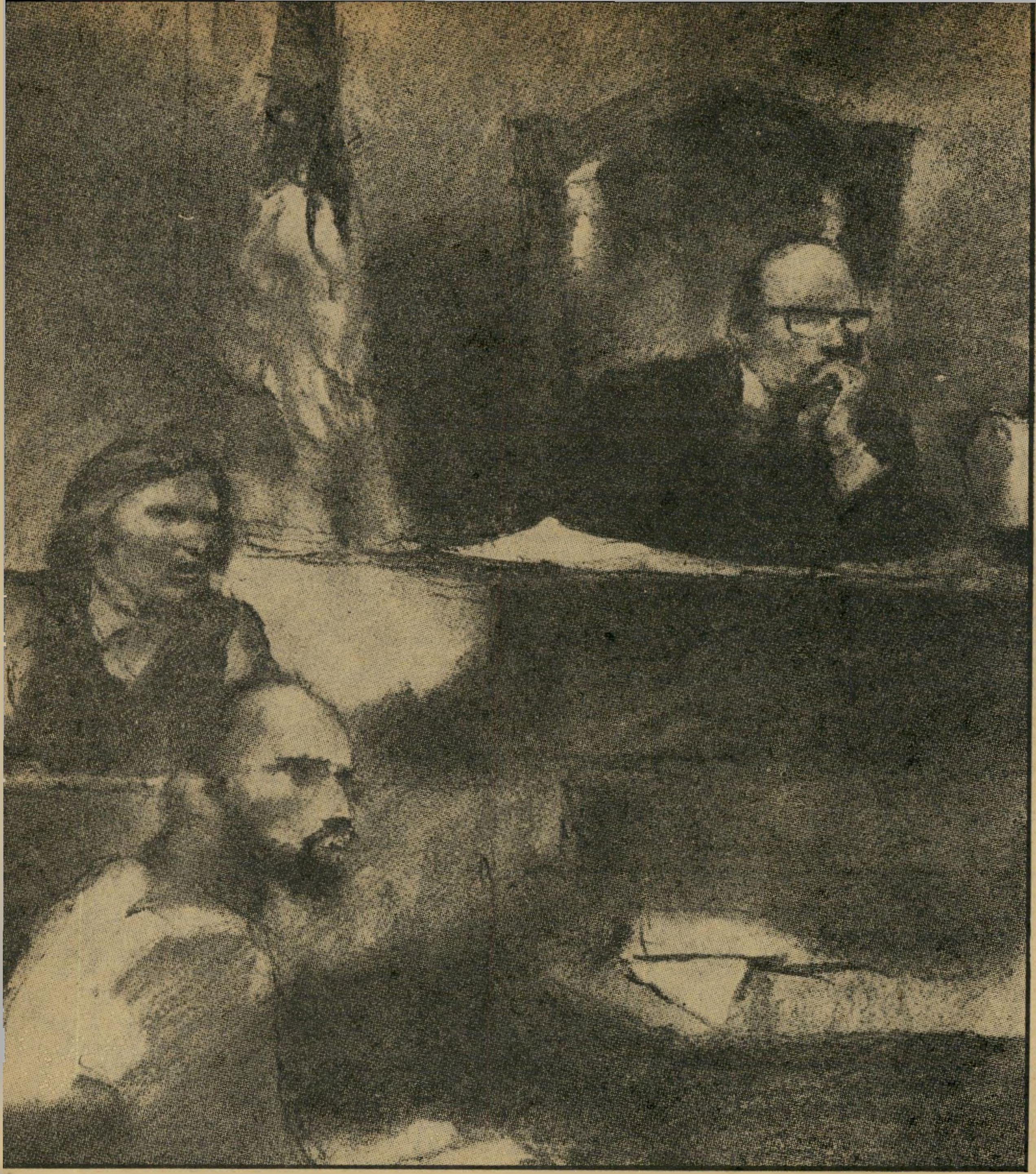

השופט ג'ואי טיילר, הנאשמת הלן ריץ ומזכיר בית־המישפט
התמוטטות על דוכן העדים

הרוצח השכיר פחד לרצוח לאור היום וחשש מפני ריבוי השותפים

ב„חוזה", כן ירד חינו של זה בעיניו. הוא תיעב את החיפזון, ולא התלהב למחשבה שיהא עליו לבצע את הרצח לאור היום.

■ ■ ■

קני או'דונל, בגיל 33 ולמרות מראהו הנאה, שערו השופע ונוהגו החלקלק, היה מפסידן מלידה. בשנות העשרים לחייו, לפני זמן לא רב, מימן את תאוות־ההימורים שלו באמצעות מעשי שוד מזויין, חטיפות, הברחה והצתה ומכירת הרואין. בשלוש הזדמנויות שונות רצח בני־אדם, במהלך תקופת ה„התמחות" שלו במיסגרת המאפיה של הברונקס. אך „עלייתו בסולם הדרגות" בעולם התחתון נפסקה ב־1973, כאשר נאסר כשהוא נושא בכליו חמישה קילוגרם הרו־אין.

כאשר הגיע או'דונל לבית־הכלא, הוא זעם על חבריו הקודמים על שנטשוהו, והפך מודיע מישטרתי. הוא שוחרר מן הכלא בזכות מידע שמסר למישרד התובע־המחוזי של הברונקס, בנוגע לשלושה פיש־עי־סמים גדולים. מאחר שלא התקבל בעין יפה בחוגים הקודמים שבהם הסתובב (נדר השתיקה וכו'), נאלץ לבצע גניבות ועיס־קות זעירות. רצח הד"ר אבנר רגב עתיד היה להוציאו מן הבוץ.

ביום השלישי, ה־17 במאי, נסע או'דונל לברונקס מקווינס, והחנה את מכוניתו ב־מרחק של כ־70 מטרים מביתו של ד"ר רגב בריינלאנדר אווניו. או'דונל היה תשוש, וראשו היה סחרחר עליו מלילה של סביאה בריינווד. בערך ב־3 לפנות־בוקר יצא את הבאר בחברת אשה צעירה, והשניים נסעו אל מקום מבודד סמוך לכביש המהיר ואן־וייק. שם, על המיקטורן שלו שנפרש על האדמה, קיימו יחסי־מין פעמיים. או־דונל נהג כך תמיד לפני פעולה שהיתה עלולה „להוציאו מן המחזור" למשך תקופת מה.

או'דונל שלף כובע־סקי וזוג כפפות מ־תחת למושב, והניחם לידו על ריפוד־העור הלבן של מכוניתו. מתוך תא סודי בתוך השטיח סמוך לדלת שמצידו השני של הנהג שלף את הרוסי 38. שלו, סיחרר את הקנה, דרך את הפטיש ושיחרר את הניצרה. אחר־כך נשען לאחוריו וניסה להכין עצמו — נפשית — לקראת הרצח. הוא עדיין חש שלא בנוח בגלל אור־היום, אך הטריד אותו גם דבר־מה נוסף שממנו לא יכול להסיח את דעתו. הוא הוטרד ממיספר האנשים הגדול שהיה מעורב ב־„חוזה" זה. הגברת ריץ ידעה. סימון ידע. סודה ידע. אפילו המוזג ברובינסווד שאל אותו: „מה עם העבודה שאתה הולך לבצע בשביל סימון?" אם תתגלה המזימה, מישהו עתיד להישבר ולומר. אך אם הוא לא יהרוג את רגב יעשה זאת מישהו אחר, והוא יפסיד 14,000 דולר וימשיך לחיות מהלוואות. „לעזאזל," אמר לעצמו לבסוף, והלם בשתי ידיו על ההגה. „אני הולך לעשות את זה!"

דקות ספורות לאחר־מכן הגיח הד"ר רגב מתוך הבניין. או'דונל הרים עיתון מול פניו המכוסים במסיכה — מיסוך כפול אולם, מה שחשוב יותר, הסתרת המסיכה — והתבונן ברופא שעה שהחליף את הצמיג המנוקב במכוניתו. או'דונל עצמו ניקב אותו בדקר־קרח קודם־לכן, בשעות הקטנות של הלילה. או'דונל החליט להתקרב אליו במכוניתו מצד הכביש, ולירות בו מתוך המכונית; עדיף היה כך, מאשר לגשת אליו בהליכה מצד המידרכה.

„בסדר, קן," הירהר, במששו את הדק האקדח, „בוא נגמור עם זה. תיקח את ה־14,000 דולר שלך, ותטוס לפריפורט."

אך הספיקות שבו להטרידו. הפחד מפני אור־היום, מפני התגלותו. הוא ישב שם כמשותק, בלתי־מסוגל להכניס את המכונית להילוך או ללחוץ על דוושת־הדלק, והת־בונן בלא־תנועה בד"ר רגב שסיים את החלפת הגלגל ונסע משם לבית־החולים. תוך אכזבה עצמית, אך גם בהקלה ברורה, חזר או'דונל למיגרש־החנייה של רובינסווד ונרדם בתוך מכוניתו. מאוחר יותר, חשב לעצמו, יאמר לסימון שד"ר רגב חמק ממנו שוב, כפי שקרה כאשר ניצל ממוות בזכות חבורת הרופאים והאחיות שיצאה את בית־החולים יחד איתו, וכפי שקרה כאשר הצ־ליח לתקן את התקר במכוניתו קודם שה־רוצח הגיע למקום, ימים אחדים קודם־לכן.

עדיין נותרו שלושה ימים עד לתאריך האחרון שנקבה הגברת ריץ.

■ ■ ■

אמו של קני או'דונל היתה סיציליא־נית. הוא גדל על בירכיה של תרבות זו. משום כך מעולם לא דן בעסקים עם אשתו. היא ישבה בבית, שעה שהוא הפסיד אלפי דולרים בהימורים באיי בהאמה. היא גידלה את בנם בלונג־איילנד, ולא שאלה שאלות.

הוכחה לתחושה מבשרת־הרע שהטרידה את או'דונל, אפשר לראות בעובדה שחזר לביתו במוצאי אותו יום שלישי, וסיפר לאשתו בדבר ה„חוזה" לחיסולו של רגב. הם שקלו יחדיו את הסיכונים, והחליטו שעליו ללכת למישטרה ולספר על הרופא ועל הגברת ריץ ועל המתווך, סימון, השו־טר־לשעבר. בבוקר המחרת הפך או'דונל שוב מודיע מישטרתי.

אחרי שגילה את כל הידוע לו על המזי־מה לסטנלי צ'סלר, מעוזריו של התובע־המחוזי, ולסמל־הבלשים ג'ו הארדימן מן החוליה המיוחדת של מישרד התובע־המחו־זי בברונקס, הסכים או'דונל לשתף פעולה גם בהשגת הוכחות נוספות נגד סימון וסודה — זה האחרון לא היה אלא מתווך זעיר בפרשה — תמורת חסינות.

בתוך זמן קצר הותוותה תוכנית, חפוזה אולם מתוחכמת. ביום השישי, הוא התאריך האחרון שננקב על־ידי הגברת ריץ, יעמיד או'דונל פנים שהוא מתכוון לבצע את ה־משימה. אחר־כך ייפגש עם סימון וסודה, ויקליט את שיחותיו המרשיעות עימם. למחרת, ביום השבת, יתחזו אנשיו של הארדימן כמשתפי־פעולה עימו, ויעשו אותו הדבר עם הגברת ריץ.

מובן מאליו שהם שיתפו בסודם גם את הד"ר רגב וזה, נפחד עד כדי התמוטטות — ועוד יותר בעיקבות מעשיה וכוונותיה של הגברת ריץ — הסכים לעזור להם. אם יסכים סימון לחטוף את הרופא מחזית ביתו — יהיה קשה מדי לבצע קרב־יריות מדומה בריינלאנדר אווניו — ולהיפטר מן הגופה במיפרץ לונג־איילנד, יוכל או'דונל להתחזות כמי שמבצע רצח. אחד הבלשים יתחזה כאיש־שרירים של המאפיה, „אנ־ג'לו", שברשותו סירת־מנוע. הוא יסייע בעריכת הצגת הרצח.

ב־6.30 בבוקר יום השישי, נסעו או'דונל ובלש שמונה להתלוות אליו לחזית בית־הדירות שבו התגורר רגב, בדיוק כשזה יצא מן הבית. או'דונל זינק מן המכונית ונעץ את אקדחו הטעון בגבו של הרופא. נאמר לו להשתמש באצבעו בלבד, אך או'דונל חש בטוח יותר עם הנשק הממשי. מישרד התובע־המחוזי, שהבין כי סימון עלול לנסות לירות באו'דונל בכל רגע של המשא־והמתן, התעלם מן הנשק שברשותו.

כאשר קרב או'דונל אל רגב, אמר לו: „היכנס למכונית, או שאני הורג אותך." הוא שיסק אותה בקשיחות, למיקרה ש־סימון צופה בהם ממקום כלשהו. אנשי מישטרה הוצבו לאורך הדרך אל המארינה, מתחת לעמודי הגשר. למרות המתח הרב, או'דונל נהנה מאד מן ההצגה.

„שלום דוקטור," אמר לדמות המכורבלת על ריצפת המכונית ליד המושב האחורי.

„תרשה לשאול אותך שאלה?" אמר ד"ר רגב. „איך התכוונת להרוג אותי?"

„התכוונתי לירות שניים־שלושה כדורים בעורפך."

„באיזה נשק?"

„אקדח 38. מה זה משנה?"

„תרשה לי לשאול אותך עוד משהו? אתה צלף טוב?"

„אני צלף מצויין."

„אתה יודע בוודאי, שאם היית מחטיא בכמה מילימטרים, היית הופך אותי לצמח לכל ימי חיי."

„אני, במקומך, דוקטור," אמר לו או־דונל, „הייתי אומר שלום אחרון."

■ ■ ■

כשהגיעו החוטפים אל המארינה, הם הובילו את קורבנם אל ספינתו של הבלש ויני סוריקה, מן היחידה המיוחדת של מישרד התובע־המחוזי בברונקס. הבלש סוריקה, גבר גדל־גוף ושחום־פנים שעמד לגלם לאחר־מכן את תפקיד „אנג'לו ה־מטורף", התניע את המנוע שלו בן 270 כוחות־הסוס ושם פניו אל מיפרץ לונג־איילנד. כל הדברים הללו נעשו רק לשם ההצגה, למיקרה שמישהו צופה בהם. הד"ר רגב היה בטוח לחלוטין; הבלש סוריקה ביצע פניית־פרסה בתוך המיפרץ והביא את ספינתו אל ניו־רושל. הד"ר רגב אוכסן במוטל באיזור, תחת מישמר מישטרתי. מבחינה רישמית הוא היה עתה בחזקת „נעדר". או'דונל נסע לברונקס לסיים את ההצגה שלו.

ממישרדו של התובע־המחוזי טילפן או־דונל אל סימון.

„הכל בסדר," אמר לו. „פינוטה."

„באמת" שאל סימון.

„כן... אין בעיות יותר. חיסלתי אותו."

„בסדר. אני בא לנשק אותך..."

סימון היה מאושר; כעת, הגברת ריץ תרפה ממנו. הזקנה הציקה לו מזה שבועות שיסלק את הרופא ממוחה — שיחסל אותו, כלומר. השוטר־לשעבר ציפה כבר בכיליון־עיניים ל„חוזה" הבא שלו.

אך המלכודת עדיין לא נסגרה. מישרד התובע־המחוזי נזקק להוכחות הנוגעות ל־תשלום, אך סימון נמנע מלהיפגש עם או׳־דונל במשך סוף־השבוע. הגברת ריץ סירבה למסור לסימון את הכסף, עד שתהיה בטו־חה לחלוטין כי חתנה אכן מת. היא לא הס־תפקה בארנקו של רגב, שאותו מסר לה סימון; היא ביקשה לחכות כמה ימים. זהירות בכל מחיר. או׳דונל התלונן על ההשהייה בחריפות, בפגישתם ברובינסווד במוצאי יום השני. הוא לא הצליח למצוא את סימון בטלפון, וזה אף לא הגיע לפגי־שה שקבעו לאותו ערב.

או׳דונל הצליח להשיגו ביום המחרת, יום שלישי, ולקבוע פגישה לשעה 11 ב־לילה, שוב ברובינסווד.

„מה נעלמת לי ליומיים?" שאל או׳־דונל את סימון, כשזה נכנס. הם התיישבו בחדר האחורי כדי למנות את הכסף. חישו־ביו של סימון התבלבלו.

„אני צריך לתת לך שלוש־עשר (13,000 דולר)," אמר לאו׳דונל. „אלף כבר נתתי לך."

„לא, לא. אתה צריך לתת לי ארבע־עשר," אמר או׳דונל. „נתת לי אלף: זה שלושה־עשר. בהתחלה אמרת עשרת על־פים, אחר־כך עוד אלפיים, ואחר־כך עוד אלפיים... יחד, ארבעה־עשר אלף." לסימון חסרו 1,000 דולר, אך או׳דונל הניח לו להישאר חייב. זה לא שינה דבר: סימון נלכד.

■ ■ ■

לבלשיו של התובע־המחוזי האיר ה־מזל קצת פחות, כאשר ניסו ללכוד את הגברת ריץ. היא סירבה להיגרר לשיחה עם הבלש סוריקה כאשר, כשהוא עדיין מתחזה כרוצח־שכיר, ניגש אליה (ואל מארשה, שהיתה בחברתה) מחוץ לכל־בו שב־קווינס בולוואר, עשרה ימים אחרי היעלמו של חתנה.

גם הסמל הארדימן לא הצליח להביאה לידי הרשעה־עצמית, כאשר טילפן אליה לביתה ביום השישי, לומר לה שבדעתו לגשת למישטרה או אל מארשה אם לא יקבל סכום גדול יותר תמורת „ביצוע החוזה על הרופא."

סימון נאסר ב־6 ביוני. „יש לנו חדשות טובות וחדשות רעות," אמר לו הבלש סוריקה. „החדשות הטובות הן שהרופא חי, והחדשות הרעות הן שקני או׳דונל עובד איתנו." תוך שהוא ממלמל דברים על התאבדות, הסכים סימון לנסות להק־ליט את שיחתו עם הגברת ריץ. עוד באותו ערב נסע אל ביתה, כשרשם־קול מוצמד לגבו. הגברת ריץ סיימה את ארוחת־הערב שלה כאשר נכנס.

„היה דג הערב," אמרה לו. „אני אכלתי אותו."

„כן," צחק הוא. „בדיוק כך."

מאחר שהיתה מודאגת בשל שיחות־הטלפון ובשל העיקוב אחריה, שאלה את סימון אם גם אחריו עוקבים.

„כן, הטיפוסים האלה מטרידים אותי," אמר. „להודות על האמת, עכשיו אני חושב שזאת לא המישטרה. אני חושב שאלה הברנשים שביצעו את העבודה."

„גם אני," אמרה.

מאוחר יותר יצאו השניים לשתות כוסית, ולאחר־מכן הסיע סימון את הגברת ריץ הביתה. מייד אחר־כך תוחקר בידי בלשי התובע־המחוזי. השיחה המוקלטת היתה מלאת רמזים, לדעתם, אך לא היה בה כדי הודאה בת־תוקף במעשה. סימון, כבלש־לשעבר, חייב היה להיות ערמומי יותר, אך חייו נהרסו לפתע והוא היה מוטרד בדברים אחרים. הוא נתבקש להוציא מפיה דברים נוספים, בשיחת־טלפון שיערוך עימה ב־11.30 בלילה.

„שימעי," אמר, „רק רציתי לומר לך ש...מצאתי את הבחור שעשה את זה."

„לא, לא, זה בסדר," השיבה. „אני עסו־קה. אני... יש לי... אני עסוקה עם ניירות כאן."

הוא לא הצליח לשבור אותה; לפתע־פיתאום נשמעה החותנת אדישה לחלוטין, לפחות בטלפון, ביחס לרצח שיזמה.

■ ■ ■

אף שהגברת ריץ לא הודתה במי־שרין בשותפות בעבירה, היא נאסרה בבוקר המחרת, ה־7 ביוני 1977. היא ביצרה עצמה בתוך ביתה שבפורסט־הילס, עד ש־השוטרים איימו לפרוץ את הדלת. (טוני סודה נעלם מן העין סופית, מאחר שמישרד התובע־המחוזי של ברונקס שכח לאסור אותו לפני שבישר את החדשות בדבר הפרשה המוזרה.)

המישפט נפתח ב־29 במארס אותה שנה. הטיעון המישפטי נגד החותנת היה רחוק מלהיות פשוט וקל. אף שנתפסה במעשה־קשר, היה לה סיכוי לחמוק מן התוצאות מאחר שסימון, העד הראשי של התביעה, סירב להעיד נגדה. הוא חדל לשתף פעולה עם מישרד התובע־המחוזי, כאשר לא הצ־ליח לקבל שיחרור־בערבות בתמורה. הוא הואשם בקשירת קשר במישפטו־שלו, ב־חודש שקדם לכך, ונידון ל־15 שנות מאסר. קני או׳דונל מעולם לא החליף דברים עם הגברת ריץ. וכך, להוציא ראיות נסיבתיות כבדות־מישקל, ההקלטה שערך סימון משי־חתו עם הגברת ריץ היתה ההוכחה המוצקה היחידה שקשרה את הגברת ריץ למזימה.

על פניו במיסדרון; לקראת תום המישפט הורה השופט לסלקו מן האולם, ומר ריץ צעק: „אושוויץ! ארבע שנים!"

או׳דונל נהנה בכל לב מן החקירה־הנג־דית, ומן המאמץ לבלבל את חוקרו. כאשר נשאל אם הוא מוכר בחוגי העולם התחתון, עורר פרץ־צוחק באולם כאשר השיב: „אני מוכר בהרבה חוגים. אני מוכר גם בכנסיה שלי."

התביעה התבססה בעיקר על 19 הקלטות, שהוצגו בפני בית־המישפט במשך שבועיים. השמעת שיחת ה„אכלתי אותו!" הדרי־מאתית בין סימון לריץ היוותה את שיאה של מערכת התביעה של גולדסטון.

דעתו של הרברט ליון היתה הפוכה, כמובן. „הראיות יוכיחו כי הגברת ריץ לא הסכימה למזימה," אמר, „כי לא נטלה חלק

המועמד להירצח נפצע בצה"ל ונסע לעשות כסף בארצות־הברית

התובע־המחוזי, ברוס גולדסטון, מי ש־שפט גם את סימון, האמין כן הלן ריץ אשמה. גולדסטון בן ה־47, כסוף־השיער ובעל המראה הנערי, הפסיד רק בשישה או שיבעה מישפטים במשך ארבע־עשרה שנים, ובכך הדביק ועבר את שיאו הנצבר של הבוס הקודם שלו, ברטון רוברטס, משישכנע 47 חברי־מושבעים ברציפות, בין 1973 ל־1976, להרשיע נאשמים בדין. (שיאו של רוברטס היה 41.) אך ברוס („ברוס מהדק־החבל", כפי שהוא מכונה בבית־המישפט), לא היה משוכנע מעל לכל ספק כי יש לשלוח את הגברת ריץ לכלא. דומה היה שהחקירה הסתיימה קודם זמנה, ושיחת־המפתח שהוקלטה בין סימון לבין

במזימה, לא היתה צד במזימה להרוג את אבנר רגב, לא שכרה איש להרוג את הד"ר רגב, וכי לא היתה אלא קורבן של ניסיונו של מישהו לעשות כן."

הוא קיווה להוכיח כי או׳דונל וסימון סחטו כסף מן הגברת ריץ באמצעות הד"ר רגב, ולא ניסו לבצע את „חוזה" הרצח שלה. אך תיאוריה חליפית זו לא היתה ממוקדת היטב, גם לא זכתה בעיון רציני.

ליון, תחת הצלפותיו הבלתי־פוסקות של גולדסטון, נאלץ לנהל מאבק קשה ביותר. חבר המושבעים ניראה משתעמם מחקירו־תיו, ולא הגיב כלל על דרישותיו היום־יומיות להכריז על ביטול המישפט בטענה שאין לו על מה להתבסס. היה ברור כי

בעלה של הנאשמת מוריס ריץ (משמאל)
„אושוויץ — 4 שנים!"

ריץ היתה מעורפלת במיקצת. התובע־המ־חוזי תהה גם בדבר האהדה שעשוי חבר־המושבעים לרחוש לחותנת קטנה (1.55 מ׳) שעברה את השואה על בשרה.

הפרקליט הרברט ליון ייצג את הנאשמת. את המוניטין הרב שלו רכש על־ידי סיוע לפושעים להשיג מישפט הוגן. האדסון ריד, עוזרו שחור־העור של ליון, השגיח על בחירת המושבעים, שבהם נכללו לבסוף גם ארבעה כושים. הוא ישב ליד שולחן ההגנה, וכמעט שלא אמר מילה במהלך המישפט כולו. חבורת קשישים דורשי־טוב ניהלה מערכה למען הנתבעת, מן השורה הראשונה של אולם המישפט.

השופט, ג׳ואל טיילר, הורה לאסור אחד

תוכניתו של ליון היתה להכין את הקרקע לקראת עירעור לבסוף. שותפו, הפרקליט ויליאם ארלבאום, ניראה כמי שמודה ב־אשמתה של לקוחתם בהתמקחות־השווא של המישפט המוקדם. „זה לא יפה, מה שהיא עשתה," אישר ברלבאום שלא לציטוט, אף שמעולם לא אמר זאת לגולדסטון, „אבל צריך להבין את הרקע שלה." גולדסטון לא הסכים לערוך עיסקה של הודאה־באשמה תמורת הבטחה של אי־מאסר.

■ ■ ■

סיפור עברה של הגברת ריץ הוגנב לפרוטוקול, למרות אזהרתו של השו־פט, באמצעות עדי־האופי שלה.

האשה חטפה את הילדה בת החמש וברחה עימה לישראל

מתומכיה של הנאשמת, מעובדיו של אחד משותפיה־לעסקים של הגברת ריץ, על שהפציר באחד המושבעים שעמדו לבחירה להצביע בעד זיכוי. האיש סיפר לשוטרים כי שותפה של הגברת ריץ ביקש ממנו לשבת באולם ולצפות במישפט. הגברת ריץ, סיפר, הבטיחה „לדאוג לו" תמורת תמיכתו השקטה. מוריס ריץ, שליווה בהת־מדה את מישפטה של אשתו, פלט „מנוול!" בכל פעם שהתובע־המחוזי גולדסטון חלף

„מניין אתה מכיר אותה?" שאל ליון את צ׳ארלס באנק, ידידה של הגברת ריץ מאז ילדותה.

„מפולין," היתה התשובה.

„...מאיזו שנה עד איזו שנה?" שאל ליון.

„...עד לשואה, ב־1939..." השיב באנק.

בשל סידרת־הטלוויזיה שואה שהוצגה באמריקה בדיוק בתקופה שבה נערך המיש־פט, נראה שלהתייחסות זו היה מישקל.

ליון נאלץ להסתכן ולהעלות את הגברת ריץ עצמה על דוכן העדים, שאם־לא־כן אי־אפשר היה להעמיד במיבחן את שיחתה המרשיעה עם סימון. הוא הוביל אותה דרך פרשנות כבדה ומענה, שבה הסבירה בתום לב את הצהרותיה המזיקות ביותר.

למשל, הגברת ריץ הכחישה שאמרה „אכלתי אותו" בקשר לדג שאכלה באותה ארוחת־הערב. היא לא התייחסה בכך, אמ־רה, לשרידיו הטבועים של חתנה, אלא אמרה למעשה „אכלתי אותן," בהתייחסה לעצמות־הדג שנתקעו בגשר שיניה התות־בות ונבלעו לאחר־מכן. סימון הזהיר אותה לבל תשלם „עוד כסף," אך היא אמרה שחשבה שהמדובר במזימת־סחיטה מיסתו־רית שהסמל הארדימן הזכיר בשיחת־הטל־פון שלו איתה. היא אמרה שאפילו לא שמעה את סימון אומר „נתתי לו את ה־כסף," אף שהוא חזר על מישפט זה שלוש פעמים. היא אמרה שהיא חוששת שהמיש־טרה חושדת בה, שלא כדין. כי היתה לה יד בהיעלמו של הד"ר רגב. כי שומרי־ראש שנשכרו על־ידי סימון סוחטים ממנה, כי ייתכן שמארשה גם היא מעורבת בעניין בצורה כלשהי, וכי סימון ניסה להעליל עליה דברים. הגברת ריץ הפגינה מבוכה כנה.

אך כאשר הגיעה שעתה של החקירה־הנגדית, שינתה הגברת ריץ את נימת דב־ריה. תשובותיה לשאלותיו של התובע־המחוזי גולדסטון היו חמקניות ומעורפלות, ולמרות אזהרות חוזרות ונישנות מצד ה־שופט טיילר, השתדלה לערפל את דבריה ככל האפשר. גולדסטון לא הירפה: הוא לחץ עליה בשאלות על אודות הקלטת־המפתח. במשך שישה ימים מחתה וטענה בתוקף לחפותה, בהכחישה אפילו ששנאה את חתנה ושידעה על המאבק המישפטי המתנהל להשגת אפוטרופסות על דפנה.

„אינני מסוגלת להרוג אפילו זבוב!" צרחה ברגע מסויים.

„משום כך ביקשת מסימון שיעשה זאת, לא כן?" הטיח בה גולדסטון.

„לא," הטיחה בו בזעם. „אתה יודע ש־הורי נהרגו ושראיתי כבר מספיק הרג!"

רגעים אחדים לאחר־מכן שאל גולדסטון למה התכוונה כאשר אמרה לסימון „אם מצותתים לטלפון שלי אנחנו מחוסלים, כולנו."

„לא התכוונתי לסימון או לרוצח־השכיר," השיבה. „התכוונתי למישפחה שלי. בשביל המישפחה שלי, הבושה הגדולה ביותר תה־יה שיש לי קשר כלשהו לפושעים, וזה דבר שלא היה לי מעולם."

התובע־המחוזי ניצל את ההתייחסות ל־מישפחה על־מנת להעלות את עניין המניע־לרצח של הגברת ריץ. „ואת דואגת מאד למישפחתך, לא כן?" שאל.

„בהחלט," השיבה.

„גם לנכדתך?"

„כן."

„וכשחשבת שמישהו עומד לקחת אותה לישראל, תיכננת להרוג את האיש?..."

„לא נכון." השיבה הגברת ריץ, ודמעות ניקוו בעיניה. „הוא לא התכוון לנסוע לישראל. הוא בא לכאן לעשות כסף... אם היה פטריוט כזה, הוא היה עכשיו בישראל."

גולדסטון החליף נושא. מדוע עליה לח־שוש לעצמה כשהיא שומעת ש„מישהו מנסה לסחוט כסף מאשה חפה־מפשע?

„לא שמעת שגם אנשים חפים־מפשע מסתבכים בצרות?" השיבה. „ראית מה קרה לג׳יימס ויטמור. הוא לא היה חף־מפשע, ובכל־זאת הסתבך בצרות? וג׳ואן ליטל וכל האחרים? בגלל זה אני כאן, ואני חפה־מפשע."

■ ■ ■

התובע־המחוזי המשיך ללחוץ. לב־סוף איבדה הגברת ריץ את שלוותה לחלוטין. „תפסיק להצביע עלי באצבע כמו גסטאפו, ותפסיק להציק לי כאן?" צעקה. „...כבר עברתי את זה בחיים שלי!"

חבר־המושבעים ישב ללא תגובה במהלך חילופי־הדברים הללו. גולדסטון לא יכול להחליט אם הוא מרחיק־לכת מדי עם העדה שלפניו. לקראת סיום החקירה־הנגדית, הע־סיק את המושבעים בדיון על קטע שנוי־במחלוקת בהקלטת השיחה ריץ־סימון. אף שהתעתיק, שאושר על־ידי השופט כ„שמי־עה טובה" נשמע כדבר־מה מסויים, גולד־סטון היה משוכנע כי שמע דבר שונה לחלוטין.

בהקלטה נאמר: „ביום שני האחרון, שמע, ביום שני האחרון, פירסמו שהוא נעדר." זאת אמרה הגברת ריץ לסימון בקשר להודעה שפורסמה על־ידי המישטרה על היעדרו של הד"ר רגב.

„כן," אמר סימון.

(סוף בעמוד 49)

זו עובדה. כשאוכלים בצל יש ריח לוואי מהפה. לתיא יש פתרון מצוין. שטיפת הפה עם 3-4 טיפות מי־פה תיאדנט בחצי כוס מים. מי הפה עושים פעולה שמברשת שיניים אינה מסוגלת לבצע. הם שוטפים ומחטאים את כל חלל הפה, חודרים לרווחים הקטנים ביותר שבין השיניים מסלקים את שאריות המזון ומעניקים לפה הרגשה טובה ורעננה.

מי־פה תיאדנט ממיסים את השכבות השומניות שעל גבי השן אך אינם שוחקים את האמאיל המגן עליה כפי שעושות המברשת והמשחה.

מי-פה תיאדנט

תיא

באור-ורשבסקי

החותנת הרצחנית

(המשך מעמוד 47)

על־פי התעתיק אמרה הגברת ריץ לאחר־מכן, ללא כל קשר הגיוני: „הוא לא... אנחנו כבר מדברים... השוטרים מחפשים אחריו.”

גולדסטון אמר לגברת ריץ: „אני רוצה שתקשיבי לזה, ותבדקי אם לא אמרת שם, הוא כבר צף׳ במקום ,אנחנו כבר מדברים׳.”

הגברת ריץ פערה פיה בתדהמה. „מעולם לא אמרתי זאת,” מחתה. „לא איכפת לי אם תשמיע את זה גם מאות פעמים, כי אף פעם לא אמרתי את המילה הזאת.”

הגברת ריץ ירדה מעל דוכן־העדים תשושה ומדוכאת. דומה היה כי אמינותה התמוטטה. רק נאום־סיכום מבריק של פרקליטה היה יכול להצילה כעת.

כמצופה, סיכומו של הרברט ליון היה הרגע הגדול ביותר שלו במישפט. הוא פסע הלוך־ושוב מול המושבעים, כינה את עדותו של או׳דונל „דימיונית” ותיאר אותו כסוחר־סמים ומלשין, עבריין זעיר שקשה להאמין כי היה מסוגל לרצוח. הוא לעג לד״ר רגב ואמר כי הוא משתמט־גיוס, המסתתר בבית־הספר לרפואה שעה שאחיו הישראלים „נלחמים ושופכים את דמם.” (למעשה, הד״ר רגב נפצע פעמיים בקרב בתקופת מילחמת־ההתשה, כפי שליון היה צריך לדעת.)

לאחר־מכן אמר ליון כי חותנת לעולם אינה רוצחת את חתנה, כיוון שלא יכול להיות ביניהם פשע של תשוקה. ,,היא לא שכבה איתו,” אמר. הוא נמנע מלומר בפה מלא כי ייתכן שמארשה היא־היא האשמה. ככלות הכל, מארשה נשמעה אווילית מאד כאשר אמרה לגולדסטון, בעת החקירה הנגדית, כי הוציאה 3,700 דולר מכספה הפרטי בחודש מאי, החודש שבו בוצעה המזימה, אך לא יכלה להיזכר על מה הוצא הכסף.

■ ■ ■

חבר־המושבעים התחיל את ישיבתו ביום השישי, ה־6 במאי, אחרי־הצהריים. זמן קצר לאחר־מכן בקעו צעקות מחדר המושבעים. פסק־הדין לא ייחתך מהר. נראה כי נאום־הסיכום של ליון עורר ספיקות רבים, למרות הופעתה המרעישה של הגברת ריץ על דוכן־העדים. קודם שפרש חבר־המושבעים לרמאדה־אין במנהאטן למשך הערב, שלח דובר חבר־המושבעים אל השופט בקשה לשמוע שוב אחדות מן ההקלטות, וחלקים מן העדויות. יום השבת הוקדש לוויכוחים בדבר החומר המדוייק הנחוץ לחבר־המושבעים.

כל שעה נוספת של דיוני חבר־המושבעים הגבירה את הסיכוי לביטול המישפט. אך הגברת ריץ, ששוטטה במיסדרונות, נראתה מדוכאת מאד. גם הבלש סוריקה ניראה בסביבה, כשהוא מוכן להשמיע למושבעים הקלטות על־פי בקשתם. הגברת ריץ חשדה בו שהתקין את הרמקול כך שלפעמים יישמעו דבריה חלושים, על־מנת שיתאמו את פרשנותה של התביעה.

הדיונים התחדשו ביום השני בבוקר, כאשר נקראה עדותה של מארשה. חבר־המושבעים יצא שוב. עשרים דקות לאחר־מכן שלח הדובר פתק אל השופט, והודיעו כי המושבעים פסקו את הדין. דורשי־טובתה הנאמנים של הגברת ריץ מיהרו לחזור אל אולם המישפט ותפסו את מקומותיהם בשורה הראשונה. אשה קשישה אחת אחזה בחוזקה מחרוזת־תפילות בידה האחת, ובידה האחרת לפתה את זרועו של גבר שחור־עור.

■ ■ ■

הגברת ריץ היתה אדישה לחלוטין גם כאשר נגזר דינה, ב־22 ביוני. השופט טיילר, ששלוותו שלטה ברמה במישפט, שהיה פעמים סוער, הסביר כי בתחילה חשב להטיל עליה עונש חמור מזה שעליו עמד להכריז עתה. אולם, בציינו כי הגברת ריץ „עברה גיהנום” במחנות־ההשמדה של היטלר, שקל שוב את הדחף הראשוני שלו והכריע לטובת תקופת מאסר בת חמש שנים. (אף שבעלה, מוריס, בילה ארבע שנים באושוויץ, הגברת ריץ עצמה הוסתרה בתקופת הכיבוש על־ידי משפחה פולנית. לדיברי מקור המקורב למישפחה, היא מעולם לא היתה במחנה־ריכוז כלשהו.) היא שוחררה בערבות של 100,000 דולר.

הבלש ויני סוריקה, הזועם על סודה שחמק מפניו, עדיין מחפש אחריו.

קני או׳דונל פתח בחיים חדשים עם זהות חדשה, תודות לעיריית ניו־יורק.

והד״ר רגב, שכמעט נרצח על שחיפש את חברתה ואהבתה של בתו, ממשיך לטפל בתביעת האפוטרופסות שלו בבית־המישפט העליון בקווינס.

חסוך לחינוך גבוה ב„גחלת”

הטובה בתכניות החסכון במדינה.

החסכון לחינוך גבוה ב„גחלת” נותן תשואה: 7% (כולל 2% מענק ללומדים) ריבית נצברת, כשהקרן והריבית צמודים ב־100% למדד המחירים לצרכן וכל ההטבות פטורות ממס הכנסה כתום שלוש שנות חסכון.

ההרשמה בכל לשכות המודיעין הטירוניות
וב"גחלת", אלנבי 91, ת"א

ספס „מורלה”
קיים רק קטלוג אחד של „מורלה”, היזהרו מחיקויים!

שילתקופה מוגבלת!
"תיק-שכל" לכל הקונה-
מעיל Gloverall
אנגלי אורגינלי
לצעירים
ולצעירות

בלעדי אצל
שינדש
• דיזנגוף 128 ת"א
• זמנהוף 25 ת"א
• הילטון ירושלים

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

למתח, חרדה ודיכאון - יש פתרון!

שיטת ה„קטרזיס־טרפי” שפותחה בארה״ב ע״י פרופ׳ ג׳נוב מיושמת לראשונה בארץ ע״י דוד איש-שלום.

שיטת ה„קטרזיס־טרפי” המבוססת על הדע המדעי המתקדם ביותר, הוכיחה את עצמה גם במיקרים שבהם שאר שיטות הפסיכוטרפיה המקובלות נכשלות.

הטיפול מבטיח ריפוי מהיר יסודי ומתמיד של בעיות נפשיות מגוונות.

לקבלת פרטים: טל. 790711 אחה״צ.

חלום שלמיליון
השבוע בהגרלת הפיס
חלום שיכול להפוך למציאות
פרס ראשון
מיליון לירות
סך כל הפרסים
7.212.000 ל"י
גם החלום שלך יכול להפוך למציאות
מפעל הפיס

אורחים

יותר ספרד־יה מספרדיה

הקהל הירושלמי מחא כף בקצב, והרקדנים נחרדו

בלהקת תיאטרון המחול הספרדי, השוהה עתה בארץ, אין אף ספרדי אחד. יותר על כן: בין 16 חברי־הלהקה, כולם תושבי דרום־אפריקה, יש חמישה יהודים, שזה להם ביקורם הראשון בישראל.

הלהקה הגיעה לארץ לסיבוב הופעות שיימשך שלושה שבועות. חברי הלהקה מתאכסנים במלון בתל־אביב, ויוצאים ממנו להופעות בכל רחבי־הארץ.

באלט ו־4 ילדים. מרצדס מולינה (מרילין קונידוריס), מנהלת התיאטרון, נולדה בקייפטאון, להורים ממוצא יווני בעלי בית־קפה קטן בעיר.

כל הרואה את מרצדס עשוי לחשוב שהיא יותר ספרדיה מספרדיה. שכן הרקדנית שחומת־העור, בת בלי גיל, כמעט שאינה נזקקת לאיפור על הבמה, כדי לשוות לעצמה מראה של ספרדיה. כל שעליה לעשות הוא לחבוש פיאה שחורה על שערה הבהיר, להבליט קימעה את עיני־השקד השחורות, והיא מוכנה.

על צעדיה הראשונים בעולם הריקוד סיפרה מרצדס: „כבר בגיל 4 היה חלומי הגדול להיות רקדנית. הורי, שהם אדוקים מאד, התנגדו לדבר בהתחלה, אבל אחר־כך היו ממש גאים בי.

„כבר בגיל צעיר מאד התחלתי ללמוד ריקוד בבית־הספר לבלט של אוניברסיטת קייפטאון, למרות התנגדותם של הורי. רק מאוחר יותר התוודעתי לריקוד הספרדי. זה היה בגיל 16, כשזכיתי במילגה ללמוד ריקוד בלונדון.״

שייראו ספרדים. נזכרת מרצדס־מרילין: „בוקר אחד קיבלתי טלפון מה־

מרצדס־מרילין
גם קאריירה, גם מישפחה

מורה שלי, שהציע לי להצטרף לסיבוב־הופעות בן חודשיים בספרד.

קפצתי על ההזדמנות להחליף את אחת הרקדניות החשובות שלו, ונשארתי איתו — לא חודשיים כי־אם שבע שנים. הסתובבנו בכל העולם, למדתי לדבר ספרדית והתמחיתי בריקוד הספרדי. אבל כל הזמן חלמתי לחזור לדרום־אפריקה ולהקים שם להקה משלי.

„ההזדמנות הגיעה ב־1957, כשהזמינו אורתנו להופעות בדרום־אפריקה. זו היתה הצלחה. עזבתי את הלהקה, ופתחתי אולפן למחול ספרדי. אז גם פגשתי את בעלי.

„לא תמיד אפשר להצליח גם בקאריירה וגם בחיי־המישפחה, אבל אני הצלחתי בשניהם. יש לי ארבעה ילדים. המבוגר ביניהם בן 18, ולומד רפואה.

„בספרד, דווקא, יש לנו הצלחה עצומה, למרות שאנחנו לא ספרדים. כל חבר בלהקה עבר אימון ספרדי, ויודע ספרדית שוטפת.״

„יש לי ילד.״ מאחרי־הקלעים בהיכל התרבות התלבשו חברי הלהקה לקראת ההופעה. על הבמה ניגנה התיזמורת מנגינות חסידיות. חברי הלהקה, חלקם בלבוש מלא, וחלקם לבושים־למחצה ופניהם מאופרים, השתלהבו למישמע המוסיקה ופתחו בריקוד ספרדי, בעוד הסדרנים ואנשי הג״א מתבוננים בהם בתמיהה.

„אף פעם לא ראיתי להקה שתשתולל בצורה כזאת לפני ההופעה,״ אמר אחד הסדרנים בהניעו ראשו בספקנות. „איך יהיה להם כוח להופיע אחר־כך? אני לא מבין.״

„אנחנו מאוהבים בריקוד,״ הסביר אנריק סגוביה, ששמו האמיתי יעקב ניימן. אנריק (30), גבר נמוך־קומה, בעל חוטם המסגיר את מוצאו היהודי וחיוך גברי, הוא הפארטנר הקבוע של מרצדס בריקודיה.

חווייה בירושלים. „אנחנו נהנים באמת מהריקוד ולא מחייכים חיוך קפוא

אנריק־יעקוב
גם יהודי, גם אפריקאי

על הבמה כמו שנהוג בלהקות אחרות. כשאנחנו מחייכים, זה מכל הלב. הפלאמנקו יותר מלהיב, ומתבסס על קצב, המתבטא בכל הגוף. אפשר גם לעשות אימפרוביזציות. זה תלוי מאד בקהל, שנותן את הקצב.״

„אביו של אנריק רצה שיהיה ספר,״ מספרת מרצדס. „הוא היה עובד יום־יום עד הערב, ואז בא אלי ומתאמן.״

אנריק: „למדתי בלט עד גיל 18, ואחר־כך עזבתי את מרצדס ונסעתי ללמוד בספרד, אבל אחרי שנה קיבלתי ממנה מיברק: בוא מהר הביתה, יש לי ילד. עזבתי את הכל וחזרתי אליה, ומאז לא נפרדנו.״

„היא כמו אחותי הגדולה. הלהקה שלנו היא כמו מישפחה אחת גדולה. אנחנו מאד נאמנים אחד לשני, מאמינים באמונות טפלות, וחולמים הרבה חלומות, שמתגשמים אחר־כך. כמו, למשל אחת הרקדניות חלמה לפני כמה ימים שהיא נושאת קולב מלא בגדים מחוץ למלון. והנה, למחרת בבוקר הודיעה לנו הנהלת המלון שצריכים את החדרים שלנו, וביקשה מאיתנו לעזוב ליומיים.״

מספר אנריק: „אני עושה את כל הכוריאוגרפיה של הגברים, ומרצדס עושה את זו של הנשים. זה לא קיים בלהקות אחרות. אנחנו גם אף פעם לא מתכננים על הנייר. על כל הרעיונות אנו עובדים בצורה מעשית.״

„קיבלנו ביקורות נהדרות בארץ,״ מספרת מרצדס, „אבל יש לנו ניסיון אחד לאנעים. כשהופענו בירושלים, החל הקהל מוחא כף בקצב. בספרד, מחיאות־כף כאלה פירושן שהיינו כישלון. רק אחרי ההופעה הסבירו לנו שזוהי דרכו של הקהל הישראלי להתלהב ולהודות לאמן.״

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת
תולעי עץ ועש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח׳ מודיעין 18. ת ד 2272
טל 5-6 790114 רש מס׳ 21 עסק 481/75

„רובקס״
הגיע מלאי חדש של הצלחות
הנפלאות של „רובקס״

טפס „מורלה״
קיים רק קטלוג אחד של מורלה
היזהרו מחיקויים.

indonesian specialties...
DISCOVER A NEW STYLE OF DINING
Indonesia
DINING ROOM
home of the „rijst-tafel" in israel
IN THE HOLLAND FRIENDSHIP CLUB
4 KEREN HAYESOD — HERZLYA PITUACH
EVENINGS 8.00 — EXCEPT MONDAYS
93 81 97
BACKGROUND MUSIC—HEATED / AIR CONDITIONED
CANDLE LIGHT ✱ RESERVATIONS SUGGESTED

מכירה — קניה — החלפה
של ציוד צילום
מבחר גדול, במחירים נוחים,
בחנות המקצועית והוותיקה,
„פוטו-ברנר״
✱ מחשבי־כיס לכל הצרכים!
✱ פיתוח צבעוני, קודק אצל קודק, אגפא אצל אגפא.
בימי שלישי סגור, כל היום.
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוץ 31

מרפא בהיפנוזה
ילמדך
להשתחרר ממתח
ולהתגבר על בעיות גופניות ונפשיות
טלפון 03-737634

„רובקס״
הגיע מלאי חדש של הצלחות
הנפלאות של „רובקס״

קול השלום —
הקול שלך!

נמר של נייר

המשוררת של הנאיוויות הארצישראלית ✱ ראש־הממשלה, הסופרים והלשון ✱ אגודת אלמנות הסיפרות העברית ✱

ש"י עגנון תיאר את הקמת רחוב המלך ג'ורג' - וטדי קולק הורס אותו

תיאטרון

„מתת"

לפני כשלושים שנה מתה, בדמי ימיה, בקיבוץ גבת שבעמק, המשוררת **פניה ברגשטיין**. בימים אלה משוחזרים חייה ושיריה בידי להקת שחקנים, המעלים הצגה שנועדה להביא לצופים מעט מדמותה של משוררת ארצישראלית נאיווית, ש־קיסמה וקסם שיריה לא פגו במשך ה־שנים *.

יוזם ועורך ההצגה הוא השחקן הצעיר

פניה ברגשטיין
לדור אשר לא ידע

מיכאל שושן, שליקט קטעים מתוך יומניה של המשוררת ושיריה, ואסף את הלחנים שחוברו לשירי פניה ברגשטיין בידי מל־חינים כדויד זהבי, **אמיתי נאמן** ואחרים, שגם מהם נודף ריח של ארץ ישראל שפסה וכלתה מן העולם.

ציר ההצגה בנוי על פגישתם הדימיונית של נערה ונער (אביבה הד ומיכאל שושן) בני זמננו, עם המשוררת (מרים נבו).

עיון במיבחר החומר המועלה בהצגה, מעיד כי מיכאל שושן וחבריו הצליחו לשמר בה את דרכי הביטוי האופייניים למשוררת, ואת סיגנונה הנאיווי, שהוא קונטרסטי עד למאד לישראל הרכושנית והמתוחכמת של סוף שנות השבעים. וככותרת אחד מספריה, מתת, שלושים שנים אחרי מותה, שיריה של פניה ברגש־טיין הם בבחינת מתת לדור אשר לא ידע.

* ההצגה „פניה" מועלית על־ידי תיאט־רון „הזמן" בהשתתפות אביבה הד, מיכאל שושן ומרים נבו.

החווייה הישראלית

„עמויד דוים"

עוד קודם שתמו הדי יריות מילחמת העצמאות, הזמין ראש־ממשלתה הראשון של ישראל, **דויד בן־גוריון**, קבוצה של סופרים עבריים אל לישכתו, וניהל עימם דו־שיח על תפקידו של הסופר במדינה. ראש־הממשלה השני, **משה שרת**, היה איש־ספר, ובשעות הפנאי שלו עסק בתיר־גום מיטב השירה העולמית לעברית רהו־טה. **לוי אשכול**, ראש־הממשלה השלישי, יסד ביוזמתו את מענק היצירה של ראש־הממשלה המוענק מדי שנה לכמה סופרים, ואפילו טרח פעם אחת לזמן לפגישה את המשורר **דויד אבידן**, על־מנת שזה יפענח בפניו מעט מרזי השירה המודרנית. הגב' **גולדה מאיר**, למרות סלידתה מתרבות, הזמינה בתקופת כהונתה כראש־הממשלה ללישכתה קבוצה של סופרים, על־מנת לעמת את עמדותיה עם עמדותיהם במח־לוקת שהתעוררה בציבור בעניין איקרית ובירעם. ראש־הממשלה החמישי, **יצחק רבין**, נהג לכנס במעונו, אחת לשבוע, קבוצה של סופרים ואינטלקטואלים, ולדון עימם בבעיות בעולמן של סיפרות ותרבות.

למרות ניסיונותיו העקיבים להציג עצמו כאיש־ספר, הבקיא בכל מיני ציטאטות מטאקיטוס, אובידיוס, ושאר הרומאים הנלמדים על־פה בכל גימנסיה פולנית, ראש־הממשלה הנוכחי של ישראל, **מנחם בגין**, לא טרח ליצור מגע כלשהו עם הסיפרות העברית, מלבד ציטוט ביקורתו הרוויזיוניסטית של פרופסור **יוסף קלויזנר** על מלך בשר ודם מאת ח"כ **משה שמיר**, במהלך הדיון המאראתוני שנערך בכנסת לאישרור הסכמי קמפ־דייוויד.

אי־אמון צבוע ומכוון של ראש־הממשלה בסיפרות העברית הוצג על־ידי הטלוויזיה הישראלית, שהקרינה באחד מיומני החד־שות שלה מיפגש בין מנחם בגין לבין חתן פרס נובל לסיפרות לשנה זו, **יצחק בשוויס־זינגר**. כאשר ביקש בשוויס־זינגר, כמינהג אנשי היבסקציה, שראש־הממשלה יפעל להגדלת והעמקת לימוד האידיש בישראל השיב ראש־הממשלה, תוך התגמ־דות־מה של הלשון העברית, ותירץ את אי־יכולתו במילים **„קשה לעשות צבא באידיש... אי־אפשר לעשות עמויד דוים עמויד נויח באידיש..."**. במילים אחרות, ראש־הממשלה, כחניך יהדות פולין, לא זו בלבד שהתעלם ממילחמת־הלשונות ש־התחוללה בארץ־הולדתו בין האידיש — עברית, אלא עלב עלבון צורב בלשון הארץ הזאת, בתרבות הארץ הזאת, כאילו נועדו אלה לשמש את הצבא שעה שאידיש נועדה לשמש את הסיפרות ואת התרבות.

קשה לקרוא לניסוח זה „עמידה גאה... הדר..." וכל שאר מטבעות־הלשון הרוויז־יוניסטיות. מה עוד, שכל זה נאמר בפני אדם שקודם לחורבנה של יהדות פולין, העדיף להימלט ליבנה שעל נהרות מנ־האטן, במקום להגיע ליבנה שלמרגלות המצדה. לזכותו של ראש־הממשלה ייאמר, שאם היה נפגש עם סופרים **כעמוס עוז, יהודה עמיחי, א.ב. יהושע, עמוס קינן, פינחס שדה** ואחרים, על מה יש לו לדבר אתם, ובאיזו שפה ? ואם יאמר דבר־מה, מן הסתם יפתח ב„איך אתם, הסאברס, אומרים..."

תרגום

קאלווינו

בימים אלה ראה אור בעברית סיפרו המתורגם הראשון של הסופר האיטלקי **איטאלו קאלווינו** *, מהבולטים בסיפרות האיטלקית בת־זמננו, שתפס בשנים האח־רונות מקום של כבוד בסיפרות העולמית.

מרבית ספריו של קאלווינו כתובים בנוסח הסיפרותי המכונה מדע־בידיוני פרה־היסטורי, סיפורים המזכירים לעיתים את עולם הפנטסיה נוסח **חורחה לואיס בורחס**. ספרים אלה מהווים מעין תערובת קסומה ומרתקת של תולדות הקוסמוס בתולדות הדימיון האנושי והאבסורד, שבמהלכם הוא מתרגם ללשון התחושות והאירועים את נוסחות הפיסיקה המודר־נית, כאשר מטרתו העיקרית היא העיסוק במטאפיסיקה.

הטרילוגיה אבות אבותינו מקיפה שלושה סיפורי הרפתקות דמיוניות, המתרחשות בקידמת ימי־הביניים ובמאות ה־17 וה־18. הסיפור הראשון, האביר שלא היה ולא נברא עלילתו מתנהלת בימי **קארל הגדול**. בין אבירי המלך מופיע שריון אחד ריק, לבן ומצוחצח, שאין שום גוף בתוכו. שיריון זה הוא מכונת־לחימה רבת תושיה, המחוסנת בפני כל הפחדים והמיגבלות האנושיות ; שיריון, שיש לראות בו משל סיפרותי למכונת־לחימה מודרנית, בת־זמננו, תולדת טכנולוגיה מתקדמת. ל־שיריון הלבן יש נושא־כלים, שבדומה לשאר האבירים הוא מלא תחושות פחדים ודאגות, ומסמל את הממד האנושי. בסי־פורו זה משכיל קאלווינו להציג את הלוגיסטיקה של אותה תקופה, מערכות הסניטאציה, בתי־החולים, אספקת מזון וכל שאר המרכיבים של מחנות צבא בתנועה.

הסיפור השני בטרילוגיה, הרוזן החצוי, עלילתו מתרחשת במאה ה־17, במילחמות־המאסף שבין אירופה הנוצרית לבין ה־אימפריה העותומנית. הסיפור עצמו הוא אלגוריה פשטנית העוסקת בפיצול־האי־שיות בין טוב לרע. גיבור העלילה מתפלג במהלך הקרב לשני חצאים, הממשיכים

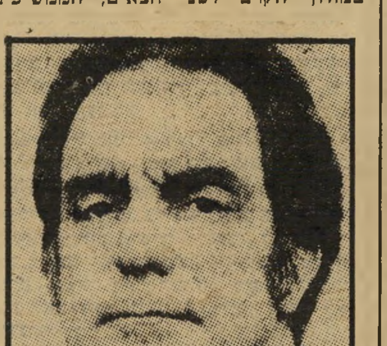

איטאלו קאלווינו
תולדות הדימיון האנושי

להתקיים. מחצית אחת של הרוזן מגלמת את הרשע, ואילו המחצית האחרת את הטוב ה„נוצרי" בהתגלמותו. כל מחשבתו של הרשע מתמקדת בנקם, סאדיזם והרג בעוד המחצית הטובה של הרוזן, שהיא כאמור התגלמות הטוב הנוצרי, מיטיבה עם קורבנותיו של החצי הרע. שני החצ־אים מגיעים לכדי עימות ברצותם לשאת רועת־אווזים מקומית, המביאה לאיחויים ולמציאת השלמות הפשטנית נוסח קאל־ווינו, המורכבת מטוב ורע.

החלק השלישי בטרילוגיה הוא הבארון המטפס, המתוחכם מבין שלושת הסיפורים והמשמעותי בהם. הבארון המטפס הוא סאטירה שנונה על תקופת־ההשכלה של מערב־אירופה, **האנציקלופדיסטים, דאר־ווין, המהפכה הצרפתית, הרומנטיקה** וכל השאר. קאלווינו ממקם במאה ה־18 ארץ אגדית בשם „אומברוזיה" (המוצלת), שבה מתרחשת העלילה. גיבור הסיפור הוא קוזימו, שבהגיעו לגיל 12 הוא נמלט ברגע של ריתחה לצמרת העץ הקרוב לארמון אביו, ומצהיר שלא יירד מהעצים עד סוף חייו. קוזימו בונה לו בין עפאי העצים מיתקנים ומיכשורים שונים, בסיועו של אחיו הצעיר, המספר, שנשאר ברגליו על הקרקע. מזווית־ראייה חדשה זו, בין צמרות העצים, בוחן קאלווינו את התקופה. למרות שלמראית־עין נראה שהוא חי חיי־פרא. חייו של קאלווינו שם הם „אינטלקטואלים". הוא מזמין ספרים ל־קריאה, ביניהם האנציקלופדיה של **דידארו**, תוך שבעצמו הוא הופך ערך אנציקלופדי. הסיפור כולו הוא בבחינת פארודיה על הפרא האציל של **רוסו**, פארודיה שבמהלכה הופך קוזימו מגינם ומצילם של החלכאים והנדכאים, מוליך את האיכרים לקראת מהפכה־צרפתית־זוטא, ונקלע לפרשיות־אהבה מרתקות, נוסח התקופה.

לקורא העברי, המגלה בטרילוגיה זו את יצירותיו של קאלווינו לראשונה, מן הראוי לתרגם בהקדם את עבודותיו הנו־דעות יותר של מחבר איטלקי זה, כמו טירת הגורלות המצטלבים, שם הוא מצליח לצקת מיתוס מטאפיסי, על־פי אגדה, תוך מזיגה עם הפיסיקה האטומית.

למרות מאמציו של המתרגם, **גאיו שילוני**, תרגומו הוא מדוייק אך נטול כל השראה סיפרותית, ובו כמה פגמים צור־מים. על המתרגם לדעת ש„**מכת הרב עקומה**" צריך להיות „איבחת חרב עקומה", ו„**ציחצוח חרב**" הוא קרב־חרבות, ולכן צריך להיות „מירוק חרב". ומאד לא ברור למה התכוון המתרגם כאשר כתב „**לעסוק בחילופים וכפחירות...**" האם המילה „סחר" לא סיפקה את יצריו ?

אבות אבותינו, נחשב כיום קלאסיקה בת־זמננו, ובאיטליה כבר נכלל הספר בתוכניות־הלימודים. דומה שכל מי שגילה עניין בחורחה לואיס בורחס, שכמה מספ־ריו כבר תורגמו לעברית, ימצא עניין רב לא פחות בספר זה.

* איטאלו קאלווינו, „אבות אבותינו, טרילוגיה". מאיטלקית : גאו שילוני בסיו־עה של מרגלית בז'ראנו, הוצאת ספריית המיפעל לתירגום סיפרות מופת, 358 עמו־דים (כריכה רכה).

תולעי תרבות

הזזה

„אביבה הזז נולדה בעין־חרוד (1923), עמק־יזרעאל. סיימה את לימודיה באוני־ברסיטה העברית בירושלים. רשימתה הראשונה „קיטוע מכסם של חיים הזז ואי־הכנתו" נידפסה בכרך ד' של ,הספ־רות' (אפריל, 1973). שירה הראשון שראה אור, ,שפתי ישנים' נדפס ב,ידיעות אח־רונות' (7 במארס 1975). חיים הזז הפקיד בידה את עזבונו הסיפרותי...".

הוצאת עם־עובד, בשיתוף עם קרן תל־אביב לסיפרות ולאמנות, מפרסמת סידרת ספרים מכובדת ובה מיבחר מאמרים על יצירתם של סופרים ומשוררים עבריים שונים. הביוגרפיה הנ"ל של **אביבה הזז** ראתה אור במדור הביוגרפיות של הספר „חיים הזז — מיבחר מאמרים על יצירתו", בין ביוגרפיות של מחברי המאמרים על יצירתו, שהתפרסמו בקובץ זה, למרות שאין מאמר של הגב' הזז בקובץ גופו. תרומתה של הגב' הזז לקובץ היא ברשימה ,התאריכים בחייו של חיים הזז' ואני מודה לידידי, איש הספר הירושלמי, **י"ד אבר־מסקי**, על שהעיר והאיר עיני, בכמה מן ,התאריכים בחייו של חיים הזז' המנוח, ובכמה מ,התאריכים בחייה של הגב' הזז' תיבדל לחיים ארוכים.

שדה־קרב קיסרי

ציטוטון

בטרילוגיה אבות אבותינו מאת איטאלו קאלווינו, שראתה באחרונה אור בעברית (ראה: תרגום), כלולים תיאורים מעולים ביותר, של מערכות הלקוחות מתוך הווי החיים של אירופה בתקופות קדומות. אחד התיאורים המרתקים הוא זה של שדה־הקרב, שאליו מגיע הרוזן העומד להשתתף בקרב, שבמהלכו ייחצה לשניים:

„בדהרתם קדימה ראו שחללי הקרב האחרון כבר הורחקו כמעט כולם מהמקום והובאו לקבורה. רק אברים בודדים, בעיקר אצבעות, היו נגלים לעין ־ה ושם, על גבי זיפי השלף.

— מדי פעם יש אצבע המראה את הדרך, — אמר דודי מדאדרדוי — מה פירוש הדבר?

— שכח ימחל להם אלוהים: האנשים החיים קוטעים את אצבעות המתים כדי לשדוד טבעות.

— מי שם? — אמר זקיף אחד שסגינו מכוסה היה כולו עובש ואיזוב. כקליפת גזע עץ בצידו הצפוני.

— יחי הכתר הקיסרי הקדוש! — קרא קורציו.

— ומוות לשולטן! — ענה כנגדו הזקיף. — אולם אבקשכם, כשתגיעו למטה אמרו להם, מתי יחליטו סוף סוף לשלוח אלי מחליף, כי עוד מעט ואני מכה כאן שורש!

הסוסים דוהרים היו עתה כדי להתחמק מענני הזבובים שכיתרו את המחנה, מזמזמים על הררי הפרש.

— רבים הם גיבורי־החיל, — הסביר קורציו, — שצואתם מאתמול עדיין מוטלת עלי־אדמות, ואילו הם כבר עלו השמיימה, — אמר והצטלב.

בכניסה למחנה חלפו השנים על פני שורה של חופות, שמתחתן ישבו נשים מתולתלות־שיער ועבות־בשר, לבושות שמלות ברוקדה ארוכות, וחשופות־שדיים, והן קידמו את פניהם בצריחות ובצחוק גס.

— אלה הם ביתני הפרוצות, — אמר קורציו, — לשום צבא אחר אין יפות כמותן.

דודי כבר רכב בראש מופנה לאחור, להביט בהן.

— ייזהר האדון, — הוסיף ואמר נושא־הכלים, — כה מטונפות הן ומזוהמות שאפילו התורכים לא היו רוצים בהן כשלל ביזה. לא די שהן מלאות כבר כינים, פשפשים וקרציות, אלא שעל גביהן מקננים עקרבים ולטאות.

הם חלפו ליד מטבחי־השדה: לעת־ערב היו התותחנים מבשלים את מנתם, העשוייה מים ולפת, על גבי קני־הארד של מרגמות ותותחים, שלוהטים היו מירי־היום המרובה...

...אחרי שהסירו מעליו את הסדין, ניגלה גופו של הרוזן והוא מושחת עד אימה. חסרים היו לו זרוע אחת ורגל אחת; ולא רק זאת, גם כל מה שהיה חלקי חזה ובטן בין אותן זרוע ורגל, כל זה הוסר ונטחן עד דק על־ידי אותו פגז תותח, שפגע בו במפולש. מן הראש נותרו עין אחת, אוזן אחת, לחי אחת, חצי־אף, חצי פה, חצי סנטר וחצי־מצח; ממחציתו השנייה של הראש נותרה רק דייסה. בקיצור, ניצלה ממנו רק מחציתו, המחצית הימנית, אשר אומנם נישמרה באופן מושלם, אף בלא שריטה, לבד מחתך זה העצום אשר הפריד אותה מן המחצית השמאלית שנתפוררה לרסיסים.

הרופאים שמחו וצהלו. — הו, איזה מקרה מעניין! — אם לא ימות בינתיים, יוכלו גם לנסות להצילו. החלו מתעסקים בו, בעוד החיילים האומללים, שחץ נעוץ להם בזרוע, מתים היו מאילוח־דם: והללו תפרו, הדביקו, לשו: מי יודע מה עשו. עובדה היא שלמחרת היום פקח דודי את עינו היחידה, את חצי פיו, ריווח את הנחיר ונשם. הגוף החסון, גופם של בני טראלבה, עמד בנסיון. עתה הוא הוא היה חי וחצוי..."

ראשית, מוטב להתעלם מכך ש„רשימתה הראשונה" של אביבה הזז אינה כלל רשימה, אלא מיכתב קצר למערכת הסיפרות שנועד להגן על שמו הטוב של בעלה המנוח. שירה, שפתי ישנים, הוא אך חיקוי מעורבל וגם של כמה משיריהם של יהודה עמיחי ואמיר גלבוע.

„חופה וטבעת": לגב׳ הזז נטייה להציג את ,התאריכים בחייו של חיים הזז׳ באורח מתמיה למדי. למשל: בין השנים 1928 ועד ל־1948, במשך כעשרים שנה, היה הזז נשוי למשוררת המצויינת יוכבד בת־מרים. תאריכי הנישואין — והגירושין —

חיים הזז
יצא עם רעייתו אביבה בשליחות

נפקדים מרשימה זו. העובדות על קיומה של יוכבד בת־מרים ברשימה אינן ברורות, משום מה, כעובדות שנועדו להעיד על קיומה של אביבה הזז, למרות שהמשוררת בת־מרים אינה זקוקה לפירסומת נוסח זה. המעיין ברשימה יגלה, למשל, כי בשנת 1925: „יוכבד בת־מרים עם כתה מריסה יוצאות את רוסיה ומגיעות ל־פאריס." ובשנת 1928: „בג׳ בכסלו, תרפ״ט (9 דצמבר, 1928) נולד נחום (זוזיק) בן ליוכבד בת־מרים ולחיים הזז." שנה מאוחר יותר, ב־1929: „יוכבד בת־מרים עם מריסה ונחום (זוזיק) יצאו את פאריס לעלות לארץ־ישראל." האיזכור הבא של הנשמות הנעלמות, ברשימת התאריכים בחייו של הזז אשתו ובנו, בשנת 1948: „בכ״ד(בניסן (3 במאי) נפל בנו יחידו נחום (זוזיק) בביצוע פעולה נועזת לכיבוש אוגוסטה (ויקטוריה) שבהר הצופים, במערכה ל־שיחרור ירושלים." ומייד אחרי זה: „הו־פיע הכרך השני של ,יעיש׳ (הוצאת עם עובד). פגישות ראשונות עם אביבה קושניר (לבית גינזבורג־פלג), אלמנת חוקר הטבע טוביה קושניר*, אשר נפל עם מחלקת הל״ה, בהחישם עזרה לגוש עציון בה׳ בשבט (16 בינואר, 1948). באביב התחיל בכתיבת הסיפור ,חופה וטבעת׳ ופירסמו בחודשים אוקטובר—נובמבר ב־מוסף הסיפרותי של ,דבר׳."

עם פירסום חופה וטבעת מתחיל הטריפ האישי של אביבה הזז. בשנת 1951, רשום: „כ־1 בינואר בא (הזז) בברית־הנישואין עם אביבה בבית־הכנסת הגדול שליד הטיבר ברומא." נוסח תיאור הרפתקותיה של אביבה הנ״ל נמשך בנוסח המפורט ביותר: „(1964) — יצא עם רעייתו אביבה בשליחות הנשיא זלמן שז״ר לארצות־הברית... (1965) לרגל צאת הספר („בקולר אחד") החמן חיים הזז עם רעייתו אביבה לביקור בן שלושה חודשים בצרפת... (1970) יצא לארצות־הברית עם רעייתו אביבה לפי הזמנת האוניברסיטה דרופסי בפילדלפיה..."

אלא שהחוט הקדוש נקפד, ובשנת 1973,

* לו נישאה בשנת 1947.

„בכ׳ באדר ב׳ (24 במארס), בשבת בבוקר, נתקף (הזז) שבץ־לב ומת מיתת נשיקה..." והותיר את עזבונו בידי אלמנתו אביבה, והוריש לה בין שאר נכסיו גם את כרטיס החבר באגודת הסופרים העבריים בישראל.

במהלך חמש השנים שחלפו מאז הסתלקות הזז, נוהגת אלמנתו מינהג של בעל־בית בסניף של הסיפרות העברית בירושלים. ואם להתעלם מאותו מיכתב שפירסמה במערכת הסיפרות ומכמה שירי־בוסר שפירסמה, שניכרים בהם כל תווי הגראפומניה, הרי הגב׳ הזז לא פירסמה אף ספר מפרי־עטה. למרות זאת, בזכות ייחוסה, היא חברה באגודת הסופרים, ועוד עסקנית מרכזית בסניף הירושלמי של אגודה זו. היא יושבת בהנהלת בית־הסופר שבעיר־

יוכבד בת־מרים
נשמות נעלמות

העתיקה. היא נציגתם של „סופרי ירושלים" בקרן ההלוואות העירוניות לשיכון סופרים (ומצביעה נגד סופרים שאינם נמנים עם כת מעריציו של הזז המנוח).

אחרי לבטים רבים העליתי את כל שהעליתי ברשימה זו, ועשיתי זאת רק אחרי שהשתכנעתי שבאישיותה ובמעמדה של הגב׳ הזז, ובפעליה, טמון שורש כל רע של עסקנות הסיפרות העברית, החל מצינזור ,התאריכים בחייו של חיים הזז׳, דרך גראפומניה דלילה וכלה בעסקנות תוקפנית. הצבר הכוח שצברה אביבה הזז בסניף הירושלמי של אגודת הסופרים, יוצר את הרושם שלא מדובר כלל באגודת הסופרים בירושלים, אלא באגודת אלמנות הסופרים. אגודה שכזאת חייבת להיות קשורה באחת ממחלקות הגימלות של הביטוח־הלאומי, ולא להוות חטוטרת על גבן של הסיפרות והיצירה העברית בארץ.

מי מריבה

מעשה נבלה

אם יעז אי־פעם ראש עיריית פאריס לעקור את העצים בשדרות שאנס־אליזה, לשם הוספת נתיב תנועה נוסף שם, וישתול את העצים באחד מפרברי פאריס, בני עירו יעלו שוב על הבאריקדות. אחד המדדים לתרבות מצוי ביכולתם של בני תקופה לשמור על הפיקדון שמסרו להם קודמיהם.

בימים אלה עוסקים פועלי וגנני עיריית ירושלים בסילוק שדרת עצי החרוב הנהדרת, האחת והיחידה שבמרכז ירושלים, המתחילה בהצטלבות הרחובות בן־יהודה המלך ג׳ורג׳ ונמשכת עד לתחנת הרכבת. הסיבה: הוספת נתיב תנועה חדש, בחינת ישן מפני חדש תוציאו.

במילים אחרות: מתוך מודעות לאדישות האזרחים לפיקדון שהופקד בידיהם, נוטלים על עצמם ראש עיריית ירושלים, מהנדסיו ואמרכליו, את כיעורה של העיר על חשבון היעילות, והופכים אותה עיר מתה. אם יש סמל של ממש לירושלים החדשה, הרי הוא שדרת החרובים הנ״ל. אבות העיר כורתים עתה את הענף עליו הם יושבים. ואם יש למישהו ספק בכך שעצי־חרוב אלה הם סימלה של ירושלים החדשה, בא ש״י עגנון ותיאר בסיפרו שירה את תהליך הפיכת רחוב זה לליבה הפועם של ירושלים:

„וכבר יצא מן הסימטאות הצרות והמעוקלות, שביתה של שירה שרוי בהן, והגיע לרחוב המלך ג׳ורג׳. כשעלה מנפרד הרבסט לירושלים לא היה אדם יכול להלך כאן מפני האבנים והסלעים והצוקין והפחתין. משנבנתה רחביה נתפנו האבנים ונתלשו הסלעים ונעקרו הצוקין ונתמלאו הפחתים עפר והתקינו כביש ארוך ורחב ומתוקן לעוברי דרכים ולכלי רכב, ואבטומובילים רצים בלא הפסק..."

ועכשיו באה העיריה ומקפחת את עוברי הדרכים, ומקריבה את העצים למולך כלי־הרכב. בימים אלה, כאמור, מאבדת ירושלים את השדרה המרכזית שלה, את עצי החרוב הנהדרים הללו, וזוכה בעוד נתיב־תנועה אחד. אם לזווג את ראש עיריית ירושלים עם עצי החרוב הללו, כל אשר נותר הוא לצטט מירושלמי, ולומר: „אין חמור נזהק אלא מתוך כפיפה של חרובים."

בחטף

פוזה!

● בתוכנית־הרדיו שעסקה בספר עשהאל מאת **אהרון מגד**, אמר ח״כ **מרדכי וירשובסקי**, בין השאר: „אני לא יודע בשביל מי כתב אהרון מגד את עשהאל, ואני לא יודע בשביל מה אני קראתי אותו" ● תוכנית רדיו אחרת, על אי בודד, הביאה את התמלילן **ישראל אלירז** להפיל את עצמו בפח שטמן הוא עצמו. כאשר החל מדבר על אהבותיו בשירה, ניסה לעטות על עצמו טעם ופוזה שהכשילוהו. והוא אמר: „אני אוהב את ה־

ישראל אלירז
אהבה, פח ועובדות

משוררים **הרולד שימל** ו**דניס סילק**, שהחלו את דרכם בשירה באנגלית, ועברו לכתיבת שירה בעברית..." אמירה זו שימחה עד מאד את המשורר הירושלמי כותב האנגלית, דניס סילק, שלמד מתוך דבריו של אלירז שהוא מחבר שירה בעברית. אליה וקוץ בה: ידיעתו של סילק בעברית מספיקה אך בקושי לכתיבת שמו באותיות עבריות. אשר לאהבתו של אלירז את שימל, הרי אהבה זו גבולותיה מצויים כנראה בין חופיו של אותו על אי בודד. אלירז שימש אשתקד עורך קובץ המחברים הירושלמי ירושלים, ושם הוא לא מימש אהבה זו, ולא זו בלבד שלא מימש, אלא שהחזיר למשורר שימל שירים שזה שלח לפירסום לקובץ ● בקונגרס סופרי המדע־הבידיוני שנערך החודש בבלגיה, נמנעה השתתפותם של סופרי המדע־הבידיוני מברית־המועצות בשל הגבלות חופש־הכתיבה שם. הסופר הרוסי היחידי שהשתתף בכנס היה **אלכסנדר זינובייב**, השוהה בגלות ● במיסגרת קרבות־המו״לים להוצאה־לאור של ספרי מדע־בידיוני, עומדת הוצאת שוקן לפרסם קובץ פרי־עטו של סופר המדע־הבידיוני הפולני **סטאניסלאב לאם** ●

מאת דן עומר

אליס לא גרה שם יותר

אליס — השבוע
לשחק בארץ

הטלפון בחדר המלון, הפונה אל הים, בישר לאליס בונדפילד שחלומה מזה חמש עשרה שנים עומד סוף־סוף להתגשם.

מן השפופרת בקע קולו של במאי ישראלי, שהציע לה תפקיד בהצגה חדשה. לא היה לה ספק שתקבל על עצמה את האתגר.

היא ציפתה לו שנים רבות, בכל ביקור־מולדת. בכל שיחה עם ישראלים בארצות־הברית או בארץ היא רצתה לשמוע מילים אלו בדיוק. היא ידעה שרק תפקיד בארץ יחזיר אותה לכאן, יסיים עבורה שהות ארוכה ומייגעת בנכר.

מעולם לא חשבה לחזור ארצה ככוכבת גדולה, לא העמידה דרישות בלתי־מתקבלות־על־הדעת, לא התווכחה על שכר או על גודל האותיות המבשרות על השתתפותה במחזה. פשוט רצתה לשחק, כי זה מה שהיא אוהבת ורוצה לעשות.

היא לא ישבה כל השנים בלוס־אנג׳לס באפס־מעשה. היא הספיקה ליצור לעצמה שם קריירה, אומנם לא משגשגת ביותר,

אליס עם אדי קלוורט
אהבת החיים

אך עבדה כל אותן שנים. דרך סוכן אמריקאי, שאיתו היתה קשורה, הספיקה לעשות כמה תפקידים בתוכניות־טלוויזיה, שהבולט ביניהם היה בסרט על חייו של רודולף ואלנטינו, המאהב האיטלקי הנודע, בכיכובו של פרנקו נרו האיטלקי. אך גם בתוכניות כמו שם המישחק או מיקרה־חירום זכתה בתפקידים קטנים.

בתקופות שבהן לא היתה מבוקשת כשחקנית, עסקה לפרנסתה בעבודות שונות. היא מכרה בבוטיק, עבדה בהנהלת־חשבונות במישרד אפרורי, הרצתה למען המגבית היהודית ועשתה חלטורות בהרי הקאטסקיל בניו־יורק. אך מעולם לא ויתרה על החלום שלה — לחזור הביתה ולשחק על הבמה בארץ.

געגועים למחול

אליס, ילידת תל־אביב בת ה־38, עזבה את הארץ בשיא פירסומה כאן. אחרי עבר בלהקת הנח״ל ובמועדון התיאטרון, אחרי אורח־חיים של נערה צעירה ששמה לא ירד מטורי־הרכילות, התאהבה בגבר מבוגר ממנה ביותר מ־15 שנים, החצוצרן הבריטי אדי קאלברט.

הרומן ביניהם, שהסתיים בנישואין, עורר הדים רבים בארץ ב־63׳. אדי היה כאן במסע־הופעות, ואליס עזבה איתו את הארץ, עם תום התחייבויותיו כאן, ונסעה לאנגליה, ארץ־מולדתו של אהובה. שם למדה תיאטרון באחד מבתי־הספר הידועים בלונדון.

הנישואין לא החזיקו מעמד זמן רב, ואליס המשיכה משם לארצות־הברית. היא רצתה לנסות לבנות לעצמה קאריירה של שחקנית

אליס באמריקה
געגועים לחתול

בשוק הגדול, האכזרי והתחרותי ביותר הקיים בעולם.

לא קל לשחקן זר, בעל מיבטא, לקבל תפקידים בארצות־הברית. היא שהתה שנתיים בניו־יורק, ואחר־כך עברה ללוס־אנג׳לס, מרכז הקולנוע והטלוויזיה האמריקאיים. בעקשנות ניסתה לחדור שם לעולם־השעשועים. עם הרבה תיסכולים, מאבקים קטנים וגדולים וקשרים עם אנשי־קולנוע, ניסתה לכבוש לעצמה מעמד בשו־ביזנס.

תפקיד בעברית

שתי חקניות ישראליות ספורות ניסו לפניה לפלס דרכן בסיבכי הג׳ונגל הקולנועי באמריקה, ללא הצלחה. מרביתן ויתרו לבסוף על הרעיון ונשארו שם כדי לעסוק במיקצועות אחרים. גם אליס נתקלה בקשיים רבים, אך תחת להתייאש, המשיכה במאמציה.

אליס כנערת־זוהר
עם רודולף ולנטינו

לחזור ארצה ולשחק כאן היה תמיד הרצון הכמוס שלה והפעם, בלי כאב־לב או געגועים, היא חוזרת הביתה ומקווה להתחיל בקאריירה ישראלית. אחרי 15 שנה בחוץ, היא מתגעגעת רק לחתולה שהשאירה שם.

תפקיד בעברית הוא אתגר המלווה בחששות עבורה. אחרי הכל, לא שיחקה בעברית שנים רבות כל־כך. הקהל פה אינו מכיר אותה, ואין היא מכירה אותו, אינה יודעת מה הוא אוהב, איך לכבוש את ליבו. בהצגה חוות השמנים, שמעלה תיאטרון יובל — תגלם אליס אחות העובדת בחווה, שבה מבקר כוכב־ההצגה, ראובן („בריותי״) בר־יותם, המתאהב בה.

וגם בעלים וילדים

התוכניות המיידיות שלה, לפני התחלת החזרות, הן למצוא מקום לגור בו. אין היא חוזרת עם מקררים ומכונות־כביסה, זה בכלל לא בראש שלה. למישרד־הקליטה לא פנתה, ואף אחד ממישרדי־הממשלה, המטפל בישראלים חוזרים אינו מטפל בקליטתה־מחדש בבית.

אין זה מטריד אותה כרגע. היא פשוט נהנית מכל רגע שהיא כאן, פוגשת ידידים ותיקים, מכירה אנשים חדשים, נושמת את הארץ כמו שלא עשתה כבר הרבה זמן.

אליס עדיין חושבת שהדבר העיקרי בחיים זה האהבה, אך מאז אדי קאלברט, שנפטר לפני חודשים אחדים, לא מצאה גבר אחד שאותו תאהב בכל ליבה.

הארץ נראית לה קצת שונה. האנשים מדברים על כסף יותר מאשר פעם, וצורת־החיים פה מזכירה לה את החיים באמריקה — דבר שאינו לרוחה.

את תנועת הנשים המשוחררות הבינה באמריקה, כי שם זה עולם של גברים. פה זה נראה לה כמיותר. הנשים בארץ מגיעות בכוחות עצמן לכל מקום שהן רוצות, לדעתה.

אחרי ההצגה הקרובה, מקווה אליס לתפקידים נוספים, לעוד הצגות. בינתיים היא נהנית מהים, מהידידים ומקאסטה של אדי קאלברט, שאותה היא שומעת בכל הזדמנות אצלה בחדר־המלון.

עוד חלום כמוס עימה, שאין לדעת אם יתגשם ומתי : בעל, וילדים. תמיד, בעצם, רצתה את זה, אך חייה הובילו אותה אחרת. אולי דווקא עכשיו, בגיל 38, כאשר היא מתחילה בקאריירה של שחקנית בישראל, ייקרה גם בעל בדרכה, ואז תתחיל להאמין שכל החלומות מתגשמים, גם כשצריכים לפעמים לחכות בסבלנות זמן רב.

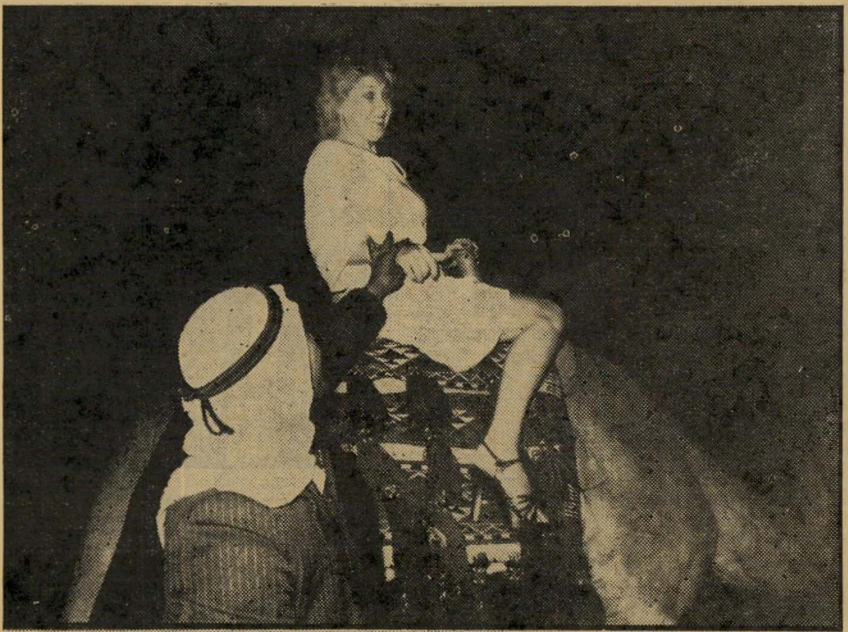

אליס על גמל
כל החלומות מתגשמים

פרסום א. מ.

אשתי אפילו לא הרגישה...

...ובחודש האחרון הפתעתי אותה במכונית חדשה...מיד שניה.

שנים שאנחנו רוצים להחליף את ה"טרנטה" שלנו. המוסכניק שלי אמר: "אם לא תמכור אותה, תגמור אותה וזה יגמור אותך".
אשתי אמרה לי "עזוב, במחירים של היום, זה לא קל". ובסופו של דבר זה היה הרבה יותר קל ממה שחשבנו. כל חודש שמתי בצד מאה לירות, (אשתי אפילו לא הרגישה. מאה לירות יותר מאה לירות פחות. ממש לא מרגישים.)
ופתאום בחודש האחרון הבנקאי שלי בבל"ל הפתיע אותי. ואני הפתעתי את אשתי במכונית חדשה (יד שניה, מודל 72).

חסכון בתשלומים בבנק לאומי-טוב בשביל להחליף את הטרנטה. בעצם טוב בשביל הרבה דברים.

חסוך בלי להתאמץ בבנק לאומי

בנק לאומי

מציאה בלאס־וגאס

סולי שדה
טוב לבילויים

חובה נעימה לי לספר לכם על עוד ישראלי אחד מצליח. הוא אומנם לא עושה את ממונו בלוס־אנג'לס, אבל לונדון מספיק גדולה עליו, במיוחד שיש לו כל־כך הרבה כסף שטיסות בעולם זה בשבילו מישחק־ילדים. סיפורי הפעם קשור, רובו ככולו בחמוד אמיתי, אחד כזה שאומרים עליו שכשהוא מבטיח, הוא מקיים.

זהו **סולי שדה**, שהישראלים באירופה רואים בו אבא שני. כי מי אם לא סולי שיוציא אותם תמיד מהבוץ, כשהם בצרות־צרורות כמו חוסר כסף או כל מיני סיבוכים אחרים?

ואם זכור לכם, אז סולי זה הוא־הוא קמע־המזל של אלוף־העולם בשש־בש, הלא הוא **עזרא טיסונה**, שימשיך להביא לנו כבוד בעולם. אבל לא על השש־בש רצוני לספר לכם, וגם לא על טוב־ליבו ורוחב־ידו של סולי. לא ולא. פה, רבותי, יש רכילות וכאן הסיפור.

סולי, שהוא בעליהן של שתי מיסעדות רציניות בלונדון, עשה יום אחד משהו שלא רבים עושים.

הבחור, שבשבילו כמו שאמרנו כסף זה לא בעייה, נסע ללאס־וגאס לשמש שם הקמע של טיסונה, במישחק שנערך שם כמדי שנה. ישבו שניים אלה בקאזינו, ופתאום ניגשת אליהם הזמרת **אוליביה ניוטון ג'ון** ומבקשת מסולי חסד. בגלל שהוא החבר הטוב של האלוף, אולי יוכל לעשות לה טובה וללמד אותה את הטריקים שלו במישחק, שהוא הלהיט הכובש את העולם כיום?

אמר סולי למה לא, ניגש אל טיסונה וסיפר לו את הסיפור. מובן שגם זה, מצידו, הסכים, כי מי הוא שלא יסכים ללמד אחת כזאת משעשעת?

אמרו השניים ועשו, אבל לצער כולם התגלתה אוליביה כתלמידה קשה, ושני הגברים היו מוכרחים לעזוב את לאס־וגאס. ישב סולי וחשב, וגילה שאין שום סיבה שאוליביה לא תבוא איתם ללונדון להמשך הקורס המזורז.

הוא שאל אותה אם היא יכולה, היא צילצלה לאמרגן שלה, שאלה, קיבלה אישור להתפרפר לשבוע, וכך נסעו כל השלושה ללונדון. הם התמקמו בארמונו הפרטי של סולי שם, לימדו ולמדו שש־בש, סעדו במיסעדות של האדון, בילו ונתנו לה גוד־טיים כזה, שבמקום שבוע נשארה אוליביה שבועיים. וכשעזבה, כאלופה פור־טנציאלית של שש־בש, הזמינה את שניהם אליה לארצות־הברית.

ואל תחשבו שהם לא עומדים לעשות זאת. אומנם רק אחרי ינואר, כי יש להם תחרות רצינית בפאריס ב־5 בינואר, אבל בעזרת השם ובעזרת סולי לא יעברו ימים רבים והם יתאחדו בשנית. וזה שקורה רק בסרטים, תודו.

אוליביה ניוטון־ג'ון
רעה לשש־בש

תורכיה, היזהרי!

משוגעים לדבר אחד יש בלי סוף, כל העולם מלא בהם. גם בארץ יצא לי למצוא משוגע אחד כזה, שכל מה שיש לו בראש זה לעשות כיף־חיים למכבי תל־אביב. אין מישחק שמכבי נוסעת אליו שהוא לא מארגן לו מישלחת של רצון טוב ועידוד. כוונתי **למוישלה שגיב**, איש הפירסום התל־אביבי. גם היום נפל עליו מעשה טוב, והוא החליט שאין שום צ'אנס שמכבי תיסע לבד, בלי האוהדים שלה, למישחק ב־תורכיה.

אמר ועשה, ויומיים מאז הגה את הרעיון יש לו כבר 50 אוהדים שמוכנים לנסוע ללילה אחד לתורכיה, לעודד ולצווח „מכבי שלנו, מכבי תל־אביב!"

מוישלה מבקש להגיע למיספר של 200 אוהדים, ואת כולם הוא מתכוון לאכסן במיגרש אחרי המישחק, כי לא כולם יכולים להרשות לעצמם מלון נוסף על הוצאות הנסיעה.

אז אם יש מביניכם משוגעים ואוהדים של מכבי תל־אביב, הוא־הוא הכתובת לאירגון הנסיעה, ממש כמו בפעמים האחרות. ואם זכור לכם המישחק בוירטון, שבו מכבי ניצחה את מוסקווה, יש לי סיפור פיקנטי. אומנם עתיק, אבל בכל־זאת נחמד, מהימים ההם.

אחרי הניצחון, כשכל העיר וירטון ה־מיניאטורית היתה סגורה ומסוגרת, פרצו הישראלים לפאב היחידי שקיים בעיר, חיסלו את מלאי השמפניה, נרדמו שם בשיכרונם עד אור הבוקר. כשהגיע הבארמן וערך חישוב כללי כמה הם חייבים לו, שילמו טבין־ותקילין, אמרו תודה ובהילולה גדולה נסעו לנמל־התעופה, ישר למטוס. אוהדים עלייך, תורכיה!

300 ל״י
לג'ון טראוולטה

זוכרים את **אייבי שטיינבך**? זה שהעולם הזה הכתיר אותו כג'ון טראוולטה הישראלי, בליווית תצלומים שהוכיחו זאת בעליל?

אז אתם בוודאי משתגעים לדעת מה קרה לו מאז. קרה לו, ועוד איך קרה לו!

קודם כל, הוא משחק אותה לכל הבחורות, ונהנה מהערצת כל הסובבים אותו בדיסקוטק בנתניה. כולם כבר מכירים אותו, ובין ריקוד לריקוד הוא מספר שקיבלו אותו לעבודה בתור רקדן מיק־צועי, מעין נער־גוגו, פעמיים בשבוע, ובתור התחלה מסתפק אייבי, שקוראים לו פרי בתור שם־חיבה, בשכר של 300 ל״י לערב. אבל אייבי השאפתן לחש לי באוזן שהוא עוד יגיע לשכר של שלושה מיליון ל״י, כמו שג'ון טראוולטה האמיתי מקבל להופעה לערב.

תקרית באוויר

זה מצלצל כאחת האגדות המעופפות, שהארץ מלאה בהן. אבל זה קרה באמת, לפני כמה ימים.

דיילת נכנסה, בשעת הטיסה, לטרקלין־הצוות, שבו יכולים הדיילים במטוס ג'אמבו לנוח, מדי פעם, בעת הנסיעות הארוכות והמפרכות.

הטרקלין היה כימעט ריק. כימעט.

החריג היה **כלכל**, שישב בו לבדו. הוא עסק במלאכה בלתי־שיגרתית, שאינה כלולה ברשימת התפקידים של דייל באל על. הוא עסק, בקיצור, במעשה־אונן.

הדיילת המבוהלת נטשה את המקום בחיפזון. האגדה מספרת שלפני־כן עוד הספיק הכלכל, שלא נבהל כלל, להציע לה שתעזור לו בסיום משימתו.

לא ברור מה עשה הכלכל לאחר־מכן.

בית־הבראה
לשמנים

מסתובבת לה אחת עליזה, שמנה ויפה בארץ, ומודיעה לכולם שהיא דווקא מב־סוטה מהחיים. כוונתי **לטושי פרבר** בת ה־26, שבימים אלה עומדת להופיע לצידו של **ראובן בר־יותם** בהצגה חדשה בשם חווה לשמנים. טושי משחקת שם את השמנה, ו**אלים בונדפילד** מגלמת את האחות הסכסית שצדה את בעלה של טושי והוא, כמובן, בר־יותם.

מי שמכיר את טושי, יודע לספר שזאת היתה מאז־ומתמיד משאת־חייה: להיות שחקנית. האושר רב כל־כך בביתה של טושי, שלא נשאר אפילו מקום למי שהיה חברה, **מיקי בן**.

הרצינות תפסה את מקומם של הבילויים וטושי טוענת שהיא רוצה שככה זה יישאר, בלי רומנים ובלי שטויות.

נאחל לה.

טושי פרבר
לא נשאר מקום לחבר

חוקית מעבר לים

אולי לא ידעתם, אבל הגיע הזמן לעד־כנכם בעניין רומן די ותיק, שגורם לאנשים מסויימים לשאול שאלות שונות. כוונתי לרומן המתנהל לו בין **מצדה זאבי**, בתו הדיילת־לשעבר של **רחבעם זאבי** הלא הוא **„גאנדי"**, לבין **בני קלפטר**, שמ־שמש כיועצו האישי של השר **אריק שרון**.

השניים נראים מבלים בכל מקומות הבידור כאנשי־חברה לכל דבר ועושים חיים משוגעים. ואלה ששואלים מה קרה לה לאשתו החוקית של בני קלפטר, הרי התשובה: **מארשה**, שהיא בתו של המיליונר **משולם ריקלים**, החליטה ל־המשיך לגור בארצות־הברית. שם מקומה, לדעתה, ומצידה הכל מותר והכל טוב, העיקר שכל אחד יחיה את חייו שלו. ובתום תקופה של מי יודע כמה אולי יחליטו להתפשר, והיא תהיה מוכנה לחזור לגור בארץ, או שבני יעזוב את מישרתו הרמה ויעבור לחו"ל, מה שלא נראה לי כל־כך.

אז בינתיים כל אחד מהם חי את חייו, עם כל הכבוד לפרטיותו של בן־זוגו אשר מעבר־לים.

מירי על מירי

את התואר „מצליחה" נתתי הפעם לאחת שבאמת מגיע לה כל הכבוד, וזוהי **מירי זמיר**. חוץ מזה שהיא דוגמנית, עליזה, יפה וטובה, היא גם בעלת בית־ספר לדוג־מניות שמנות, לילדים ולגברים. ואם בזה עדיין לא די, יש עוד. היא עומדת להפוך שחקנית, ולהופיע בהצגה של המחזאי **אלי שגיא**.

אבל גם זה עדיין לא הכל. ציפור קטנה לחשה לי שהיא גם עומדת לפני עשיית סרט על קורות חייה. לא זו בלבד שהסרט ידבר רק בה, היא גם תופיע בו ותככב את עצמה בתפקיד הראשי. מה עוד צריך הבנאדם?

כפי ששמעתי את התסריט כותבים שני־הם, מירי ואלי, גם־יחד, ויסופר בו למן היום שבו עמדה מירי לפני בחירתה כמל־כת־היופי, דרך שנת המלכות אל תוך נישואיה, הלידה, גירושיה ותחילת הקאר־יירה שלה ועד היום.

מעניין מאד. רק מה, כששאלתי את אלי אם העניין נכון ואמיתי, הוא הכחיש הכל מכל־וכל.

אז ניתן לזמן לעשות את שלו.

זה נהדר – זה יצהר
לבדים סינטטיים
לבדי "כבס ולבש"
לכותנה
לפשתן
לבדי "אל קמט"
לבדים מעורבים:
סיניטי עם כותנה
חדש
יצהר
נס
קלה
אבקת כביסה לכל מכונות הכביסה
המקלה
אבקת הכביסה
המתאימה
לכל סוגי הבדים
ולכל מכונות
הכביסה
NESS DJ
"נס-קלה" מנקה ביעילות
ובעדינות את כל סוגי הליכלוך!
אבק, זיעה, שומנים, ועוד...
"נס-קלה" נשפכת בקלות לתוך
המכונה ואינה מתקשה לגושים.
היא עשוייה מגרגרים-כדוריים קטנים
שנמסים ב-100% ואינה מכילה מלח.
בפיקוח מכון הסיבים. בהתאם לתקן הישראלי.
נס
קלה

"שרתון"
לגברים כמוהו

פול מייקל גלזר (סטרסקי)
נהנה מסיגריות "שרתון" בביקורו בישראל.

"שרתון" היא סיגריה עם אישיות.
התערובת המשובחת שבה הוכנה
בקפדנות מעלי וירג'יניה מובחרים.
כמיטב הסיגריות האנגליות.
אם עדיין לא ניסית
-קח "שרתון" עוד היום.

סוקר 53

היפהפיה והנשוי

מסתובבת לה בארץ יפהפיה אחת תוצרת לונדון, ומוציאה לזכרים את העיניים. קחו את דיברתי בנדון, כי **מרי ג'קסון** היא מוצר מושלם של המין היפה. גבוהת־קומה, בעלת שיער אדמדם ארוך וגולש, חיוך מהיר וחד ועיניים מזמינות.

אבל מה? הן מזמינות רק על נדמה־לי, כי לבחורה הזאת יש רומן רציני לו־הט מאד בארץ, רומן כזה שבשבילו היא חוזרת הנה כל שלושה חודשים מלונדון הקרה.

את שמו של **הגבר** המאושר שזכה בה איני יכולה לפרסם, מן הסיבה הפשוטה שהוא נשוי ותיק, והריסת חיי משפחה לא נכנסת אצלי לתמונה.

אבל על מרי אני מוכנה להמשיך לספר לכם. הבחורה, שכל־כולה רק בת 20 בל־בד, היא בעלת חנות גדולה למימכר ביגדי־נשים, בלונדון, ונראה שהעסק מכניס יפה־יפה, אחרת איני רואה שום אפשרות לטיסותיה הקצובות והתכופות לישראל וממנה.

בפעם הזו היא נמצאת כאן כבר שישה שבועות ועוזבת ממש בימים אלה, כי אחותה הקטנה, שמחזיקה את החנות בהיעדרה, צילצלה והזעיקה אותה חזרה.

אבל אין דבר, מרגיעה מרי, אחזור בקרוב, ופרידה קטנה מפעם לפעם רק מגבירה את הרגש, והגעגועים עושים טוב לבנאדם. כה אמרה נערה צעירה, יפה ועשירה, שמי שרואה את התכשיטים ש־היא עונדת על אצבעותיה, צווארה וזרו־עותיה, יכול לחשוב שהיא לפחות בתו של נסיך.

למרי אין אמא, כי זו ברחה לה עוד לפני שנים, ורק אביה הוא זה שגידל אור־תה ונתן לה את הכסף לפתוח עסק משל עצמה. בארץ היא מתארחת אצל ג'ינג'ית גזעית אחת, ארגנטינאית במוצאה ששמה **מרים זיגל**, שאותה הכירה עוד בימים שלמדה בהדסים ומרים שימשה לה שם מדריכה. מרים עצמה עובדת בחוות־סו־סים, ומלמדת רכיבה.

ואם שאלתם את עצמכם מה חיפשה לונדונית כמוה בהדסים, התשובה היא שאביה הוא תימני גזעי ואמא היתה סקו־טית גזעית לא פחות, מה שאולי מסביר את יופיה האכסוטי המדהים.

אבל שוב, היא בבחינת נרות־חנוכה. לראותם בלבד. כי היא, רבותי, מאוהבת סופית ומוחלטת בנשוי שלה.

פיצוצים

רק שתראו מה קורה לה למישפחה, כשהאשה נוסעת לה לחו"ל לתקופה ארו־כה ומשאירה בארץ מאחוריה בעל יפהפה ונחמד. כך לא ארך הזמן והתלבשו עליו, בצורה חד־משמעית, וצמחה לה אהבה רצינית.

כוונתי ל**הילה ארליך**, הכלבנית ה־ג'ינג'ית ולבעלה **מומו**, קבלן הציוד הכבד, ולצלע השלישית במשולש הלא היא האופנאית והמורה הבלונדית התמי־רה **מירה סגל**, גרושתו של **אלי סגל**, איש הביטוח.

הילה ארליך
אשה חוקית

מירה סגל
צלע שלישית

הם בתהליך של גירושין, אבל לא הולך להם. הרבה דברים עוד ייצאו החו־צה, אבל לעת עתה לא אכנס לפרטים.

הילה אסרה על מומו לראות את בנם **אדם**, בן השלוש וחצי, ומומו עבר ל־חיפה לגור עם אהובתו החדשה, מירה.

אלטון ויגאל

מעולם לא קרה לי שאעריץ זמרים או שחקנים, עד ליום שבו הכרתי את **יגאל בשן**. מאז אני, כמו כולם, מעריצה ומסונוורת, וזה שהבחור מצליח כל־כך בכל דרכיו ובעיקר בקאריירה שלו, רק מוכיח לי כמה צדקתי.

אבל זה עוד לא הכל. הסקופ האמיתי נופל על ראשו בימים אלה. תנחשו מי כותב לו שיר, רק לו ובמיוחד בשבילו? לא, לא תנחשו לעולם. **אלטון ג'ון**, רבותי, כותב בכבודו ובעצמו שיר במיוחד ליגאל שלנו, וכך יגאל בשן בעצמו סיפר לי.

הבחור, שלא מסתיר את התרגשותו, עוזב אותנו שוב לטובת לונדון וההק־לטות, כי משם תצא לו הטובה. אשתו **מיקה** ובנם **אורי** נוסעים איתו, ובי־כריסטמס תבלה המישפחה המאוחדת ב־ניו־יורק, לשם יסעו כדי לקדם את ה־מכירות של תקליטו אריך־הנגן שיצא לאור בגרמניה השנה.

אחרי ארצות־הברית ישובו ארצה, ומפעם בפעם יקפוץ יגאל כהרגלו הקבוע לחו"ל, להקלטות קצרות. הבה נאחל לו מכל הלב.

דירה לשניים

ברור בהחלט שהימים של היום כבר מזמן אינם הימים של פעם, ולפנינו הדוגמה הטובה ביותר. אילו הייתי באה אל אמא שלי לפני כעשר שנים, ואומרת לה שאני עוזבת את הבית כדי לגור לבד ולוקחת לעצמי שותף־לדירה ממין זכר, היא בטח היתה מקבלת שבץ על המקום. מה פת־אום שבתה הקטנה תגור עם גבר זר לפני

רפי אלון
— הכל חוץ מאשר

נישואיה, ועוד אחד כזה שבכלל לא מת־כונן לשאת את הבת לאשה.

בכל אופן, כיום רואים הכל באור שונה לחלוטין. להיפך. כמה שיותר מהר עוז־בים את הבית, ככה יותר מהר יוצאים לחיים. ואם השכן לדירה הוא בחור, אז יש לפחות מי שישמור ושיחליף את הפקק כשהוא נשרף.

על זוג אחד כזה, גזעי, שגר יחד, אומ־נם בלי רומן־אהבים, אבל עם המון ידי־דות וסימפטיה, אני רוצה לספר לכם הפעם.

חנה לאסלו, השחקנית והבדרנית, היא Sharing Aparthent עם המתוק שלי להשבוע, הלא הוא **רפי אלון**, איש־התק־ליטים שמרקיד את באי המועדון בנתניה. שני אלה מצאו לעצמם הרבה שפות משו־תפות, ונראים כנהנים מהחיים בלי סוף. הם עושים הכל יחד.

חנה באה עם רפי למועדון, שומעת מו־סיקה ומחכה שיגמור את העבודה בשעות הקטנות של הלילה, ושניהם חוזרים הבי־תה יחדיו. רפי, מצידו, בא עם חנה לחז־רות שהיא עורכת בימים אלה לקראת הצגתה החדשה עם גדי יגיל. הם גם עו־שים קניות יחד, ומתחלקים בעבודות הבית והבישול, הכל חצי־חצי.

אז נכון שיש כאלה שלא מכירים את שניהם מקרוב, ויכולים לחשוב שאולי יש להם משהו קצת יותר במערכת היחסים ההדדית מאשר דירה מחולקת לשניים, אבל תאמינו לי זה לא כך, הם פשוט חיים בצוותא בדירה ונהנים מזה. כי רק בצורה כזאת, כשלכל אחד יש החופש שלו, אפ־שר לתפקד בכיף. אז אם תשמעו מישהו אומר שהוא מקנא בהם, כדאי שתאמינו.

חנה לאסלו
— יחסים אישיים

חיים של זמר מתוסכל

מוטי נוטע הוא בחור ג'ינג'י עליז ומתוסכל. החיים לא עושים לו עיניים יפות במייוחד, הרבה קשיים עוברים עליו, אבל הבחור לא מתייאש. הוא ממשיך לתפקד, ואומר אולי יבוא יום והכל יתבהר ויראה יותר טוב.

נו, אז מה לא בסדר? הרבה. למוטי זה יש אשה נחמדה ונאווה בשם **רחל**, ושניהם עונדים את הטבעות המקדשות כבר יותר משמונה שנים. יש להם שני ילדים נחמדים, והכל היה בסדר בחייהם עד ליום שבו החליט מוטי שעתיד בתור זמר בארץ אין לו, ולא נשארה לו ברי־רה אלא לעבור לחו"ל.

והנה, ראה זה פלא, דווקא בפאריס עשה הג'ינג'י קריירה לא רעה בכלל, ולקח לו שלוש וחצי שנים לצאת מהצמרת — לדבריו — ולחזור ארצה.

שם הוא הופיע — לדבריו — עם **ג'ו דאסן**, וזה כשלעצמו נראה לי מכובד

רחל ומוטי נוטע
צו מניעה

מאד. אך אוי לו לרגע שבו חזר ארצה, וגילה שאשתו רחל נמצאת בעצם בזרו־עותיו של **חברו** הטוב ביותר. ותרשו לי לפסוח על שמו של החבר הטוב, כי עם כאלה, מי בכלל צריך שונאים?

אבל מוטי, שכנראה אוהב את רחל, לא ויתר בקלות. נכון שהאשה והחבר רצו אפילו להתחתן ולהפוך את מערכת היח־סים ביניהם לגיטימית, אבל מוטי דיבר עם רחל, והצליח לשכנע אותה שתחזור אליו ושיחדיו יחזירו את נישואיהם לעברם.

כך אומנם קורה עכשיו. מה יילד יום אין איש יודע אבל רחל, שאיננה טיפשה, סידרה למוטי צו־עיכוב־יציאה מהארץ, ל־מיקרה שהוא יחליט שוב שהקאריירה שלו מחכה לו בחו"ל. הרבה אפשרויות לא נש־ארו לו, והוא התחיל לעבוד בפיאנו־בר. הוא עובד בלילות, ובימים מבלה עם רחל והילדים.

ואפילו יותר מזה. הוא החליט לתת צ'אנס לרדיו, וכיום הוא מקליט אריך־נגן. אבל לדבריו, הרדיו הישראלי מחרים אותו ולא נותן לו להתקדם, וכולו ממורמר על כך. אז רבותי, אנא פרגנו לו. הבחור עבר כבר מספיק בחייו, תנו לו להי־שאר בארץ ולהפוך זמר מן המניין, אחרת הוא ייאלץ לעשות זאת שוב, פשוט יקום ויעזוב באיזושהי דרך לטובת חו"ל.

ט"ו חשון תשל"ט, 15.11.78 שנה 43 המחיר: 15.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2150

העולם הזה

בעיקבות הסקופ של „העולם הזה":

מילחמת איתנים בין מוטי הוד למרדכי בן־ארי

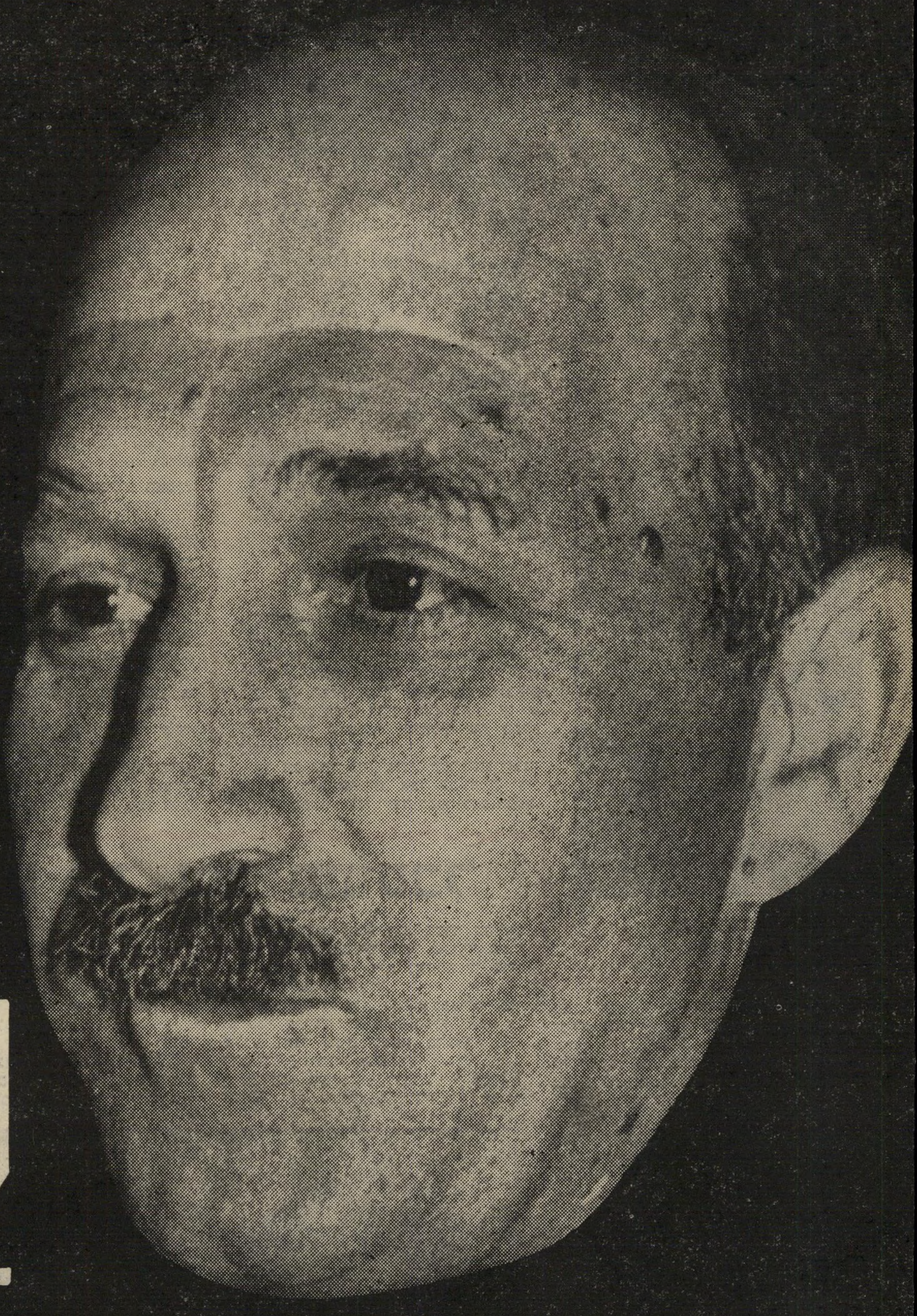

קרב במרומים